

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021-2027

Благоевград, 2022

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	8
I. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД.....	10
I.1. Териториален обхват/обща характеристика	10
Релеф.....	11
Климат.....	11
Води.....	12
Почви	12
Флора и фауна.....	12
I.2. Състояние на местната икономика	12
Туризм	21
Селско стопанство.....	24
Животновъдство	27
Горски фонд.....	31
I.3.1. Демографски параметри	36
Динамика на населението.....	36
Етническа структура	38
Образователна структура	39
Заетост	39
I.3.2. Здравеопазване	40
Болнична и извънболнична помощ	40
Детски ясли.....	43
I.3.3. Образование	44
Детски градини	45
Училища	54
Обслужващи звена	59
Университети	61
I.3.4. Спортна инфраструктура и спортни дейности	64
I.3.4.1. Спорт за учаци	65
I.3.4.2. Спорт за граждани.....	67
I.3.4.3. Спорт за високи спортни постижения	69
I.3.4.4. Спорт за хора с увреждания.....	73
I.3.4.5. Спортни клубове	73

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

I.3.5. Социални услуги.....	76
I.3.6. Културна инфраструктура и дейности	80
I.4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията	85
I.4.1. Транспортна инфраструктура.....	85
I.4.1.1. Пътна инфраструктура.....	86
Републиканска пътна мрежа.....	86
Общинска пътна мрежа	87
I.4.1.2. Железопътна инфраструктура	88
I.4.1.3. Градска мобилност	89
Улична мрежа	89
Обществен градски транспорт.....	89
Автомобилен трафик.....	90
Управление на трафика	91
Паркинги.....	92
Велоалеи.....	94
I.4.2. Водоснабдителна и канализационна мрежа	95
Водоизточници.....	95
Пречистване на питейната вода на град Благоевград	96
Водоснабдяване.....	96
Довеждаща водопроводна мрежа	97
Разпределителна водопроводна мрежа	98
Канализационна мрежа.....	100
Пречистване на отпадъчните води на град Благоевград	101
Реализираните инвестиции	102
I.4.3. Телекомуникационната и съобщителна мрежа	104
I.4.4. Енергийна мрежа	105
I.4.5. Газоразпределителна мрежа	106
I.5. Екологично състояние и рискове	107
I.5.1. Канализационна мрежа и пречистване на отпадъчни води	107
I.5.2. Инфраструктура за събиране и транспортиране на битови отпадъци.....	116
I.5.3. Инсталации за третиране на отпадъците.....	119
I.5.4. Екологична характеристика	122
I.5.4.1. Състояние на атмосферния въздух	122
I.5.4.2. Води	124
I.5.4.3. Почви.....	126
I.5.4.4. Шум	126

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

I.5.4.5. Радиация.....	127
I.5.4.6. Биологично разнообразие и защитени територии.....	127
I.5.4.7. Природни и антропогенни рискове.....	129
I.5.4.8. Зелена система.....	132
I.6. Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на ПИРО.....	135
Структура на общинската администрация.....	135
I.7. Културно-историческо наследство.....	140
I.8. Анализ на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор.....	149
Селищна мрежа	149
Жилищен сектор.....	159
I.9. Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници	170
I.10. Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, предвидени за реализация на територията на общината	173
I.11. SWOT-АНАЛИЗ	175
II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2021-2027.....	178
ЧАСТ III. ОПИСАНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ, НА ПАРТНЬОРИТЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ФОРМИТЕ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ.....	203
1. Основание за разработване на Комуникационната стратегия.....	203
2. Същност, цели, обхват и принципи	203
3. Задачи на Комуникационната стратегия	204
4. Целеви групи и заинтересовани страни.....	204
5. Изпълнение на Комуникационната стратегия	208
ЧАСТ IV. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА УДОВЛЕТВОРЯВАНЕ НА ИДЕНТИФИЦИРАНИТЕ НУЖДИ И ЗА ПОДКРЕПА НА ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ И НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ОБЩИНИ.....	214
Приоритетна зона за въздействие 1. „Зона с преобладаващ социален характер“	216
Приоритетна зона за въздействие 2. „Зона за развитие на индустриалните паркове и бизнес проекти“	217
Приоритетна зона за въздействие 3. „Зона за публични функции с висока обществена значимост“	217
Приоритетна зона за въздействие 4. „Зона за туризъм и отдих“.....	218

ЧАСТ V. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ.....	219
ЧАСТ VI. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ.....	226
ЧАСТ VII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО	235
ЧАСТ VIII. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА, СЪГЛАСНО УСЛОВИЯТА НА ЧЛ. 32 ОТ ЗРР	238

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	
АИС	Автоматична измервателна станция
АМ	Автомагистрала
АНКПР	Актуализирана Националната концепция за пространствено развитие
АУБ	Американският университет в България
БВП	Брутен вътрешен продукт
БД	Бюджетна дейност
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВЕИ	Възобновяем енергиен източник
ВЕЦ	Водоелектрическа централа
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ГКПП	Гранично-пропускателен пункт
ДГ	Детска градина
ДГС	Държавно горско стопанство
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДПЖ	Дребни преживни животни
ЕЕСМ	Единна електронна съобщителна мрежа
ЕЗФРСР	Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕПЖ	Едри преживни животни
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУСЕСИФ	Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителната агенция по околна среда
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
МСП	Малки и средни предприятия
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТСП	Министерството на труда и социалната политика

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

НКПР 2013-2025	Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОГТ	Обществен градски транспорт
ОДБХ Благоевград	Областна дирекция по безопасност на храните – Благоевград
ОП	Оперативна програма
ОПЕУТП	Оперативна програма за електронно управление и техническа помощ
ОПУ	Областно пътно управление
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОУ	Основно училище
ОФП	Обща физическа подготовка
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПКИП	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията”
ПМДРА	Програма за морско дело, рибарство и аквакултури
ПО	Програма за образование
ПОС	Програма „Околна среда“
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ППС	Пътно превозно средство
ПРР	Програма за развитие на регионите
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПРЧР	Програма за развитие на човешките ресурси
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПТС	Програма за транспортна свързаност
ПХОМП	Програма за храни и основно материално подпомагане
РДГ	Регионална дирекция по горите
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РОР	Регламент за общоприложимите разпоредби
РСУО	Регионална система за управление на отпадъците
РЦППО	Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование
СБАЛО	Специализирана болница за активно лечение по онкология
СБАЛПФЗ	Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания
СБХ	Съюз на българските художници
СУ	Средно училище
СУИЧЕ	Средно училище с изучаване на чужди езици
ФК	Футболен клуб
ФЛ	Физическо лице
ЦГЧ	Централна градска част
ЦПЗ	Център за психично здраве
ЦПЛР-ЦЛТРДБ	Център за подкрепа на личностното развитие - Център за личностно и творческо развитие на децата на Благоевград
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа
ЮЗДП	Югозападното държавно предприятие
ЮЗУ	Югозападен университет

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

ЮЛ	Юридическо лице
ЮНЕСКО	Организация на обединените нации за образование, наука и култура

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за интегрирано развитие на община Благоевград за периода 2021 - 2027 г. е изготвен съгласно Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г., издадени на основание на чл. 17, т. 9 от Закона за регионално развитие (ЗРР), изм. и доп. ДВ. бр. 21 от 13 март 2020 г.

ПИРО е документ, който определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано развитие на територията на общината и връзките ѝ с други общини, който се разработва в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Югозападен регион за планиране от ниво 2 и общия устройствен план на общината.

Съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗРР ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия.

Като стратегически документ ПИРО обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие, свързани със стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие на територията.

ПИРО е изработен за цялата територия на община Благоевград, като формулираната визия за развитие е в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за периода 2021-2027 г. и доразвива и надгражда визията от Общинския план за развитие на Община Благоевград 2014-2020 г.

ВИЗИЯ ЗА ПЕРИОДА 2021-2027

**ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД – МОДЕРНА, ИНОВАТИВНА,
СВЪРЗАНА И ЗЕЛЕНА ОБЩИНА, ОСИГУРЯВАЩА ВИСОК
ЖИЗНЕН СТАНДАРТ ЗА СВОИТЕ ГРАЖДАНИ И УСЛОВИЯ ЗА
УСТОЙЧИВО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ**

Фигура № 1: Визия за периода 2021-2027

Най-общо, стратегическите цели на ПИРО са насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните различия и подобряване на жизнения стандарт на жителите на община Благоевград. Основната цел на плана е да предложи обща рамка и методика от конкретни действия за устойчиво развитие на местно ниво за успешното постигане, на която е приложен интегриран подход на развитие, т.е. подход на тясна координация на различните публични политики на базата на местните специфики. Интегрирането на различни секторни дейности за въздействие е съобразено с конкретното място на разработване на политиката. Целите са съобразени с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС. При изработването на ПИРО са взети предвид методическите работни документи на ЕК за използване на индикатори и извършване на оценки.

ПИРО Благоевград за периода 2021-2027 г. е съобразен със следните закони, подзаконови актове и стратегически документи на национално и европейско ниво:

- ✓ Закон за регионалното развитие (ЗРР)
- ✓ Закон за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА)
- ✓ Закон за общинската собственост (ЗОС)
- ✓ Закон за устройство на територията (ЗУТ)
- ✓ Закон за управление на отпадъците (ЗУО)

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

- ✓ Правилник за прилагане на закона за регионалното развитие (ППЗРР)
- ✓ Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион
- ✓ Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.
  - ✓ Методически указания за разработване и прилагане на областни стратегии за развитие (ОСР) за периода 2021-2027 г.
    - ✓ Актуализирана национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.
    - ✓ Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
    - ✓ Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.
    - ✓ Национална жилищна стратегия на Република България
    - ✓ Общ устройствен план на община Благоевград
    - ✓ Регламент за общоприложимите разпоредби (РОР) за периода 2021-2027 г.
    - ✓ Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд
      - ✓ Регламент на Европейския социален фонд плюс
      - ✓ Проект на „Програма за развитие на регионите“ ПРР 2021-2027 г.
      - ✓ Проект на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП) за програмния период 2021–2027 г.
        - ✓ Проект на „Програма за образование“ (ПО) за програмния период 2021–2027 г.
        - ✓ Проект на Програма „Околна среда“ (ПОС) за програмния период 2021–2027 г.
        - ✓ Проект на „Програма за транспортна свързаност“ (ПТС) за програмния период 2021–2027 г.
          - ✓ Проект на „Оперативна програма за електронно управление и техническа помощ“ (ОПЕУТП) за програмния период 2021–2027 г.
          - ✓ Проект на „Програма за развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) за програмния период 2021–2027 г.
          - ✓ Проект на „Програма за морско дело, рибарство и аквакултури“ (ПМДРА) за програмния период 2021–2027 г.
          - ✓ Проект на „Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони“ за програмния период 2021–2027 г.
          - ✓ Проект на „Програма за храни и основно материално подпомагане“ (ПХОМП) за програмния период 2021–2027 г.
            - ✓ Актуализирана национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030
              - ✓ Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г.
              - ✓ Устойчива Европа 2030
              - ✓ Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030

I. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД

I.1. Териториален обхват/обща характеристика

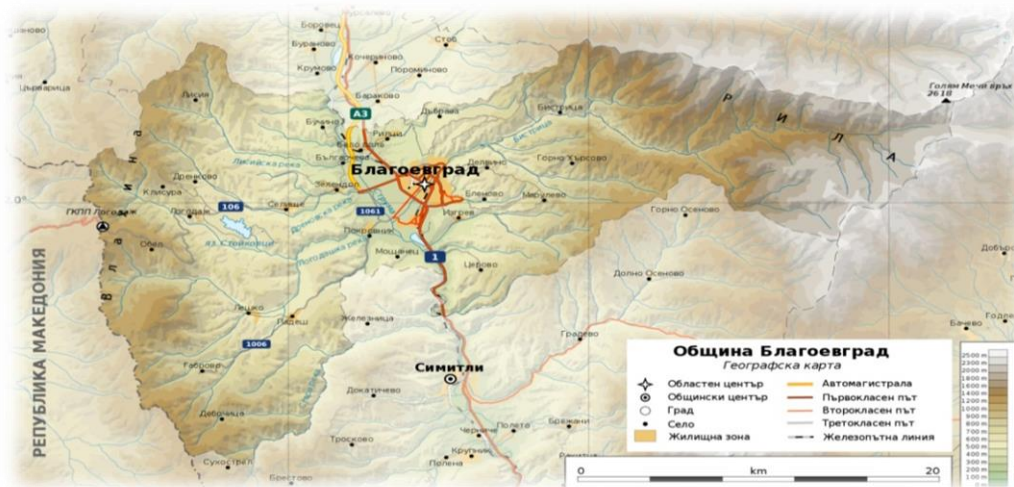
ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Община Благоевград е една от съставните общини на област Благоевград, съгласно административно-териториалното деление на Република България. Общината е най-голямата по население и третата по територия в рамките на област Благоевград (с площ от 621 кв. км). Разположена е в Югозападна България, в най-западната част на Рило-Родопския масив и е съставена от 26 населени места: гр. Благоевград, с. Бело поле, с. Бистрица, с. Бучино, с. Българчево, с. Габрово, с. Горно Хърсово, с. Дебочица, с. Делвино, с. Дренково, с. Дъбрава, с. Еленово, с. Зелен дол, с. Изгрев, с. Клисура, с. Лешко, с. Лисия, с. Логодаж, с. Марулево, с. Мощанец, с. Обел, с. Падеш, с. Покровник, с. Рилци, с. Селище и с. Церово. Благоевград се намира в долината на река Струма, на 360 м надморска височина в непосредствена близост до югозападните склонове на Рила, на главен път Е-79, на 100 км южно от София. Градът отстои на 27 км от границата с Република Северна Македония, на 80 км от границата с Република Гърция и на 200 км от Солун. През града преминава река Благоевградска Бистрица.

Релеф

Релефът в района е изключително разнообразен, от равнинен до високопланински, като в преобладаващата си част е планински и котловинен. В рамките му се включват Благоевградската котловина и планините Влахина и Рила. Най-високата точка на региона е при Голям Мечи връх (2 617 м, Югозападна Рила).

Фигура № 2: Географско положение на община Благоевград

Климат

Осемдесет процента от територията на общината попада в преходно-континенталната климатична област със силно влияние на топъл средиземно морски въздух, нахлуващ по долината на р. Струма, което предопределя сравнително високи средни температури през зимата (+3,4 °C). Останалите 20%, разположени на по-голяма надморска височина, имат типично планински климат. Средногодишната температура в общината е +12,4 °C, а средната лятна +16,5 °C. Средногодишната сума на валежите е около 590 л/м², като обикновено максимумът им е през есента, а минимумът – през лятото.

Води

Речната мрежа е гъста и се формира главно от малките притоци на р. Струма. Подземните води са общи за Благоевградската котловина и обхващат части от съседните общини – Невестино, Бобошево и Кочериново. При гр. Благоевград подземният отток се подхранва от р. Благоевградска Бистрица.

Основната водна артерия на района е река Струма, която е най-голямата в Югозападна България. В рамките на региона са изградени множество, предимно малки язовири. Най-големият язовир в общината е язовир “Стойковци” с площ 1 300 дка.

На територията на община Благоевград има над 30 извора, като водата в различните извори е с различна степен на минерализация, температура и приложение. Понастоящем използването на минералните води е ограничено, особено в сравнение със съседни райони.

Почви

Преобладаваща част от територията на общината е заета от канелените горски почви, подходящи за отглеждане на тютюн, лозя и овощни насаждения. По механичен състав са леко до тежко глинести с хумусно съдържание /3-5%/. Широко разпространени са и кафявите горски почви в пояса 1000-2000 м. Те са заети от горски масиви и алувиалните и делувиални почви край реките, които са подходящи за зеленчукопроизводство. Най-високите части на планините са заети от планинско-ливадни почви, върху които са развити богати пасища.

Флора и фауна

Флората по територията на община Благоевград е представена от дървесна храстовидна растителност, пасища и ливади. Тя обхваща пояса на ксеротермните гори. Преобладават широколистни и смесени гори, като най-широко разпространени са дъб, цер, бук, бряст, габър, явор, ясен. От иглолистните представители са бор и ела. От храстовата растителност преобладават тези на смрадликата, дрян, глог, шипка и трън. Различните природо-географски елементи като релеф, почвен състав, подпочвени и речни води създават чудесна предпоставка за отглеждане на орехи, сливи, череши, вишни и праскови. По теченията на реките са разпространени върба и топола. Тревната растителност е представена от садина, полевица, ливадина и др. Благоприятни са условията за отглеждане на лозя. Най-значимата за туризма защитена територия е Национален парк „Рила”, чиито югозападни части (7 177,7 ха) попадат в рамките на района. В рамките на парка и на територията на общината е резерват Парангалица, който съхранява вековните естествени гори от смърч. Фауната в община Благоевград е разнообразна, особено при птиците - по долината на Струма минава Аристотелов път на миграция на птиците от Европа към Африка.

I.2. Състояние на местната икономика

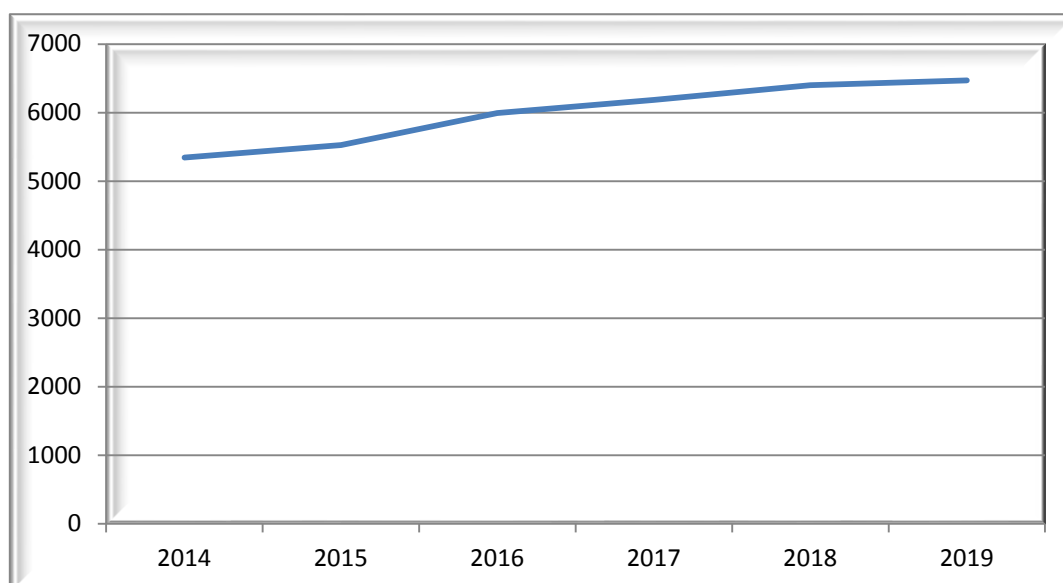
Основните сектори, които имат най-голям принос в икономическото развитие и определят икономическия профил на Община Благоевград са: услуги – търговия, хотелиерство и ресторантьорство, ремонт на автомобили и мотоциклети, транспорт, складиране; индустрия – промишлено производство, строителство, преработвателна промишленост и аграрен сектор.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Към 2019 г. област Благоевград формира 2,62% от БВП на страната – повече от Кюстендил (0,93%) и Перник (0,93%) и по-малко от област София (3,23%) – другият опорен център в Югозападния район от ниво 2. Към 2019 г. БВП на човек от населението е 10 329 лв. и остава по-нисък от средното за страната 17 170 лв.

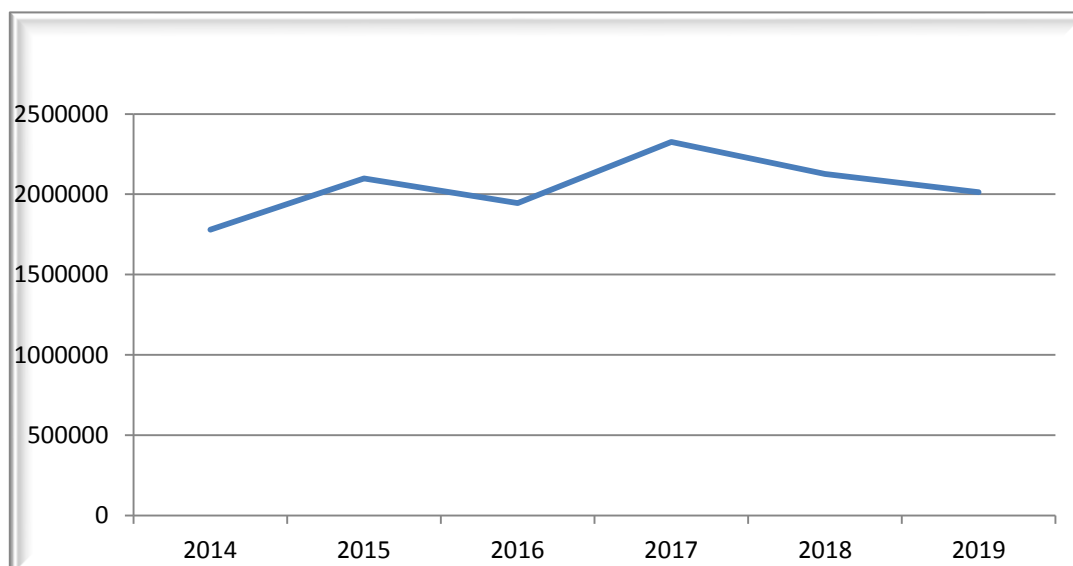
Към 2019 г. в общината функционират 6 469 нефинансови предприятия. В периода 2014-2019 г. се наблюдава динамика в броя на предприятията в община Благоевград, като те нарастват постепенно.

Фигура № 3: Брой предприятия в Община Благоевград 2014-2019

Източник: НСИ

Фигура № 4: Произведена продукция в Община Благоевград 2014-2019 (хил. лв.)

Източник: НСИ

Въпреки увеличаването на броя на предприятията се наблюдават спадове в произведената продукция. През анализирания период най-висок оборот е регистриран през 2017 г. След което се наблюдава спад в оборота, като през 2018 г. спадът е 1,85%, а през 2019 г. е 1,33%.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Таблица № 1: Динамика брой предприятия и произведената продукция по икономически сектори за периода 2014-2019

Икономически сектор	Динамика брой предприятия 2014-2019 г.	Динамика произведена продукция 2014-2019 г.
А Селско, горско и рибно стопанство	1,56%	Няма информация
В Добивна промишленост	Няма информация	Няма информация
С Преработваща промишленост	9,09%	-56,11%
Д Производство и разпределение електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	-18,58%	-26,33%
Е Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	Няма информация	76,41%
Ф Строителство	11,27%	71,63%
Г Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети	11,26%	65,04%
Н Транспорт, складиране и пощи	23,60%	78,24%
І Хотелиерство и ресторантьорство	0,57%	57,14%
Ј Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения	80,20%	127,05%
L Операции с недвижими имоти	55,31%	121,57%
М Професионални дейности и научни изследвания	48,05%	139,25%
Н Административни и спомагателни дейности	36,80%	138,59%
Р Образование	40,54%	Няма информация
Q Хуманно здравеопазване и социална работа	10,18%	37,76%
R Култура, спорт и развлечения	57,89%	135,26%
S Други дейности	58,06%	100,00%

Източник: НСИ

За периода 2014-2019 г. се наблюдава ръст в броя на предприятията във всички икономически сектори, с изключение на Производство и разпределение електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива. Към 2019 г. най-много предприятия са регистрирани в сектор Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети и Транспорт, складиране и пощи. Информацията в сектори Добивна промишленост и Доставка на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване е конфиденциална.

Изхождайки от данните в таблицата, с изключение на секторите Преработваща промишленост и Производство и разпределение електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива, се наблюдава увеличаване на произведената продукция, като в сектори Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения, Операции с недвижими имоти, Професионални дейности и научни изследвания, Административни и спомагателни дейности, Култура, спорт и

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

развлечения и Други дейности, е равна или надхвърля 100%. Продукция за най-висока стойност е произведена в сектори Транспорт, складиране и пощи и Строителство. Най-много са заетите в сектори Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети и Преработваща промишленост.

През 2019 г. инвестициите в ДМА са най-значителни в Строителство и Индустрия. Въпреки това се забелязва намаляване в сектор Индустрия спрямо 2014 г. от 165 854 хил. лв. на 137 966 хил. лв. В повечето сектори има ръст в инвестициите в ДМА, като най-значителен е в Транспорт, складиране и пощи и в Операции с недвижими имоти.

Броят на нефинансовите предприятия, за 2019 г., на територията на община Благоевград и разпределението им по групи и заети лица, е както следва:

Таблица № 2: Брой нефинансови предприятия за 2019 г. и и разпределението им по групи и заети лица

Вид предприятие	Брой предприятия	Заети лица	Относителен дял на фирмите	Относителен дял на заетите в тях
Микро предприятие (0-9 заети)	6 063	10 552	93,72%	40,22%
Малко предприятие (10-49 заети)	346	6 955	5,35%	26,51%
Средно предприятие (50-249 заети)	54	4 949	0,83%	18,86%
Голямо предприятие (над 250 заети)	6	3 780	0,09%	14,41%

Източник: НСИ

Микропредприятията съставляват най-големия брой функциониращи нефинансови предприятия на територията на общината. В тях работят малко над 40% от заетите.

В таблицата по-долу са представени броят на предприятията, съгласно икономическите дейности и броят на служителите в тях към 2019 г.

Таблица № 3: Брой предприятия по икономически сектори и брой служители в тях към 2019

Икономическа дейност	Брой предприятия	Процент	Брой служители	Процент
Търговия	2124	32,83%	5243	19,98%
Услуги	1973	30,50%	6398	24,39%
Транспорт	1126	17,41%	3659	13,95%
Индустрия	442	6,83%	4978	18,97%
Строителство	385	5,95%	3655	13,93%
Други	343	5,30%	526	2,00%
Селско, горско и рибно стопанство	65	1,00%	Няма информация	

Източник: НСИ

Броят на предприятията в сектор индустрия е малък – 442 и съставляват 6,83%, но броят на заетите е 4 978, което е 18,97%. Големият брой на заетите в този сектор се дължи на факта, че предприятията са основно големи и средни. В сектор услуги е най-големия брой на заетите – 6 398.

Община Благоевград произвежда 35,69% от продукцията в Област Благоевград.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Фигура № 5: Произведена продукция, приходи от дейността и нетни приходи от продажби за нефинансовите предприятия в община Благоевград за 2019 (хил. лв.)

Източник: НСИ

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Средната годишна работна заплата на заетите лица в община Благоевград нараства от 8 146 лв. през 2014 г. до 11 155 лв. през 2019 г., но остава по-ниска от тази на страната – 14 328 лв.

Таблица № 4: Средна годишна работна заплата (2014 – 2020) в община Благоевград

Средна брутна годишна работна заплата в лв.	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	8146,00	8544,00	8993,00	9712,00	10498,00	11155,00

Източник: НСИ

Коефициентът на безработица към май 2020 г. е 8,6%. Същият е по-нисък в сравнение със съседните общини Симитли, Разлог, Белица, Невестино и Рила, като единствено Кочериново е в по-добра ситуация със 7,9%. След март 2020 г. безработицата отново се повишава рязко, поради пандемията от COVID-19. Създалата се ситуация все още не е отминала (към момента на създаване на настоящия документ) и последиците от нея върху икономиката тепърва ще се проявяват и изследват.

Моментната картина на Икономическия профил на община Благоевград показва преобладаващ дял на сектора на Търговия и Услуги. Фабриците и заводите, заличени след 1989 г. отварят ниша за нова икономическа дейност, която за момента се попълва със складове, транспортни и логистични услуги, ремонтни цехове и сервизи. В бъдеще стремежът на общината е за концентрация на високотехнологични и високопроизводителни и аутсорсинг услуги, които биха дали силен тласък на икономиката и демографията на града и общината в друга посока. Не трябва да се пренебрегва и значението на туризма. Работи се усилено в посока създаването на нови атракции и нов туристически имидж на Благоевград.

Едни от най-големите предприятия, които извършват дейност на територията на Община Благоевград са:

➤ **„Карол-Фернандес Мийт (КФМ)“ ООД** - Карол-Фернандес Мийт е българо-испанска фирма, създадена през 1990 година. Във фабриката се произвежда богат асортимент от традиционни български месни продукти. КФМ е компанията, която първа в България приложи най-модерното технологично оборудване за производството на шунки и пушени деликатеси. Производствените процеси са автоматизирани в стерилни зали и оборудване, което гарантира биологичната безвредност и дълготрайността на продуктите с марката КФМ.

➤ **„Карлсберг България“ АД** - Карлсберг България е водещ производител на бира в България и една от най-динамичните и бързо развиващи се компании в бранша. Продуктовото портфолио на компанията включва разнообразие от първокласни бири.

➤ **„Дековис“ ООД** – Фирмата е специализирана в производство на месни продукти и разфасовки с гарантирана хранителна безопасност и постоянно качество. Прилага съвременни методи на управление, нови технологии и оборудване, високо

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

квалифициран екип. Дейността на компанията отговаря изцяло на високите европейски стандарти за отрасъла.

➤ **„Митекс“ ЕООД** – Фирмата е производител на ориз, пакетиране на захар, зърнени и бобови култури и търговия с хранителни стоки. Предприятието разполага със собствена база, административна сграда, голям цех оборудван специално за товарене и разтоварване, производствени цехове с модерни машини и оборудване, собствен транспорт.

➤ **„Ивел 93“ ЕООД** – Ивел 93 е компания за производство, търговия и дистрибуция на продукти за сладкарството и хлебопроизводството. За нуждите на производителите и ХОРЕКА мрежата, компанията произвежда широка гама какаов крем, шоколадов кувертюр, локум и локумена паста. „Ивел 93“ ЕООД е дългогодишен и надежден партньор на хлебопроизводителите и сладкарите в Югозападна България.

➤ **„Еко ботълс“ ЕООД** - Фирма „Еко Ботълс“ ЕООД е създадена през 1994 г. в гр. Благоевград. Основен предмет на дейност е производството на трапезна вода „Предела“, газирани безалкохолни напитки „Серино“ и негазирани безалкохолни напитки „Олимпия“.

➤ **Винарска изба Логодаж** – Винарската изба е създадена през 1994 г. Тя залага на развитието и популяризирането по целия свят на вина от местните уникални сортове Широка Мелнишка Лоза и Ранна Мелнишка Лоза, разкривайки огромния им потенциал. НОБИЛЕ РОЗЕ е обявено за Най-доброто розе за 2020 година според ежегодната класация за най-добрите български вина на DiVino.

➤ **„МебелФаб“ АД** - Фирмата е създадена като дървообработващо предприятие през 1964 г. Производствената база е разположена на площ от 26 000 кв. м, от които 10 000 кв. м. са помещения. През 1998 г. е постигнат затворен производствен цикъл - от първичната преработка на суровите материали, които са от местен произход, до изработването на крайния продукт. В последните няколко години над 90% от продуктите се изнасят в чужбина- Англия, Италия, САЩ, Израел, Испания, Гърция, Литва, Холандия, Германия и др.

➤ **„Ванико“ ООД** - Ванико е 100% българско частно дружество, създадено през юли 1992 г. Основната дейност на компанията е производство на детайли, машинни възли, машини, проектиране и изработка на инструменти, проектиране на технологии и технологично оборудване, термична обработка. През 2015 г. е открит Център за професионално обучение, както и нова административна сграда.

➤ **„Оттобок България“** - Оттобок Манюфекчъринг България е дъщерно дружество на глобалната компания Ottobock с централа в Дудерщат, Германия. Специализирана е в производството на медицински изделия, които включват протези, ортези, инвалидни колички и др.

➤ **„Фешън Съплай“ ЕООД** - Фешън Съплай ЕООД е доказала се фирма, в областта на дизайна и изработката на мъжко и дамско облекло. От създаването си, фирмата печели доверието на широк мащаб от клиенти и се утвърждава на

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

международния пазар. На месец, Фешън Съплай, изработва между 150 000 и 250 000 изделия.

➤ **„Хидроенергийна компания“ АД** – ХЕК е българска компания, която разработва и предлага пълен инженеринг, изграждане и експлоатация на водно електрически централи, както и електроенергия от възобновяеми източници, управление на горското стопанство, както и повишаване на ефективността на обществените активи и мрежи. Компанията извършва експлоатация и поддръжка на част от водно-електрическите централи, изградени на територията на България. На международно равнище ХЕК е след водещите компании в изграждането на фотоволтаични, хидро и вятърни централи и осъществява пълен мениджмънт и поддръжка.

➤ **„Грома Холд“ ЕООД** - Грома Холд е българска частна компания, създадена през 1995 г. Лидер е в сектора на инфраструктурното строителство и производството на материали за строителството. За над 20 години компанията е изпълнила над 300 обекта – инфраструктурни проекти, ВиК обекти, пречиствателни станции, високо строителство, спортни съоръжения и зали. Построени са над 70 км магистрален път, над 1 000 км нови и рехабилитирани пътища от републиканската пътна мрежа. Изградени са над 10 км ЖП път, над 1 000 км водопроводна и канализационна мрежа. Компанията извършва сезонна поддръжка над 1 000 км пътна инфраструктура, от които над 100 км магистрален път.

➤ **„Универсал Строй Консулт“ ООД** - Дружеството е създадено през месец април 1994 г. Предметът на дейност на фирмата е строителство на сгради и съоръжения, както и производство и монтаж на изделия (дървена стъклопакетна дограма, елементи за дървена конструкция, алуминиева дограма, PVC дограма, метални изделия и др.). „Универсал Строй Консулт“ ООД изпълнява обекти и в Русия. Печелила е 4 пъти наградата „Страда на годината“.

➤ **„Растер-Юг“ ООД** - Фирмата е създадена през 1990 г. и е специализирана в множество дейности от строителната индустрия, като: Изграждане и рехабилитация на инфраструктурни обекти; Строителство и реконструкция на жилищни, административни, промишлени и търговски сгради; Извършване на търговска дейност с бетонови изделия и разтвори, добавъчни материали за бетон и скални материали с различна зърнометрия; Изработка и монтаж на алуминиева и PVC дограма; Производствените бази на фирмата са оборудвани със съвременни машини и съоръжения.

➤ **„Пиринстройинженеринг“ ЕАД** – С решение на МС №25 от 27.04.1993 г. „Пиринстройинженеринг“ ЕАД – Благоевград се отделя от съществуващото Пътно управление – Благоевград със звената за извършване на пътностроителна и ремонтна дейност. Дружеството разполага със собствена кариера за добив на ломен камък и трошачно – сортировъчна инсталация за преработка и производство на всички видове фракции за асфалтобетонни смеси. „Пиринстройинженеринг“ ЕАД разполага със собствен Гараж и Складова база с площ 18 600 м2.

➤ **„Монолитстрой-Чорбаджийски, Байкушев” ООД** – Фирмата е създадена през 1990 г. Специализирана е в проектиране и строителство на жилища, промишлени сгради, хидро съоръжения и други обекти. Извършва монтажна и ремонтна дейност. Разполага със собствена база за производство на дървена, алуминиева и PVC дограма, бетонов възел, арматурен двор, цех за метални заготовки, цех за фасониран дървен материал, богата гама от строителна, транспортна и подемна техника и лицензирана строителна лаборатория за изпитване на почви, бетонови и керамични изделия. Произвежда алуминиева дограма, бетон и разтвори, арматура, метални заготовки, фасониран дървен материал.

➤ **„Бодрост-96“ ЕООД** - Строително-монтажна фирма “Бодрост-96” ЕООД е с дългогодишен опит в областта на строителството. Фирмата се занимава със строително-монтажни работи от 1996 г. За изпълнението им, фирмата разполага с квалифицирана работна ръка и ръководно-технически персонал, необходими за реализирането на мащабни проекти, както и на довършителни работи. „Бодрост 96“ ЕООД се занимава с търговия на строителни материали от 2000 г.

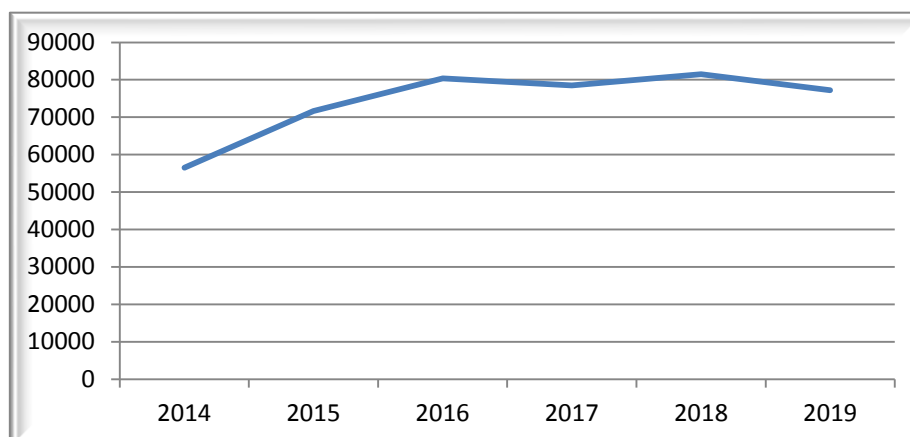
➤ **„Диана 7“ ООД** - Фирмата е основана през 1990 г. като 20 години продължава да бъде лидер в търговията на строителни материали в Югозападна България. Директен вносител и представител на водещите испански заводи за производство на керамични изделия. Друга основна дейност на фирмата е строителството, като изпълнява проекти за жилищни и административни сгради.

➤ **„Престиж бизнес 93” ООД** - Активно присъства на българския пазар вече 23 години. Специализирана е в доставката на цялостно офис-оборудване, техника, консумативи, мебели и канцеларски материали, с най-широка продуктова гама. Предлага богат избор от над 8 000 продукта. Престиж Бизнес 93 извършва и всякакъв вид строително-монтажни работи.

➤ **„Топливо“ АД Благоевград** - Топливо АД е водещ дистрибутор на най-големите и известни производители на строителни продукти, като същевременно е и един от най-големите дистрибутори на отоплителни материали за населението.

Чуждестранните преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор в община Благоевград за 2019 г. нарастват спрямо 2014 г. Въпреки това се забелязва намаляване спрямо 2016, 2017 и 2018 г. За 2019 г. в общината се вливат 77 209,60 хил. евро, което е 14,66 % от чуждестранните преки инвестиции на Област Благоевград.

Фигура № 6: Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор в община Благоевград по години за периода 2014 - 2019 (хил. евро)

Източник: НСИ

Изводи:

- ❖ Доминанция на сектора на търговия и услуги в икономическия профил на общината.
- ❖ Повишаване на безработицата през 2020 г.
- ❖ Тенденция на нарастване на доходите на населението, които, обаче, остават по-ниски от средните за страната.
- ❖ Потенциал за привличане на инвестиции в отрасли и дейности с висока добавена стойност.
- ❖ Негативни ефекти от пандемията от COVID-19 върху местната икономика.

Туризм

Община Благоевград разполага с дадености, които могат да се използват за разработване и утвърждаване на комплексен туристически продукт с максимално ползване на наличните туристически ресурси, който да привлича туристи. Общината попада в Рило-пиринския туристически район. Туристическото райониране е предпоставка за развитие на конкурентоспособен туризъм, провеждане на регионална туристическа политика, съобразена с териториалните особености и спецификата на различните части от страната и осъществяване на ефективен регионален маркетинг, който да направи туристическите райони разпознаваеми за потенциалните туристи и успешно да ги промотира, както на вътрешния, така и на международния пазар.

Броят на местата за настаняване за 2020 г. е 28, което е 12,28% от местата в Област Благоевград. Същият брой е и за 2014 г., но леглата намаляват като за 2020 г. те са 1080 (6,23% от леглата в Област Благоевград), а за 2014 г. са 1099. Като цяло през годините се забелязва намаляване в местата за настаняване и в броя на леглата.

Таблица №5: Места за настаняване и брой легла за периода 2014-2020 в община Благоевград

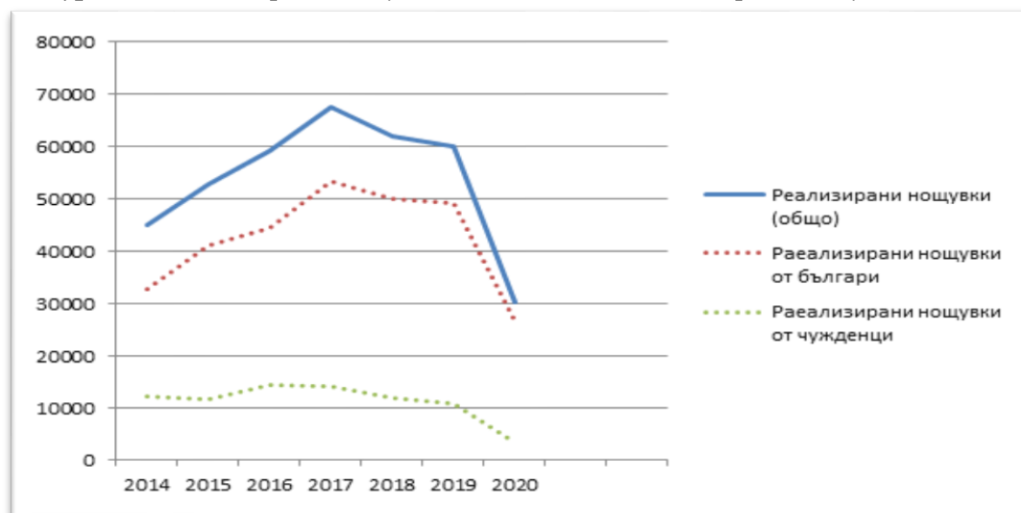
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Места за настаняване – бр.	28	30	30	29	28	31	28
Легла – бр.	1099	1144	1151	1184	1137	1208	1080

Източник: НСИ

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Най-много нощувки са реализирани през 2017 г. – 67 702. До 2019 г. се наблюдава плавен спад, а в следствие на пандемията от COVID-19, нощувките намаляват драстично – от 67 702 за 2017 г., до 30 304 (3,40% от реализираните нощувки в Областта) през 2020 г. или намаление с 44,76%.

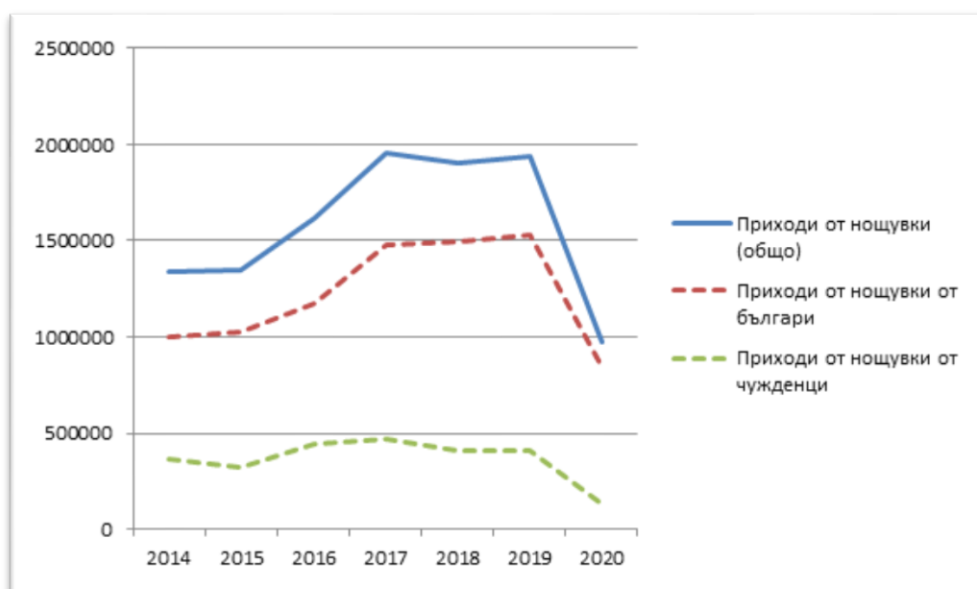
Фигура №7: Реализирани нощувки, в това число от българи и от чужденци

Източник: НСИ

Аналогична е ситуацията и при приходите от нощувки. За 2017 г. те са в размер на 1 953 468 лв., а за 2020 г. са в размер на 971 236 (1,95% от приходите в Област Благоевград), или се наблюдава намаление с 49,72%.

Фигура №8: Приходи от нощувки в лева, в това число от българи и от чужденци

Източник: НСИ

Община Благоевград разполага с разнообразен природо-ресурсен потенциал и културни забележителности, които са предпоставка за развитието на различни видове туризъм и за създаването на интегрирани туристически продукти и пакети с висока добавена стойност, но към настоящия момент тези възможности не се използват ефективно, в следствие на което туризмът на територията на общината е слабо развит.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

По-отдолу е описан потенциалът на общината, който може да бъде оползотворен за развитие на следните видове туризъм:

- **Културен туризъм** – Културните обекти от национално и местно значение на територията на община Благоевград, които са потенциал, който може да бъде използван за привличане на социално-икономическа активност и развитие на културен туризъм, са: възрожденския квартал Вароша и Черквата „Въведение Богородично“, която е обявена за паметник на културата с национално значение, Регионалният исторически музей, Драматичен театър „Никола Вапцаров“, Фолклорен ансамбъл „Пирин“, Късноантична крепост в с. Дренково, Археологически парк „Скаптопара“, Пещера „Бойчова дупка“ и др. Културният туризъм в региона може да се развива на основата на наличните културни ценности, маршрути и културен календар.

- **Планински и ски туризъм** – Развитието на ски туризма в общината е свързано с курорта Бодрост и местността Картала. Бодрост е изходен пункт за маршрути в Рила планина, които са добре маркирани и водят до национално известни природни обекти. На територията на общината се намират хижите Македония, Бодрост и Чакалица. Развитието на планински туризъм се свързва и с резервата Парангалица, който от 1977 г. е включен в програмата „Човек и биосфера“ към ЮНЕСКО. В него се намират едни от най-старите смърчови гори в Европа. Те създават благоприятни условия за развитието на около 290 растения и животински видове, защитени от закона и включени в червената книга на България.

- **Балнео, спа и велнес туризъм** – В рамките на общината има над 30 минерални извора, като водата в тях е с различна степен на минерализация, температура и приложение. Понастоящем използването на минералните води е ограничено, особено в сравнение със съседни райони. Общината не присъства и в стратегиите на Министерство на туризма като такава дестинация.

- **Спортен и приключенски туризъм** – В последните години Община Благоевград работи целенасочено за насърчаването на спорта и развитие на спортен туризъм. Усилията са концентрирани в две основни насоки - реновиране и възможности за изграждане на спортни обекти за нуждите на местното население и посетителите; популяризиране на наличната спортна инфраструктура, с цел организиране и провеждане на местни, регионални, национални и международни състезания, турнири, лагери на територията на община Благоевград. Общината разполага с футболни терени (с. Рилци, с. Падеш и стадион „Христо Ботев“); Спортен комплекс „Пирин“, включващ плувен басейн, футболно игрище и тенис кортове; Общински ученически интернат Благоевград (Обслужващо звено към Спортен клуб Пирин), включващ многофункционални зали за хандбал, спортна и художествена гимнастика, борба, баскетбол, футболно игрище и лекоатлетическа писта; Бейзболно игрище „Портър парк“ и Многофункционална зала Скаптопара.

Община Благоевград разполага с благоприятни условия и възможности за развитие на приключенски туризъм. Някои от атракциите, които спомагат за развитието на този вид туризъм са:

- Картинг писта, която е в непосредствена близост до АМ Струма
- Конна база предлагаща разходки и планински преходи
- Лов и риболов
- Въжен парк „Коколандия“

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

➤ През м. юни 2021 г. за първи път в общината се проведе „Панорамен полет с балон“. Инициативата провокира огромен интерес, което е предпоставка за ежегодното му провеждане и развитие.

• **Събитие и фестивален туризъм** - За развитието на този вид туризъм способства наличието на съществуващи традиции на Благоевград за провеждане на събития от различен характер, включително семинари и конференции, концерти и фестивали, детски спортни събития и други.

Туризмът се оформя като един от отраслите в общината, който крие неразработен потенциал. Неговите нужди са свързани с маркетингова стратегия, пакетно предлагане на туристическите продукти, подобряване и увеличаване на настанителната база.

Изводи:

- ❖ Слабо развит туризъм на територията на община Благоевград.
- ❖ Наличие на разнообразен природо-ресурсен потенциал и културни забележителности на територията на общината, които са предпоставка за развитието на различни видове туризъм и за създаването на интегрирани туристически продукти и пакети с висока добавена стойност.
- ❖ Постепенно намаляване на местата за настаняване и на броя на леглата.
- ❖ Тенденция към намаляване на реализираните нощувки и следователно приходите от тях.
- ❖ Възможности за подобряване на туристическата атрактивност на общината.

Селско стопанство

Поземления фонд на община Благоевград е 114 334 дка, от които обработваемите земеделски площи са 98 471.85 дка от цялата земеделска земя. Най-голям дял в растениевъдството заемат зърнено-житните култури, представлявани от мека пшеница, тритикале, ечемик, ръж, следвани от техническите култури - слънчоглед, зеленчукопроизводство и трайни насаждения.

Таблица №6: Регистрирани земеделски стопани и животновъди на територията на община Благоевград

№	Населено място в община Благоевград	Земеделие и животновъдство													
		Брой регистрирани/ пререгистрирани земеделски стопани							в т.ч. брой регистрирани/ пререгистрирани животновъди						
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	с. Бело поле	2	5	7	6	5	5	4	1	1	2	2	2	2	0
2.	с. Бистрица	1	1	1	3	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1
3.	Благоевград	468	521	482	444	463	417	387	197	267	262	239	239	227	221
4.	с. Бучино	3	5	4	4	2	2	0	2	3	2	2	0	0	0
5.	с. Българчево	9	9	9	8	7	6	4	4	5	4	4	5	4	2
6.	с. Габрово	3	2	1	1	1	1		3	2	1	1	1	1	0
7.	с. Г. Хърсово	4	7	4	5	4	3	3	3	6	3	5	3	3	3

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

8.	с. Дебочица	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	с. Делвино	3	4	5	4	3	2	1	3	4	5	4	3	2	1
10.	с. Дренково	2	3	4	4	3	2	3	2	3	4	4	2	2	2
11.	с. Дъбрава	2	3	3	2	1	0	0	2	3	3	1	0	0	0
12.	с. Еленово	2	3	2	2	2	2	3	2	3	2	2	1	1	2
13.	с. Зелен дол	7	5	6	5	5	5	5	2	2	2	2	2	2	2
14.	с. Изгрев	5	12	15	15	9	7	6	4	11	14	13	8	6	5
15.	с. Клисура	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0
16.	с. Лешко	13	13	12	10	9	8	8	12	13	12	10	9	8	8
17.	с. Лисия	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1
18.	с. Логодаж	6	11	10	7	6	3	3	5	8	10	7	6	3	3
19.	с. Марулево	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0
20.	с. Мощанец	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21.	с. Обел	4	6	5	4	3	3	2	4	6	5	4	3	3	2
22.	с. Падеш	18	25	23	21	19	17	16	14	20	17	14	14	11	11
23.	с. Покровник	10	10	10	9	6	6	7	6	7	7	9	6	6	7
24.	с. Рилци	8	6	9	11	11	9	8	3	4	6	7	5	3	3
25.	с. Селище	8	8	7	3	2	3	3	4	4	3	2	1	1	1
26.	с. Церово	18	21	21	18	15	15	15	8	14	15	16	14	14	14
Общо по години:		599	682	643	590	579	519	481	284	389	382	353	328	302	290

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Благоевград

Забелязва се намаляване на броя на земеделските стопани и на животновъдите през годините. През 2015 г. земеделските стопани са били 682, а през 2020 г. те са 481. Най-много животновъди – 389 също са регистрирани през 2015 г., през 2020 г. намаляват до 290.

Таблица №7: Земеделска обработваема площ на територията на община Благоевград

№	Населено място в община Благоевград	Земеделска обработваема площ (в дка)						
		2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
1.	с. Бело поле	1253.78	1372.99	1372.99	1372.99	1372.99	1372.99	1372.99
2.	с. Бистрица	2565.55	2565.55	2565.55	2567.55	2567.55	2585.56	2602.27
3.	Благоевград	7267.11	7650.18	7989.42	8323.90	8551.29	9238.65	9419.41
4.	с. Бучино	5966.88	6069.43	6078.23	6230.36	6356.46	6457.75	6544.07
5.	с. Българчево	6408.26	6617.33	6617.33	6723.05	6743.66	7326.24	7759.88
6.	с. Габрово	2302.83	2302.83	2302.83	2302.83	2304.85	2365.08	2370.19
7.	с. Г. Хърсово	1259.11	1259.11	1266.61	1268.66	1273.03	1357.81	1366.73
8.	с. Дебочица	616.79	616.79	616.79	616.79	616.79	616.79	616.79
9.	с. Делвино	1075.38	1092.42	1092.42	1097.56	1097.56	1109.45	1177.59
10.	с. Дренково	4831.42	4899.59	4904.09	4956.59	4959.89	4960.93	4968.56
11.	с. Дъбрава	5054.47	5063.46	5063.46	5147.17	5159.56	5170.21	5227.56
12.	с. Еленово	527.32	527.32	527.32	533.43	547.89	586.81	586.81

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

13.	с. Зелен дол	3194.55	3231.77	3242.27	3261.14	3263.16	3302.00	3392.19
14.	с. Изгрев	1294.18	1299.48	1299.48	1321.02	1321.02	1423.34	1444.57
15.	с. Клисура	703.62	808.15	808.15	808.15	808.15	1061.44	1061.44
16.	с. Лешко	4292.18	4324.65	4327.66	4335.34	4335.34	4348.51	4356.51
17.	с. Лисия	1358.13	1375.47	1376.45	1407.62	1407.62	1407.62	1407.62
18.	с. Логодаж	11403.04	11449.55	11454.83	11590.20	11598.24	11664.24	11713.39
19.	с. Марулево	4512.18	4525.99	4552.98	4564.00	4569.64	4671.50	4748.18
20.	с. Мощанец	1016.99	1023.66	1023.66	1028.03	1041.98	1229.70	1232.09
21.	с. Обел	446.37	446.37	446.37	484.08	484.08	522.92	522.92
22.	с. Падеш	5738.10	5746.40	5749.87	5757.29	5762.99	6100.82	6127.63
23.	с. Покровник	5164.51	5242.41	5262.04	5326.75	5344.49	5608.51	5699.90
24.	с. Рилци	2712.04	2723.11	2723.11	2726.57	2739.22	2977.95	3028.93
25.	с. Селище	6201.59	6308.65	6308.65	6348.89	6399.49	6781.93	6789.87
26.	с. Церово	2456.42	2456.42	2456.42	2461.62	2461.62	2929.48	2933.77
Общо:		89622.82	90999.08	91428.98	92561.57	93088.54	97178.22	98471.85

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Благоевград

Видно от таблицата за периода 2014 – 2020 г. с всяка следваща година се увеличава обработваемата площ, като най-голям ръст има през 2018 г. Сравнено между началото и края на разглежданият 7-годишен период увеличението е с 8 849,03 дка.

В периода 2014-2020 година е променено предназначението на общо 151 имота (ниви) частна собственост с обща площ от 360 282,50 кв. м, като този ръст е на-висок през 2020 г.

Таблица №8: Брой имоти, променили предназначението си (2014-2020)

Година на промяна	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Брой имоти	14 бр.	22 бр.	18 бр.	16 бр.	20 бр.	21 бр.	40 бр.

Промяна на предназначението на земеделски земи се наблюдава главно в землището на град Благоевград и близките до градския център села Дъбрава, Рилци, Изгрев, Еленово и Покровник, където се наблюдава и увеличаване на броя на постоянните жители. Това е продиктувано от близостта им до главния административен център и наблюдаваното умерено развитие на селата в периферията на града през последните 7 години, което е съпроводено и с увеличаване на населението, повишен инвеститорски интерес и реализиране на инвестиции в жилищното строителство.

Таблица №9: Брой имоти, променили предназначението си по населени места

Населено място	бр. имоти	Населено място	бр. имоти
Благоевград	79	Рилци	12
Бистрица	2	Селище	1
Българчево	1	Церово	2
Делвино	1	Покровник	7

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Дъбрава	17	Мощанец	1
Еленово	9	Логодаж	2
Зелендол	4	Лисия	1
Изгрев	12		
Общо:		151 имота	
Обща площ:		360282,5 кв. м	
Средно на имот:		2356 кв.м	

Новите имоти за жилищни нужди са 68% от всички имоти с променено предназначение. За реализиране на нови бизнес дейности и услуги в различни сектори от икономиката е променено предназначението на 48 имота или 32% от общия брой на имотите, от които могат да се направят изводи за инвеститорските намерения и предпочитаните неземеделски сектори. Към бизнес дейностите попадат: складови бази, автомивки, паркинги, автосервизи, работилници, хотели, административни и офис сгради, погребални услуги, образователни услуги, спортни площадки, магазини, търговски сгради, производствени цехове и складове, трафопост, ВЕИ и други.

Таблица №10: Видове имоти след промяна на предназначението

Вид на имота след промяна на предназначението	бр.
За вилно строителство	36
За жилищно строителство	67
За бизнес дейности	48
Общо:	151

Животновъдство

В общината е развито животновъдството – главно говедовъдство и овцевъдство. Производството на червено месо е доминирано от производството на свинско месо.

На територията на общината през 2021 г. са регистрирани общо 380 животновъдни обекта, в които се отглеждат основно едро преживни и дребно преживни животни. Петте населени места с най-висок брой регистрирани животновъдни обекти са: с. Падеш (37 бр.), Благоевград (34 бр.), с. Церово (29 бр.), с. Лешко (25 бр.) и с. Покровник (23 бр.). По отношение на брой отглеждани животни най-много се отглеждат в с. Падеш (1777 бр.), Благоевград (1574 бр.), с. Покровник (1335 бр.), с. Бучино (1200 бр.), с. Г. Хърсово (1133 бр.).

Таблица №11: Животновъдни обекти и налични животни по видове на територията на община Благоевград за 2021

№	Населено място	Брой животински обекти	ЕПЖ	ДПЖ		ЕК	СВ	ПТ	ПЧ	Общо
				овце	кози					
1.	Бело поле	6		20	15		34			69
2.	Бистрица	22	91	90	122	11			130	444
3.	Благоевград	34	630	281	97		314	20	232	1574
4.	Бучино	13	10	836	242	1	1		110	1200

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

5.	Българчево	18	38	305	139				83	565
6.	Габрово	8	108	47	28				92	275
7.	Г. Хърсово	16	58	583	137				355	1133
8.	Дебочица	2	95							95
9.	Делвино	8	59	406	19	2				486
10.	Дренково	13	13	302	84		1		103	503
11.	Дъбрава	16	17	385	114	17			89	622
12.	Еленово	11	37	77	3		7			124
13.	Зелен дол	2	47		5					52
14.	Изгрев	19	17	396	371				24	808
15.	Клисура	9	48	180	84				220	532
16.	Лешко	25	350	338	67				147	902
17.	Лисия	9	184		29				70	283
18.	Логодаж	18	71	400	53				180	704
19.	Мощанец	6	235		28	1			35	299
20.	Обел	10	161	108					157	426
21.	Падеш	37	537	425	202	1			612	1777
22.	Покровник	23	254	628	339	1	34		79	1335
23.	Рилци	9		39	17			30	203	289
24.	Селище	17	4	19	15				357	395
25.	Церово	29	121	410	372				72	975
Общо:		380	3185	6275	2582	34	391	50	3350	15867

Източник: ОДБХ - Благоевград

Таблица №12: Животновъдни обекти и налични животни по видове на територията на община Благоевград за 2020

№	Населено място	Брой животински обекти	ЕПЖ	ДПЖ		ЕК	СВ	ПТ	ПЧ	Общо
				овце	кози					
1.	Бело поле	6	7	20	20		85			132
2.	Бистрица	13	148	77	145	20				390
3.	Благоевград	33	905	300	118		450			1773
4.	Бучино	9	12	803	230	1				1046
5.	Българчево	22	31	326	196					553
6.	Габрово	4	185	47	58					290
7.	Г. Хърсово	8	23	674	140					837
8.	Делвино	7	40	459	44	2				545
9.	Дренково	8	14	294	85					393
10.	Дъбрава	10	15	439	154					608
11.	Еленово	4		73	6					79
12.	Зелен дол	1	22		5					27
13.	Изгрев	11	98	96	204					398
14.	Клисура	5	61	152	63					276
15.	Лешко	19	363	316	58	3				740

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

16.	Лисия	7	193		41					234
17.	Логодаж	13	19	366	60					445
18.	Марулово	2	33	64	18					115
19.	Мощанец	1			18					18
20.	Обел	6	128	190	4					322
21.	Падеш	26	538	576	202	1				1317
22.	Покровник	19	295	554	460	1	112			1422
23.	Рилци	3		15	5					20
24.	Селища	9	13	71	36				25	145
25.	Церово	22	34	398	234				37	703
Общо:		268	3177	6310	2604	28	647	0	62	12828

Източник: ОДБХ - Благоевград

Таблица №13: Вид на животновъдните обекти и видове отглеждани животни на територията на община Благоевград

ВИД	ГОВЕДА				БИВОЛИ				ДПЖ - ОВЦЕ			
	Говедовъдни обекти		Говеда - общо		Биволовъдни обекти		Биволи общо		Овцевъдни обекти		Овце общо	
	ферми	лични стопанства (до 3 ЕПЖ с приплодите им до 1 год.)	ферми	лични стопанства	ферми	лични стопанства	ферми	лични стопанства	ферми	лични стопанства (до 10 ДПЖ с приплодите им до 6-месечна възраст)	ферми	лични стопанства
2021	110	19	3501	52	1		18		143	51	6497	90
2020	110	19	3358	50	1		24		143	51	6965	90
2019	109	18	3283	49	1		16		145	143	51	6965
2018	112	18	3527	49					143	52	7004	117
2017	112	19	3741	52					153	29	7379	94
2016	108	15	2768	21					154	11	7191	60
2015	108	15	2722	21					154	11	7267	60
2014	106	15	2680	23					155	11	7300	60

Източник: ОДБХ - Благоевград

Таблица №14: Вид на животновъдните обекти и видове отглеждани животни на територията на община Благоевград

ВИД	ДПЖ - КОЗИ				СВИНЕ					
	Козевъдни обекти		Кози общо		тип „А“		тип „Б“		задни дворове	
	ферми	лични стопанства (до 10 ДПЖ с приплодите им до 6-месечна възраст)	ферми	лични стопанства	брой обекти	брой животни	брой обекти	брой животни	брой обекти (до 5 прасета за угояване)	брой животни
2021	86	33	2457	63	5	418			19	42

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

2020	86	32	2757	63	5	506			19	39
2019	90	32	2809	70	5	497	2	130	8	20
2018	86	34	2702	105	4	311	2	89	10	10
2017	97	30	2662	58	2	27	4	228	83	90
2016	104	11	2586	77	2	200	6	440	103	103
2015	104	11	2589	77	2	200	6	400	250	270
2014	105	11	2600	77	2	180	6	420	260	275

Източник: ОДБХ – Благоевград

Таблица №15: Вид на животновъдните обекти и видове отглеждани животни на територията на община Благоевград

ВИД	ЕДНОКОПИТНИ				ПТИЦИ				ПЧЕЛИ	
	Обекти за еднокопитни				Задни дворове		Обекти за пълпъдъци		Пчелини	Пчелни семейства общо
	Година	ферми	лични стопанства (до 3 еднокопитни и и приплодителни до 1-год.)	брой животни във ферми	брой животни в лични стопанства	брой задни дворове (до 100 възрастни птици; до 150 бройлера др. видове)	брой птици	брой обекти		
2021	7	5	56	5	23	540	3	3600	73	3239
2020	6	6	32	8	23	540	3	3600	74	3284
2019	6	6	41	8	23	540	6	3800	72	3425
2018	7	7	22	16	20	510	3	200	69	3473
2017	9	4	69	7					89	3570
2016	5	85	52	226	430	8610			79	2579
2015	5	85	52	226	430	8610			79	2579
2014	5	85	52	226	430	8610			79	2579

Източник: ОДБХ – Благоевград

Таблица №16: Вид на животновъдните обекти и видове отглеждани животни на територията на община Благоевград

ВИД	АКВАКУЛТУРИ		ДРУГИ ЖИВОТНОВЪДНИ ОБЕКТИ							ДРУГИ ВИДОВЕ ЖИВОТНИ
	Обекти - общо	в т.ч. шаранови стопанства	Калифорнийски червеи (обекти)	зайцеферми		приюти		зоопарк/зоокълт/		Брой кучета
				брой обекти	брой животни	брой обекти	брой животни	брой обекти	брой животни	
2021	2	2	1	2	400	1	30			
2020	2	2	1	2	400	1	30			129
2019	1	1	1	2	400					131
2018	1	1	1	2	400					129
2017	1	1	10	5	500	1	20	1	150	500
2016	1	1	25	5	1626			1	150	480
2015	1	1	20	4	1400			1	150	480
2014	1	1	20	4	1400			1	150	480

Източник: ОДБХ - Благоевград

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Проекти по ПРСР 2007-2013, реализирани от предприятия:

„Карол Фернандес мийт“ ООД – Проект „Модернизация, закупуване на машини и съоръжения за предприятие за производство на продукти от червено и бяло месо - гр. Благоевград“

Проекти по ПРСР 2014-2020, реализирани от предприятия:

„Дековис“ ООД – Проект “Модернизиране и разширение на предприятие за преработка на месо и месни продукти”

ЕТ „Георги Чимев-Гесмич“ – „Изграждане на кравеферма и закупуване на оборудване в имот № 000391 с площ 7.500 дка, местност „Джабирци – при овчарници“, землище на с. Падеш, общ. Благоевград, обл. Благоевград“

Общината разполага с добри природо-климатични условия и подходящи ресурси за развитие на земеделието и животновъдство и стратегическото ѝ местоположение създава добри възможности за реализация на селскостопанската продукция.

Изводи:

❖ Наблюдава се тенденция на намаляване на броя на земеделските стопани и на животновъдите през годините.

❖ Селското стопанство и животновъдството са традиционна икономическа дейност за жителите от селата в община Благоевград.

❖ Налице е постепенно увеличение на земеделската обработваема площ на територията на община Благоевград.

❖ Наблюдава се тенденция за увеличаване на броя на земеделските земи, на които е променено предназначението за неземеделски дейности и за жилищни нужди.

❖ Необходимост от създаване на условия за повишаване на икономическите дейности чрез увеличаване на обработваемите земеделски площи и създаване на работни места в сектора.

❖ Създаване на МИГ и прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) на територията на община Благоевград за подпомагане на местната икономика чрез развитие на земеделски и неземеделски дейности в селските райони.

Горски фонд

Към 31.12.2020 година общата площ на горския фонд на територията на община Благоевград е 27 091 хектара, от които 83.33% държавна собственост, 11.28% общинска собственост и 5.39% частна собственост на ФЛ и ЮЛ.

Таблица №17: Наличен горски фонд на територията на община Благоевград по землища и вид собственост/стопанисване към 31.12.2020

№	Населено място в община Благоевград	Горски фонд									
		Държавна		Общинска		Частна (ЮЛ)		Частна (ФЛ)		Обща площ	
		ха	%	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
1.	с. Бело поле	8,10	0,03		0,00	1,20	0,00	1,30	0,00	10,60	0,04

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

2.	с. Бистрица	6581,60	24,29	246,90	0,91	10,80	0,04	203,80	0,75	7043,10	26,00
3.	Благоевград	359,50	1,33	3,70	0,01	0,20	0,00	20,10	0,07	383,50	1,42
4.	с. Бучино	9,80	0,04	26,60	0,00	0,00		2,40	0,01	38,80	0,14
5.	с. Българчево	150,90	0,56	14,20	0,05			8,60	0,03	173,70	0,64
6.	с. Габрово	1338,00	4,94	214,60	0,79	0,50	0,00	103,20	0,38	1656,30	6,11
7.	с. Горно Хърсово	1209,30	4,46	197,80	0,73			51,00	0,19	1458,10	5,38
8.	с. Дебочица	860,70	3,18	113,30	0,42			31,80	0,12	1005,80	3,71
9.	с. Делвино	289,50	1,07	78,90	0,29			8,10	0,03	376,50	1,39
10.	с. Дренково	874,60	3,23	236,20	0,87	1,40	0,01	117,20	0,43	1229,40	4,54
11.	с. Дъбрава	490,50	1,81	17,80	0,07	1,00	0,00	18,50	0,07	527,80	1,95
12.	с. Еленово	162,20	0,60	14,60	0,05			0,80	0,00	177,60	0,66
13.	с. Зелен дол	45,00	0,17	4,30	0,02			4,50	0,02	53,80	0,20
14.	с. Изгрев	280,40	1,04	10,60	0,04			0,20	0,00	291,20	1,07
15.	с. Клисура	1191,10	4,40	126,20	0,47			89,10	0,33	1406,40	5,19
16.	с. Лешко	1767,30	6,52	378,40	1,40	6,20	0,02	81,60	0,30	2233,50	8,24
17.	с. Лисия	868,40	3,21	476,30	1,76			146,70	0,54	1491,40	5,51
18.	с. Логодаж	892,20	3,29	161,30	0,60			90,90	0,34	1144,40	4,22
19.	с. Марулево	1515,80	5,60	95,70	0,35	2,90	0,01	122,70	0,45	1737,10	6,41
20.	с. Мощанец	23,00	0,08	86,60	0,32			8,90	0,03	118,50	0,44
21.	с. Обел	972,30	3,59	89,30	0,33	11,20	0,04	144,50	0,53	1217,30	4,49
22.	с. Падеш	1187,20	4,38	154,60	0,57			80,70	0,30	1422,50	5,25
23.	с. Покровник	168,30	0,62	275,00	1,02	2,90	0,01	45,30	0,17	491,50	1,81
24.	с. Рилци	30,00	0,11		0,00	2,70	0,01	5,90	0,02	38,60	0,14
25.	с. Селище	2,70	0,01		0,00	10,00		2,20	0,01	14,90	0,05
26.	с. Церово	1297,60	4,79	32,10	0,12			19,00	0,07	1348,70	4,98
Общо:		22576,00	83,33	3055,00	11,18	51,00	0,15	1409,00	5,20	27091,00	100,00

Източник: ЮЗДП - Благоевград

Държавният горски фонд на територията на община Благоевград се управлява от Държавно горско стопанство Благоевград (ДГС Благоевград), разположено върху части от Югозападна Рила и пограничната Влахинска планина. Релефът е типично планински с надморска височина от 310 до 2485 м. Общата площ на държавните горски територии е 22 576 ха. Средногодишното ползване на дървесина по горскостопански план на ДГС Благоевград е 29 968 куб.м.

Една четвърт от горския фонд попада в защитените зони на „Натура 2000“. Лесистостта на горския фонд е 42%. Преобладават иглолистните гори от бял бор, смърч и ела. В широколистните гори най-разпространени са букът и зимният дъб. На територията на стопанството е разположен горският разсадник „Къщата“ с площ 32 дка.

Горската територия е благоприятна среда за развитието на ловностопанска дейност. В ТП „ДГС Благоевград“ са обособени два държавни дивечовъдни участъка: „Тъпанете“ с площ 2292 ха и „Добро поле“ с площ 2136 ха. Ловът е традиционно занимание за местните хора. Дивечът в региона се увеличава и за него се полагат необходимите грижи благодарение на дейността и усилията на ДГС и СЛРД „Сокол

1911”. За увеличаването на дивеча в района допринасят двата дивечовъдни участъка „Добро поле” и „Тъпанете”. Ловностопанските райони (ЛСР) са девет на брой, както следва: ЛСР „Покровник“, ЛСР „Падеш“, ЛСР „Лешко”, ЛСР „Логодаж”, ЛСР „Селище“, ЛСР „Бучино”, ЛСР „Дъбрава”, ЛСР „Хърсово”, ЛСР „Церово”.

ДГС Благоевград осъществява дейности по охрана от незаконна сеч, браконьерство и пожари, възпроизводство на горски ресурси и екологосъобразно ползване на дървесните ресурси.

Ползването и търговията с дървесина е една от основните дейности, като дейностите по дърводобив включват добив и продажба на дървесина, отдаване на сечища на дървесина „на корен“ и осигуряване на дърва за огрев на местното население. Съгласно отчета за 2020 г. от дейността на ДГС Благоевград основно приходите на стопанството са от продажбата на дървесина – 72%.

Основните дърводобивни, дървопреработвателни и ангажирани с лесокултурни дейности фирми, работещи с ДГС Благоевград на територията на общината са:

- **За дърводобив**

- БУЛ ФОРЕСТ КЪМПАНИ ООД, гр. Благоевград
- РАЛИЦА КОЧОВА 2006 ЕООД, гр. Благоевград
- ЕТ „ЕВГЕНИ ТОМАЛЯНОВ“, гр. Благоевград
- ЕВРОСНАБ-ГЕЕВ ООД, гр. Благоевград
- ДРЪМ ЕООД, гр. Благоевград
- ЕКО 5 ПЕЛЕТ ЕООД, гр. Добринище
- МЕТКО ТРАНС 89 ЕООД, с. Горно Краище
- МИДЕЯ ГРУП ЕООД, с. Рибново
- ИВВА-ИП ЕООД, гр. Белица
- ЕТ „ГЕОРГИ ПЕНЧОВ“, гр. Белица
- ВЪЛЧО 2014 ЕООД, гр. Разлог
- БУЛ ЛЕС ЕООД, гр. Ракитово

- **Дървопреработване**

- РАЛИЦА КОЧОВА - 2006 ЕООД, гр. Благоевград
- ЕВРОСНАБ-ГЕЕВ ООД, гр. Благоевград

Друга дейност е издаване на разрешителни за ползване на терени за паша на селскостопанските животни на животновъдите от общината.

Други дейности в горските територии са свързани със събирането на гъби – манатарка и пачи крак, горски плодове – шипка и др. и билки - ранилист, шапиче, лазаркиня, жълт кантарион, бял равнец, бреза. Тези дейности не представляват устойчив поминък за населението – събират се предимно за лична консумация. ДФ “Парангалица” в Благоевград и Кооперация „Областен кооперативен съюз – Благоевград“ извършват дейности по събиране и изкупуване на билки в общината.

Залесените горски територии към 2020 г. са се увеличили с 884 ха спрямо 2014 г., като в този период залесените територии от държания горски фонд са намалели с 50 ха, а са се увеличили общинските със 769 ха и частните със 165 ха.

От общата площ на горския фонд 44% са залесени с иглолистни гори, 16% с широколистни гори, 29 % са гори за превръщане и 10% са нискостеблени гори.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Горските територии на територията на общината включват площта на държавния и общински горски фонд и заемат 25 631 ха или 41.33% от цялата площ на община Благоевград, при средно за страната 33,6%. Най-много залесени територии има в землището на с. Бистрица (26%) от целия горски фонд в общината.

Таблица №18: Залесени горски територии в община Благоевград към 31.12.2014

№	Вид гори	Горски фонд									
		Държавна		Общинска		Частна (ЮЛ)		Частна (ФЛ)		Обща площ	
		ха	%	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
1.	Иглолистни	10296	39.29%	673	2.57%	7	0.03%	678	2.59%	11654	44.47%
2.	Широколистни високостъблени	3832	14.62%	320	1.22%	6	0.02%	168	0.64%	4326	16.51%
3.	Гори за превръщане	6155	23.49%	1047	4.00%	9	0.03%	350	1.34%	7561	28.85%
4.	Нискостъблени гори	2343	8.94%	246	0.94%			77	0.29%	2666	10.17%
Общо:		22626	86.34%	2286	8.72%	22	0.08%	1273	4.86%	26207	100%

Таблица №19: Залесени горски територии в община Благоевград към 31.12.2020

№	Вид гори	Горски фонд									
		Държавна		Общинска		Частна (ЮЛ)		Частна (ФЛ)		Обща площ	
		ха	%	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
1.	Иглолистни	10091	37.25%	874	3.23%	29	0.11%	762	2.81%	11756	43.39%
2.	Широколистни високостъблени	3754	13.86%	481	1.78%	6	0.02%	162	0.60%	4403	16.25%
3.	Гори за превръщане	6389	23.58%	1442	5.32%	10	0.04%	397	1.47%	8238	30.41%
4.	Нискостъблени гори	2342	8.64%	258	0.95%	6	0.02%	88	0.32%	2694	9.94%
Общо:		22576	83.33%	3055	11.28%	51	0.19%	1409	5.20%	27091	100%

Източник: ЮЗДП – Благоевград

Ежегодно в горския фонд се извършват редица мероприятия, свързани със залесяване на горски територии и разселване на дивеч с цел поддържането на екоравновесие и биоразнообразие в горските територии и са създадени добри условия за спорт, отдих и туризъм.

По ПРСР 2007-2013 Община Благоевград реализира проект „Въвеждане на превантивни дейности на територията на Община Благоевград“ и са възстановени 55 дка горски територии, унищожени вследствие на горски пожар.

В актуализираната НКПР 2013-2025 година община Благоевград попада в териториите със специфични характеристики – планинска и гранична община.

Във връзка с финансирането за развитие на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) чрез ПРСР 2014-2020 г. и необходимата демаркация с Оперативните програми с Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват (посл. изм. от 20.02.2020 г.) бяха определени необлагодетелстваните райони в следните две категории: планински райони и райони с ограничения, различни от планинските.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Съгласно тази наредба 20 населени места от община Благоевград попадат в териториалния обхват на планинските райони. В тази категория не попадат гр. Благоевград и селата Бело поле, Бучино, Българчево, Зелен дол и Рилци. В категорията на необлагодетелствани райони с природни ограничения, различни от планинските попадат три от селата в общината - Бучино, Зелен дол и Рилци, на които териториите им са със слабопродуктивни земеделски земи. Преди изменението на Наредбата от 2020 г. допустими за финансиране от ЕЗФРСР бяха селата Бучино, Зелен дол и Българчево. На база на това категоризиране са финансирани проекти за развитие на земеделски дейности в общината по ПРСР 2014-2020 и ще бъдат финансирани проекти в сектора и през следващия програмен период.

Горите, освен като източник на дървесина, са източник на много ценни ресурси - билки, горски плодове, гъби и др., които могат да бъдат използвани за организиране на дребни производства и да осигуряват заетост на местното население и на ниско квалифицирани работници.

Развитието на горското стопанство и през следващите години ще бъде свързано с дейности по възстановяване на горските територии, засегнати от пожари, съхнене, паша и незаконна сеч съгласно утвърдени лесоустройствени планове. Площите, които се предоставят на местното население за паша на селскостопански животни е необходимо да се поддържат в добро земеделско и екологично състояние. От голямо значение за населението е поддържането на защитно-водоохранните и противоерозионни функции на гората.

Горските територии изпълняват функции за поддържане на биологичното разнообразие на горските екосистеми, за производство на дървесни и недървесни горски продукти, за защита на почвите, водните ресурси, чистотата на въздуха и изменението на климата, за защита на природното и културното наследство и за осигуряване на социални, образователни, научни, ландшафтни и рекреационни ползи.

Изводи:

❖ Налице е тенденция за увеличаване на общинския и частния горски фонд на територията на община Благоевград.

❖ Устойчиво управление на горския фонд

❖ Добре развит дърводобив за покриване на нуждите на населението

❖ Развити дейности за спорт, отдих и туризъм

❖ Планиране и реализиране на дейности и мерки за устойчиво развитие на горските ресурси и територии, което да допринесе за положително кумулативно въздействие върху околната среда и човешкото здраве в следните насоки:

- Въздействие върху климата, климатични изменения, адаптация към последиците от климатичните изменения

- Въздействие върху качеството на атмосферния въздух

- Въздействие върху водите и риск от наводнения

- Въздействие върху защитените зони и защитените територии

- Въздействие върху ландшафта и материалните активи

- Въздействие върху обектите на културно-историческото наследство

❖ Информационни и разяснителни кампании сред населението за ползите от устойчивото управление и използване на горските територии и биоразнообразието.

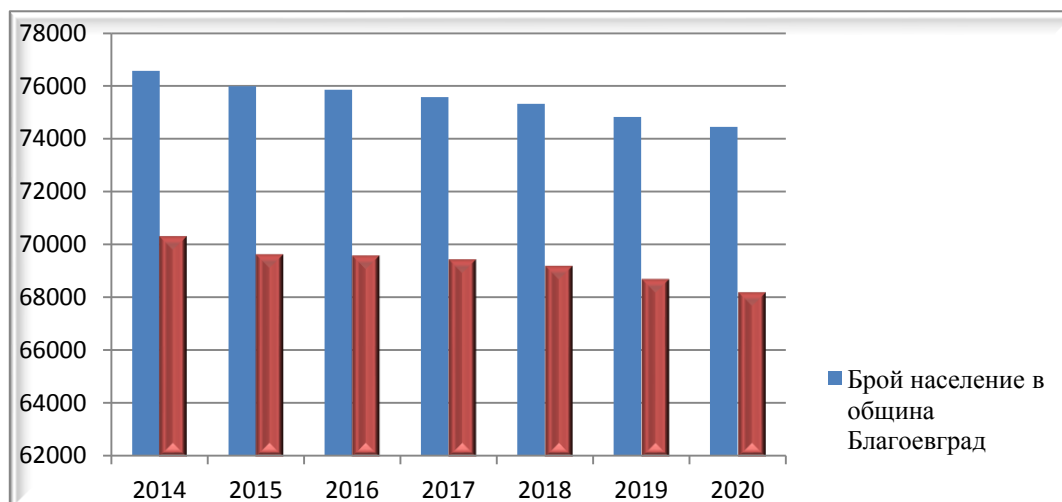
I.3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

I.3.1. Демографски параметри

Динамика на населението

Благоевград е административен център на общината и на областта. Динамиката на населението в община Благоевград от 2014 г. насам е ниска. Делът на населението на общината от този в областта нараства от 24,26% към 2014 г. до 24,72% към 2020 г.

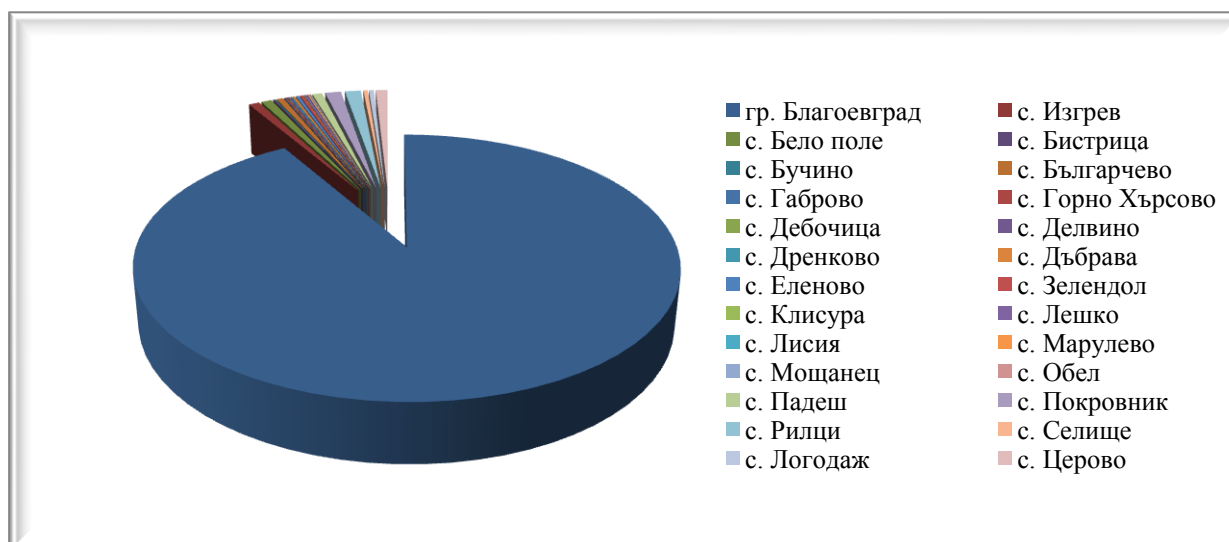
Фигура №9: Динамика в броя на населението в община и в град Благоевград за периода 2014-2020

Източник: НСИ

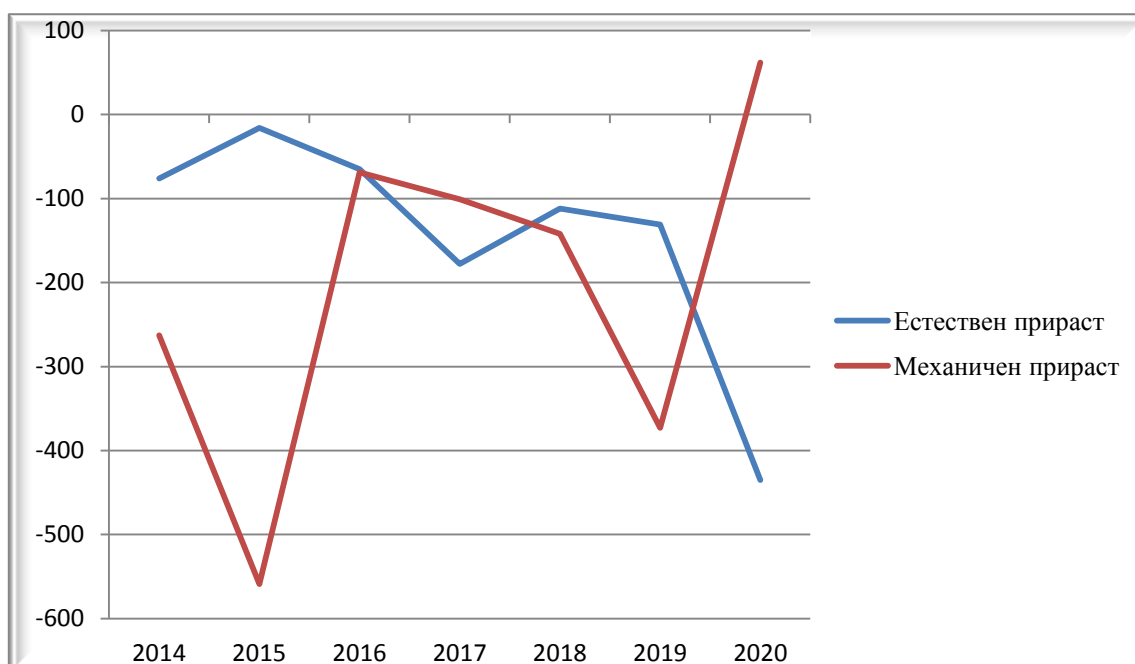
Намаляването на населението на община Благоевград е един от възможните силно неблагоприятни фактори за бъдещото ѝ развитие. Тенденцията ще доведе до ограничаването на работната сила и възпроизводствения потенциал на общината в дългосрочен период. Селското население в общината към 2020 г. е едва 8,43% от населението на общината, което е значително по-ниско от средното за страната 26,27%.

Фигура №10: Население на община Благоевград за 2020

Източник: НСИ

Фигура №11: Механичен и естествен прираст в община Благоевград за периода 2014-2020

Източник: НСИ

Демографската картина за община Благоевград, както и за цялата страна е неблагоприятна, населението застарява, както в резултат на естествените процеси на раждаемост и смъртност, така и в резултат на засилените миграционни процеси.

Таблица №20: Естествен прираст в община Благоевград за периода 2014-2020

Община Благоевград	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Раждаемост	786	790	754	715	745	724	660
Смъртност	862	806	819	893	857	855	1095

Източник: НСИ

Видно от таблицата, раждаемостта за 2020 г., е по-ниска в сравнение с предходните години, в същото време смъртността за същата година е най-висока за анализирания период, което в голяма степен се дължи на пандемията от COVID-19 и е наличен отрицателен прираст в размер на - 435 лица, т.е. налице е отрицателен естествен прираст в размер на 39,73%.

Таблица №21: Механичен прираст в община Благоевград за периода 2014-2020

Община Благоевград	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Заселени	1393	1517	1366	1687	1668	1883	2122
Изселени	1656	2076	1435	1788	1810	2256	2060

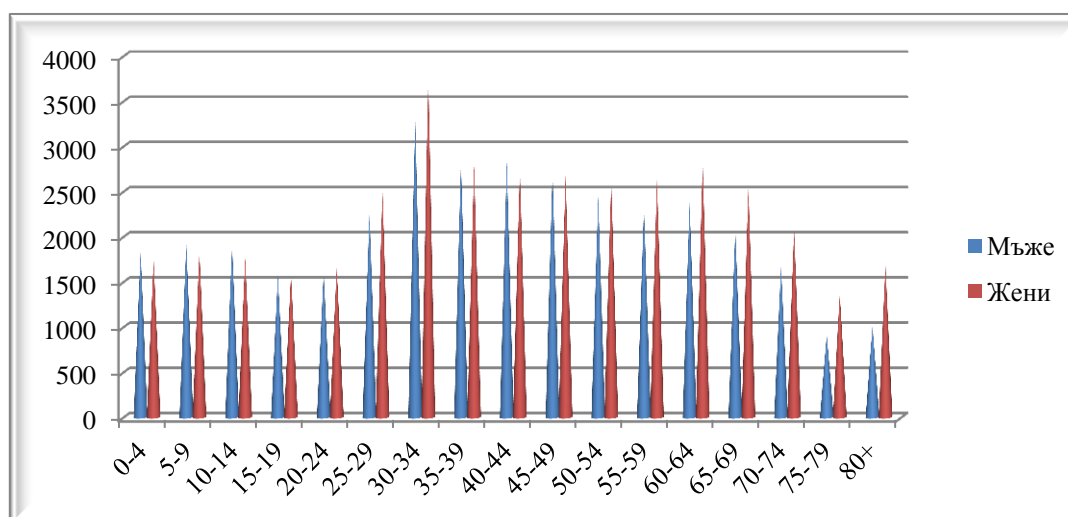
Източник: НСИ

От 2014 г. до 2019 г. се наблюдава постоянна тенденция на отрицателен механичен прираст. Най-високата стойност е регистрирана през 2015 г. (-26,93%). Вследствие на пандемията от COVID-19 в община Благоевград се наблюдава положителен механичен прираст в размер на 2,92%.

Възrastова структура

Възrastовата структура на населението до голяма степен определя демографския му потенциал. Нейният нарушен баланс се отразява на раждаемостта, смъртността, репродуктивните възможности на населението, както и на трудовите му ресурси.

Фигура №12: Полово-възrastова структура на населението в община Благоевград към 2020 (брой жители)

Източник:НСИ

През 2020 г. възrastовата група с най-много представители на територията на община Благоевград е 30-34 години, а с най-малко 75-79 години. Не се наблюдават резки промени в половия състав на населението. Налице е добър баланс между двата пола до възrastовата граница от 75 години. След това, във възrastовите интервали над 75-годишна възrast, превесът на жените е значителен. Жените преобладават по брой над мъжете 38 847 към 35 605, което се дължи главно на по-ниската смъртност, като е налично равновесие между половете в детеродна възrast.

Етническа структура

По данни от преброяването през 2011 г., по-голямата част от населението в община Благоевград се определя като принадлежащо към българската етническа група – 95,89%. Като роми са се самоопределили 2,56%, като турци – 0,18%, 0,98% са посочили друга етническа принадлежност, а 0,39% не са посочили към коя група принадлежат.

Таблица №22: Етническа структура на населението в община Благоевград към 2011

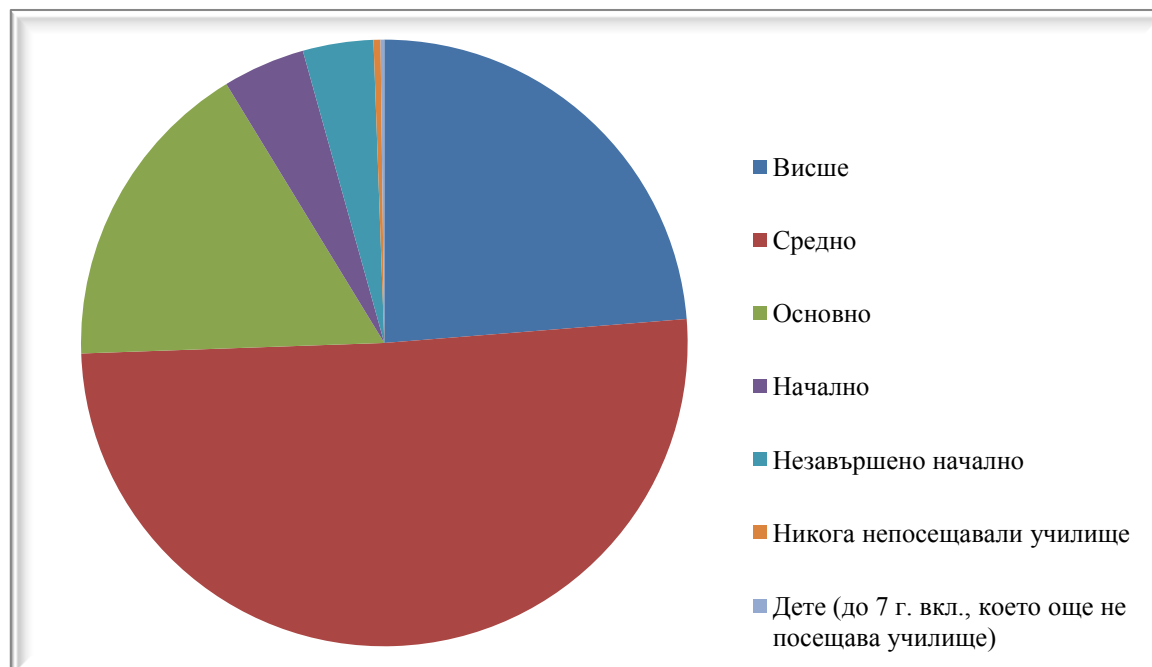
Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределям
		българска	ромска	турска	друга	
Община Благоевград	71 646	68 702	1836	126	700	282

Източник:НСИ

Образователна структура

Образователната структура на населението е от значение, когато разглеждаме качеството на работната сила и икономическите потенциали на общината.

Фигура №13: Население на 7 и повече навършени години по степен на завършено образование в община Благоевград към 2011

Източник:НСИ

Процентът на завършилите висше образование е с 23,74%, което е с около 4% повече от средното за страната. Със средно образование са 50,70% от населението при средно 43% в страната. В същото време дялът на населението с начално и основно образование е чувствително по-нисък от характерния за страната (съответно 8% и 23%).

Заетост

Дялът на икономически неактивните хора е много висок – 34.9%. Част от тях са пенсионери – по възраст или по болест; друга част са домакини, значителна част от които отглеждат малки деца и се грижат за домакинството; трета – лица, които разчитат на временна трудова миграция в страната и в чужбина или които разчитат на подкрепа от роднини в чужбина. Една част са тотално изключени от социалния живот на града: самотни жени с децата си, изоставени от партньора и семейството си без подкрепа; лица с психически, физически или когнитивни проблеми, останали сами или живеещи с други лица в много бедни домакинства; лица в дълбока бедност, която се предава от поколение на поколение, където възрастните от много години са с изключително ниска трудова заетост – работят по по-малко от три месеца в годината, като обикновено извършват случайни неквалифицирани ниско платени дейности.

Коефициентът на безработица към май 2020 г. е 8,6%. Същият е по-нисък в сравнение със съседните общини Симитли, Разлог, Белица, Невестино и Рила, като единствено Кочериново е в по-добра ситуация със 7,9%. След март 2020 г. безработицата отново се повишава рязко, поради пандемията от COVID-19. Създалата

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

се ситуация все още не е отминала (към момента на създаване на настоящия документ) и последиците от нея върху икономиката тепърва ще се проявяват и изследват.

Изводи:

- ❖ Наличие на периферни селища със силно изразени депопулационни процеси.
- ❖ Наличие на отрицателен естествен прираст.
- ❖ Наличие на положителен механичен прираст, вследствие на пандемията от COVID-19.
- ❖ Наличие на дисбаланс във възрастовата структура на населението.
- ❖ По-високи относителни дялове на населението със средно и с висше образование в сравнение със средните за страната.
- ❖ Висок дял на икономически неактивните хора.

1.3.2. Здравеопазване

Болнична и извънболнична помощ

Към 2020 г. населението на територията на община Благоевград се обслужва от елементи на болничната и извънболничната помощ. Към първата категория спадат: Многопрофилни болници за активно лечение (2 бр.), Специализирани болници (2 бр.) (СБАЛО „Св. Мина“ ЕООД и Център за кожно-венерически заболявания) и Център за психично здраве. В извънболничната медицинска помощ се включват: медицински центрове (13 бр.), медико-дентални центрове (2 бр.), самостоятелни медико-диагностични и медико – технологически лаборатории (16 бр.) и други лечебни и здравни заведения (3 бр.).

В община Благоевград са концентрирани 45,46% от лечебните заведения за болнична помощ в област Благоевград и 36,90% от лечебните заведения за извънболнична помощ.

Таблица №23: Лечебни и здравни заведения в област Благоевград към 2020

	БОЛНИЧНИ ЗАВЕДЕНИЯ							
	Общо		Многопрофилни болници		Специализирани болници		Центрове за психично здраве	
	брой	легла	брой	легла	брой	легла	брой	легла
Област Благоевград	11	1838	5	1247	5	511	1	80
Община Благоевград	5	791	2	558	2	153	1	80

Източник:НСИ

Таблица №24: Лечебни заведения за извънболнична помощ в област Благоевград към 2020

	ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ									
	Общо		Медицински центрове		Медико-дентални центрове		Самостоятелни медико-диагностични и медико – технологически и лаборатории		Други лечебни и здравни заведения	
	брой	легла	брой	легла	брой	легла	брой	легла	брой	легла

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Област Благоевград	88	41	29	21	5	20	50		4	20
Община Благоевград	34	14	13	12	2	2	16		3	20

Източник: НСИ

„МБАЛ – Благоевград“ е най-голямото болнично заведение в общината. В нея се предоставя стационарна и консултативна помощ, насочена към диагностика и активно лечение, възстановяване на здравето. Лечебното заведение е кадрово осигурено, като заетият персонал е 573 души, от които: висш медицински персонал – 128 души, висш немедицински персонал – 10 души, медицински специалисти – 251 (сестри, лаборанти, рехабилитатори и др.), санитарни и друг персонал – 184 души. Сградата на „МБАЛ – Благоевград“ включва 10 павилиона и сгради, като сградният фонд е морално и физически остарял и 75% от него се нуждае от основен и текущ ремонт. Част от наличната медицинска апаратура също е морално остаряла и амортизирана. В последните 5 години се закриха две отделения в болницата – кожно и детско.

Второто голямо лечебно заведение е **Специализираната болница за активно лечение по онкология (СБАЛО) „Св. Мина“ ЕООД**. Болничното заведение е с традиции в диагностиката, ранното откриване, комплексното лечение и диспансерното наблюдение на пациенти с онкологични злокачествени и доброкачествени заболявания. Осигурява съвременни методи за рехабилитация, подобряване качеството на живот и борба с болката на болните със злокачествени новообразувания, съобразени с водещите медицински технологии. Добрата грижа за пациентите, постоянно обновяващата се база, апаратура и високоспециализиран персонал му отреждат водещо място сред лечебните заведения в Югозападна България.

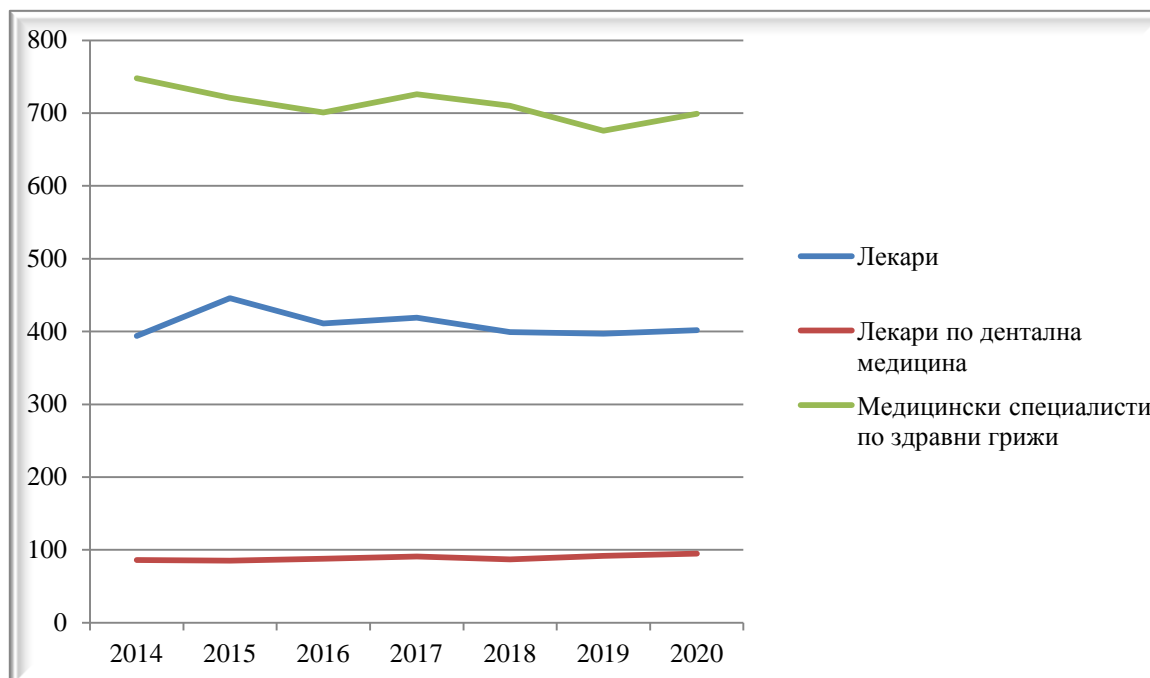
„Център за психично здраве Благоевград“ ЕООД е третата голяма болница. Това е и единственият за областта Център за психично здраве. Лечебното заведение разполага с 80 легла, 40 от които се намират във Второ отделение, база с. Горно Хърсово на 11 километра от Благоевград. Стационарната дейност се финансира от Министерство на здравеопазването. ЦПЗ обслужва пациенти от Благоевградска и Кюстендилска области. Лечебното заведение разполага с пет сгради от павилионен тип. Местонахождението им е на територията на Благоевград и с. Горно Хърсово. ЦПЗ разполага със собствен транспорт за обслужване на пациентите и осигурява транспорта на служителите от Второ отделение до работното място. Базата в с. Горно Хърсово няма необходимата достъпна среда за комплексно обслужване на лекуващите се там пациенти. Отдалечеността на отделението затруднява обгрижването им относно соматичното им състояние и ограничава свижданията с близките. Има недостиг на лекари и медицински сестри, желаещи да работят в ЦПЗ.

“Многопрофилна болница за активно лечение ПУЛС” АД е най-новата многопрофилна болница в Благоевградска област. Болницата и медицинския център са разположени на осем етажа, като сградата е построена през 2008 г. Има отделения по: Неврология, Кардиология, Гастроентерология, Хирургия, Очни болести, Анестезиология и интензивно лечение, както и Ортопедично и травматологично отделение. Болницата разполага с модерна медицинска техника като ядрено – магнитен

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

резонанс, спирален аксиолен компютърен помограф и др. Болницата предлага висококвалифицирани медицински услуги и разполага с луксозно оборудвани болнични стаи с общо 86 легла. Персоналът на болницата е 82 души, като всички 21 лекари са с признати специалности.

Фигура №14: Медицински персонал за община Благоевград, 2014 – 2020

Източник: НСИ

За анализирания период намалява броя на медицинските специалисти по здравни грижи, при лекарите по дентална медицина се наблюдава постепенно нарастваща тенденция. При лекарите се наблюдава отрицателна тенденция, като за 2015 г. те са били 446, а през 2020 г. са 402.

Общопрактикуващите лекари на територията на община Благоевград са 40. Първичната здравна помощ е съсредоточена в Благоевград. Специализираната извънболнична медицинска помощ на територията на общината се осъществява предимно от индивидуални практики. Груповите практики са малко на брой. Реформите в системата на здравеопазването през последните години и поэтапното намаляване на бюджета за здравни грижи, водят до редица негативни въздействия върху качествено здравно обслужване на населението. Най-съществените затруднения са свързани с:

- недостиг на финансови средства за осигуряване на задължителен минимален обем медицински грижи
- осигуряване на кадрова обезпеченост
- липса на общопрактикуващи лекари в селата.

През 2020 г. община Благоевград бе сред най-засегнатите от COVID-19, което доведе до претоварване на Инфекциозно отделение, а по време на втората вълна на заболяването се наложи болните в отделение „Вътрешни болести“ да бъдат преместени в отделение УНГ, за да се освободи достатъчно място за лечение на постъпилите с коронавирус. Необходимостта от тестване с PCR тестове на постъпили за лечение и

операции без деклариран симптом за корона вирус, както и лечението на здравно неосигурени лица с това заболяване, става за сметка на бюджета на болницата и увеличава задлъжняването ѝ – средно по 15-20 000 лв. месечно струва лечението на здравно неосигурени лица, което не се поема от МТСП. Най-тежкият проблем, обаче, е кадровото осигуряване на болницата.

Детски ясли

На територията на община Благоевград функционират 6 самостоятелни детски ясли. Освен това към 4 от общинските детски градини са разкрити яслени групи, както следва:

- Детска градина „Синчец“ – 1 група
- Детска градина „Детски свят“ – 1 група
- Детска градина „Усмивка“ – 1 група
- Детска градина „Първи юни“ – 2 групи

Детска ясла № 2 “Радост” е с капацитет 88 легла, разпределени в четири групи. Представлява самостоятелна сграда на два етажа и двор с изградени детски площадки. През 2007 година е направен основен ремонт на сградата - външна топлоизолация и смяна на дограмата. Извършен е ремонт на детските площадки и алеи, монтирани са нови детски съоръжения. Има изградено локално парно отопление. Всяка група разполага със самостоятелна спалня и занималня. Приготвянето на храната се извършва в кухнята на самата яслата.

Детска ясла № 3 “Славей” разполага с легла за 88 деца, разпределени в четири групи. Представлява типова сграда на два етажа и двор с изградени детски площадки. Направен е основен ремонт на сградата- смяна на дограма и топлоизолация. Има самостоятелно парно отопление. Всяка група разполага със самостоятелна спалня и занималня. Изцяло обновения и озеленен двор има обособени площадки за всяка група, оборудвани с пързалки, люлки и пясъчници.

Детска ясла № 5 „Конче Вихрогонче“ с капацитет 88 легла, разпределени в четири групи. Представлява типова сграда на два етажа и двор с изградени детски площадки. Кухнята и пералното помещение се намират в отделни спомагателни сгради. Направен е основен ремонт на централната сграда - външна топлоизолация и смяна на дограмата. Има изградено самостоятелно парно отопление. Всяка група разполага със самостоятелна спалня и занималня. Храната се приготвя в самостоятелна кухня към яслата.

Детска ясла № 9 “Лебедче” - представлява типова сграда на два етажа и двор с изградени детски площадки. Има самостоятелно парно отопление. Всяка група разполага със самостоятелна спалня и занималня. През 2009 година детската ясла е изцяло обновена - сменена е дограмата, направена е външна изолация. Подновен е и вътрешния интериор в групите, фойетата и кухненски блок. Капацитетът на сградата е за 88 деца, разпределени в четири групи.

Детска ясла № 10 “Макове” - представлява типова сграда на два етажа и двор с изградени детски площадки. През 2006 г. е направена външна топлоизолация и подмяна на дограмата. Има изградено самостоятелно парно отопление. Всяка група разполага със самостоятелна, слънчева и просторна спалня и занималня. Кухненският блок е основно ремонтиран през 2007 г. Капацитетът на сградата е за 88 деца, разпределени в четири групи.

Детска ясла № 12 “Кокиче” – открита е през 1981 г. и е настанена в жилищни блокове в кв. Еленово, бл. № 7 и 164 и ж.к. “Ален Мак” № 4 А в седем апартамента – 1 апартамент за кухня и 6 апартамента за групите със 120 места. През 2008 г. е направена външна топлоизолация и смяна на дограма на всички апартамента. Основно са ремонтирани сервизни помещения и вътрешно боядисване на всички групи. През 2009 г. са доставени и монтирани и детски съоръжения на детските площадки. Отопляват се с климатици.

Всички детски ясли са построени съгласно изискванията на действащата нормативна уредба с изключение на Детска ясла № 12 „Кокиче“ в ж.к. Еленово. Сградите са основно ремонтирани, с въведени мерки за енергийна ефективност, подновени съоръжение на площадките за игра. Всички детски заведения са обезпечени с квалифициран медицински персонал и други помощни специалисти.

Изводи:

- ❖ С изключение на „Многопрофилна болница за активно лечение ПУЛС” АД, сградният фонд на здравните заведения на територията на общината е морално и физически остарял и се нуждае от основен ремонт.
- ❖ Необходимо е закупуване на ново медицинско оборудване.
- ❖ В общината се наблюдава дефицит на медицинските специалисти по здравни грижи и лекари.
- ❖ В периферните части на общината е необходимо осигуряване на здравни услуги.
- ❖ В общината се наблюдава технологичен дефицит и лимитирани възможности за прилагане на високотехнологични медицински услуги.
- ❖ Местата в Детските ясли на територията на общината към 2021 г. съответстват на нуждите на жителите.
- ❖ Необходимост от текущи ремонти по сградния фонд, както и подмяна на част от обзавеждането и оборудването в яслите.

I.3.3. Образование

Системата на училищното и предучилищното образование на територията на община Благоевград включва следните институции, в които се провежда образователно-възпитателен процес и извънкласни дейности с деца и ученици:

- ✓ Детски градини - 13
- ✓ Училища – 18
- ✓ Обслужващи звена – 3

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Детски градини

На територията на община Благоевград функционират 13 детски градини, като в четири от тях има и яслени групи („Синчец“, „Детски свят“, „Усмивка“ - по една яслена група и „Първи юни“ с две яслени групи). Четири детски градини управляват филиали в сгради в селата Зелен дол, Рилци, Покровник, Церово и Изгрев. Седем детски градини имат и филиали на територията на гр. Благоевград, част от които разположени в многофамилни жилищни сгради. Едно училище предлага една група предучилищно образование (за 6-годишни деца).

Общият брой на децата в детските градини за учебната 2020/2021 г. е 2 813 деца, разпределени в 113 целодневни и 5 яслени групи. Средната посещаемост на група в детските градини е 25 деца. Общият брой на назначения педагогически и обслужващ персонал е 462 души, представени по детски градини в следващата таблица:

Таблица №25: Брой на децата в детските градини за учебната 2020/2021 и общ брой персонал

№	Детска градина	Адрес	Общо		Персонал
			Брой групи	Брой деца	
1.	ДГ №1 „Ведрица“	гр. Благоевград, ул. „Васил Мечкуевски“ №40	6	159	27,5
1.1.	Филиал	ул. „Брегалница“	2	53	8
2.	ДГ №2 „Света Богородица“	гр. Благоевград, ж.к. „Еленово“, бл. №107 А	1	24	3
2.1.	Филиал	XI ОУ „Христо Ботев“ - ул. „Батак“ №1	6	165	33
2.2.	Филиал	VIII ОУ „Арсени Костенцев“ - ул. „Явор“ №8	5	140	17
3.	ДГ №3 „Детелини“	гр. Благоевград, ул. „К. Н. Хайдукови“ №64	6	155	29
3.1.	Филиал	V СУ „Георги Измирлиев“	1	20	3
3.2.	Филиал	с. Изгрев	1	18	3
4.	ДГ №4 „Роса“	гр. Благоевград ул. „Менча Кърничева“ №39	6	142	26,5
4.1.	Филиал	ул. „Страцин“ №4 - I етаж	2	50	7
5.	ДГ №6 „Щастливо детство“	гр. Благоевград, ул. „Свобода“ №8	6	168	27
5.1.	Филиал	ЦСОП „Паисий Хилендарски“	2	54	8
5.2.	Филиал	ж.к. Ален мак бл. №4 ет. 1, ап. 1и 2	2	40	7
6.	ДГ №8 „Вечерница“	гр. Благоевград, на ул. „Григор Пърличев“ №15			
6.1.		сграда 1 - основна	4	100	17
6.2.		сграда 2 - стара	1	25	3
6.3.		сграда 3 - нова	3	84	15
7.	ДГ №10 „Мак“	гр. Благоевград, ул. „Стоимен Календерски“ №15	4	113	22
7.1.	Филиал	бул. „Св.св. Кирил и Методий“ №8	1	27	3
7.2.	Филиал	ул. „Скаптопара“ №27	1	27	3

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

8.	ДГ №11 „Здравец“	гр. Благоевград, ул. „Лале“ №11	4	97	20
8.1.	Филиал	ж.к. „Еленово“, бл. №107 Б	2	40	6,5
9.	ДГ №12 „Алени макове“	ул. „Тодор Александров“ №45	4	111	21,5
9.1.	Филиал	ул. „Крали Марко“ №8, вх. А	1	25	3
9.2.	Филиал	ул. „Крали Марко“ №8, вх. Б	2	50	6
9.3.	Филиал	ул. „Крали Марко“ №6, вх. Б	2	47	8
10.	ДГ „Синчец“	Благоевград, ул. „Евтим Драганов“ №17а	6	136	26
10.1.	Филиал	с. Зелен дол	1	18	3
11.	ДГ „Детски свят“	ул. „Марица“ №6	8	212	34
11.1.	Филиал	с. Рилци	1	15	3
12.	ДГ „Усмивка“	гр. Благоевград, ул. „Освобождение“ №3	7	160	25
12.1.	Филиал	с. Покровник	1	17	3
12.2.	Филиал	с. Церово	1	14	3
13.	ДГ „Първи юни“	ул. „Яне Сандански“ №5	4	100	19
13.1.	Филиал	ул. „Яне Сандански“ №3	4	100	19
Яслени групи по детски градини			брой групи	брой деца	
1.	ДГ „Синчец“	Благоевград, ул. „Евтим Драганов“ №17а	1	21	
2.	ДГ „Детски свят“	ул. „Марица“ №6	1	22	
3.	ДГ „Усмивка“	гр. Благоевград, ул. „Освобождение“ №3	1	22	
4.	ДГ „Първи юни“	ул. „Яне Сандански“ №5	2	42	
ОБЩО:			113	2813	462

Източник: Община Благоевград по данни към 01.09.2020 г.

Част от детските градини предлагат допълнителни форми на педагогическо взаимодействие срещу заплащане по желание на родителите. Една детска градина за първи път предлага занимания по учебния предмет „Религия“, като разходите за възнаграждението на учителя се поемат от бюджета на общината. Екипите на детските градини активно участват в различни програми и проекти на МОН и други програми с европейско и международно финансиране.

На база проведени работни срещи и онлайн проучване за състоянието на материално-техническата база на детските градини и нуждите от промени за подобряване на условията и качеството на образование бяха събрани следните конкретни предложения:

1. ДГ “Синчец”, гр. Благоевград, ул. “Евтим Драганов” №17а

Детска градина “Синчец” е изградена по типов проект със застроена площ от 1100 кв.м и дворно място 6080 кв. м. Основната сграда се състои от 6 блока на два етажа, свързани помежду си с топла връзка. Сградата се поддържа в добро общо състояние, но съществуващите конструктивни неизправности създават сериозни затруднения в поддържането. Помещенията са оборудвани в съответствие с нормативните изисквания, но процеса на подмяна на мебели, съоръжения и уреди не е завършил. Водопроводната инсталация е корозирала. Основен проблем на сградата е постоянното пропадане, което води до нарушения в конструкцията.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

- Полагане на ударопоглътща настилка в двора на детското заведение
- Поставяне на термоизолация на покрива на сградата
- Монтиране на соларни инсталации за топла вода за сградата
- Ремонт на ВиК инсталация
- Осигуряване на интернет на цялата сграда
- Осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания.

Филиал в с. Зелен дол

Филиалът е със застроена площ от 204 кв.м.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Проектиране и изграждане на детски парк в двора на детската градина.

2. ДГ „Детски Свят“, гр. Благоевград, ул. „Марица“ №6

Детската градина е със застроена площ от 1100 кв. м и разполага с дворно място от 2000 кв.м. Материално-техническата база е в добро общо състояние и осигурена интернет свързаност в цялата сграда.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Осигуряване на съвременно оборудване на материално-техническата база.

2.1. Филиал в с. Рилци

Филиалът е със застроена площ от 266 кв.м.

3. ДГ „Усмивка“, гр. Благоевград, ул. „Освобождение“ №3

Детската градина е със застроена площ от 1100 кв. м и разполага с дворно място от 5475 кв.м.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

- Ремонт на парната инсталация
- Ремонт на настилките на дворното пространство и обновяване на пясъчниците
- Ремонт на терасите, цялостно боядисване на коридорите на първи и втори етаж и подмяна на подовата настилка в две от занималните
- Осигуряване на ново оборудване и обзавеждане – климатици (2 бр.), стерилизатори (2 бр.), пердета, пътеки, гардероби и дидактични шкафове

3.1. Филиал в с. Церово

Филиалът на детската градина е със застроена площ от 350 кв.м и е необходимо обновяване и поддръжка на материално-техническата база

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Хидроизолация на покривната конструкция.

3.2. Филиал в с. Покровник

4. ДГ „Първи юни“, ул. „Яне Сандански“ №5, кв. „Струмско“

Детската градина разполага с две самостоятелни типови триетажни сгради, които са санирани, с подменена дограма и локално парно отопление. Централната сграда е със застроена площ от 460 кв.м и разполага 3460 кв.м дворно място. Филиалната сграда е със застроена площ от 358 кв.м и и разполага с 5960 кв.м дворно място.

Дворните пространства се нуждаят от основен ремонт. Материалната база е остаряла и се нуждае от подмяна на вътрешния интериор (масите, столчетата, дидактичните шкафове и вътрешните врати). Осигурен е достъп до интернет само в административното крило. Централната сграда разполага само с един вход/изход. Необходимо е изграждането на физкултурен и музикален салон в двора на детската градина с топла връзка между тях. Третият етаж на филиалната сграда се поддържа, но не се ползва по предназначение. Помещенията са обособени в кабинети за допълнителна подкрепа на деца със специални образователни потребности.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

- Основен ремонт на дворни пространства - настилки, асфалтови площадки, ограда, уреди за игра, изграждане на поливна система за тревните площи и осигуряване на самостоятелен водоизточник за напояване
- Изграждане на физкултурен и музикален салон в централната сграда с осигурена топла връзка към сградата
- Ремонт и въвеждане в експлоатация на закрит плувен басейн във филиална сграда и захранването му с минерална вода
- Изграждане на соларна система на покривното пространство на двете сгради за осигуряване на топла вода от слънчеви колектори
- Довършване на ремонта на кухненски блок в централната сграда и обособяването му като аварияен кухненски блок за детските градини на територията на града
- Основен ремонт на канализационната система на филиалната сграда (кухненски блок, перално и котелно помещение)
  - Изграждане на допълнителен вход/изход за централната сграда
  - Осигуряване на интернет във всички помещения в двете сгради
  - Осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания

5. ДГ №1 „Ведрица“, гр. Благоевград, ЦГЧ, ул. „Васил Мечкуевски“ №40

Сградата е двуетажна масивна тухлена постройка с каменни основи, сутерен и таван, със застроена площ от 352 кв.м и разполага с 1050 кв.м дворна площ. В сутерена се помещават важни спомагателни помещения - кухня, пералня, котелно, складове. Таванското помещение се използва за склад за стари вещи. Оборудването е недостатъчно и/или амортизирано. Необходимо е изграждането на пристройка за осигуряване на допълнителни помещения за децата. Липсва асансьор за качване на готовата храна, аспирация на сградата и важни и необходими инсталации. Дворните пространства са за ремонти и към момента не е осигурена достъпна среда за достъп до и в сградата за деца и лица с ограничена подвижност.

По отношение на образователния процес има недостиг на иновативни дидактични средства, недостиг на компютри за административен персонал и за педагогическите специалисти.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

- Обновяване на дворното пространство – подмяна на съоръженията на детските площадки, ударопоглъщаща настилка, монтиране на сенници на пясъчниците, изграждане на чешма за питейна вода и осигуряване на нови пейки
- Видеонаблюдение - подмяна на монитор

Необходими вътрешни ремонти в сградата:

• Осигуряване на достъпна среда за деца в неравностойно положение - рампа, санитарни възли, легла и др.

- Обособяване на тавана за спални помещения
- Изграждане на пристройка с цел уголемяване площта за децата
- Осигуряване на аспирация на цялата сграда

• Ремонт на санитарни възли и умивални и разделянето им за обслужване на всяка група

• Покриване на мозайката с винилова настилка

• Ремонт на сутерена, на пералното помещение, на санитарни възли за кухненския персонал и на помещенията за разливане на храна

- Обособяване на стая за огняря и работник по поддръжка

Необходимо ново оборудване и обзавеждане:

• Закупуване на перални и сушилни

• Закупуване на колички за сервиране

• Ново оборудване на кухня - печки, миялни, хладилници, котлони, мивки, помощни маси, аспирация, кухненски робот, тестобъркачка и др.

- Подмяна на масите за хранене
- Нова домофонна система
- Подмяна на входни врати
- Изграждане на асансьор за храна

Необходими материали и техника за учебен процес:

- Обзавеждане на всички занимални с иновативни средства
- Закупуване на компютри от ново поколение и играчки за децата

5.1. Филиал на ул. „Брегалница“

Филиалът се помещава на първи етаж в сградата на Първо основно училище и е съобразен със стандартите и изискванията.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база“

- Облагородяване на дворното пространство зад филиала
- Външно и вътрешно видеонаблюдение

6. ДГ №2 „Света Богородица“, гр. Благоевград, ж.к. „Еленово“, ул. „Батак“

№1

Сградата на детската градина е пристройка към XI ОУ „Христо Ботев“ със застроена площ от 481,54 кв.м за 6 групи.

Разполага с модерна и функционална база, снабдена със съвременни играчки от еко материали и мултимедийна техника. В сградата са разположени собствена кухня, музикален салон със сцена, няколко кабинета, просторни физкултурни салони и обезопасен двор с площадки за игра - с настилки от ново поколение. Всички групи имат достъп и до възможностите на новите технологии в образованието – чрез интерактивни дъски и мултимедии. Тук децата могат да развиват и различни таланти и умения чрез курсовете по чужди езици, в стаите за приказки и драматизации, както и в танцовите школи. За тези цели детска градина „Св. Богородица“ разполага с подготвени преподаватели по езици, спорт и изкуства, логопеди и музикални ръководители. Децата

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

имат възможност да се включат в школи по футбол, народни и модерни танци и ранно чуждоезиково обучение.

Необходимости промени и подобрения в материално-техническата база:

- Поддържане, обновяване и обогатяване на материалната база
- Необходимост от видео наблюдение и интернет връзки за всяка сграда
- Необходимост от щатен психолог в ДГ
- Необходима квалификация на учителите по отношение приобщаването на деца със специални образователни потребности
- Финансова осигуреност на цялостния процес в образователната институция – квалификация, съвременна образователна и здравословна среда и др.

6.1. Филиал в ж.к. „Еленово“, ул. „Явор“ №8

Сградата е на един етаж и разполага с дворна площ за пет групи

6.2. Филиал в ж.к. „Еленово“, бл. №107, вх. А

Филиалът се помещава на първи етаж в многоетажна жилищна сграда със застроена площ от 178,89 кв.м. Децата използват обществена детска площадка.

7. ДГ №3 „Детелини“, Благоевград, ул. „К. и Н. Хайдукови“ 64 - Филиал в V СУ „Георги Измирлиев“ и в с. Изгрев.

Основната сграда на детската градина на ул. „К и Н. Хайдукови“ №64 е строена по типов проект през 1976 г., със застроена площ от 232 кв.м и разполага с 1823 кв.м дворна площ. Сградата е санирана, с подменена дограма и газифицирана. В помещенията на групите, в които децата си мият ръцете няма течаща топла вода целогодишно. Децата спят на дюшеци от основаването на детската градина, многократно употребявани. През летните периоди температурите в занималните надхвърлят допустимите стойности за здравословна среда.

В кухненския блок наличната готварска печка е амортизирана, което затруднява приготвянето на храната.

Парният котел в момента е в неизправност – тече и наводнява кухнята и основите на сградата.

В двора на детската градина са обособени площадки за игра, които не отговарят на изискванията на Наредба №24/24.09.2020 г. за физическата среда и във връзка с Наредба №1 от 2009 за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра:

- Огромни пясъчници със счупени пейки
- Липса на съоръжения за игра и физическо развитие на децата
- Липса на ударопоглъщаща настилка
- Възможност за разширяване на площадките в посока алеята за Парк Бачиново като се запазят растителните видове покрай оградата

Необходимости промени и подобрения в материално-техническата база:

- Осигуряване на топла вода за децата целогодишно
- Подмяна на дюшеците на леглата
- Обновяване и модернизиране на материалната база вътре в сградата
- Обновяване и модернизиране на дворното пространство на централната сграда
- Закупуване на ново и модерно оборудване в кухненския блок

- Поставяне на климатици

7.1. Филиал в с. Изгрев

Групата в с. Изгрев се намира в сградата на Кметството на село Изгрев и е със застроена площ от 240 кв.м.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Площадката за игра на децата от групата е разкопана, поради започнал и недовършен ремонт и се нуждае от основно реновиране и обновяване.

В нито една от сградите няма вход за достъп на деца и хора с увреждания.

8. ДГ №4 „Роса“, гр. Благоевград, ул. „Менча Кърничева“ №39

Сградата е построена 1979 г. за шест групи със застроена площ от 350 кв.м, котелно помещение със застроена площ от 111 кв.м и разполага с 2200 кв.м дворна площ.

В дворното пространство са обособени шест площадки. Обзавеждането в детската градина не е подменяно от основаването ѝ, с изключение на легла, столчета и маси. Кабинетите са тесни и нефункционални.

За ново обзавеждане се разчита на дарители, основно родители. Детската градина разполага с две интерактивни дъски, четири проектора от дарители и четири лаптопа от спечелени проекти.

В детската градина няма подсигурана достъпна среда за деца с увреждания.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

• Необходимост от съвременно обзавеждане - мебели, техника и дидактични материали

• Цялостна подмяна на кухненския блок
• Ремонт на помещенията в мазето
• Дворното пространство има нужда от преустройство, ударопоглещащи плочки или друг вид настилка

- Нови съвременни уреди за игра
- Обособяване на площадки с дидактична насоченост
- Осигуряване на достъпна среда
- Недостиг на непедagogически персонал
- Необходимост от логопед, психолог и ресурсни учители
- Липса на обособени кабинети и стая за родители

8.1. Филиал на ул. „Страцин“ №4

Филиалът на ул. Страцин №4 е за две групи - разположен на първи етаж в жилищен блок.

Групите използват общинска детска площадка.

9. ДГ №6 „Щастливо детство“, ж.к. „Еленово“, ул. „Свобода“ №8

Детската градина е със застроена площ от 613 кв.м и разполага с 3020 кв.м дворна площ.

Централната сграда е триетажна и включва административен блок. Строена е по типов проект и предлага много добро архитектурно решение на средата за организиране на пълноценен детски живот. Детската градина разполага с физкултурен салон, музикален салон и логопедичен кабинет. Всички занимални са оборудвани с

шкафове, детски легла, маси и столчета. В градината има капацитет за отглеждане на 270 деца. В ДГ №6 „Щастливо детство“ не е извършван основен ремонт за последните 6 години. Районът, в който е разположена градината, предразполага за висока посещаемост на децата, а от там и голяма амортизация на сградата и помещенията.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

В централна сграда има нужда от шпакловане и боядисване на всички помещения, включително на физкултурния салон и на музикалния кабинет. Необходима е подмяна на осветителни тела в цялата централна сграда. Основен ремонт на кухненски блок с подмяна на готварска печка. Необходима е подмяна на дървени решетки на радиатори и детски пейки за обуване на децата. Подмяна на стъкло с друг безопасен материал на парапета по стълбището.

Дворното пространство на централна сграда се нуждае от подмяна на пейки и ограда.

На територията на детската градина има плувен басейн, който не функционира от 25 г.

9.1. Филиал 1 - ул. „Свобода“ №3

Филиалът се намира на първи етаж в ЦСОП „Паисий Хилендарски“. Разполага с помещения за две възрастови групи.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Ремонт на стени, подова настилка, щори за прозорци и врати.

9.2. Филиал 2 - ж.к. „Ален мак“ бл. 4, Вх. Б, ет. 1, ап. 1 и 2

Използваните помещения са разположени на първи етаж от жилищен блок в ж.к. „Ален мак“. Две възрастови групи са разположени в два апартамента.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Необходимо е построяване на нова сграда-филиал на ДГ №6, който да поеме около 60 деца от квартала.

10. ДГ №8 „Вечерница“, гр. Благоевград, на ул. „Григор Пърличев“ №15

Детската градина е открита през 1964 г. Разполага с три сгради със застроена площ от 441 и 466 кв. м и с 4827 кв.м дворна площ. Условието за възпитание и образование в детското заведение са много добри, жизнената среда отговаря на изискванията за безопасност, естетика и комфорт. Интериорът и подредбата на групите са съобразени с възрастовите и индивидуални потребности на децата. Създадени са оптимални условия за учебна дейност, осигурени са учебни помагала и пособия за подлежащите на задължително училищно обучение. За психологическия, физическия комфорт и удобството на децата са обособени просторни и удобни занимални с достатъчно осветление, обзаведени със съвременни кьтове за игра на децата, телевизори, видео и DVD плейъри, бели магнитни и интерактивни дъски, компютри. Обособени са спални помещения с цветно детско спално бельо, гардеробчета и санитарни възли. В дворното пространство са обособени 9 броя детски площадки за игри и занимания. Състоят се от пясъчници, затревена и залесена част, ударопоглъщаща настилка и игрови съоръжения. Детските площадки са обновени по проект по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. „Обновяване и модернизация на образователната инфраструктура в Благоевград“.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

- Ремонт на покрива на филиалната сграда, поради установен теч

- Хидроизолация на централната сграда и филиала
- Премахване на ламперия, шпакловане и боядисване на всички помещения в централната сграда
- Осигуряване на интернет на територията на детската градина
- Ремонт на оградата
- Видеонаблюдение на дворното пространство
- Осигуряване на топла вода в умивалните извън отоплителния сезон
- Доизграждане на една от площадките
- Осигуряване на допълнителна кухненска посуда (тави), поради увеличения брой деца в сравнение с предходните години
- Осигуряване на съдомиялни
- Въвеждане на електронен прием за 1 група
- Осигуряване охрана на заведението

11. ДГ №10 „Мак“, гр. Благоевград, ул. „Стоимен Календерски“ №15

Детската градина е със застроена площ от 450 кв. м и разполага с 2 262 кв.м дворна площ. Централната сграда разполага с помещения за 4 групи и обширен озеленен двор, с оформен алпинеум и езеро с лилии. Занималните в централната сграда са оборудвани с подходящи детски мебели и дидактични материали.

11.1. Филиал 1 на бул. „Св.св. Кирил и Методий“ №18

Филиал 1 е със застроена площ от 91.73 кв. м се помещава в жилищна сграда, условията в него са подходящи само за работа с по-големи деца от четвърта група, поради малка като квадратура площ.

11.2. Филиал 2 на ул. „Скаптопара“ №27 (ясла № 9 „Лебедче“)

Филиал 2 се помещава в ясла №9 „Лебедче“. Условията са подходящи за деца и се ползва част от дворното пространство.

12. ДГ №11 „Здравец“, Благоевград, ул. „Лале“ №1

Детската градина е със застроена площ от 500 кв. м и разполага с 2 319 кв.м дворна площ. Сградата е построена за 4 групи. Водопроводната и канализационната мрежа и електрическата инсталация в централната сграда са от 50 години. Дограмата е за подмяна. Необходимо е изграждане на пристройка в двора на детската градина за двете групи, изнесени в ж.к. „Еленово“, както и изграждане на физкултурен салон за всички деца. Оборудване на 6 детски площадки в двора на детската градина и да се поставят охранителни камери и пазач.

Градината се нуждае от логопед на цял щат и образователен медиатор с цел подобряване на грижата за децата и засилване на връзката с родителите.

12.1. Филиал в ж.к. „Еленово“, блок 107, вх. Б

Филиалът ползва площ от 178,89 кв. м и разполага с 2 262 кв.м дворна площ.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Необходимо е извършване на основен ремонт. Необходимо са промени по материално-техническата база. Закупуване на климатици и др. подобрения.

13. ДГ №12 „Алени макове“, гр. Благоевград, ул. „Тодор Александров“ №47

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Детската градина е със застроена площ от 459 кв.м и разполага с 3 500 кв.м дворна площ. Материално-техническата база на детското заведение включва тухлена сграда, в която се помещават 4 занимални, административна част, кухненски блок, перално и котелни помещения.

• Липсва интернет мрежа, която да обхваща всички групи на детското заведение

• Липсват достатъчно интерактивни средства за иновативно преподаване

• Остаряла материално-техническата база

• Липсва физкултурен салон

• Детски площадки, неотговарящи на съвременните стандарти

• Детската градина има три филиала в гр. Благоевград, на ул. „Крали Марко“ №6, вх. А и ул. „Крали Марко“ №8, вх. А и Б

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

• Изграждане на интернет мрежа, обхващаща всички групи на детското заведение

• Закупуване на 9 броя интерактивни устройства

• Цялостна реконструкция на детските площадки – вертикална планировка, подмяна на настилките, оборудване с уреди и съоръжения

• Изграждане и оборудване на физкултурен салон в дворно пространство на централната сграда

• Оборудване на част от групите в детското заведение за работа по метода Монтесори

• Подмяна на част от материално-техническата база (легла, детски столчета, маси)

• Изграждане на пристройка към централната сграда на детската градина.

Училища

На територията на община Благоевград училищата са единствено в града. Образователната инфраструктура включва 5 основни училища, 5 средни училища, в три от които се осъществява обучение на ученици в гимназиална степен в профилирана подготовка (чуждоезиков профил, предприемачески профил, технологичен профил, профил софтуерни и хардуерни науки) и професионална подготовка (специалност „Графичен дизайн“).

Таблица №26: Образователна инфраструктура, брой ученици и кадрово осигуряване

Наименование на училището	Общ брой	Кадрово осигуряване	
	Ученици	Педагогически персонал	Непедагогически персонал
II ОУ „Димитър Благоев“	528	47	8
III ОУ „Димитър Талев“	782	56,5	16
IV ОУ „Димчо Дебелянов“	261	35	5
IX ОУ „П. К. Яворов“	129	18,5	8,5
XI ОУ „Христо Ботев“	371	39	10
V СУ „Георги Измирлиев“	436	36,5	8
VI СУ „Иван Вазов“	444	44,5	13

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

VII СУ „Кузман Шапкарев“	888	79	16
VIII СУ „Арсени Костенцев“	716	61	13,5
СУИЧЕ „Св. Кл. Охридски“	505	50	14
ЕГ „Акад. Л. Стоянов“	795	59,5	13.5
ПМГ „Акад. С. Корольов“	869	66,5	12
НХГ „Св. Св. Кирил и Методий“	621	56,5	12
БПГ „Ичко Бойчев“	253	23,5	7
ПГТЛП „Гоце Делчев“	200	20,5	6
ПГСАГ „Васил Левски“	391	33	13,5
ПГИ „Иван Илиев“	548	47,5	12,5
ЦСОП „Св. П. Хилендарски“	109	21	9
Общински:	15		
Държавни:	3		
Общо за общината:	18		

Източник: Община Благоевград към учебната 2020/2021 г.

Гимназиите на територията на Благоевград са 7, като три от тях са профилирани: Езикова гимназия „Академик Людмил Стоянов“ с профил чуждоезиков, Природо-математическа гимназия „Акад. Сергей Корольов“ с математически профил, профил природни науки, профил софтуерни и хардуерни науки, и Национална хуманитарна гимназия „Св. св. Кирил и Методий“ с хуманитарен профил, обществени науки, предприемачески, изобразително изкуство и музика. Училищата обучават ученици от цялата област Благоевград и от съседната област Кюстендил. Четири са професионалните гимназии на територията на Благоевград. Две от тях – Благоевградска професионална гимназия „Ичко Бойчев“ и Професионална гимназия по туризъм и лека промишленост „Гоце Делчев“ са общински училища. БПГ „Ичко Бойчев“ предлага обучение по приоритетна за пазара на труда специалност „Машини и системи с ЦПУ“, както и обучение по компютърна техника и технологии, електрообзавеждане на производството, електродомакинска техника, автомобилна мехатроника. ПГТЛП „Гоце Делчев“ предлага специалностите „Асистент на лекар по дентална медицина“, „Рекламна графика“, „Кетъринг“, „Организация на туризма и свободното време“, „Фризьорство“ и „Производство на кулинарни изделия и напитки“, „Производство на хляб, хлебни и сладкарски изделия“. Училището обучава в изнесени паралелки ученици от XI и XII клас в ЦСОП включително в приоритетната за пазара на труда специалност „Производство на облекла от текстил“. ПГТЛП е и единственото общинско училище, което предлага на учениците си общежитие.

Двете държавни професионални гимназии на територията на Благоевград успешно привличат ученици от други общини в област Благоевград. Професионална гимназия по икономика „Иван Илиев“ предлага обучение в специалностите „Икономическа информатика“, „Бизнес администрация“, „Оперативно счетоводство“, „Банково дело“, „Икономика и мениджмънт“. Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Васил Левски“ обучава ученици в специалностите „Строителство и архитектура“, „Транспортно строителство“, „Геодезия“, „Водно строителство“, „Архитектурна реставрация“, „Строител на пътища, магистрали и съоръжения към тях“.

Материално-техническа база на училищната мрежа

След проведено проучване сред публичните институции за състоянието на сградния фонд и материално-техническата база бяха идентифицирани следните нужди за подобряването от 8 училища от общината:

1. ПМГ „Акад. С. Корольов“

Необходимост от основен ремонт на сградата и парната инсталация.

Освобождаване на помещенията, ползвани от ЮЗУ

2. ЕГ „Акад. Л. Стоянов“

Необходимост от осигуряване на нова сграда за училище поради съвместното ползване на една сграда от две учебни заведения - ЕГ „Акад. Л. Стоянов“ и ПМГ „Акад. Сергей Корольов“.

3. IX ОУ „Пею Яворов“

Материално-техническата база и откритата площ е голяма, но с незавършена от 1989 г. вертикална планировка. Сградата е построена върху свлачищен терен, което причинява напуквания и чести аварии на канализационната система. Част от двора на училището се ползва от ЦНСТ 1 и ЦНСТ 2. Две стаи се ползват безвъзмездно от БЧК. Един от физкултурните салони е отдаден под наем на боксов клуб „Македония“.

Училищният стол не функционира от 1 година, което е проблем за храненето на учениците и децата от подготвителната група. Столът никога не е ремонтиран и не отговаря на съвременните санитарно-хигиенни изисквания. Няма изградена достъпна среда. Санитарните възли се нуждаят от ремонт. Над 50% от помещенията не се използват и се нуждаят от ремонт. Сградата има добри възможности за изграждане на детска градина в нея.

Основните нужди са:

- Ремонт на санитарните възли
- Ремонт на училищния стол
- Ремонт на 3 и 4 етаж от училищната сграда
- Изграждане на достъпна архитектурна среда - рампа и външен асансьор.

4. VI СУ „Иван Вазов“

Материално-техническата база е в добро общо състояние. Училището разполага с 25 класни стаи, 11 кабинета, салон за физическо възпитание и спорт, библиотека, спортни площадки, стаи за занимания по интереси. Осигурена е интернет свързаност в цялата училищна сграда. Материално-техническата база се нуждае от осъвременяване, но е необходим ремонт на санитарните възли.

5. НХГ „Св. Св. Кирил и Методий“

Необходимост от следните подобрения: Изграждане на открита спортна площадка с изкуствена трева за игра на футбол. Доизграждане на ограда и оформяне на място за паркинг в имот на училището за нуждите на учителите и останалия персонал.

6. БПГ „Ичко Бойчев“

Съществуващата материална и учебно-техническа база включва:

1. Основен учебен корпус, в който са разположени:

- 14 класни стаи, включващи 2 кабинета по български език и литература, 2 кабинета по чуждоезиково обучение, кабинет по математика, кабинет по специалност „Електрообзавеждане на производството“, кабинет по специалност “Автотранспортна техника“; 6 компютърни кабинети

- учителска стая, дирекция, 5 канцеларии, помещение за училищния архив, 6 хранилища, помещение за дежурния на входа на сградата

- 2 лаборатории - силнотоква и слаботокова

- 2 учебни работилници за специалност „Компютърна техника и технологии“ и работилница за специалностите „Електрообзавеждане на производството“ и „Електродомакинска техника“

Към сградата е изграден вертикален подежник и рампа за хора с увреждания.

2. Учебно-производствен корпус №1, в който са разположени:

- Учебна работилница по стругарство и шлосерство

- Учебна работилница по общопрофесионални умения за специалност „Автомобилна мехатроника“

- Училищна библиотека с хранилище - не функционира

- Фитнес зала, която е разположена в бивша класна стая

- Учебна работилница по слаботокова техника

- Класна стая и 3 складови помещения

3. Учебно-производствен корпус №2, в който са разположени:

- Учебна работилница за специалност „Автомобилна мехатроника“

- Кабинет по „Безопасност на движението“

- Учебна работилница за специалностите „Електродомакинска техника“ и „Електрообзавеждане на производството“

- Учебна работилница „Слаби токове“

- Тренировъчна зала по специалност „Телекомуникационна техника“

- Инструментална зала

- Помещение за училищен архив и 2 складови помещения

4. Учебно-производствен корпус №2, в който са разположени:

- Учебна работилница за специалност „Автомобилна мехатроника“

- Физкултурен салон

- Учебни лаборатории и работилници, които имат нужда от оборудване със съвременна апаратура.

5. Ученически стол с учебни работилници и гаражи, в които са разположени:

- Ученически стол - в момента се ползва като складова база

- Учебна работилница „Силни токове“ - в момента е превърната в склад за учебно-технически средства

- Дърводелна работилница

- 4 складови помещения и 2 гаража

В двора на училището са изградени следните спортни съоръжения:

- Спортна площадка за футбол и волейбол с изкуствено тревно покритие

- Баскетболно игрище

- Игрище за волейбол

- Игрище за хандбал

Необходимост от подобрене на:

- Ремонт на спортните площадки
- Подобряване на сградния фонд и модернизиране на материално-техническата база
- Оборудване на учебните лаборатории и работилници със съвременна апаратура
- Обособяване на фитнес зала с по-голям капацитет
- Изграждане на нова работилница по стругарство и шлосерство. Към настоящия момент има стругове и машини, които стоят в бившата сграда на ПТГ „Ичко Бойчев“ и не могат да бъдат използвани.

7. ПГТЛП „Гоце Делчев”

Училището е разположено върху земя - частна собственост. Гимназията се помещава в пететажна сграда, публична държавна собственост. Училището разполага с учебни работилници за съответните специалности: Фризьорски салон, Кетъринг зала, Компютърна зала, Учебен ресторант, Зъболекарски кабинет - в процес на изграждане.

Необходимост от подобрене на:

- Асфалтиране на двора и спортната площадка
- Промяна на статута на земята (Училището е разположено върху земя - частна собственост)

8. ПГИ „Иван Илиев“

ПГИ „Иван Илиев“ - гр. Благоевград е професионална гимназия, държавно училище. Училището разполага с 16 класни стаи, 3 кабинета по природни науки, 3 компютърни кабинети, 3 кабинета за професионална подготовка.

Необходимост от подобрене на:

- Изграждане на светофарна уредба на кръстовището на ул. „Борис Ангелушев“ и ул. „Симеон Радев“
- Облагородяване на стълбите от КАТ до ж. к. „Ален мак“

Значим проблем в общинското начално и средно образование е трудната интеграция на ученици от ромски произход, във връзка с което образователни медиатори мотивират родителите да записват децата в детски и предучилищни групи; мотивират родителите и децата да продължават образованието и квалификацията си; съдействат за професионалната ориентация на децата, като подпомагат учителите при дистанционно обучение на учениците за задълбочаване на връзката между училището и ромските родители.

Община Благоевград осигурява безплатен транспорт за учениците от съседните населени места до съответните училища, в които се обучават. От него се възползват включително ученици от професионалните гимназии с държавно финансиране. В изпълнение на Плана за интеграция на ромите, Община Благоевград осъществява и транспорта на учениците от ромски произход до по-отдалечените училища, в които се обучават.

Към момента дейност „Други дейности по образованието“ поддържа 13 автобуса

за превоз на ученици.

През изминалите години в общината Благоевград се наблюдават няколко положителни тенденции:

➤ Нараства делът на децата, обхванати в детски градини и в предучилищно образование

➤ Нараства делът на децата, записани в и завършващи начално и основно образование (през 2016/2017 г. коефициентът на записваемост на децата в V-VII клас е бил 84.1% при 78.2% средно за страната)

➤ Нараства делът на учениците в двете степени на средно образование

➤ Постепенно нараства делът на ромските деца, завършващи основно и продължаващи образованието си

➤ В почти всички детски градини и училища на територията на града учат и ромски деца. Сегрегирани са само ДГ №11 „Здравец“, в която се възпитават и социализират предимно децата от най-бедните семейства от ромските махали „Предел“ и „Стара махала“, и IX ОУ „Пейо Яворов“, в което част от учениците са роми от най-бедните семейства от посочените две махали. В останалите основни и средни училища, както и в НХГ „Св. Св. Кирил и Методий“ има записани и ученици от ромски произход, в професионалните гимназии делът на учениците от ромски произход също е висок.

Всички детски градини и училища имат добре изградени партньорства с различни организации, клубове, центрове за обучение, социални услуги, което създава предпоставки за комплексен подход към личностното развитие на децата и учениците.

Обслужващи звена

В Благоевград е един от трите **Центъра за специална образователна подкрепа на територията на област Благоевград**. Центърът за образователна подкрепа „Св. Паисий Хилендарски“ осигурява обучението на ученици от петте основни училища, от три средни училища и от ПГТЛП „Гоце Делчев“.

В Благоевград се намира **Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование** – специализирано обслужващо звено на Министерство на образованието и науката за изпълнение на държавната политика за приобщаващо образование в област Благоевград. РЦПППО координира дейностите във връзка с оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие; координира с детските градини и училищата, където няма възможност за формиране на екип за подкрепа за личностното развитие, осигуряването на ресурсни учители и други педагогически специалисти; извършва оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици със специални образователни потребности чрез регионалния екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности.

Друго обслужващо звено на територията на община Благоевград е **Центърът за подкрепа за личностно развитие-Център за личностно и творческо развитие на децата на Благоевград**. Центърът предлага постоянни и временни занимания по направленията изкуства и наука и технологии на 1175 деца и ученици за учебната 2020/2021 г.

Единственото общинско общежитие настанява 198 ученици от VIII до XII клас в общинските и държавните училища на територията на община Благоевград.

По данни от изследването на ромските махали от 2017 г. четири пети от децата на 7-18 години учат (372 деца); 9% са отпаднали от училище (43 деца), а за 66 деца (14%) няма данни.

По данни от изследването от 2020 г. ромските родители на 82% от децата на възраст 7-15 години твърдят, че децата им ходят редовно на училище. Проблем е, че делът на продължаващите обучението си в средните училища ромски деца от относително по-бедните семейства рязко спада – по-малко от половината (43%) продължават да учат. Така въпреки нарастването на дела на ромските деца, завършващи първа или втора степен на средното образование през последните години, той остава значително по-нисък в сравнение с дела на завършващите средно образование етнически българи (и български турци), което води до разширяване на социалните неравенства между големите етнически групи и нарастване на риска от етнизация на социалните проблеми.

По данни от изследването от 2020 г., само 12% от ромите в бедните части на ромските махали в Благоевград имат завършено средно и по-високо образование, а с основно образование са една трета от възрастните. Още една трета са с начално или по-ниско образование. Почти една четвърт са неграмотни. Нискограмотните и неграмотните родители обикновено не са в състояние да мотивират децата си да учат. По данни на образователни експерти и членове на Местната активна група някои от тези родители са склонни да negliжират редовното посещение на училище, участието на децата в извънкласни занимания и усвояването на учебния материал.

Изграждане на училищна STEM среда

За модернизирание на образователните институции за да отговарят на съвременните изисквания е планирано изграждането на училищна STEM среда във всички училища на територията на община Благоевград. Планират се инвестиции за обновяване, модернизирание и създаване на ново пространство, което позволява качествено образование – лабораторен комплекс и среда за проектна компетентност и работа в екип извън класическата система на класната стая.

STEM (Science, Technology, Engineering, Math) най-общо означава Наука, Технология, Инженерство, Математика. Подходът STEM обаче е много повече от „залепване“ на понятията заедно. Това е философия на образованието, която обхваща преподавателски умения и учебни предмети по начин, който прилича на реалния живот.

Като учебна програма STEM е основана на идеята за фокусирано обучение по четирите направления – наука, технология, инженерство, математика – в интердисциплинарен и приложен подход. Вместо да се преподават четирите дисциплини като отделни и дискретни предмети, тя ги интегрира в последователна парадигма на обучение, базирана на реално приложение.

Това, което отличава STEM от традиционното образование и наука е смесената учебна среда и демонстрира на учениците как научният метод може да бъде приложен в ежедневието. STEM отчита факта, че непрекъснатия напредък на технологиите променя начина, по който децата учат, свързват се с другите и взаимодействат по между си всеки ден.

С изграждането на STEM система във всички училища и интегриране на дейностите по STEM в учебните области на учениците ще се предостави възможност за

развитие на умения, необходими за адаптация в динамично развиваща се прагматична и технологична среда. Уменията, разработени чрез STEM им осигурява стабилна основа за успех, както в училище, така и в реалния живот, тъй като учениците развиват ключови умения като: творческо мислене, критичен анализ, работа в екип, инициатива, общуване и математическа грамотност.

Това са и част от нуждите от промяна, идентифицирани на база проведено онлайн проучване сред граждани, представители на публични и частни институции и неправителствен сектор, които основно са насочени към нуждата от модернизация на материално-техническата база в училищата, въвеждане на иновативни средства за обучение, засилено използване на дигиталните технологии в образованието и въвеждане на дуално обучение чрез което да се засили връзката между образованието и бизнеса.

Община Благоевград има реализирани следните проекти в сферата на образованието:

По ОПРР 2014-2020 г. е изпълнен проект „Инвестиции в подобряване качеството на образователната среда в Благоевградска професионална гимназия“, Договор № BG16RFOP001-3.002-0030-C01/12.12.2016 г., с реализирането на който бяха осигурени съвременни условия за обучение на учениците чрез разширяване и модернизиране на материалната база, с което се осигури и възможност за целодневна организация на учебния процес. Изградена е пристройка към съществуващата сграда на гимназията, в която са обособени кабинети, работилници, лаборатории и физкултурен салон за нуждите на учениците. Проектът дава възможност по време на учебния процес учениците да придобият професионални компетенции в реални трудови условия, което улеснява реализацията им на трудовия пазар и увеличава интереса към учебното заведение.

По ОПРР 2014-2020 г. се изпълнява проект „Обновяване и модернизация на образователната инфраструктура в Благоевград“, Договор № BG16RFOP001-1.008-0009-C01/13.02.2018 г., чрез който е осигурена модерна, функционална, здравословна, енергийно ефективна и достъпна среда на образователната инфраструктура в Благоевград, чрез ремонт, обновяване и модернизация на три училища - НХГ „Св. св. Кирил и Методий“, Трето ОУ „Димитър Талев“ и Пето СУ „Георги Измирлиев“ и една детска градина - ДГ № 8 „Вечерница“. В допълнение към НХГ „Св. св. Кирил и Методий“ ще има изграден физкултурен салон, и към ДГ № 8 "Вечерница" се изгради нова сграда за целодневна грижа на деца.

Университети

В Благоевград се намират и два от най-проспериращите университети в страната – Югозападен университет “Неофит Рилски” и Американски университет в България, които подготвят над 15 000 студента и осъществяват разнообразни дейности в образователната сфера.

Югозападният университет „Неофит Рилски“ е основан през 1976 г. в Благоевград. Той е сред водещите класически университети в страната. Със своята 45-годишна история ЮЗУ „Неофит Рилски“ завоюва своето място в научното и образователно пространство на България и Югоизточна Европа. Университетът е акредитиран с максимална оценка от Националната агенция за

оценяване и акредитация, което е гаранция за качество на образователната услуга в 81 бакалавърски и магистърски програми след средно образование, 153 магистърски програми след завършено висше образование и 84 докторски програми. Обучението се провежда в 30 професионални направления в областта на хуманитарните, техническите, природните, управленските, социалните, педагогическите, правните и икономическите науки, изкуствата, здравните грижи, общественото здраве и спорта, сигурността и отбраната и др. По този показател университетът е на първо място в страната.

Структурата на университета включва 9 факултета:

- Правно-исторически факултет
- Природо-математически факултет
- Стопански факултет
- Филологически факултет
- Философски факултет
- Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“
- Факултет по педагогика
- Факултет по изкуства
- Технически факултет.

Югозападният университет разполага с богата и съвременна материална база включваща над 200 учебни зали, разположени в 9 корпуса, Университетска библиотека, Издателство, Спортен комплекс, Университетски център, Център за дистанционно обучение, Учебен театър, филмово, телевизионно и звукозаписно студио, концертни зали и други.

В модерни учебни зали и изследователски лаборатории се обучават над 10 000 студенти в редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. От тях повече от 600 са чуждестранни студенти от над 20 страни по света. Обучението се провежда от над 800 висококвалифицирани преподаватели.

Югозападният университет „Неофит Рилски“ разполага със собствена библиотека, която притежава богата колекция от над 200 000 тома научна литература и достъп до различни международни бази данни.

Университетът осигурява възможност за настаняване на своите студенти и докторанти в две общежития и разполага с един студентски стол.

Висшето училище притежава една от най-модерните спортни бази в България – многофункционален закрит спортен комплекс, център за функционални изследвания, лаборатории по физиотерапия, спортно-възстановителен център, стадиони, открити спортни площадки и други.

В ЮЗУ „Неофит Рилски“ се изпълняват проекти по линия на:

- Фонд „Научни изследвания“
- Модернизация на висшите училища по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014 – 2020“
- Национални научни програми („Информационни и комуникационни технологии за единен цифров пазар в науката, образованието и сигурността“ – ИКТвНОС, „Нисковъглеродна енергия за транспорта и бита“ – ЕПЛИОС, „Културно-историческо наследство, национална памет и прогрес на обществото“ – КИННПОР

- Консорциуми към Националната пътна карта за научна инфраструктура (Национална интердисциплинарна изследователска Е-инфраструктура – КЛАДА-БГ, за ресурси и технологии за българското езиково и културно наследство, интегрирана в рамките на европейската инфраструктура CLARIN, Съхранение на енергия и водородна енергетика - СЕВЕ и Обединен институт за ядрени изследвания – ОИЯИ, гр. Дубна
- Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020
- Програма Хоризонт 2020
- Норвежки финансов механизъм
- Програма Justice Programme
- Програма „Еразъм +“.

Американският университет в България (АУБ) е основан през 1991 г. със съдействието на правителството на Република България и правителството на САЩ с цел да образова граждани, способни да посрещнат предизвикателствата на прехода в Югоизточна Европа и да изградят общества, формирани върху принципите на демокрация, частната стопанска инициатива, гражданската отговорност и толерантност към различните култури. Американският университет в България води всички български университети по отношение на заетостта на завършилите и доходите, които те печелят, според национална класация, оповестена от Българското министерство на образованието през ноември 2010 г. Университетът следва традиционния американски модел на образование. Обучението се отличава с индивидуално отношение в малки групи (средно 23 студента в час), близък контакт с преподавателите в клас; в офисите им, когато има часове за съвети и дискусии със студенти, както и в неформална обстановка. Повече от половината студенти завършват АУБ с две специалности, докато други предпочитат една специалност в комбинация с подспециалност, избирайки между 13-те дисциплини, които предлага АУБ.

В университета работят 79 преподавателя от 15 държави. Професорите в АУБ са получили своите дипломи от престижни университети, като Харвард, Принстън, Дюк и др. АУБ тясно си сътрудничи с университети в България и чужбина. Студентите на университета могат да прекарат един семестър или една година в един от стотиците университети в САЩ чрез програмата за обмен International Student Exchange Program (ISEP). В Европа АУБ си партнира с програмата „Еразъм” и има договор за сътрудничество с повече от 50 институции.

Бакалавърски програми

АУБ предлага бакалавърски програми в девет специалности:

- Бизнес администрация
- Компютърни науки
- Икономика
- Европеистика
- История и цивилизации
- Информационни системи
- Журналистика и масови комуникации
- Литература
- Математика

- Политически науки и международни отношения
- Интердисциплинарна специалност по индивидуален учебен план*

Магистърски програми

Университетът предлага магистърска програма за ръководни кадри от 2003. Обучението се провежда в Центъра за образование и култура „Илиев” на АУБ в София. Обучението е на английски език и е фокусирано върху реални, стратегически и оперативни проблеми на съвременния бизнес. Програмата е с продължителност 4 семестъра в рамките на 16 месеца (януари-април), като в началото на всеки семестър студентите имат една пълна учебна седмица, след което следват 6 съботно-неделни сесии. Организирана по този начин, тя позволява на работещите мениджъри да получат международно-признато бизнес образование без да се откъсват от служебните си ангажименти.

Следдипломни квалификации и курсове

Университетът предлага широк спектър от съвременни обучения и квалификации, които непрекъснато се обогатяват. В момента се провеждат: обучение на правителствено ниво за участие в европейски програми, бизнес, предприемачество, курсове по компютърна грамотност и по английски език. По-голямата част от обученията се провеждат в Центъра за образование и култура „Илиев” на АУБ, София.

Центърът за подготовка по английски език в Благоевград предлага курсове по английски език на всички нива и за всякакви възрастови групи. Центърът е също така сертифициран за провеждането на тестовете TOEFL и SAT.

Изводи:

- ❖ Необходимост от подобряване и модернизация на материално-техническата база на детските градини, осигуряване на кадри и повишаване на квалификацията на персонала.
- ❖ Необходимост от изграждане на нови детски градини за извеждане на децата от филиалите към детските градини, настанени в многофамилни жилищни сгради.
- ❖ Необходимост от обновяване на материално-техническата база и сградния фонд на училищата.
- ❖ Необходимост от изграждане на нова училищна база и осигуряване на условия за преминаване към едносменен режим на обучение във всички училища от училищната мрежа.
- ❖ Наличие на висши училища, произвеждащи добре подготвени кадри в различни тематични направления.
- ❖ Необходимост от укрепване на връзката между образование, наука и бизнеса.
- ❖ Необходимост от модернизиране на образователния процес чрез внедряване на цифрови технологии, иновативни методи на преподаване и изграждане на училищна STEM среда.

I.3.4. Спортна инфраструктура и спортни дейности

В доклада на Европейския съюз „Развитие и перспективи на действията на общността в областта на спорта“, спортът се определя като уникална дейност, която изпълнява едновременно различни функции като:

- **образователна** - активното занимание със спорт развива хората като личности
- **здравеопазваща** - физическата активност води до подобряване здравословното състояние на хората, тя е начин да се победят определени болести и да се подобри качеството на живот сред по-възрастните
- **социална** - спортът е начин да се превъзмогне нетолерантността, расизма, насилието, злоупотребата с наркотици и алкохол и подпомага интеграцията на хората извън пазара на труда
- **културна** - спортът дава на хората допълнителна възможност да опознаят местата около тях и да станат по-чувствителни към опазването на околната среда
- **възстановителна** - спортът като занимание през почивното време осигурява индивидуално и колективно развлечение.

Насоката на политиките в областта на спорта на местно ниво са тези функции да станат неразделна част от цялостната спортната дейност в община Благоевград и гражданите ѝ.

Общият анализ на състоянието на системата на спорта на територията на община Благоевград обхваща следните направления:

- спорт за учащи - деца и младежи в предучилищни, начални, основни, средни и висши учебни заведения
- спорт за граждани
- спорт за високи постижения
- спорт за хора с увреждания.

Анализът обхваща съществуващите спортни бази и съоръжения, обществени спортни и детски площадки на територията на цялата община, тяхното текущо състояние, управление и поддържане, и необходимостта от модернизация на материално-техническата база, включително изграждане на нови спортни бази и съоръжения.

1.3.4.1. Спорт за учащи

Видно от анализа на образованието на територията на общината има 18 училища, 13 детски градини, 2 колежа и 2 университета, които разполагат със собствени спортни бази и терени за развитие на ученическия и университетски спорт.

За развитието на добрата двигателна активност сред подрастващите от съществено значение е материално-техническата база в училищата и детските градини и нуждата от поэтапното ѝ ремонтиране и модернизиране.

Училища

От всички 18 училища от изградената училищна мрежа на територията на община Благоевград само в три 3 училища не са изградени физкултурни салони (ПГСАГ „Васил Левски“, НХГ и СУИЧЕ). Всички учебни заведения разполагат със спортни игрища за учениците. По проект, финансиран по ОПРР 2014-2020 предстои изграждането на физкултурен салон на НХГ.

Детски градини

На територията на община Благоевград функционират 13 детски градини като 12 детски управляват 19 филиала, от които 5 в селата Зелен дол, Рилци, Покровник, Церово и Изгрев и 14 филиала на територията на гр. Благоевград. От филиалите в града 8 са разположени на първите етажи в многофамилни жилищни сгради, в които се обучават 303 деца в 13 групи.

Във всички 13 детски градини има създадени условия за провеждане на спортни дейности и занимания. Част от спортните площадки и съоръжения на открито и закрито имат нужда от ремонт и обновяване. За 303 деца, посещаващи филиали на детските градини, помещаващи се в жилищни сгради не са осигурени необходимите условия за качествено провеждане на спортни занимания както на закрито, така и на открито, тъй като същите ползват обществени детски площадки в междублоковите пространства. Предстои изграждането на 3 нови сгради за детски градини, финансирани от МОН по Програмата за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски градини и училища 2020-2022 г., където ще бъдат изведени децата от посочените филиали.

Университети

На територията на Община Благоевград има 2 университета - Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград и Американски университет в България. И двата университета разполагат със съвременни спортни съоръжения, които се използват както за развитие на университетския спорт в различни профили от студентите, така и от гражданите на Благоевград.

ЮЗУ „Неофит Рилски“ разполага със следните спортни бази:

- Открита спортна база, включваща: лекоатлетическа писта - 130 м., 2 трапа за скок на дължина, 1 баскетболно игрище с 5 тренировъчни коша, 1 хандбално игрище, 3 волейболни игрища, 3 игрища за тенис на корт, площадка за общофизическа подготовка със сектор за гимнастика, футболно игрище, което включва и 250 м лекоатлетическа писта и 4 сектора за хвърляне на диск и чук. Откритата спортна база е оборудвана със съблекални, сервизни, санитарни помещения и външно осветление.

- Покрита спортна база, включваща: 4 помещения с размери 17x7 м с обща площ 476 м, които се използват за учебни занимания и тренировки по художествена гимнастика, аеробика, тенис на маса, бодибилдинг и фитнес, борба и джудо (те са съоръжени със съблекални, бани, сервизни помещения), 2 спортни зали за фитнес и тенис на маса с обща площ 400 кв.м, две зали с размер 30x12 м и 15x12 м с обща площ 540 кв.м, оборудвани с тартанова писта за бягане, скочище за висок скок, гимнастическа стена, уреди за ОФП (използват се за учебни занимания и тренировки по лека атлетика, подвижни игри и бодибилдинг);

- Спортен комплекс, включващ: спортна зала - 1500 кв. м с 384 места за сядане, комбинирано игрално поле за баскетбол, волейбол, хандбал и тенис, сауна, медицински кабинет, 5 съблекални - 2 за жени и 3 за мъже, Център за функционални изследвания в спорта и кинезитерапия, оборудван с най-модерната техника за функционални изследвания в областта на спорта и кинезитерапията. В структурата на Центъра се включват следните звена:

- Лаборатория за индивидуални спортове
- Лаборатория по спортни игри
- Лаборатория по кинезитерапия

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

- Лаборатория за адаптирана спортна дейност
- Лаборатория за екстремални спортове
  - Покрита спортна зала – 3000 кв. м със 740 места за сядане, комбинирано игрално поле за баскетбол, волейбол, тенис и футбол.

Американски университет в България разполага със следните спортни бази:

- Закрита многофункционална спортна зала за баскетбол, футбол, тенис и лекоатлетическа писта и други, с капацитет от 400 места
- Две многофункционални открити спортни площадки с 2 тенис корта, баскетболно, волейболно и футболно игрище
- Обособени зони за различни спортни дейности, които включват: зала за аеробика, фитнес център, зали за аеробика и танци, зала за бiliarд, дартс и тенис на маса.

1.3.4.2. Спорт за граждани

Обществените зони за спорт, игри и развлечения на открито за деца и възрастни на територията на общината са общо 107, от които 88 детски площадки за различни възрастови групи и 19 спортни площадки и фитнеси на открито, изградени в паркове, градини, зелени площи и междублокови пространства на територията на цялата община. През месец август 2021 г. работна група, определена от Кмета на общината извърши проверка на техническото състояние на всички намиращи се на територията на община Благоевград обществени детски и спортни площадки и зони с цел предприемане на дейности и мерки за осигуряване на безопасна среда за ползвателите.

Изградените и поддържани обществени детски площадки за различни възрастови групи, разположени на територията на цялата община са общо 88 бр., от които 15 бр. са изградени през 2019 и 1 бр. през 2021 г. В град Благоевград площадки са общо 75 броя. Останалите 13 броя са разположени в 9 от общо 25 населени места в общината. След направената инвентаризация е констатирано, че от всички 88 броя площадки само 3 (в с. Рилци, с. Покровник и в кв. Грамада) са в добро състояние и нямат нужда от ремонт, освежаване или подмяна на уреди, огради и настилки.

Таблица №27: Разположение на детските площадки по жилищни комплекси и градски зони:

№	Детски площадки в гр. Благоевград	бр.
1.	ж.к. „Еленово“	22
2.	ж.к. „Орлова чука“	3
3.	ж.к. „Ален мак“	6
4.	ж.к. „Струмско“	12
5.	ул. и парк „Даме Груев“	4
6.	ул. „Страцин“	1
7.	ул. „Петър Зографски“	1
8.	ж.к. „Запад“	4
9.	кв. „Грамада“	5
10.	В градинката срещу V СУ	1

№	Детски площадки по населени места	бр.
1.	с. Изгрев	1
2.	с. Церово	1
3.	с. Бело поле	1
4.	с. Рилци	2
5.	с. Покровник	4
6.	с. Долно Българчево	1
7.	с. Падеш	1
8.	с. Логодаж	1
9.	с. Селище	1
Общо:		13

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

11.	Алея за парк „Бачиново“	3
12.	ул. „Шар планина“	2
13.	ул. „Дойран“	1
14.	Парк „Ловен дом“	1
15.	Парк „Бачиново“	1
16.	Градинката пред НАП	1
17.	Градска градина	1
18.	ул. „М. Кърничева“	1
19.	ул. „Крали Марко“	1
20.	ул. „Иван Шишман	1
21.	ул. „Ал. Стамболийски“	1
22.	В двора на I СУ	2
Общо:		75

Източник: Община Благоевград

Спортните площадки и фитнес уреди на открито, изградени за обществено ползване са общо 19 броя, от които:

- 13 броя спортни площадки (за футбол, баскетбол, волейбол) разположени в паркове и междублокови пространства в град Благоевград и 1 площадка в село Падеш. От тях само тази в Парк „Даме Груев“ е в добро състояние. Останалите имат нужда от нова маркировка, ремонт и подмяна на баскетболни кошове, мрежи, предпазни огради, настилки, пейки и др.

- 5 броя спортни зони с фитнес уреди на открито в град Благоевград, разположени в 4 парка в града и 1 в кв. „Грамада“. От тях 2 са в добро състояние.

Таблица №28: Спортни площадки и фитнеси на открито

№	Местоположение	Фитнес уреди	Спортна площадка
1.	парк „Даме Груев“ (в добро състояние)	1	1
2.	парк „Варко“, ж.к. „Еленово“ (в добро състояние)	1	1
3.	парк „Бачиново“ (до езеро)	1	
4.	парк „Еленово“	1	1
5.	кв. „Грамада“ (в добро състояние)	1	
6.	ж.к. „Орлова чука“		1
7.	ж.к. „Ален мак“		1
8.	ж.к. „Струмско“		5
9.	ж.к. „Запад“		1
10.	ул. „Петър Зографски“		1
11.	ул. „Шар планина“		1
12.	с. Падеш		1
Общо:		5	14

Източник: Община Благоевград

Видно от изложените данни по-голямата част от съоръженията са разположени в жилищните комплекси и междублокови пространства. Наблюдава се неравномерно разпределение на територията на общината според броя на населението по квартали, зони и селища. В определени градски зони и населени места изобщо липсват такива, а там където има изградени се нуждаят от ремонт и обновяване. Политиката на общината е поетапно да се ремонтират съществуващите такива и да се продължи изграждането на нови, там където са недостатъчни или няма изградени.

На територията на общината има спортни бази, терени и съоръжения, които се стопанисват и управляват от частни организации.

✓ Комплекс „Де лима“ се намира във Втора промишлена зона на града. Комплексът разполага с 2 игрища за футбол с размери 60 м/40 м с изкуствено тревно покритие и футболно игрище с размери 85 м/45 м с естествена тревна настилка, на която е монтирана напоителна и дренажна система със собствен водоизточник. Изградени 2 съблекални, видеонаблюдение и озвучителна система.

✓ Хотелски комплекс „Езерец“ - Разполага с три осветени игрища с изкуствена трева - две малки и едно голямо, съблекални и паркинг.

✓ Комплекс „Арена Парк“ - Разполага с 3 мини футболни игрища с изкуствена трева (2 малки с размер 40/20 м. и 1 голямо с размер 40/40 м.), които отговарят на всички критерии за провеждане на мачове и турнири. Комплексът е с осветление, съблекални и паркинг.

✓ Риа Спорт - Разполага с едно външно игрище с изкуствената настилка, осветление и съблекални.

✓ Спортен комплекс „Ловен дом“ – Разполага с мини футболно игрище и 3 тенис корта с осветление.

✓ ХЕК – конна база и клуб по конен спорт, село Дъбрава - Базата разполага с 25 коня от които 8 за любителска езда.

✓ Конен клуб „Фортуна“, разположена сред красивата природа на местността Дъбрава - Разполага с 12 коня от които 6 за любителска езда.

✓ АБВГ Тенис корт в с. Покровник – Разполага с два червени клей корта, с осветление, съблекални и паркинг.

✓ Тенис кортове на Бачиново – Разполага със 7 тенис корта, административна сграда, паркинг и осветление.

✓ В хотелските комплекси има изградени басейни, които се ползват и от жителите на община Благоевград.

I.3.4.3. Спорт за високи спортни постижения

Общинските спортни бази и съоръжения се управляват и стопанисват от бюджетна дейност „Спортни имоти – Благоевград“ към община Благоевград. Материално-техническата база е добре поддържана, но въпреки това не е достатъчна за задоволяване на нуждите на спортните клубове за провеждане на качествен и пълноценен тренировъчен процес, което дава отражение върху различни аспекти от развитието на младото поколение, върху спортните резултати на спортистите и тяхната мотивация за активна и професионална спортна дейност.

Основните проблеми, които посочват са по отношение на липсата на достатъчно спортни бази и съоръжения за нуждите на всички спортове, липса на достатъчно финансиране за осигуряване на спортна екипировка (тренировъчна и официална),

материали и тренировъчни пособия и уреди за провеждане на качествен тренировъчен процес, както и затруднения при осигуряване на транспорт за участията им в национални състезания и турнири в страната и чужбина.

Друг проблем е достъпа на лица с увреждания до съществуващите бази и пригодеността им за ползване от тях.

За някои от спортните клубове в общината няма изградена спортна инфраструктура и бази, което затруднява развитието на спортистите и постигането на високи спортни резултати в тези спортове. За развитието на автомобилизма в община Благоевград е необходимо изграждането на писта или полигон, където да се подготвят състезателите на СКА „Диамо“. Клубът развива дейността си повече от 15 години и организира и провежда на територията на общината национални и международни кръгове от шампионати по автомобилизъм. За покриване на изискванията на Световната федерация по автомобилизъм за провеждане на международни състезания е необходимо трасетата да отговарят на определени стандарти. Едно от състезанията се провежда на отсечката ж.к. „Еленово“ - с. Делвино, което трасе за да отговори на стандартите и условията за безопасност е необходимо да бъде подменена настилката и да бъде обезопасено с двойна мантинела.

Спортните обекти и съоръжения, управлявани от БД „Спортни имоти - Благоевград“, се предоставят за безвъзмездно ползване на спортни клубове, регистрирани като юридически лица с нестопанска цел, работещи в обществена полза на територията на общината.

БД „Спортни имоти“ управлява следните спортни обекти и съоръжения:

1. Зала „Скаптопара“, гр. Благоевград, ж.к. „Запад“

Обектът е разположена на имот от 3 366 кв.м, със застроена площ от 2 175 кв.м и капацитет от 1 000 седящи места. Спортната зала е многофункционална и отговаря на всички изисквания на международните федерации по хандбал, баскетбол и волейбол. Използва се за провеждане на спортни състезания и турнири от различен ранг и от различни видове спорт като художествена гимнастика, аеробика, бойни изкуства, културизъм и други. Залата разполага със съблекални, санитарни помещения, осигурена е достъпна среда за лица с ограничена подвижност. Базата се използва от 4 баскетболни клуба и над 200 деца.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база: Газифициране на обекта, за което има изготвен работен проект по ЗУТ.

2. Спортен комплекс „Пирин“, ул. „Иван Михайлов“ № 53

Спортният комплекс е разположен на площ от 1 946 кв.м. Комплексът разполага с 4 спортни зали за хандбал, баскетбол, гимнастика и борба с капацитет от 400 седящи места. На открито са разположени 1 мини футболно игрище с изкуствено тревно покритие и размер 30/55 метра и лекоатлетическа писта. Материално-техническата база е в добро състояние. Сградата се отоплява с електрическа енергия. Осветлението в залите е с метал-халогенни лампи, морално остарели и висока консумация на ел. енергия. Не е осигурено осветление за мини футболното игрище. В базата тренират по график всички клубове по съответния вид спорт, регистрирани на територията на Община Благоевград.

Базата не е достатъчна за удовлетворяване на нуждите на отделните спортни клубове в следните направления:

✓ В зала „Гимнастика“ няма достатъчно уреди за подготвителни упражнения за най-малките гимнастици. Залата е по-малка отколкото трябва и не разполага с трапове, които са от изключително голямо значение за развитието на гимнастиците.

✓ Атлетическата писта и силовата зала не осигуряват необходимите условия за нормално провеждане на тренировъчна и състезателна дейност.

✓ Необходими промени и подобрения в материално-техническата база: Въвеждане на следните енергоефективни мерки:

✓ Подмяна на осветлението във всички зали с енергоспестяващо LED осветление

✓ Изграждане на ново осветление на футболно игрище

3. Стадион „Христо Ботев“

Стадионът е разположен на имот от 29 919 кв.м с капацитет от 5 500 седящи места. Спортният обект е в добро състояние. Сградата е на три етажа, с изолация, санитарен възел и съблекални. Осветлението на стадиона е морално остаряло – с метал - халогенни лампи, които са за подмяна. Не е осигурена достъпна среда до обекта. Стадионът се ползва за провеждане на футболни срещи на ФК “Пирин“ и международни срещи на младежки национални отбори.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

- Подновяване на тревното покритие.
- Проектиране и изграждане на козирка.
- Поставяне на енергоспестяващо осветление на обекта.
- Изграждане на платформа за достъп на лица с ограничена подвижност.

4. Бейзболно игрище “Портър парк“

Спортният обект е разположен в имот от 13 556 кв.м, в добро състояние, с капацитет над 200 седящи места. За спортистите са осигурени 3 бр. мобилни контейнера тип съблекални със санитарни възли. Обектът се използва от клуб по бейзбол с три възрастови групи.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Изграждане на поливна система.

5. Въжен парк „Бачиново“

Въженият парк е разположен на площ от над 2000 кв. м. Разполага с 2 батута и 5 кръга с различни нива на трудност, предназначени за деца от различни възрастови групи. Предстои ремонт на 2 кръга от въжената инсталация. Обектът е създаден за ползването му от жители и гости на Благоевград.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Изготвяне на проект за подмяна на изгнили дървета с метална конструкция и възстановяване на три кръга – бейби, трети и четвърти кръг.

6. Спортен комплекс „Рилци“

Спортният комплекс е разположен на площ от 28 844 кв.м. Разполага с 2 терена с естествено тревно покритие с площ от 22 декара, с капацитет от 400 седящи места, собствен сондаж за поливане, поливна система. За спортистите са осигурени мобилни

контейнери тип съблекални със санитарни възли. Двата терена са без осветление. Над 250 деца от футболните школи използват базата за тренировки ежедневно.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Изграждане на 2 броя съблекални и външно енергоспестяващо осветление на двата терена.

7. Тренировъчна база „Падеш“

Тренировъчната база е изградена на площ от 15 774 кв.м. Разполага с основен терен от 7,5 декара, помощно игрище от 2,4 декара, 250 седящи места, мобилни контейнери тип съблекални със санитарни възли и паркинг с над 30 места. На базата тренират деца от футболните школи.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

Обновяване на тревното покритие, нивелиране с лазерен грейдер и добавяне на пясък.

8. Плувен комплекс „Пирин“, кв. „Еленово“

Комплексът е разположен на площ от 3 615 кв.м. Разполага със закрит 50-метров плувен басейн, капацитет от 415 седящи места и паркинг. Изградени са 2 тенис корта (клея и изкуствена трева) и мини футболно игрище с изкуствено покритие на открито. Плувният комплекс е захранен с минерална вода, която към момента е свързана само със санитарно-хигиенните помещения в съблекалните. Част от осветлението в комплекса е подменено с енергоспестяващо LED осветление. Базата се използва от два плувни клуба, футболни и тенис школи и граждани.

Необходими промени и подобрения в материално-техническата база:

- Захранване на плувния басейн с минерална вода за подгриване на водата в басейна и реализиране на следните енергоспестяващи мерки на обекта
- Изграждане на фотоволтаична система за собствени нужди
- Подмяна на стари осветителни тела с енергоспестяващо LED осветление
- Закупуване на електронно-измервателна уредба с информационно табло, която е необходима за провеждане на държавни и международни първенства по плуване и артистично плуване
- Оборудване на зала за обща физическа подготовка (ОФП)
- Изграждане на преддверия пред двата входа на плувния басейн.

9. Спортно-развлекателен комплекс „Аква Парк“ се намира в началото на парковата зона на град Благоевград, непосредствено над Алеята на здравето. Комплексът е с площ от 10 000 кв. м, с общ капацитет от 1 000 души. Разполага със закрит плувен басейн, открит басейн с олимпийски размери, площи за 500 шезлонга, детски водни съоръжения, скоростни водни пързалки, басейн с морски вълни, декоративен водопад, ресторант, 2 мокри бара и други атракциони. Комплексът не функционира от 2016 г., базата е занемарена, съоръженията се рушат и целият комплекс се нуждае от основен ремонт и модернизирание. През 2005 г. комплексът е предоставен на концесия за 30 г., но концесионерът не реализира поетите задължения за инвестиции в обекта и от 2016 г. до момента е затворен. Към момента тече процедура по прекратяване на концесионния договор.

I.3.4.4. Спорт за хора с увреждания

На територията на общината има регистрирани два спортни клуба за лица с увреждания.

Спортен клуб „Достоен живот“ е регистриран през 2011 г. в с. Покровник. Негови членове са хора със зрителни увреждания, незрящи, слепо-глухи лица и други увреждания.

Спортен клуб “Пирин спорт 2013” е регистриран през 2013 г. в гр. Благоевград. Негови членове са хора със зрителни увреждания и други лица с трайно намалена работоспособност.

Двата клуба подпомагат развитието на своите членове в областта на спорта, туризма и интегрирането им в обществото.

Дейността им е да насърчават хората с увреждания и тяхното желание за физкултурни занимания и спортни изяви и да популяризират различни видове спорт, подходящи за лица със зрителни и други увреждания, като шахмат, голбала, лека атлетика, туризъм, спортен риболов, канадска борба, шоудаун, стрелба с лък, колоездене в тандем, дартс, боулинг и други специализирани и адаптирани спортове. Подготвят активно състезатели и участват в държавни, европейски, световни първенства и международни турнири по различни видове спорт.

И двата клуба са членове на Федерацията Спорт за хора със зрителни увреждания.

В годишния спортен календар община Благоевград е домакин средно на 4 турнира от държавните първенства за различни спортове за хора с увреждания - по 2 на спортен клуб.

I.3.4.5. Спортни клубове

Спортните клубове, регистрирани на територията на община Благоевград са 55, с над 1500 картотекирани състезатели от различни възрастови групи в над 35 вида спорт. Община Благоевград подпомага спортните клубове за следните дейности: детско-юношески спорт и спорт за всички, спорт за високи постижения, организационна, обучение, учебно-тренировъчна и състезателна дейност, за закупуване на материално-техническо оборудване (спортна екипировка, уреди и съоръжения) и клубове, развиващи дейност със социални функции. Размерът на финансовото подпомагане е на база постигнатите спортно-технически резултати от състезателите и отборите, обхваща възрастови групи от занимаващи се, спортна база и условия за развитие, както и степента на участие в общинските прояви. Общината си партнира успешно както със спортните клубове, така и с множество граждански и младежки организации за организиране на спортни мероприятия и инициативи със спортна насоченост за жителите на общината.

Таблица №29: Регистрирани спортни клубове в община Благоевград

№	СПОРТЕН КЛУБ	ВИД СПОРТ
1.	АК „ДИАМО“	<i>автомобилизъм</i>
2.	СК „АВТОЛУКС“	<i>автомобилизъм</i>
3.	БК „ЕВРОБАСКЕТ“	<i>баскетбол</i>
4.	БК „ПИРИН-ТЕМКОВ-1946“	<i>баскетбол</i>

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

5.	БК „ПИРИН-БЛАГОЕВГРАД“	баскетбол
6.	БК „ПИРИН-БЛАГОЕВГРАД-81“	баскетбол
7.	КБС „БИЗОНИТЕ“	бейзбол и софтбол
8.	БК „ПИРИН“	бокс
9.	БК „МАКЕДОНИЯ“	бокс
10.	БК „ТАЙСЪН“	бокс
11.	СКБ „ТАНГРА“	борба
12.	СК „МИТЕКС“	борба
13.	СК „КОРОНА“	боулинг
14.	СКВТ „АНГЕЛ АЙКОВ“	вдигане на тежести
15.	ВК „БЛАГОЕВГРАД“	волейбол
16.	СК „ПРИМА“	естетическа гимнастика
17.	СККБ „АРМСПОРТ“	канадска борба
18.	СККБ „СПАРТАК“	канадска борба
19.	КАРАТЕ КЛУБ „ЦАНЕВ“	карате
20.	СК „КИК-БОКС АКАДЕМИЯ – БЛАГОЕВГРАД“	кик-бокс
21.	КИК-БОКС КЛУБ „СКАПТОПАРА“	кик-бокс
22.	КИК-БОКС КЛУБ „ШУРИКЕН – БГ“	кик-бокс
23.	СК „АСИКС“	клуб по източни бойни изкуства
24.	ЛФФ „ЕНДУРО БЛАГОЕВГРАД“	колоездене
25.	ЛК „ДЖОРДАН“	лека атлетика
26.	СК „МЛАДОСТ-2012“	лека атлетика
27.	СК „ИПОН ЗЕНИТ“	ММА и бразилско Жиу Житцу
28.	МСК „ЕЪР МАКС РЕЙСИНГ“	мотоциклетизъм
29.	СКОБ „МЛАДОСТ“	ориентиране и лека атлетика
30.	СК „ПАРАДЕЛТА“	пара делта планеризъм
31.	ПК „ПИРИН“	плуване
32.	СК „ГД СПОРТ“	плуване и триатлон
33.	СК „САМБО-ДЕТИ“	самбо
34.	СК „ТАНДРА“	ски
35.	СК „ДОСТОЕН ЖИВОТ“	спортен клуб за незрящи хора
36.	ГСК „ПИРИН БЛАГОЕВГРАД 2011“	спортна гимнастика
37.	ГСК „ЛЮБЧО СОЛАЧКИ“	спортна гимнастика и батут
38.	СКС „ПИРИН“	спортна стрелба
39.	КСТ „ИМПУЛС“	спортни танци
40.	СК „ПИРИН СПОРТ 2013“	спорт за хора със зрителни увреждания
41.	СКТ „ФОЛКЪН“	таекуон-до
42.	ТК „ПИРИН“	тенис
43.	ТК „БЛАГОЕВГРАД“	тенис
44.	ТК „БАЧИНОВО 92“	тенис
45.	СКТМ „ПИРИН-БЛАГОЕВГРАД“	тенис на маса
46.	ФК „СПОРТИКА“	футбол

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

47.	ФК „РИЛЦИ-2006“	футбол
48.	ФК „ПИРИН-2001“	футбол
49.	ФК „ПИРИН“	футбол
50.	ФК „ХЛАПЕТАТА“	футбол
51.	ДФК „ОРЛЕТАТА – БЛАГОЕВГРАД“	футбол
52.	ФК „СПОРТИСТ – ПАДЕШ“	футбол
53.	ХК „ИНТЕР“	хандбал
54.	КХГ „ПИРИН“	художествена гимнастика
55.	ШК „ВИКТОРИ“	шахмат
56.	СК „СПАРТАК“	киокушинкай

Източник: Община Благоевград

Изводи:

❖ Необходимост от изграждане на нови спортни бази, отговарящи на нуждите на спортните клубове по различните видове спорт.

❖ Необходимост от изграждане на нови и многофункционални спортни съоръжения и обекти, спортни и детски площадки на открито, които ефективно да покрият нуждите на жителите по райони и квартали в града и по населените места в община Благоевград.

❖ Недостиг на средства за поддръжка, ремонт и реконструкция на съществуващите спортни бази за високи спортни резултати, модернизацията им в съответствие със съвременните изисквания и стандарти за професионален и непрофесионален спорт.

❖ Недостиг на финансиране на спортните клубове за осигуряване на спортна екипировка (тренировъчна и официална), материали и тренировъчни пособия и уреди за провеждане на качествен тренировъчен процес, включително превозно средство за осигуряване на участията им в спортни срещи и турнири извън Благоевград.

❖ Липса на достъпна среда за ползване на спортни бази и съоръжения от хора с увреждания.

❖ Необходимост от организиране на традиционни спортни турнири за хора с увреждания по различни видове спорт и стимулиране на участието им в национални и международни турнири.

❖ Недостатъчна спортна инфраструктура в училищната мрежа и детските градини на територията на общината, недостиг на средства за поддръжка и модернизация.

Препоръки:

❖ Развитие на спорта на територията на община Благоевград с цел подобряване на жизнения стандарт на живот на населението чрез въвличането им в спортни дейности, допринасящи за подобряване едновременно на здравословното им състояние, личностното развитие, социалния и културен статус и възстановяването чрез спортни развлекателни дейности.

❖ Изграждане на нови и модернизация на съществуващи спортни бази, съоръжения и комплекси за високи постижения за всички спортни клубове, осъществяващи своята дейност на територията на общината.

❖ Подобряване на условията за масов спорт на закрито и на открито за всички възрасти чрез изграждане на детски и спортни площадки, зони за колоездене, еко маршрути и пешеходни зони, места за отдых и развлечения на открито.

❖ Увеличаване на броя на гражданите, ползващи спортните база, стопанисвани от общината.

❖ Утвърждаване на физическото възпитание и спорта в ежедневието на гражданите като основен компонент на съвременния модел за здравословен начин на живот.

❖ Организиране на масови и регулярни спортни мероприятия и ангажиране на държавни институции, частни организации, спортни клубове и младежки организации да работят в партньорство в осъществяването и популяризирането им сред жителите на общината.

❖ Увеличаване на възрастните граждани упражняващи двигателна активност.

❖ Увеличаване на възможностите за спорт за хора с увреждания и осигуряване на достъпна среда и участие в спортни дейности за тях и за лица в неравностойно положение.

❖ Включване на максимален брой хора с увреждания в спортни дейности и мероприятия за повишаване на тяхната двигателна активност и социална адаптация.

I.3.5. Социални услуги

Община Благоевград разработва и изпълнява интегрирани политики за подкрепа на хора в риск, живеещи на територията на общината, като комбинира ресурсите и координира дейности в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда. Ключовите приоритетни направления в сектора са изведени в съответствие с идентифицирани потребности на рисковите групи, осигуряване на възможности за спешна реакция при решаване на критичните социални проблеми на жителите на общината и от необходимостта от прилагане на нормативните промени в сферата. Целта е да се реализират актуални политики на социално включване, които да обхващат всички уязвими общности и индивиди, нуждаещи се от подкрепа.

Съгласно действащата нормативна уредба, на общинско ниво социалните дейности се извършват от:

- Община Благоевград – Кмет и Общински съвет. Те формират и изпълняват общинската политика по отношение на социалните услуги, създават и предоставят социални услуги, договарят предоставянето на социални услуги с външни доставчици, контролират тяхното качество.

- Доставчици на социални услуги – Община Благоевград, както и вписаните в регистъра на Агенцията за социално подпомагане физически лица, регистрирани по Търговския закон и юридически лица.

- Дирекция „Социално подпомагане“ - изпълнява държавната социална политика и обслужва населението от общината в областта на социалното подпомагане, съгласно нормативната база приета за страната, управлява случаите на хора в риск и в частност –

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

насочва потребителите към социалните услуги, изпълнявани като държавно-делегирана дейност.

- Съвет по въпросите на социалните услуги в община Благоевград, съгласно Закона за социалните услуги.
- Местни общности и техните представители – НПО, местни организации, клубове и представители на рисковите групи.

На територията на община Благоевград се предоставят следните социални услуги, които осигуряват подкрепа за деца, пълнолетни с увреждания и стари хора:

Дом за пълнолетни лица с деменция “Свети Мина” – капацитет 50 места. Потребителите получават 24 часова грижа, включваща комплекс от социални услуги, съобразени с индивидуалните нужди.

Дом за стари хора – капацитет 87 места. Потребителите получават 24 часова грижа, включваща комплекс от социални услуги, съобразени с индивидуалните потребности и желания. Осигурени са възможности за предоставяне на битови услуги, здравни грижи, организиране на свободното време и личните контакти на домакущите.

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания – капацитет 15 места. Предоставя комплекс от социални услуги за деца в среда, близка до семейната.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания – три Центъра с общ капацитет 42 места. Предоставя комплекс от социални услуги за деца и младежи с увреждания в среда, близка до семейната.

Дневен център за деца и младежи с увреждания “Зорница” - капацитет 36 места. Посещава се от деца и младежи с умерена, тежка и дълбока степен на интелектуална недостатъчност. Работи се в три групи, съобразно възрастта и степента на увреждане. Центърът разполага със зала за рехабилитация и психомоторика, логопедичен кабинет и собствен транспорт.

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания “Зорница” – капацитет 20 места. Предоставя условия за задоволяване на ежедневни, образователни и рехабилитационни потребности, както и помощ за организиране на свободното време и лични контакти на потребителите. Основните дейности са терапевтични и обучителни, функционална и занимателна трудотерапия, медицинска и социална рехабилитация.

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания – психо-социални услуги – капацитет 25 места. Потребителите са хора с психична болест. Центърът предлага комплекс от социални услуги в общността, свързани с предоставяне на храна, помощ при организиране на свободното време и лични контакти. Дейностите в центъра целят възстановяване и развиване на умения за самостоятелно справяне с ежедневни нужди и ограничаване на социалната изолация.

Защитено жилище за лица с психични заболявания – капацитет 8 места. Услугата е насочена към хора с психични разстройства, живели в специализирана институция или застрашени от постъпване в такава, но с реален шанс за интеграция. В Защитеното жилище са създадени условия за пълноценен и сравнително самостоятелен начин на живот в среда, близка до семейната. Изпълняват се дейности, насочени към развиване на умения за самостоятелно справяне с ежедневни нужди и придобиване на трудови навици.

Защитено жилище за лица с умствена изостаналост – две Защитени жилища с общ капацитет 16 места. Потребителите на услугата са хора с лека умствена

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

изостаналост, прекарвали част от живота си в специализирани институции, но имащи реален шанс за интеграция, както и такива, застрашени от постъпване в институция.

Дневен център за стари хора – капацитет 36 места. Потребителите на услугата са над 65 годишни жители на Благоевград. В Центъра са създадени условия за цялостно обслужване през деня, свързано с предоставяне на храна, организиране на свободното време. Развити са дейностите: занимания по интереси, организиране на индивидуални и групови консултации със специалисти, административни услуги, организиране на летен отдих, честване на лични празници.

Център за временно настаняване – капацитет 10 места. Услугата е предназначена за бездомни лица и може да се ползва за срок не повече от 3 месеца в рамките на календарна година.

Домашен социален патронаж – капацитет 310 места. Обслужват се хора в пенсионна възраст, хора с увреждания. С предимство за прием се ползват самотните възрастни хора, ветераните от войните, военноинвалидите и хората с трайно намалена работоспособност над 71%.

Център за социална рехабилитация и интеграция за деца – капацитет 20 места. Осигурява подкрепа за деца в риск (в това число отпаднали или в риск от отпадане от училище), помощ за професионално ориентиране.

Център за обществена подкрепа – капацитет 20 места, осигурява консултативни услуги за деца и семейства.

Преходно жилище - капацитет 6 места. Настанените деца и младежи са на възраст от 12 до 18 години. Осигурява 24-часова грижа в среда, близка до семейната.

Обществена трапезария – капацитет 150 места.

Асистентска подкрепа – капацитет 152 места; специализирана социална услуга, която включва подкрепа от асистент за самообслужване, движение и придвижване, изпълнение на ежедневни и домакински дейности, комуникация.

Основната част от изброените социални услуги в общността са съсредоточени в общинския център и достъпът до тях за хора, живеещи в селата на общината, е почти невъзможен – Дневен център за стари хора, Дневен център за възрастни с увреждания, Дневен център за деца с увреждания. До жителите на част от прилежащите села достигат само някои от услугите – Домашен социален патронаж, Обществена трапезария, Асистентска подкрепа. Прилагането на Механизма за личната помощ, съгласно Закона за личната помощ се прилага за всички населени места в общината без изключение.

Заеетостта спрямо утвърдения капацитет на изброените социални услуги е над 90 %, което е един от показателите за тяхната ефективност. Анализът на дейността им и интересът към подкрепата, която те осигуряват дава основание за запазването им като капацитет и целеви групи.

В същото време променената нормативна база в сектора налага планиране в две основни посоки.

Едната е свързана с изпълнение на редица мерки, насочени към реформиране, подобряване на материално-техническата база, актуализиране на дейностите и осигуряване на по-добър достъп до съществуващите социални услуги.

Другата основна посока на развитие в сферата е разкриване на нови социални услуги на територията на община Благоевград, като причините за това са:

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

✓ отражение на налагащата се реформа при институционалния тип услуги върху подкрепящите консултативни, терапевтични и рехабилитационни услуги на общинско ниво

✓ необходимост от налагане на интегрирани форми на подкрепа, които да отговорят максимално на потребностите на общността и да позволят ефективно използване на ресурсите в сектора

✓ липсващи социални услуги, които да отговорят на актуални проблеми, свързани с конкретни целеви групи.

На база на състоянието на сектора към момента, община Благоевград е дала предложение пред МТСП за предварително картиране на социалните услуги за нуждите на планиране на ресурсите и мерките през новия програмен период 2021 г. – 2027 г.

За изминалия програмен период община Благоевград е изпълнила следните проекти:

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

- Проект „Социална инфраструктура за услуги за деца“ - Договор № BG16RFOP001-5.001-0027-C01/30.01.2018 г., в рамките на който бяха осигурена подходяща и ефективна социална инфраструктура за развитие на три нови социални услуги в Община Благоевград – Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства, Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства и Център за обществена подкрепа.

- Проект „Резидентни услуги за деца и младежи“ - Договор № BG16RFOP001-5.001-0051-C01/02.05.2018 г., чрез, който е осигурена подходяща и ефективна социална инфраструктура за развиване на две нови социални услуги в общността в Община Благоевград (Преходно жилище и Наблюдавано жилище).

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г.

- Проект „Патронажна грижа в община Благоевград“ - Компонент 2 - Договор № BG05M9OP001-2.040-0098-C01/01.06.2019 г., в рамките на който е осигурено предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги за 129 жители на общината (хора с различни увреждания и възрастни хора, които изпитват затруднения при извършването на ежедневни дейности, свързани с тяхното самообслужване.

- Проект „Патронажна грижа в община Благоевград“ - Компонент 4 - Договор № BG05M9OP001-2.103-0029-C01/02.09.2020 г., в рамките на който е осигурено предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги за 129 жители на общината (хора с различни увреждания и възрастни хора, които изпитват затруднения при извършването на ежедневни дейности, свързани с тяхното самообслужване.

- Проект „Приеми ме“ - Договор № BG05M9OP001-2.003-0001-C01/01.12.2015 г., в рамките на който се осигурява предоставяне социалната услуга „Приемна грижа“.

- Проект „Услуги за ранно детско развитие в Община Благоевград“ - Договор № BG05M9OP001-2.004-0022-C01/01.07.2016 г., в рамките на който се осигурява подкрепа на деца в ранна детска възраст (до 7 годишна възраст) от уязвими групи и техните семейства, както и на бъдещи родители, с цел достъп до здравни грижи, формиране на

родителски умения, подобряване на семейната среда, повишаване на училищната готовност на децата за включване в образователната система, както и предотвратяване настаняването на деца в специализирани институции.

Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България 2014-2020

- Проект „Осигуряване на топъл обяд в Община Благоевград“ по процедура „Осигуряване на топъл обяд 2016-202“ - Договор № BG05FMOP001-3.002-0034-C06 /01.05.2016 г., в рамките на който е осигурен топъл обяд и съпътстващи услуги за 150 жители на общината (хора с увреждания и възрастни хора, които изпитват затруднения при извършването на ежедневни дейности, свързани с тяхното самообслужване.

- Проект по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05FMOP001-5.001 „3.1 – Топъл обяд в условията на пандемията от COVID - 19”, Договор № BG05FMOP001-5.001-00185-C02/04.01.2021 г., в рамките на който е осигурен топъл обяд и съпътстващи услуги за 150 жители на общината (хора с увреждания и възрастни хора, които изпитват затруднения при извършването на ежедневни дейности, свързани с тяхното самообслужване.

Изводи:

- ❖ Необходимост от подобряване на материално-техническата база на голяма част от заведенията, предоставящи социални услуги.

- ❖ Необходимост от провеждане на квалификационни курсове и обучения на персонала.

- ❖ Липса на социални услуги, които да отговорят на актуални проблеми, свързани с конкретни целеви групи.

- ❖ Наблюдава се развитие и подобряване на социалните услуги чрез изпълнение на множество проекти.

I.3.6. Културна инфраструктура и дейности

Община Благоевград е важен културен център в Югозападна България, с дългогодишни културни традиции в сферата на музиката, театъра, художественото изкуство и традиционните занаяти. В продължение на 5 поредни години (от 2015 до 2019 г.) в Благоевград се провежда музикален фестивал Francofolies за съвременна франкофонска музика. Благоевград е шестият град в света, в който се провежда този фестивал след Монреал, Канада, Спа, Белгия, Ню Йорк, САЩ, Буенос Айрес, Аржентина и Берлин, Германия. в който участват световно известни изпълнители, сред които Imany, LP, Patricia Kaas, Bob Sinclair, Morandi, Zazz и много други. От 2013 г. до 2018 г. в Благоевград се провежда Церемония по връчването на годишни музикални награди на БГ радио. За шест години на сцената в Благоевград се качват най-известните изпълнители от България.

Културните обекти представляват съвкупността от читалища, библиотеки, музеи, художествени галерии и други. Ключово значение имат и културните събития, инициативи и дейности по съхраняването на автентични местни занаяти.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Преобладаващата част от обектите са съсредоточени в общинския център - Благоевград и по-конкретно в централната градска част. В това число влизат музеи и галерии, библиотеки, театри, опери и специфични обекти.

Част от културните обекти на територията на общината са:

➤ **Драматичният театър „Никола Вапцаров”** в Благоевград е основан през 1919 г. от група самодейци. Театърът разполага със собствена сграда и две зали с 550 места. Създаден като градски театър, базиран в сградата на читалище “Съгласие”. През 1948 година получава статут на държавен институт с постоянна актьорска труппа, щатни режисьори, сценографи и драматург. Носител е на множество престижни награди от национални прегледи и фестивали – за режисура, актьорско майсторство, сценография и музика.

➤ **Куклен театър – Благоевград** - съществува от 1977 г. и изнася представления на сцената, ситуирана в Дом на младостта, на сцени на открито и в учебни и детски заведения. Кукленият театър е създаден като професионален институт към Окръжен съвет за изкуство и култура – Благоевград през месец октомври 1975 год.

➤ **Камерна опера Благоевград** е единственият в страната професионален музикално – сценичен институт, който работи в областта на малката оперна форма. Съставът представя както оперни спектакли, така и самостоятелни симфонични и образователни концерти. В сградата на Камерна опера Благоевград ще бъдат въведени мерки за енергийна ефективност, ще бъде закупено обзавеждане и оборудване в рамките на проект „Ремонт, обновяване и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сградата на Камерна опера и Народно читалище „Н. Й. Вапцаров – 1866“ – Благоевград по ОПРР 2014-2020. От анкетното проучване стана ясно, че е необходимо попълването на щатния състав за протичане на нормален процес на работа, закупуване на пътнически автобус и товарен автомобил за турнетата в региона и страната.

➤ **Регионален исторически музей** е създаден през 1952 г., има добре развита структура, помещава се в собствена сграда и разполага с над 116 000 експонати от праисторическата епоха до наши дни и библиотека с над 16 000 тома. Притежание на Художествения отдел са картини на Златю Бояджиев, Владимир Димитров-Майстора и много произведения на античното, средновековното и съвременното изкуство. Освен съществуващия Природонаучен отдел, през 1999 г. към музея се създава и Център по природозащита за Национален парк „Рила”. Музеят разполага с фотолаборатория и ателие за реставрация и консервация, към който е къщата – музей „Роден дом на Георги Измирлиев – Македончето“. В самата сграда на музея се намират част от фондохралищитата, а друга част са разположени в база в с. Покровник. През 2010 г. Регионален исторически музей – Благоевград става първия музей в страната, в който е реализирана интерактивна експозиция по археология и екология за деца “Музеен детски кът” по проект “Подобряване работата на българските музеи с деца и млади хора”. От 2011 г. сградата на музея е адаптирана за хора с двигателни увреждания. Музеят разполага и с удобна многофункционална конферентна зала (130 места), оборудвана с модерни технологични средства. Необходими са въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сградата на РИМ - Благоевград. Основен ремонт на

фондохралищитата в основната сграда и и във Фондовата база на музея в с. Покровник. От основен ремонт се нуждаят всички сгради и обслужващи помещения, които се стопанисват от РИМ - Благоевград.

➤ **Регионална библиотека „Димитър Талев“** е най-голямата извънстолична библиотека в Западна България и обслужва целия югозападен регион на страната. Регионална библиотека “Димитър Талев” е основана през 1953 година. Материално-техническата база е остаряла и недостатъчна. Сградата, в която се помещава библиотеката е строена през 1987 г. Необходимо е въвеждането на мерки за енергийна ефективност и ремонт на покрива на сградата, както и на хигиенно-санитарните помещения. Необходимо е да се предоставят допълнителни помещения за книгохранилища и зали за културна дейност. Изграждане на ескалатор/асансьор за осигуряване на достъп на хора с увреждания.

➤ **Читалища на територията на община Благоевград:**

- **Народно читалище „Н. Й. Вапцаров – 1866” - Благоевград** - Това е най-старата културна институция в Благоевград със 140-годишна история. То поддържа дейността на многобройни самодейни художествено-творчески състави в различни области на изкуството: китарен и мандолинен оркестър, хор „Ален мак”, средношколски хор и т.н. Общият персонал на читалището е 43, а членовете са 159. Материално-техническата база е в лошо състояние, в тази връзка общината кандидатства с проект „Ремонт, обновяване и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сградата на Камерна опера и Народно читалище „Н. Й. Вапцаров – 1866“ – Благоевград по ОПРР 2014-2020, по който се предвижда да се обнови сградата общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване на Камерна опера и Народно читалище „Н. Й. Вапцаров -1866” – Благоевград. Предвижда се въвеждане на мерки за енергийна ефективност, цялостно модернизация и обновяване на всички помещения и зали за творческа и административна дейност. В допълнение от Републиканския бюджет са отпуснати средства за оборудване и обзавеждане на помещенията.

- **Народно читалище „Виртуален свят 15.11.2004 г.“, Благоевград** – Материално-техническата база е в добро състояние и е с площ 2536 кв.м. В сградата се помещават 5 зали с капацитет 60 места, 15 кабинета и специализирани помещения. Читалището отдава под наем 436 кв.м. Персоналът му е 8 човека, а членовете 1231.

- **Народно читалище "Иван Чаушки - 1934" с. Логодаж** – Читалището разполага с библиотека с площ 45 м2, която се помещава в общинска сграда в добро състояние. Салонът на читалището се намира в сградата на бившето училище, състои се от 120 места , сцена и гримьорна. Покривът на сградата е ремонтиран основно, но салонът се нуждае от подмяна на дограма и вътрешно боядисване. Членовете на читалището са 52.

- **Народно читалище „Георги Измирлиев – 1939“, с. Покровник** – Сградата се състои от зала и кабинет, които се ползват едновременно от читалището и библиотеката. Материално-техническата база е морално остаряла и се нуждае от ремонт. Членовете на читалището са 51.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

- **Народно читалище „Смилен Сейменски – 1929“, с. Падеш** – Общата площ на сградата е 500 кв.м. и разполага с 3 зали, читалищен салон със 132 места, библиотека и клубно помещение. Членовете на читалището са 50.

- **Народно читалище „Изгрев – 1946“, с. Бело поле** – Читалището разполага с 50 члена. През годините е подменена дограмата в читалищната зала.

- **Народно читалище „Владимир Башев“, с. Селище** – Общата площ на сградата е 250 кв.м. и разполага с 4 зали, салон и сцена със 125 места. Покривът на сградата се нуждае от цялостен ремонт.

- **Народно читалище „Яне Сандански – 1946“, с. Рилци** – Читалището се намира в сградата на кметството. Там се помещава и библиотека, която е разположена на едва 6 кв.м. В тази връзка е необходимо сградата да бъде разширена и надстроена, като бъде осигурена просторна библиотека ведно с читалня към нея и ново обзавеждане, както и допълващи административни помещения.

- **Народно читалище „Европа – 2014“, с. Мощанец** – Материално-техническата база е в добро състояние. Читалището е разположено на площ от 36 кв.м. Членовете са 54.

- **Народно читалище „Арсени Костенцев – 1980“, с. Изгрев** – Читалището разполага с хорова зала и библиотека, както и стая за технически сътрудник. Членовете са 73.

- **Народно читалище „Съзнание – 1944“, с. Зелен дол** – Читалището се намира в кметството и е с площ от 50 кв.м. Членовете са 54.

➤ **Биг Бенд-Благоевград** - създаден е през 1993 г. на основата на съществуващия Градски духов оркестър по предложение на диригента Борис Янев. Оркестърът се състои от 16 оркестранти и е дейност в Направление „Култура“ към Община Благоевград. Богатият му репертоар включва произведения (пиеси) в стил суинг, блус, поп, рок, джаз, фънк, латино, балади, шлагери и др.

➤ **Център за подкрепа на личностното развитие - Център за личностно и творческо развитие на децата на Благоевград /ЦПЛР-ЦЛТРДБ/** е културно-образователна институция, която обединява целите на Обединен детски комплекс, Младежки дом и Център по изкуствата. ЦПЛР - ЦЛТРДБ е общинско обслужващо звено по смисъла на чл. 49, ал. 1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

➤ **Фолклорен ансамбъл „Пирин“** е един от най-известните български фолклорни ансамбли и посланици на българското народно изкуство по света. Ансамбълът е основан през 1954 година и оттогава досега хорът, оркестърът и танцовият състав са изнесли хиляди концерти в десетки страни по света. Ансамбълът извършва също издирвателска дейност и съхранява и възпроизвежда старинни автентични образци на народното творчество и оказва методическа помощ на аматьорски музикални и танцови формации. За времето от своето съществуване ансамбъл „Пирин“ е изнесъл над 7000 концерта пред повече от 6 милиона зрители и слушатели у нас и в 60 страни по всички континенти по света.

➤ **Градска художествена галерия Благоевград** - изложбените пространства са построени през 70-те години на ХХ век за нуждите на Общината. Малко по-късно са

преотстъпени на създадената група на художниците – Благоевград към СБХ за техните колективни и индивидуални творчески изяви. Галерията притежава 3 бр. изложбени зали с обща площ 350 кв. м., складова база и офис. По отношение на материално-техническата база галерията се нуждае от цялостен козметичен ремонт, цялостно обновяване на осветлението в залите и други подобрения. Необходимо е да се премести скулптурата „Изворът“, с автор Крум Дерменджиев, пред фасадата на галерията на определено за това място. Галерията се нуждае от фиксирани средства ежегодно за закупуване на художествени произведения, които да попълват и обогатяват постоянната колекция.

➤ **Летен театър Благоевград** - На 3 август 2020 година Община Благоевград открива реновирания Летен театър Благоевград - открита сцена и амфитеатрален салон в пространството зад Регионалния исторически музей.

➤ **Квартал Вароша** е възникнал през 17 век в подножието на Делвинския баир. През 17-18 век кварталът има турски облик, а в края на 18 век е единствената махала с християнско население, което се състои от около 150-200 семейства. През Възраждането Вароша приютява най-добрите учители и дейци на културата на региона, които участват активно в революционните борби на българите. Външният им облик обаче е запазен. Днес две от къщите са частна собственост, а останалите се използват за обществена дейност. В квартал Вароша е необходимо да се възстановят занаятчийниците и така гостите на града ще могат да се докоснат до историята и семантиката на занаятчийството в тази част на България. През 2019 г. Община Благоевград извърши ремонт на Галерия „Св. Лука“.

Културен календар

На територията на община Благоевград се организират фестивали, събития и инициативи, като най-активни са летните месеци. От съществено значение на територията е идентифицирането, опазването, представянето и популяризирането на местното нематериално културно наследство в неговия автентичен вид. Сред тях са:

- Детски международен фолклорен танцов фестивал „Ритми и багри“ - Община Благоевград и ЦЛТРДБ
- Национален ученически конкурс „Национален парк „Рила“- познат и непознат - Община Благоевград и ЦЛТРДБ
- Литературен конкурс – фестивал „Писмо до бъдещето“- Община Благоевград и ЦЛТРДБ
- Фолклорен детски фестивал „Шарено цвете“ - Община Благоевград и ЦЛТРДБ
- Фестивал на китаро-мандолинните оркестри „Музика на струните“ – Народно читалище „Н. Й. Вапцаров – 1866“ – Благоевград
- Националният ученически празник “За хляба наш...” – Община Благоевград и ЦЛТРДБ
- Панорама на университетите - Община Благоевград и ЦЛТРДБ
- Театрален фестивал
- Детски театрален фестивал
- Международен конкурс за млади пианисти „Нашите деца свирят Бах“ – Народно читалище „Н. Й. Вапцаров – 1866“ – Благоевград

- Платформа за съвременно концептуално изкуство – „11-11“
- Благоевград Джаз фест –Blagoevgrad Jazz Fest
- Летни оперни вечери
- Летни театрални вечери
- Концерти на открито на Биг бенд Благоевград съвместно с възпитаници на местните музикални школи, също и със студенти от ЮЗУ „Неофит Рилски“
  - Зонална изложба „Струма“ – обща изложба на художници от Благоевград, Кюстендил и Перник, като домакинства на ротационен принцип всеки един от трите града.
- Национален пленер по живопис
- Street Graffiti Art Fest Blagoevgrad – фестивал на артистите, занимаващи се с графити и арт инсталации
  - Панаир на книгата – Благоевград чете. Фестивал на книгата
  - Blagoevgrad fashion week – Фестивал на младите български дизайнери
  - „Вароша фест“ – Фестивал на занаятите и Street food (кулинарна балканска колаборация)
  - Фестивал на кукерските и маскарадни костюми
  - Международен студентски фестивал на изкуствата – ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград
    - The Brava Balkan Fest – музикален фестивал, който се провежда в изключително живописна местност само на четири километра от Благоевград - в село Дъбрава – организира се от Асоциация за европейско развитие на българското село и Община Благоевград

Изводи:

- ❖ Изявена концентрация на обекти на културата в град Благоевград и по-конкретно централната градска част.
- ❖ Необходимост от дигитализиране на фонда на културните обекти.
- ❖ Наличие на читалища, изпълняващи едновременно библиотечна и читалищна и дейност по селата.
- ❖ Необходимост от ремонт, обновяване и модернизирание на материално-техническите бази.
- ❖ Необходимост от осигуряване на достъп за хора с увреждания до културните обекти
- ❖ Богат културен календар.

I.4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

I.4.1. Транспортна инфраструктура

Транспортната инфраструктура е важен фактор за цялостното пространствено и социално-икономическо развитие на територията на община Благоевград. Общината се характеризира с благоприятно географско разположение – близост до столицата и до две международни граници – със Северна Македония и с Република Гърция – и развита транспортна инфраструктура.

1.4.1.1. Пътна инфраструктура

Пътната мрежа на територията на общината включва както републикански, така и местни пътища. По-голямата част от населените места в общината са обвързани с общинския център посредством републиканската пътна мрежа.

Републиканска пътна мрежа

Автомагистрала „Струма“ (София-Перник-Дупница-Благоевград-Сандански) преминава през административно-териториалната структура на общината. Наличието на АМ по направление на европейски коридор № 4 е важен фактор за увеличаването на БВП на всяко населено място, прилежащо и обслужвано от нея.

През територията на община Благоевград минават европейският транспортен коридор № 4 от Северозападна Европа към Република Гърция. Западно от територията на Благоевград преминава първокласен път № 1 „Видин–София–Кулата“, който е част от път Е-79, главната напречна артерия на България и основна връзка на столицата и страната с Гърция. На 100 км разстояние е и европейският коридор № 8 по международен път Е-80.

Най-близко разположеният гранично-пропускателен пункт (ГКПП) на българо-македонската граница е Станке Лесичково-Делчево. На пункта се осъществява граничен, митнически и фитосанитарен контрол. Граничният пункт между Благоевград и Делчево е тесен – само с по едно трасе за влизане и излизане от България.

Стопанисваните от ОПУ – Благоевград републикански пътища на територията на община Благоевград са с обща дължина 86,168 км., както следва:

- А-3 АМ „Струма“ – „Перник-Дупница-Сандански-граница Гърция“ с дължина от 10,800 км. с километрично положение от км 86+300 до км 97+100
- Главен път I-1 (Е79) „София – Кулата“ с дължина от 14,300 км. с километрично положение от км 356+100 до км 370+400
- Път III – 106 „Благоевград – Зелен дол – Селище – Станке Лесичково – граница Северна Македония с дължина 24,700 км. с километрично положение от км 0+000 до км 23+500
- Път III – 1061 „Зелен дол – Покровник“ с дължина от 2,700 км. с километрично положение от км 0+000 до км 2+700.

Таблица №30: Републикански пътища на територията на община Благоевград

№	Клас, N и наименование на пътя	Дължина	Километрично положение	
			от км	до км
1.	А-3 АМ “Струма” – “Перник - Дупница - Сандански - граница Гърция”	10.800	86.300	97.100
	Пътни връзки към АМ Струма	4.168		
2.	Път I-1 (Е79) “София – Кулата”	14.300	356.100	370.400
	Пътни връзки към I-1 /Е79/	6.000		

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

3.	Път III - 106 “Благоевград - Зелен дол - Селище - Станке Лисичково - граница Северна Македония”	24.700	0.000	24.700
4.	Път III - 1006 “Благоевград - Покровник - Падеж - Габрово - граница Северна Македония”	23.500	0.000	23.500
5.	Път III - 1061 “Зелен дол – Покровник”	2.700	0.000	2.700
Общо:		86.168		

Източник: ОПУ – Благоевград

Таблица №31: Състояние на пътната мрежа в община Благоевград, стопанисвана от Областно пътно управление – Благоевград

№	Наименование на показателите		Клас на пътя				Пътни връзки	Общо
			AM	I клас	II клас	III клас		
1.	1 Степен на изграждане на пътищата							
	а/ пътища с настилка	км	10.800	14.300		46.400	10.168	81.668
	б/ пътища без настилка	км				4.500		4.500
2.	Всичко пътища:	км	10.800	14.300		50.900	10.168	86.168
3.	2. Състояние на настилката							
	а/ добро	км	10.800	12.900		41.700	9.168	74.568
	б/ средно	км		1.400		4.700	1.000	7.100
	в/ лошо	км						0.000
4.	Всичко:	км	10.800	14.300		46.400	10.168	81.668
5.	3. Пътища по вид настилка							
	а/ асфалтобетонна	км	10.800	14.300		46.400	10.168	81.668
	б/ биндер	км						
	в/ асф.повърхностна обработка	км						
	г/ асф.проп.субив и др.асф.покр.	км						
	д/ паважна	км						
	е/ циментобетонна	км						
	ж/ трошенокаменна	км						
	з/ баластрена	км						
	Всичко:		10.800	14.300		46.400	10.168	81.668

Източник: ОПУ - Благоевград

Забележка: Път III - 1006 „Благоевград - Покровник - Падеш - Габрово - граница Северна Македония“ е с дължина 23.500 километра, от които 4.500 километра е път без настилка. Пътят без настилка е от км 19.000 до км 23.500.

Най-близките летища са в София (110 км) и Солун (200 км).

Общинска пътна мрежа

Общинската пътна мрежа обслужва движението вътре в общината и в редки случаи между съседни общини.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Таблица №32: Общинска пътна мрежа

№	Път №	Наименование	Категория	Обслужвани общини
1.	BLG1066	/ III - 1006, Благоевград - Покровник / - Благоевград, кв. Струмско / I - 1 /	първа	Благоевград
2.	BLG1069	/ BLG1071, Благоевград - Симитли / - Церово	първа	Благоевград
3.	BLG1071	/ I - 1 Благоевград - Симитли / - Граница общ. (Благоевград - Симитли) - Симитли - Черниче - / I - 1 /	първа	Благоевград, Симитли
4.	BLG2060	/ I - 1, Дупница - Благоевград / - Рилци - / KNL1084 /	втора	Благоевград
5.	BLG2061	/ I - 1 / Благоевград - Бистрица - лет. Бодрост - м. Каргала	втора	Благоевград
6.	BLG2062	/ I - 1, Дупница - Благоевград / - Бело поле - Бучино - Лисия	втора	Благоевград
7.	BLG2063	/ BLG2061, Благоевград - Бистрица / - Горно Хърсово	втора	Благоевград
8.	BLG2067	/ BLG2072, Благоевград - Еленово / - Изгрев - асф. база	втора	Благоевград
9.	BLG2068	/ III - 1006, Благоевград - Покровник / - Мощанец	втора	Благоевград
10.	BLG2070	/ III - 1006, Покровник - Габрово / Падеш - Лешко - мах. Горно Лешко	втора	Благоевград
11.	BLG2072	/ I - 1 / Благоевград - Еленово - Марулево	втора	Благоевград
12.	BLG2073	/ KNL1084, Благоевград - Бараково / - Дъбрава - мах. Демирево	втора	Благоевград
13.	BLG2074	/ III - 106, Благоевград - Зелен дол / - Българчево - / BLG2062 /	втора	Благоевград
14.	BLG2075	/ III - 106, Благоевград - Зелен дол / Зелен дол - мах. Горно Българчево	втора	Благоевград
15.	BLG2076	/ III - 106, Зелен дол - Логодаж / - Дренково	втора	Благоевград
16.	BLG3064	/ III - 1006, Падеш - Габрово / - Дебочица	трета	Благоевград
17.	BLG3065	/ BLG2072, Благоевград - Еленово / - Делвино	трета	Благоевград
18.	BLG3077	/ III - 106, Логодаж - Делчево / - Клисуре	трета	Благоевград

Източник: Областна администрация Благоевград

Всички населени места са свързани с общинска пътна мрежа, но част от тях са без настилка или настилка в лошо състояние, което затруднява комуникациите, особено при зимни условия.

Общата дължина на четвъртокласната пътна мрежа на територията на община Благоевград е 132 км.

1.4.1.2. Железопътна инфраструктура

През територията на община Благоевград преминава международната жп линия София-Солун-София. На гарата спират всички пътнически и бързи влакове, превозващи по направление от и за Централна гара София, както и пътнически влакове до Кресна, Сандански и Петрич. Ж.п. ареалът разделя града на северна и южна част и създава трудности при преминаването на линиите на обществения градски транспорт и автомобилния поток от едната част на града в другата. Необходими са действия за

изграждане на подлези или надлези с цел осигуряване намаляването на автомобилния поток и най-вече намаляване на опасността от пътнотранспортни произшествия.

I.4.1.3. Градска мобилност

Улична мрежа

Дължината на четвъртокласната пътна мрежа на територията на общината е 132 км. Общата дължина на улична мрежа в Благоевград е 95,603 км.

Съществуващата главна улична мрежа на Благоевград е изградена съобразно характерни теренни особености. Тя има изразен радиално-тангенциален характер, предвид „фуниевидното“ разположение на града. Радиално-тангенциалната структура се формира от районните артерии: бул. „Св. Димитър Солунски“, бул. „Св. Св. Кирил и Методий“, ул. „Владо Черноземски“, ул. „Александър Стамболийски, ул. „14-ти полк“, бул. „Пейо Яворов“, ул. „Васил Левски“ и главните улици: ул. „Илинден“, ул. „Марица“, ул. „Митрополит Борис“, ул. „Иван Михайлов“, ул. „Георги Попов“, ул. „Климент Охридски“, ул. „Яне Сандански“, ул. „Освобождение“ и др. с обща дължина на ГУМ 32,5 км., а плътността ѝ е 4,98 км/кв.км. Централната градска част е оформена като пешеходна зона, където е съсредоточено общественото и административно обслужване. Транспортно ЦГЧ се обслужва доста затруднено, поради следните причини:

- Прекалено голяма (за мащабите на града) пешеходна зона при чието изграждане са унищожени транспортни носители и което е по-лошо – не са осигурени други такива, които да извършват транспортната работа.

- Класическата схема на ринг около ЦГЧ за влизане и паркиране вътре в него на практика не функционира нормално, поради това, че важни отсечки от него не са изградени с необходимия габарит – ул. „Митрополит Борис“ и ул. „Христо Силянов“.

- Така нареченият ринг все още не е напълно изграден.

Като цяло за Благоевград движението е най-силно изразено по бул. „Св. Димитър Солунски“, бул. „Св. Св. Кирил и Методий“, ул. „Владо Черноземски“, ул. „Васил Левски“, ул. „14-ти полк“, ул. „Славянска“, ул. „Иван Михайлов“ и ринга около ЦГЧ.

През града преминава железопътна линия, която го разделя на северна и южна част, като така са обособени две транспортни мрежи на пътната улична мрежа (северна и южна).

През последните години се наблюдава тенденция към разрастване на града към периферията, вследствие на което е необходимо изграждането на нови улици и довеждаща инфраструктура.

Обществен градски транспорт

Масовият обществен градски транспорт може да се определи в две групи: автобусни линии, обслужващи града (6 бр.) и автобусни линии, обслужващи близките до града села (8 бр.). Градските линии № 1, 2 и 3 и 5 се движат на чести интервали през целия ден, докато линии № 7 и 10, както и линиите до селата, се движат в определени часове от деня и обслужват общо 86 автобусни спирки. Неефективни са връзките

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

между отделните жилищни зони и липсва добра връзка с МБАЛ – Благоевград и МБАЛ „ПУЛС“. Крайните части на града не са изцяло обхванати от ОГТ, докато в централната част по основните улици някои от линиите се припокриват в трасета от първостепенната улична мрежа и покриват в петминутния пешеходен изохрон от 300 м. цялата градска територия. Като недостатък може да се посочи и това, че в отделни отсечки (ул. „Митрополит Борис“ и ул. „Хр. Силянов“) напречният габарит на уличното сечение няма необходимата широчина, с което се затруднява, както ОГТ, така и останалите участници в движението. Всички автобусни линии са с конкретни разписания, но в много случаи тези разписания не се спазват, поради различни причини – повреда в автобусите, задръствания, ремонтни дейности и други. Тази нередовност и неяснотата кога точно ще пристигне автобусът карат много от пътниците да избират други форми на придвижване – с кола, такси или пеша.

По проект „Интегриран градски транспорт“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., който се изпълнява в момента, се предвижда въвеждането на система за позициониране на ППС, контрол и управление на обществения транспорт и поставянето на информационни табла на спирките на градския транспорт. Благодарение на тази система пътниците ще имат актуална информация за това кога ще пристигне следващият автобус и ще могат много по-лесно и ефективно да планират времето си за пътуване. Освен показването на тази информация на табла по спирките, е възможно и публикуването ѝ на специално създаден интернет сайт и мобилно приложение, които да бъдат лесно достъпни за гражданите и гостите на града. В допълнение, системата за позициониране ще увеличи и безопасността на пътниците, тъй като ще изпраща актуална информация до контролния център за аварии и инциденти с автобусите и по този начин ще се намали времето за реакция и отстраняването им.

Общественото транспортно обслужване се извършва от избрани частни изпълнители след проведена открита процедура през 2019 г.

Общественият транспорт се извършва със собствени превозни средства на операторите на автобусния транспорт. Те са, както следва:

- ✓ „Бистрица 96“ ООД – 16 броя автобуси, екологичен стандарт EURO V
- ✓ „Струма-11“ ООД – 34 броя автобуси, екологичен стандарт EURO V
- ✓ „Пътнически превози“ ООД – 18 броя автобуси, екологичен стандарт EURO II.

Подвижният състав, обслужващ градските линии, отговаря на изискванията за сертификат Евро 5 или еквивалент.

Автомобилен трафик

Необходимо е да се отбележи, че трафика в Благоевград бързо нараства и това важи за всички участници в движението.

По официална информация от община Благоевград регистрираните МПС за 2020 г. са 7 393 бр.

Таблица №33: Регистрирани МПС в община Благоевград (2016-2020 г.)

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Брой деклариран МПС	8 728	9 718	9 470	9 082	7 393

Източник: Община Благоевград

Намалението на регистрирани МПС през 2020 година се дължи основно на забраните и ограниченията, наложени на национално и международно ниво в условията на пандемия от COVID-19, които имаше отражение в различните икономически сектори.

Най-голям процент от ново регистрираните МПС са леките автомобили, които в най-голяма степен влияят за повишаване на автомобилния трафик.

Затруднения в пропускане на увеличавения трафик на движение се наблюдават в сутрешните и вечерни „пикови“ часове по основни улични артерии („Св. Св. Кирил и Методий“, „Св. Димитър Солунски“, ул. „Васил Левски“ и др.)

Затруднения в пропускането на движението при увеличаване на интензивността му се наблюдават и по улиците: „Митрополит Борис“ и „Христо Силянов“, които са части от основната схема на първостепенната улична мрежа и по тях преминават трасета на линии от ОГТ.

Ж.п. линията, преминаваща през града, го разделя на северна и южна част, като така са обособени две транспортни мрежи на ПУМ (северна и южна), асиметрично контактни помежду си само на две места в дистанция над 2 км, които силно препятстват преминаването на линиите на ОГТ и на потока от коли от едната част на града в другата.

Друг основен фактор за натоварения трафик в Благоевград са жителите на града, съседните села и гости, които ежедневно пътуват от и към работните си места.

Управление на трафика

Постоянно се инвестира в подобряването на уличната мрежа в града и облекчаването на трафика на възлови кръстовища чрез изграждането на кръстовища с кръгово движение. През 2016 г. е открито 6-тото кръгово кръстовище в града с цел улесняване движението на автомобили и намаляване натоварването на трафика.

Фигура № 15: Кръстовище с кръгово движение, свързващо ул. „Владо Черноземски“ – ул. „д-р Христо Татарчев“ – бул. „Джеймс Баучер“ – бул. „Васил Левски“

За облекчаване на трафика по уличната мрежа са изградени и се поддържат 7 броя светлинно регулирани кръстовища и 6 броя кръстовища с кръгово движение на възлови пътни артерии в града.

- *Светлинно регулирани кръстовища:*

1. бул. „Св. Димитър Солунски“ – ул. „Иван Михайлов“
2. бул. „Св. Димитър Солунски“ – бул. „Св. Св. Кирил и Методий“
3. бул. „Св. Димитър Солунски“ – ул. „Иван Гарванов“
4. бул. „Св. Димитър Солунски“ – бул. „Васил Левски“ – в момента движението е организирано като кръгово движение
5. ул. „Илинден“ – бул. „Св. Св. Кирил и Методий“
6. ул. „Братя Миладинови“ – ул. „Митрополит Борис“ – не работи
7. ул. „Митрополит Борис“ – ул. „Трети март“
8. ул. „Славянска“ – ул. „Александър Фон Хумболт“
9. ул. „Яне Сандански“ – ул. „Броди“ в кв. Струмско.
10. ул. „Александър Стамболийски“ – ул. „Димитър Талев“

- *Седем кръстовища с кръгово движение:*

1. ул. „14-ти полк“ – ул. „Александър Стамболийски“ – ул. „Джеймс Баучер“
2. ул. „Владо Черноземски“ – ул. „Св. Св. Кирил и Методий“
3. ул. „Владо Черноземски“ – ул. „Иван Михайлов“ – ул. „Сан Стефано“
4. ул. „14-ти полк“ – ул. „Свобода“
5. ул. „Джеймс Баучер“ – бул. „Васил Левски“ – ул. „д-р Христо Татарчев“ – ул. „Владо Черноземски“
6. бул. „Васил Левски“ – бул. „Свети Димитър Солунски“
7. бул. „Пейо Яворов“ – ул. „Симеон Радев“ – с. Изгрев

Паркинги

Основен проблем на една транспортна система е осигуряването на адекватен капацитет от паркинги и гаражи на подходящи места и разстояния. Според необходимостта и целта на паркирането, проблемът включва следните аспекти:

- Паркиране в жилищни райони с нискоетажно застрояване
- Паркиране в жилищни райони с високоетажно блоково застрояване
- Паркиране в производствени зони
- Паркиране в ЦГЧ и вторичните обществени центрове
- Паркиране пред ж.п. гара, автогара и др.

Както в повечето големи градове, така и в Благоевград паркингите са недостатъчни. Проблемът съществува от години като причините са комплексни. Основната причина за това е бързото нарастване на броя на автомобилите. Друга причина отнасяща се главно за жилищните комплекси е, че те са проектирани през миналия век в съответствие на тогавашните нормативни изисквания за осигуряване на необходимите бройки паркоместа съобразени с тогавашната степен на моторизация и концентрация на население. През последните 20 години с приемане на новите устройствени планове се допусна допълнително застрояване на голяма част от новообособени УПИ, с което се увеличи необходимостта от изграждане на нови паркинги, голяма част от които са за сметка на зелените площи.

Един от големите проблеми е нерегламентираното паркиране – по тротоарите, в част от зелените площи и по кръстовищата, с което се затруднява както пешеходното

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

движение, така и останалото автомобилно движение.

Паркирането в гр. Благоевград е уредено от местната нормативна уредба и по-конкретно в „Наредба за опазване на общинската собственост и обществения ред“ (Изменена с Решение № 362 по Протокол № 15 от 26.08.2016 г. на Общински съвет – Благоевград). Съгласно Наредбата, на улици, площи и паркинги, общинска собственост е уредена възможността да се въвежда режим на краткотрайно платено паркиране – синя зона, за леки и лекотоварни автомобили. Режимът на паркиране е валиден само в работни дни от 08:00 до 18:00 ч.

В Наредбата е уреден и въпросът за паркирането от собственици на ППС, живущи по постоянен адрес на улици или площи с въведен режим за кратковременно платено паркиране „синя зона“. Имат право да паркират в тази зона в близост до постоянния си адрес по посока на движението в сектора, ограничен от най-близките пресечни улици, а за живеещите в пешеходната зона – до най-близките пресечни улици в „синя зона“.

Редът за издаване и продажба на талони за паркиране, контролът върху времетраенето на паркираните ППС в „синя зона“, се организират и осъществяват от общинско дружество „Паркинги и гаражи – Благоевград“ ЕООД.

Паркоместата в обхвата на „синя зона“ според преброяването през 2020 г. и абонаментните договори са както следва:

- Почасово паркиране – 1140 места
- Служебни – 46 места
- Хора с увреждания – 134 места
- Забранителна маркировка – 189 места.

Паркинг „Антим I“

Паркингът разполага с общо 53 места за паркиране, разпределени както следва:

- Служебни абонаменти по данни от търговските договори и месечните регистри – 23 места
- Месечни дневни абонаменти – 24 места

Паркинг „Под площада“

Паркингът разполага с общо 36 места за паркиране:

- Служебни ППС на „Паркинги и гаражи“ ЕООД – 3 бр.
- Служебни абонаменти – 23 места
- Месечни дневни абонаменти – 3 места.

Паркинг „Старата автогара“

Паркингът разполага с общо 41 места за паркиране:

- Служебни абонаменти – 26 места
- Месечни дневни абонаменти – 9 места

Паркинг „Антим I“ има проблем със състоянието на настилката, въпреки двата ремонта през периода 2017-2020 г. и с отводнителните съоръжения под пешеходния мост, който минава над паркинга.

Паркинг „Под площада“ (подземен гараж) има проблем с течове, запушване на отводнителни съоръжения и на канализационната система, на охранителната кабина и наводняване на най-ниската част на паркинга по време на обилни валежи и интензивно снеготопене.

Паркинг „Старата автогара“ има дългогодишен проблем с паркирането на

училищните автобуси. Същите паркират в наказателния паркинг, обособен за принудително преместените ППС.

Велоалеи

Изграждането на мрежа от велосипедни алеи и обслужващи съоръжения е част от политиката на община Благоевград да популяризира алтернативни и екологични начини за придвижване в градска среда като фактор за създаване на нова градска култура на придвижване. Тя представлява неделима част от интегрирания подход за промяна на модела на придвижване – от използването на лични автомобили към екологично чисти превозни средства.

Изградените велоалеи в община Благоевград се намират само в гр. Благоевград. На територията на града са изградени 7 велосипедни алеи с обща дължина от 9 807 метра, по следните улици и булеварди:

1. велосипедна алея от ул. „Броди” до бул. „Пейо Яворов“ с дължина 524 метра
2. велосипедна алея от бул. „Димитър Солунски“ до ул. „Симеон Радев“ с дължина 724 метра
3. велосипедна алея по ул. „Преслав“ с дължина 401 метра
4. велосипедна алея по „Алея на здравето“ с дължина 2 430 метра
5. велосипедна алея по парк „Даме Груев“, разположена успоредно на р. Бистрица с дължина 628 метра
6. велосипедна алея по бул. „Пейо Яворов“ – 2 000 метра
7. велосипедна алея, свързваща бул. „Св. Димитър Солунски”, ул. „Даме Груев”, бул. „Васил Левски”, бул. „Св. Св. Кирил и Методий“ (до хотел „Ален мак”) и от ул. „Марица“ до ул. „Иван Михайлов” с обща дължина 3 100 метра

Изводи:

❖ Благоприятно географско местоположение на общината и характеристики на релефа, които благоприятстват развитието на транспортните инфраструктури.

❖ Необходимост от модернизация на градския транспорт, вкл. актуализиране транспортна схема, обслужваща линиите на градския транспорт и междуселищните линии, с осигуряване на обществен градски транспорт за всички жители от населените места на територията на общината.

❖ Закупуване на нов, екологично чист подвижен състав за нуждите на градския и междуселищния транспорт в рамките на общинската транспортна схема.

❖ Надграждане на електронна информационна система за управление на градския транспорт и въвеждане на интелигентни транспортни системи (ИТС) за управление и контрол на трафика, нова система за продажба на билети за управление на паркинги, за видеонаблюдение в центровете за градска мобилност и др., подсистеми за връзка.

❖ Модернизиране на мрежата от спирки, обслужващи обществения градски транспорт.

❖ Необходимост от развитие на велосипедния транспорт, в това число изграждане на велоалеи, свързващи Благоевград и близките села.

❖ Необходимост от развитие на алтернативен градски транспорт чрез прилагане на мерки за споделен и зелен градски транспорт (електрически велосипеди, скутери, тротинетки).

❖ Изграждане на нови зони за паркиране и електронно отчитане и таксуване.

❖ Изграждане на инфраструктура и инсталиране на зарядни станции за електрически превозни средства.

❖ Рехабилитация на съществуваща и изграждане на нова общинска пътна мрежа.

I.4.2. Водоснабдителна и канализационна мрежа

Водоснабдителната и канализационна мрежа на територията на община Благоевград се стопанисва и управлява от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – гр. Благоевград. Дружеството е 100% държавна собственост като функциите на принципал на държавната собственост се изпълняват от Министъра на регионалното развитие и благоустройството. В качеството си на ВиК оператор по смисъла на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги дружеството предоставя услугите по доставяне на вода, отвеждане и пречистване на отпадъчни води. В изпълнение на реформите във водния сектор през 2016 година се създава Асоциацията по ВиК на обособената територия, обслужвана от „ВиК“ ЕООД – гр. Благоевград по реда на чл. 198о, ал. 1 и 198п, ал. 1 от Закона за водите. Община Благоевград като член на Асоциацията на „ВиК“ ЕООД – гр. Благоевград предоставя изградената ВиК мрежа за поддържане и експлоатиране. Към 2020 г. към Асоциацията по ВиК на обособената територия членуват следните 11 от всички 14 общини в област Благоевград: Благоевград, Симитли, Разлог, Банско, Белица, Якоруда, Гоце Делчев, Гърмен, Хаджидимово, Сатовча и Струмяни.

Водоизточници

В община Благоевград водоснабдяването на общинския център се осигурява от няколко основни водоизточника:

- Открити водохващания на р. Бистрица
- Открити водохващания в местността „Чакалица” в Рила
- Помпена станция на р. Струма
- Помпена станция на р. Бистрица

Количеството на подаваната вода е променливо по години и през различните годишни сезони като в периоди на безводие количеството на подаваната вода е недостатъчно за задоволяване на нуждите на населението. При критично годишно безводие се отчита недостиг на вода, а подаваната вода през този период от ПС „Струма“ и ПС „Бистрица“ носи риск за отклонения от стандарта и качеството на водата и в недостатъчно количество. През водоснабдителната система на Благоевград се подава питейна вода и за селата Покровник, Рилци, Бело поле, Еленово, Изгрев, Церово, Марулево, Делвино и Дъбрава.

За осигуряване на допълнително водоснабдяване за жителите на община Благоевград поради недостига на вода от река Струма и река Благоевградска Бистрица преди близо 20 години е планирано да бъде изграден язовир Ракочевница, находящ се в

община Симитли, от която да се подава вода и за населени места от община Благоевград. Тогава с Разпореждане №43 от месец ноември 1995 г. Министерски съвет дава съгласие за проектиране и изграждане на язовир Ракочевица със съответните деривации извън схемата на водоснабдителен комплекс Рила за водоснабдяване на Благоевград. Изграждането на обекта е предвидено да се изпълни на три етапа, като последният III етап е изграждането на язовир Ракочевица, след който етап е възможно да се подават регулирани води за водоснабдяване на Благоевград. Изграждането на язовира е стартирало и последно през 2007 г. са извършвани ремонтни дейности по изграждането на тръбопровод и други частични съоръжения, но обектът не е завършен.

Друга планирана възможност за осигуряване на допълнително водоснабдяване за Благоевград е Компенсаторния язовир „Чакалица“, след пускането в експлоатация през 1960 г. на водопровод „Чакалица“. По тази схема се е предвиждало баражираните през пълноводните месеци води да се изпускат през останалите месеци с недостиг на вода, но тази възможност е допълнителна, а не алтернатива на язовир Ракочевица, който е бил основен в схемата за водоснабдяване на Благоевград към онзи момент.

Пречистване на питейната вода на град Благоевград

Пречиствателна станция за питейни води (ПСПВ) - Благоевград е предназначена да пречиства водите за водоснабдяване на Благоевград от 6 броя открити алпийски водохващания, построени на река Благоевградска Бистрица и притоците ѝ. ПСПВ е с проектна мощност 1500 л/сек и работен капацитет 300 – 400 л/сек, двустъпална схема на пречистване. Подава се вода за Благоевград, с. Рилци, с. Бело поле, с. Покровник, с. Еленово, с. Изгрев, с. Марулево, с. Горно Церово, с. Делвино и с. Дъбрава. Пречиствателна станция е пусната в експлоатация през 1994 г. и е разположена на площ от 25 декара, а през 2010 година е въведена съвременна мониторингова система за наблюдение параметрите на водата в реално време. Системата измерва показателите на вход и на изход на ПСПВ - мътност, остатъчен хлор в милиграми на литър, рН на водата, температура на водата, количество и други параметри. Периодично се извършват текущи ремонти и обновяване по технологичните съоръжения. Към ПСПВ има акредитирана лаборатория за питейни и отпадъчни води.

Водоснабдяване

През 30-те години на XX век започва изграждането на вътрешна водопроводна мрежа на Благоевград и се полагат преди всичко чугунени и стоманени тръби, част от които работят и днес като второстепенни клонове в района на Джамията, сградата на НАП и НХГ „Св. св. Кирил и Методий“. В средата на 60-те години е изграден водопровод „Чакалица“ и това са едни от активните години на строителство на вътрешна водопроводна мрежа основно с етернитови тръби.

През 1982 г. се поставя въпроса за необходимостта от зонироване на града предвид неговото разрастване и необходимостта от осигуряване на допълнителни водни количества за нуждите на населението. Обособяват се пет водоснабдителни зони, изградени с необходимите водоеми за осигуряване на необходимите водни ресурси за населението в град Благоевград. През 2020 г. по данни на „ВиК“ ЕООД – Благоевград са изградени 11 нови зони за мониторинг на водни количества и следене за загуби на вода в община Благоевград както следва: с. Селище, с. Дъбрава, с. Горно Българчево,

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

с. Долно Българчево, с. Зелен дол, с. Логодаж, с. Горно Церово, с. Долно Церово, ж.к. „Ален мак“, кв. „Освобождение“ и кв. Старо Струмско.

Първите реконструкции на водопроводната мрежа за подмяна на етернитовите с полиетиленови тръби започват през 1998 г.

Над 80% от водопроводната мрежа е в експлоатация над 30 години и е изключително амортизирана. По-голямата част от населените места в общината са водоснабдени.

В община Благоевград има 25 населени места, по-голямата част от които се състоят от махали, отдалечени една от друга със значителна денивелация между тях, което затруднява изграждането на необходимата инфраструктура. Друг проблем за водоснабдяването с питейна вода за повечето села е, че се намират в бедни на водни ресурси райони. Селата, които се намират в близост до град Благоевград, се захранват с питейна вода чрез изградени връзки към градската водопроводна мрежа. Водопроводната мрежа в селата е изградената главно от етернитови тръби, а в участъците с високи напори са полагани стоманени тръби.

Към 2007 година общата дължина на вътрешна и външна водопроводна мрежа на община Благоевград е над 374 км, изградена от етернитови тръби, които са 59% от общата дължина на мрежата, стоманени тръби – 27%, ПЕ тръби – 7%, поцинковани тръби – 2%, PVC тръби – 3 % и чугунени 2% от общата дължина на мрежата.

Към септември 2021 година общата дължина на изградената вътрешна и външна водопроводна мрежа на община Благоевград е 399 км, от които: в град Благоевград - 220 965 метра и обслужваща 25 населени места –178 438 метра водопроводна мрежа.

Довеждаща водопроводна мрежа

На територията на община Благоевград „ВиК“ ЕООД – Благоевград поддържа и стопанисва общо 182 110 метра външна водопроводна мрежа, разпределена по населени места и вид на тръбите, както следва:

Таблица №34: Външна водопроводна мрежа на територията на община Благоевград по населени места и вид на тръбите

№	Населено място в община Благоевград	Общо външна водопроводна мрежа метри	Вид тръби				
			Етернитови метри	Стоманени метри	Поцинковани метри	PVC метри	ПЕ тръби метри
1.	с. Бело поле	2 164	1 430				734
2.	с. Бистрица						
3.	гр. Благоевград	93 786	46 536	44 888			2 362
4.	с. Бучино						
5.	с. Българчево	3 781	2 374				1 407
6.	с. Габрово	7 640	3 900	3 740			
7.	с. Горно Хърсово						
8.	с. Дебочица						
9.	с. Делвино						

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

10.	с. Дренково	14 000	14 000				
11.	с. Дъбрава	3 629					3 629
12.	с. Еленово	2 460	460		666		1 334
13.	с. Зелен дол	8 135	8 000	135			
14.	с. Изгрев	5 817	5 222	595			
15.	с. Клисуре						
16.	с. Лешко	7 109	3 732	2 199		360	818
17.	с. Лисия						
18.	с. Логодаж	6 200	5 000	1 200			
19.	с. Марулево						
20.	с. Мошанец	1 076	1 076				
21.	с. Обел						
22.	с. Падеш	6 990	2 894	3 040			1 056
23.	с. Покровник	3 611	647	353		567	2 044
24.	с. Рилци	1 282	954	30			298
25.	с. Селище	5 930	3 400				2 530
26.	с. Церово	8 500	536	3 580		4 204	180
Общо:		182 110	100 161	59 760	666	5 131	16 392

Източник: „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Благоевград към 30.09.2021

Разпределението на използвания материал за изграждане на мрежата спрямо общата ѝ дължина е както следва: етернитови водопроводи – 55%, стоманени водопроводи – 32.82%, ПЕ водопроводи – 9%, PVC водопроводи – 2.82% и поцинковани водопроводи – 0.37%.

Разпределителна водопроводна мрежа

На територията на община Благоевград „ВиК“ ЕООД – Благоевград поддържа и стопанисва общо 192 114 метра вътрешна водопроводна мрежа, разпределена по населени места и вид на тръбите както следва:

Таблица №35: Вътрешна водопроводна мрежа на територията на община Благоевград по населени места и вид на тръбите

№	Населено място в община Благоевград	Общо вътрешна водопроводна мрежа	Вид тръби					
			Етернитови	Стоманени	Поцинковани	Чугунени	PVC	ПЕ тръби
			метри	метри	метри	метри	метри	метри
1.	с. Бело поле	2686	672					2014
2.	с. Бистрица							
3.	Благоевград	127179	59643	40411	564	6247	1016	19298
4.	с. Бучино							
5.	с. Българчево	3651	3266		60			325
6.	с. Габрово	5460			5460			
7.	с. Г.Хърсово							
8.	с. Дебочица							

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

9.	с. Делвино	108	108					
10.	с. Дренково							
11.	с. Дъбрава	3736						3736
12.	с. Еленово	2202	352		130			1720
13.	с. Зелен дол	1713	1121	265	20			307
14.	с. Изгрев	3730	275				290	3165
15.	с. Клисуре							
16.	с. Лешко	9558	4004	3623	1085			846
17.	с. Лисия							
18.	с. Логодаж	10922	8820	740	240			1122
19.	с. Марулево							
20.	с. Мощанец	1464	1464					
21.	с. Обел							
22.	с. Падеш	4020	1618	365	45			1992
23.	с. Покровник	4944	568	1123			230	3023
24.	с. Рилци	4471	356					4115
25.	с. Селище	3878	1552					2326
26.	с. Церово	2392	1963					429
Общо		192114	85782	46527	7604	6247	1536	44418

Източник: „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Благоевград към 30.09.2021

Вътрешната водопроводна мрежа в процентно съотношение по вид на тръбите е изградена от следните материали: етернитовите водопроводи – 44.65% от общата дължина, стоманени водопроводи – 24.22%, ПЕ – 23,12%, поцинковани тръби – 3,96%, чугунени тръби – 3,25% и PVC тръби – 0,80%.

В община Благоевград следните населени места са с изградена довеждаща и разпределителна водопроводна мрежа, основно от етернитови и стоманени тръби, която мрежа не е отразена в представените по-горе таблици с данни от ВиК оператора, с обща дължина от 22 040 метра.

Таблица №36: Населени места в община Благоевград с изградена довеждаща и разпределителна водопроводна мрежа, основно от етернитови и стоманени тръби

№	Населено място в община Благоевград	Вътрешна водопроводна мрежа в метри	Външна водопроводна мрежа в метри
1.	с. Бистрица	750	800
2.	с. Бучино	800	2000
3.	с. Горно Хърсово	1500	900
4.	с. Дебочица	1000	1000
5.	с. Дренково	3490	
6.	с. Клисуре	300	400
7.	с. Лисия	5000	600
8.	с. Марулево	700	2000
9.	с. Обел	500	700
Общо:		14040	8400

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Източник: Община Благоевград

Вътрешната водопроводната мрежа в общината е изключително амортизирана и има нужда от реконструкция, рехабилитация и подмяна на етернитовите с полиетиленови тръби с висока плътност за осигуряване на качествено водоснабдяване за питейно-битови нужди на населението. Влошеното състояние на мрежата се дължи основно на високото налягане, възрастта и материалът на тръбите, което дава отражение на качеството на предоставяните услуги. Високата честота на аварияте, течовете и загубите по водопроводните системи се дължи основно на остарялата и амортизирана инфраструктура и липсата на мащабни инвестиции за подмяната ѝ.

Канализационна мрежа

Строителството на канализационната мрежа стартира през 1939 г. за централната градска част на гр. Благоевград и от 1967 г. за индустриалната зона. През 1970, 1971, 1974 г. се изгражда канализационна мрежа за кварталите „Грамада“, „Струмско“ и „Запад“. През 80-те години се изгражда канализация в ж.к. „Ален мак“, ж.к. „Еленово“ и ж.к. „Освобождение“.

Към 2007 г. изградената канализационна мрежа в град Благоевград е 104 км. и покрива почти изцяло уличната мрежа.

Обслужваната канализационна мрежа от „ВиК“ ЕООД – Благоевград е с обща дължина от 133 533 метра.

Таблица №37: Обслужвана канализационна мрежа в община Благоевград

№	Населено място в община Благоевград	Дължина на външна канализационна мрежа (бетонени тръби)	Дължина на вътрешна канализационна мрежа (смесен тип)
		метри	метри
1.	гр. Благоевград	1 486,00	106 823,00
2.	с. Изгрев		4 390,00
3.	с. Падеш		3 869,00
4.	с. Покровник		8 018,00
5.	с. Рилци	3 274,00	5 673,00
Общо:		4 760,00	128 773,00
		133 533,00	

Източник: „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Благоевград към 30.09.2021

Съществуващата канализационна система е смесен тип. Общинският център и големите села са с 95% изградена канализация, а малките села ползват септични ями. В самия град процентът на канализация е 97-98%, тъй като в новите квартали все още мрежата не е изградена напълно. Състоянието на съществуващата канализационна система е добро. За пречистване на отпадъчните води на Благоевград е изградена ПСОВ, а останалите населени места в териториалния обхват на общината нямат изградени ПСОВ. Канализационната мрежа е изградена от различен материал: бетон с кръгли, яйцевидни, правоъгълни сечения, РЕ, PVC и ТСС в следното процентно съотношение:

Таблица №38: Канализационна мрежа в община Благоевград

Вид тръби	метри	проценти
Бетониви	121 966	91,34%
PPR	4 691	3,51%
Яйцевидни	2 765	2,07%
Правоъгълни	2 432	1,82%
PVC	793	0,59%
Полиетиленови	554	0,41%
TCC	332	0,25%
Общо:	133 533	100,00%

Пет главни клона са основните отвеждащи съоръжения, което се налага от естествената конфигурация на терена.

Главен колектор I започва от най-далечната североизточна част на града и продължава успоредно на р. Благоевградска Бистрица – от десния ѝ бряг до вливането му в довеждащия колектор след приемането на отпадъчните води от ул. „Св. Димитър Солунски“. Този колектор е реконструиран по етапи след 1984 год.

Главен колектор II минава по левия бряг на р. Благоевградска Бистрица, започва от най-високата застроена точка на брега и завършва при най-южната точка до моста на пътя София - Кулата, където след пресичане на реката се включва в довеждащия колектор.

Западната част на града се отводнява от **Главен колектор III**. В началото му се включва по-голямата част от IV микрорайон „Освобождение“. След пресичането на ж.п. линията София – Кулата колекторът минава покрай кв. „Грамада“, приема води от квартала, минава под пътя София - Кулата, заобикаля откъм запад индустриалната зона и се влива в довеждащия колектор. Този колектор е изграден от тръби с диаметри 800 мм и 1000 мм и канал с правоъгълно сечение и размери 150/180 см, 200/180 см и 200/200 см.

Югоизточната част на града се отводнява от **Главен колектор IV**. В него се вливат последователно отпадъчните води на кварталите „Еленово“, „Орлова чука“ и „Бялата висота“.

Главен колектор V е главният събирател на кв. „Струмско“.

Пречистване на отпадъчните води на град Благоевград

Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) - Благоевград е изградена в местността Рибарниците, землище на гр. Благоевград, зауства пречистените отпадъчни води в река Струма, водоприемник III категория (чувствителна зона). Въведена е в експлоатация през 2009 г. и е предадена на “Водоснабдяване и Канализация” ЕООД, гр. Благоевград за поддръжка и експлоатация. ПСОВ - Благоевград пречиства отпадъчните битови и промишлени води на гр. Благоевград и на селата Бело поле, Рилци и Еленово. Обектът е включен в списъка за Задължителен контрол през 2012 г. През 2014 г. е извършена реконструкция на ПСОВ - Благоевград по проект, финансиран по ОПОС 2007-2013 г. Екологичните ползи от реконструкцията на ПСОВ-Благоевград са с цел подобряване на екологичното състояние на река Благоевградска Бистрица, опазване чистотата на водите на река Струма и преустановяване на постъпването в нея на

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

следните товари: БПК5 - 9120 кг/ден, НРВ - 4275 кг/ден, Амонячен азот - 1311 кг/ден и общ фосфор - 256 кг/ден.

Канализационната мрежа на град Благоевград има 22 дъждопреливници. Изграден е довеждащ колектор до ПСОВ и необходимите участъци от колекторите, които свързват канализацията с ПСОВ. Изградена е и канализационна помпена станция (КПС) за отвеждане на отпадъчните води от 3 улици в най-ниската част на кв. Старо Струмско в довеждащия канализационен колектор до ПСОВ - Благоевград.

По данни на НСИ населението по настоящ адрес към 15.09.2021 г. в община Благоевград е 80 295 жители, от които в гр. Благоевград – 73 690 души и 6605 души по населените места от общината, които са ползватели на ВиК услугите. Изразходваните количества на доставяна, отвеждана и пречиствана вода, инкасирани за 2020 г. от „ВиК“ ЕООД - Благоевград на територията на община Благоевград от стопански и битови потребители, съпоставено спрямо 2019 г. година са както следва:

Таблица №39: Количества на доставяна, отвеждана и пречиствана вода, инкасирани за 2019- 2020

Доставяне на вода на потребителите в куб. м		Отвеждане на отпадъчни води в куб. м		Пречистване на отпадъчни води в куб. м	
2019 г.	4 372 620	2019 г.	3 788 360	2019 г.	3 338 550
2020 г.	4 340 898	2020 г.	3 763 402	2020 г.	3 290 290
изменение	-31 722	изменение	-24 958	изменение	-48 260

В сравнение с инкасираните през 2019 г. водни количества се наблюдава тенденция към намаление през 2020 г., както следва:

- доставяне на питейна вода – 32 хил.куб.м
- отвеждане на отпадъчни води – 25 хил.куб.м
- пречистване на отпадъчни води – 48 хил. куб. м

Намалението на отчетените водни количества през 2020 г. в сравнение с тези през 2019 г. до голяма степен се дължат на следните причини:

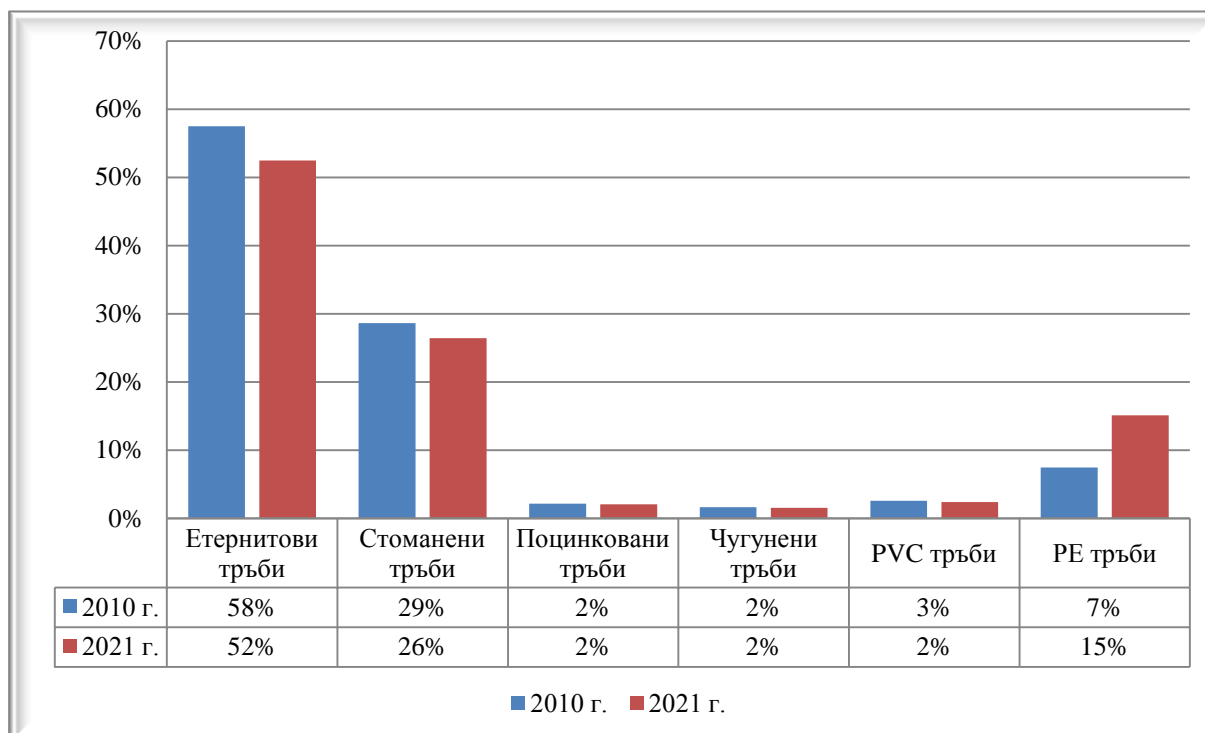
- икономическите последици от пандемията от COVID-19 за потребителите (домакинства, промишлени, обществени)
- демографския срив и намаление на населението в по - малките населени места
- климатичните изменения през 2020 г., в частност значително по-прохладното и дъждовно лято, което до голяма степен оказва влияние върху потреблението на вода.

За решаване на проблемите с канализационните мрежа са необходими инвестиции за изграждане на нова, реконструкция и рехабилитация на съществуваща мрежа и подмяна на участъци от съществуващата канализация и изграждане на ПСОВ за пречистване на отпадъчните води на по-големите села в общината.

Реализираните инвестиции

За 10-годишен период е изградена над 27 км нова водопроводна мрежа и са подменени около 8% от амортизираните етернитови и стоманени тръби с нови полиетиленови тръби (PE).

Фигура №15: Водопроводна мрежа според положените тръби в %

С безвъзмездни финансови средства по проекти, финансирани по ОПОС 2007-2013 в сектор „Води“ са реализирани следните инвестиции:

- Реконструкция и модернизация на водоснабдителната и канализационна мрежа в кв. Струмско, Грамада, Баларбаши, както и изграждане на нова и подобряване на състоянието на съществуващата водопроводна и канализационна мрежа в VI микрорайон на гр. Благоевград
- Реконструкция на ПСОВ гр. Благоевград и изграждане на водопровод и канализация по бул. “Пейо Яворов” гр. Благоевград

В област Благоевград липсва консолидация в Асоциация по ВиК на обособената територия, обслужвана от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, с което не са изпълнени условията за регионален подход на стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК инфраструктурата и предоставяне на ВиК услугите. Поради тази причина Община Благоевград и ВиК оператора нямат достъп до средствата по линия на Европейските структурни и инвестиционни фондове както през програмен период 2014-2020, така и през новия програмен период 2021-2027 г. за проекти, свързани с изграждане, реконструкция и рехабилитация на ВиК съоръжения и мрежи на територията на общината и на областта.

Със средства от Републиканския бюджет през периода 2014 – 2020 г. са реализирани следните инвестиции в реконструкция на съществуваща и изграждане на нова ВиК мрежа на територията на общината:

- Изграждане на улични водопроводи и канализация по 5 улици от IV микрорайон: ул. „Съединение“, ул. „Независимост“, ул. „Руен“, ул. „Черно море и ул. „Роден край“
- Реконструкция на водопроводна и канализационна мрежа на ул. „Марица“
- Предстои изграждането на ВиК мрежа на ул. „Листопад“ в IV микрорайон през 2021/2022 г.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

През 2021 година Община Благоевград осигурява финансиране (банков кредит) за реконструкция на съществуващата ВиК мрежа на следните 11 улици в Благоевград: ул. „Борис Сарафов“, ул. „Неофит Рилски“, ул. „Васил Априлов“, ул. „Сергей Румянцев“, ул. „Петър Стоянов“, ул. „Сава Михайлов“, ул. „Алеко Константинов“, ул. „Патриарх Евтимий“, ул. „Крали Марко“ в участъка от ул. „Полк. Димов“ до ул. „Даме Груев“, и ул. „Джеймс Баучер“ в участъка от бул. „Васил Левски“ до ул. „Даме Груев“.

Изводи:

- ❖ По-голямата част от населените места в общината са водоснабдени.
- ❖ Над 80% от водопроводната мрежа е в експлоатация над 30 години и е изключително амортизирана.
- ❖ Над 87% от външната и 68 % от вътрешната довеждаща водопроводна мрежа е изградена от етернитови и стоманени тръби.
- ❖ Необходимост от подмяна и доизграждане на водопроводната мрежа на територията на община Благоевград.
- ❖ Дългите периоди на засушаване могат да окажат неблагоприятно влияние върху водоснабдяването на населените места на територията на община Благоевград.
- ❖ Необходимост от изграждане на нови източници за допълнително водоснабдяване.
- ❖ Общинският център и големите села са с 95% изградена канализация, а малките села ползват септични ями.
- ❖ Необходими са инвестиции за изграждане на нова, реконструкция и рехабилитация на съществуващата канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ за пречистване на отпадъчните води на по-големите села в общината.

I.4.3. Телекомуникационната и съобщителна мрежа

Телекомуникационната и съобщителната мрежа в общината осигуряват обмен на информация от всякакъв вид, обеми и направления, което е важно условие за развитието на икономиката на община Благоевград и целият регион.

Мобилните телефонни услуги са представени от трите национални мобилни оператора (А1, Теленор и Виваком), които осигуряват покритие със сигнал на територията на общината. Поради близостта до границата със Северна Македония често се появяват проблеми със сигнала на мобилните оператори.

Осигуреният достъп до високоскоростен и свръхвисокоскоростен Интернет е от особено голямо значение за сферата на услугите.

Таблица №40: Дял на населението с достъп до интернет към 2018

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА НАСЕЛЕНИЕТО С БЪРЗ И СВРЪХБЪРЗ ШИРОКОЛЕНТОВ ДОСТЪП В БЕЛИ И СИВИ ЗОНИ КЪМ 06. 2018 г.				
Община	ШЛИ 30+ mbps	ШЛИ 100+ mbps	Бяла зона	Сива зона
Благоевград	97.98%	99.29%	0.62%	2.48%

Община Благоевград цели осигуряване на безплатен достъп до интернет в публичните градски пространства и обществени сгради. Успешно приключи изпълнението на проект по програмата “WiFi4EU - насърчаване на интернет

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

свързаността в местните общности”, финансиран от Европейската Комисия. Зоните с безплатен достъп до интернет са:

- Площад „Георги Измирлиев“
- Площад „Македония“
- Градската градина
- Пред сградата на НАП Благоевград

Свободният достъп до интернет дава възможност за бърза връзка при извършване на дистанционна работа, за информиране и онлайн обучение, както и за общуване с близките хора, които се намират на далечно разстояние. Ползването на интернет със свободен достъп е важно условие за повишаване на цифровата грамотност. То е необходимо и съвременно допълнение към обществените услуги, предоставяни от община Благоевград.

Към момента община Благоевград има осигурена свързаност към единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) на държавната администрация.

I.4.4. Енергийна мрежа

Електропроводната и електроразпределителната мрежа осигурява достатъчна сигурност и оперативност в захранването на всички селища. Инсталираната мощност е оразмерена за по-големи товари от сегашното потребление. Електрозахранването на община Благоевград се осъществява от междусистемна подстанция 400/110 kV. 400-киловолтовият електропровод между подстанция Благоевград и подстанция Солун е връзката между енергийните системи на Република България и Република Гърция. Подстанция “Благоевград” 400/110 kV се явява основен източник на електроенергия за югозападната част на ЮЗР. От нея е изграден и междусистемен електропровод за връзка с Р. Гърция. Електроснабдяването на гр. Благоевград не е добре обезпечено. Електроенергийните източници - подстанция „Благоевград“ 400/110 kV и двата броя подстанции 110/20 kV са разположени в южната и западна част на града. Двете подстанции 110/20 kV не са с достатъчна мощност, за да покрият бъдещите нужди от електроенергия.

Електроснабдяването на общината се осъществява от фирмата CEZ Груп.

Уличното осветление в населените места на общината е изградено. В селата Падеш, Покровник, Логодаж и Зелен дол са подменени уличните осветителни тела с енергийни ефективни LED осветители.

За производството на алтернативна електрическа енергия в страната се използват водна, вятърна и слънчева енергия, в зависимост от специфичните природни условия за всеки район. Изградените мощности по възобновявани източници (ВИ) е представена в долната таблица.

Таблица №41: Изградени мощности по ВИ

ИЗГРАДЕНИ МОЩНОСТИ ПО ВИДОВЕ В ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД							
Община	ВЕЦ Мощност МВт	ФтЕЦ Мощност МВт	ВяЕЦ Мощност МВт	БиоЕЦ Мощност МВт	ВИ общо брой	ВИ Общо мощност МВт	Плътност МВт/1000км 2
Благоевград	9,3	0,1		0,5	18	10	16,04

Изградени общности по видове/Източник АУЕР/ИТСП

Видно от представената таблица, 93% от енергията на територията на общината се произвежда от водноелектрически централи, едва 1% от фотоволтаични и 5% от електрически централи на биомаса. Въпреки, че за развитието на производството на електроенергия от възобновяеми енергоизточници съществуват и редица ограничения, между които наличие на защитени територии, защитени зони и природни местообитания, пътища на мигриращи птици и висококатегорийни плодородни земи категорично може да се направи изводът, че в общината не се използва достатъчно потенциала за усвояване на слънчевата енергия.

Общината цели постепенен преход на общинските имоти към ниско-енергийна консумация включително чрез монтиране на соларни панели на покривите и максимално използване на слънчева енергия. Държавната политика в тази посока е изключително агресивна, като ЗЕ и ЗЕЕ дават значителни стимули за производителите на енергия от възобновяеми източници, а най-сериозен интерес за дребният бизнес гражданите към момента са централите до 30Kw. Във връзка, с което очакванията на общината са производството на енергия от соларни панели да нарасне в пъти за следващия програмен период, като достигне минимум 10%.

I.4.5. Газоразпределителна мрежа

Газопреносната мрежа в страната е добре развита и е изградена с цел осигуряване на природен газ за големите промишлени центрове, както и за транзитен пренос на газ към съседни страни.

В същото време изграждането на газоразпределителни мрежи и газификацията на домакинствата за използване на предимствата на директната употреба на природния газ все още е на начален етап. В това отношение България изостава значително спрямо страните от ЕС, съгласно Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. Докато в европейските страни газоразпределителните мрежи обхващат повече от 80 % от общините, природният газ в България е достъпен на територията на около 35 - 40 общини, което представлява само 15% от общия брой на общините в страната. Около 3% от домакинствата са газифицирани, докато средното равнище за страните от ЕС е повече от 55%.

Община Благоевград е част от територия „Запад“, попада в обхвата на лицензия № Л-462-12 от 18.03.2016 г., издадена от ДКЕВР на „Аресгаз“ ЕАД. Периодът на лицензията е до 25.09.2041 г. Захранването се осъществява от магистрален преносен газопровод за Гърция. Връзката с градската мрежа се осъществява със станцията в с. Покровник. По данни на „Аресгаз“ ЕАД, общата дължина на газоразпределителната мрежа на територията на Благоевград към 31.12.2020 г. е 103 860 м. За 2021 г. се планира изграждането на още 2 850 м. За периода 2014-2020 г. присъединените потребители са, както следва:

- Битови потребители – 2 404 бр. (средно по 343 бр. на година)
- Обществено-административни и търговски потребители – 128 бр.
- Промислени потребители – 8 бр.

Планираните за присъединяване потребители през 2021 г. са:

- Битови потребители – 300 бр.
- Обществено-административни и търговски потребители – 6 бр.

Данните показват, че е налице намален интерес от битовия сектор към газификацията. Причините за това могат да бъдат сравнително голямата инвестиция в изграждане на сградна газова инсталация и високата цена на природния газ. Не на последно място е и фактът, че подходящият климат в района позволява ефективно използване на климатични инсталации за отопление през студените сезони на годината.

Изводи:

- ❖ Надграждане на възможностите за осигуряване на безплатен достъп до интернет в публичните градски пространства и обществени сгради на територията на общината.
- ❖ По-голяма част от селата в рамките на общината имат ограничен достъп до интернет.
- ❖ Уличното осветление в населените места на общината е изградено.
- ❖ Необходимост от подмяна на уличните осветителни тела с енергийни ефективни LED осветители в някои от населените места на общината.
- ❖ 93% от енергията на територията на общината се произвежда от водноелектрически централи, едва 1% от фотоволтаични и 5% от електрически централи на биомаса.
- ❖ Необходимост от инвестиции в областта на производството на енергия от ВЕИ.
- ❖ Налице е намален интерес от битовия сектор към газификацията.

I.5. Екологично състояние и рискове

I.5.1. Канализационна мрежа и пречистване на отпадъчни води

До момента дължината на изградената уличната канализационна мрежа покрива почти изцяло старите регулационни граници на град Благоевград. Съществуващата канализационна система е смесен тип. Мрежата е изпълнена от тръби от различен материал: бетон с кръгли, яйцевидни, правоъгълни сечения, PE, PVC и ТСС. Пет главни клона са основните отвеждащи съоръжения, което се налага от естествената конфигурация на терена. Главен колектор I започва от най-далечната североизточна част на града и продължава успоредно на р. Благоевградска Бистрица – от десния ѝ бряг до вливането му в довеждащия колектор след приемането на отпадъчните води от ул. „Св. Димитър Солунски“. Този колектор е реконструиран по етапи след 1984 год. Главен колектор II минава по левия бряг на р. Благоевградска Бистрица, започва от най-високата застроена точка на брега и завършва при най-южната точка до моста на пътя София - Кулата, където след пресичане на реката се включва в довеждащия колектор. Западната част на града се отводнява от Главен колектор III. В началото му се включва по-голямата част от IV микрорайон „Освобождение“. След пресичането на ж.п. линията София – Кулата колекторът минава покрай кв.“Грамада“, приема води от квартала, минава под пътя София - Кулата, заобикаля откъм запад индустриалната зона и се влива в довеждащия колектор. Този колектор е изграден от тръби с диаметри 800 мм и 1000 мм, и канал с правоъгълно сечение и размери 150/180 см, 200/180 см и 200/200 см. Югоизточната част на града се отводнява от Главен колектор IV. В него се вливат

последователно отпадъчните води на кварталите „Еленово“, „Орлова чука“ и „Бялата висота“. Главен колектор V е главният събирател на кв. „Струмско“. Канализационната мрежа на град Благоевград има 22 съществуващи дъждопреливника. Изградени са необходимите участъци от колекторите, които свързват канализацията с ПСОВ. В Благоевград е изградена една помпена канализационна станция, с цел да се заустват отпадъчните води от канализационните клонове по 3 улици в кв. „Старо Струмско“ на гр. Благоевград в довеждащия канализационен колектор до ПСОВ Благоевград.

Водохващания

Водохващания на река Благоевградска Бистрица - пет броя открити алпийски водохващания във водосборния басейн на р. Благоевградска Бистрица и нейните притоци. Въведени в експлоатация 1980-1982 г.

- Водохващане “Карталска поляна” – изградено в коритото на р. Благоевградска Бистрица, на кота 1467,80 м.
- Водохващане “Кривия улук” – изградено в коритото на р. Кривица на кота 1477,00 м.
- Водохващане “Славово” – изградено в коритото на р. Славова на кота 892,50 м.
- Водохващане “Предемир” – изградено в коритото на р. Предемир на кота 863,00 м.
- Водохващане “Ковачица” – изградено в коритото на р. Ковачица на кота 734,01м

Водохващания в местност Чакалица. Три броя високопланински речни водохващания алпийски тип във водосборния басейн на притоците на р. Славова. Въведени в експлоатация 1958 г.

- Водохващане “Чакалица - 1” – изградено в коритото на р. Исмаилица на кота 1865,29
- Водохващане “Чакалица - 2” – изградено в коритото на р. Гургутица на кота 1863,63
- Водохващане “Чакалица - 3” – изградено в коритото на р. Бялата вода на кота 1800,83

Шахтови кладенци в терасата на р. Струма – подземен воден обект 11 броя шахтови кладенци изградени в терасата на р. Струма и 11 бункерни помпени станции към тях. Кладенците отстоят на 150 до 300 м. от коритото на реката. Кладенците и бункерните помпени станции са разделени на две групи:

- I група – шахтови кладенци и БПС 1, 2, 3, 4, 5 и 6 БПС са построени върху шахтовите кладенци. Разположени са в редица, успоредно на реката, с коти терен от 326,50 до 328,00 м. Изградени и въведени в експлоатация през 1968-1969 г.
- II група – шахтови кладенци и БПС 7, 8, 9, 10 и 11 БПС са изградени на 4÷5 м от шахтовите кладенци. Групата кладенци са разположени в редица, като продължение на I група, успоредно на реката, с коти терен от 327,79 до 329,36 м. Изградени и въведени в експлоатация през 1972-1973 г. 9

Тръбни кладенци в терасата на р.Благоевградска Бистрица – подземен воден обект.

- 6 броя тръбни кладенци в терасата на река Благоевградска Бистрица Бункерните помпени станции са изградени върху тръбните кладенци. Разположени са в редица успоредно на реката. Въведени в експлоатация през 1972-1973 г.

Водохващане “Бачиново” и шахтов кладенец при ПС “Баража” – подземен воден обект

- Водохващане “Бачиново” – площен дренаж и галерии, изградени в ската на долината на р.Благоевградска Бистрица, с бетонен утаител. Въведено в експлоатация през 1937 г.

- Шахов кладенец в коритото на р. Благоевградска Бистрица, на около 100 м от водохващане “Бачиново”. В непосредствена близост се намира ПС “Баража”. Въведени в експлоатация през 1965 г.

Подземен воден обект в южната част на гр. Благоевград

- Водохващане “Деански ливади” – два броя дренажи.

Пречиствателната станция за питейна вода се намира на площадка, северно от гр. Благоевград на около 1500 м от града. Площадката е с коти 560 – 570 м. Кота хр. тръба изходна шахта – 561,00 м. Мощност на ПСПВ – 1500 л/с. Технология – двустъпална схема на пречистване, включваща избистрители тип “дни” и бързи пясъчни филтри. Третиране на водата - химична обработка с алуминиев оксихлорид; обеззаразяване с хлор – газ; стабилизация с калциев окис. Подава се вода за гр. Благоевград, с. Рилци, с. Бело поле и с. Покровник, с. Изгрев. Въведена в експлоатация през 1994 г.

В публикувания за приемане Бизнес план за развитие на дейността на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Благоевград като ВиК оператор за периода 2022-2026 г. са изложени следните данни и анализи, касаещи качеството на отпадните води, постъпващи за пречистване в ПСОВ – Благоевград и извършвания мониторинг върху качеството на заустваните производствени отпадъчни води в градската канализация, постъпващи за пречистване на ПСОВ – Благоевград:

- *Анализ на качеството на отпадъчните води, постъпващи за пречистване на ПСОВ, с оценка на приноса на битовия поток, производствените отпадъчни води, дъждовните води и инфилтрацията; изпълнение на стандартите за качество на изход ПСОВ*

ВиК ЕООД осъществява непрекъснат контрол на количеството и качеството на входящите и изходящите потоци отпадъчни води от технологичните лаборатории към пречиствателната станция. От извършения мониторинг – дневен и средномесечен, на вход и изход на ПСОВ, както върху количеството, така и върху качеството на пречистваните отпадъчни води и предвид броя на извършените проби на входящите и изходящи потоци на ПСОВ – Благоевград е видно, че са налице съответствия по основните наблюдавани показатели – БПК₅, ХПК, НВ с нормите, заложи в разрешителните за заустване. Относно показателите общ азот и общ фосфор, то същите са предмет на разрешителното за заустване за гр. Благоевград, тъй като приемника е определен за чувствителна зона. Мониторингът се възлага на акредитирана лаборатория два пъти месечно за водите на изход. Установените отклонения от заложените норми за ПСОВ – гр. Благоевград поради гореизброените причини.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

• Анализ на данните от извършвания мониторинг върху качеството на заустваните производствени отпадъчни води в градската канализация, постъпващи за пречистване на ПСОВ

„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – гр. Благоевград контролира дейността на потребители с производствени отпадъчни води, зауствени в канализационната мрежа на населените места.

Изпитванията се извършват в Изпитвателна лаборатория за питейни и отпадъчни води, Офис 2 „Отпадъчни води“ към „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – гр. Благоевград. Въз основа на издадените протоколи се актуализират степените на замърсяване.

През 2019 г. е въведен Регистър на контролираните предприятия и направените проби на отпадъчни води от „ВиК“ ЕООД Благоевград, извадка от който е представена в следната таблица:

Таблица №42: Извадка от Регистър на контролираните предприятия и направените проби на отпадъчни води от „ВиК“ ЕООД Благоевград

Проба №	Пункт	Показатели						Степен на замърсеност
		Външен клиент	Външен клиент	Външен клиент	Външен клиент	Външен клиент	Външен клиент	
		Активна реакция	БПК5	Мазнини	Общо количество въгледороди (нефтопродукти)	Суспендирани вещества	ХПК	
		6,5÷9 рН-ед	<700 mg/l O2	0 mg/l	0 mg/l	0 mg/l	0 mg/l O2	
944	„Дековис“ ООД, пункт - РШ зад предприятието, непосредствено след каломаслоуловителите	6,17	215,00	54,00		208,00	542,00	2
942	„КФМ“ ООД, пункт- РШ на изхода на предприятието	9,16	903,00	34,00		295,00	1853,00	3
941	„ОМВ – България“ ООД, бензиностанция на Е79, пункт - РШ, която се намира на изхода на бензиностанцията	6,58	125,00		0,00	117,00	276,00	1
951	„Експрес“ ООД, бул. „Св. Димитър Солунски“ 87, пункт - РШ намира се на изхода на бензиностанцията	7,05	55,00		0,00	126,00	143,00	1
950	„СУАБ-СБА“ ЕООД, пункт - РШ зад административната сграда (под стълбите), преди заустване в ГК	8,15	114,00		0,00	214,00	306,00	1

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

949	“Дискавър ПИВ” ЕООД, пункт - РШ намираща се пред офиса	7,04	114,00		0,00	230,00	258,00	1
948	“Каливас” ЕООД - РШ в края на двора, пред сервиза отдясно	6,68	111,00		0,00	202,00	285,00	1
947	“Кауфланд България ЕООД енд КО” КД, пункт - РШ намираща се на входа на площадката за зареждане (шахтата в средата)	7,78	592,00	20,00		195,00	927,00	2
943	“ОМВ – България” ООД, бензиностанция на Е79, пункт - РШ, която се намира на изхода на бензиностанцията	7,94	233,00		0,00	211,00	513,00	2
958	“Пътнически превози” ООД, бул.“Св. Димитър Солунски” 79, пункт - РШ намираща се пред входа на административната сграда	7,61	65,00			107,00	161,00	1
959	“Пътнически превози” ООД, бул.“Св. Димитър Солунски” 79, пункт - РШ пред автомивката	7,05	29,00		0,00	32,00	66,00	1
960	“Пилевски” ЕООД, пункт - РШ на входа на автомивката	7,22	7,40		0,00	71,00	31,10	1
961	“Автолукс” ООД, пункт - РШ на входа на сервиза, непосредствено до ГК	7,17	82,00		0,00	93,00	178,00	1
962	“МЕТРО Кеш енд Кери” ЕООД, пункт - РШ намираща се на изхода на сградите за снабдяване	8,15	146,00		0,00	96,00	325,00	1
963	“БТМ-плюс” ООД, пункт - РШ намираща се пред входа на сградата	9,66	121,00			37,00	235,00	1
964	“Неопак” ЕООД, пункт - РШ намираща се пред склада на фирмата	6,11	912,00		0,00	17,00	1800,00	3
979	“Иван Граматиков” ЕТ, пункт - РШ намираща се на гърба на сградата, в която се помещава цеха	7,64	5,70	42,00		30,00	21,50	1

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

977	“Олимпос 99” ООД - РШ намираща се в двора на предприятието, от дясната страна на портала	8,73	87,00			178,00	188,00	1
978	“Бинер” ООД - РШ намираща се преди портала в дясно до главната лица, неасфалтирана	8,01	6,10			142,00	25,00	1
976	“БМ 2010” ЕООД - РШ която се намира до първата колонка за зареждане	8,56	121,00		0,00	130,00	252,00	1
975	“Елена92-Илия Илиев” ЕТ - РШ представляваща помпена шахта в предната част на имота	7,51	28,00		0,00	67,00	57,00	1
984	“Благоевград – БТ” АД, пункт - РШ нахождаща се в района на “Струматекс” АД, непосредствено зад парова централа на фабриката	7,11	5,90			15,00	23,10	1
985	“Благоевград – БТ” АД, пункт - РШ намираща се пред КПП2 на предприятието	7,53	54,00			105,00	91,20	1
987	“Диамо” ЕООД, пункт - РШ пред сервисното помещение	7,12	5,70		0,00	22,00	22,20	1
988	“Ивола” ЕООД, пункт - РШ намираща се между сградата на хотела и оградата след каломаслоуловителя	7,88	33,00		0,00	87,00	71,30	1
989	“Еспас Ауто” ООД, пункт - РШ пред ГТП	7,27	29,00		0,00	24,00	66,50	1
983	“ЗИИУ Стандарт” АД, пункт - РШ намираща се на изхода на фирмата	7,20	38,00			87,00	71,00	1
982	“Вини Божкилов” ООД - РШ представляваща утайтел намиращ се в дъното на цеха преди заустване в ГК	7,33	29,00			25,00	68,10	1
986	“Струматекс” АД, пункт - РШ нахождаща се на втория изход, непосредствено преди Работническа поликлиника	7,25	29,00			17,00	66,00	1

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

998	“Еко Ботъле”ЕООД, пункт - РШ в двора на предприятието (предпоследна, преди бариерата)	7,94	214,00			19,00	590,00	2
999	„Бравел“ ООД, пункт - РШ намираща се на изхода на автомивката	7,53	80,00		0,00	79,00	151,00	1
1000	„Фаст Сървисиз България“ ЕООД, пункт - РШ намираща се в двора на автомивката преди заустване в ГК	7,81	79,00		0,00	125,00	132,00	1
1001	„Недомани“ РШ на територията на автомивката, последна преди заустване в ГК	8,65	217,00		0,00	107,00	476,00	2
1002	„Савов 2015“ ЕООД РШ - намираща се на границата на имота и изхода на автомивката	8,12	119,00		0,00	163,00	238,00	1

Източник: „ВиК“ ЕООД – гр. Благоевград

Класификацията на промишлените потребители е извършена според средногодишните стойности на показател БПК5 за базова 2020 г., отнесени към съответната степен на замърсяване:

- I степен – до 200 mg/l БПК5
- II степен – 200 ÷ 600 mg/l БПК5
- III степен – над 600 mg/l БПК5

Степента на замърсеност за битови и приравнените към тях обществени потребители е 1. За останалите категории потребители са препоръчителни следните интервали за избор на коефициенти на замърсеност за регулаторен период 2017 – 2021 г.:

- Степен на замърсеност 1 - коефициент от 1,10 до 1,60 вкл.
- Степен на замърсеност 2 - коефициент над 1,60 до 2,00 вкл.
- Степен на замърсеност 3 - коефициент над 2,00 до 2,50 вкл.

При определянето на коефициентите за първа, втора и трета степен на замърсеност е възприета методика, при която се изчислява приноса на товара от БПК5 към общия товар на промишлеността.

Получените коефициенти за степените на замърсяване се използват за изчисляване цената за пречистване на производствените отпадъчни води, като се вземат в предвид фактурираните количества заустени производствени отпадъчни води.

За нуждите на анализа е отчетен ефекта от прегледа на стопанската дейност на промишлените потребители. Следствие обработката на резултатите и извършения анализ на данните за дейността на потребителите чийто отток не е свързан с формирането на отпадъчни води с промишлен и производствен характер са прекласифицирани към категорията приравнени на битови потребители.

Преобладаващите такива обекти са в сектора на услугите (фризьорски салони, магазини, офиси, кантори и др.), както и обекти от държавната и общинска структура (училища, детски градини, държавни и общински администрации и други).

Утайки от ПСОВ

През 2009 г. стартира експлоатацията на Пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ) гр. Благоевград, която пречиства отпадъчните битови и промишлени води на Благоевград и някои от околните селища. Обектът е включен в списъка за Задължителен контрол през 2012 г. С изключение на гр. Благоевград всички населени места в териториалния обхват на общината са без изградени ПСОВ. Утайките, които се образуват в резултат от експлоатацията на ПСОВ се предават за оползотворяване в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство за опазване на околната среда.

Генерираните в ПСОВ – Благоевград утайки, предвид характера на заустваните в градската канализация води, не съдържат тежки метали и съставки, които биха ги категоризирали като опасни отпадъци.

Технологична схема на пречистване за ПСОВ Благоевград

а/ По пътя на водата:

- Входна камера
- Фини решетки (три автоматично почистващи се фини решетки, от които две работни и една резервна с разстояние между прътите 60 мм)
- Пясъкозадържател
- Разпределително устройство при Първични утаители и Помпена станция за първична утайка
- Първични радиални утаители – два броя
- Селектор
- Разпределително устройство при Биобасейн
- Биобасейни (три броя) с дължина 60,00 м, шир. 12,00 м. и водно ниво 5,00 м
- Въздуходувна станция /пет броя ротационни въздуходувки, от които 3 работни и две резервни
- Разпределително устройство и Помпена станция за РАУ и ИАУ
- Вторични радиални утаители (три броя с дм 35 м и дълбочина на водата 3,85 м)
- Дезинфекция, чрез дозиране на хлорен агент – при необходимост.

б/ По пътя на утайките:

- Утайкоуплатнители (два броя-механични)
- Незатоплено анаеробно стабилизиране на утайките, чрез два открити изгнивателя с обем 16 000 куб. м
- Помпена станция при открити изгниватели
- Калоуплатнител за асимилирана утайка
- Механична обезводнителна инсталация
- Изсушителни полета/три броя с обща площ 1 000 кв. м височина на утайката 600мм/

На основание чл. 44, ал. 6 от Закона на отпадъците (Обн. ДВ бр. 53 от 13.07.2012 г., Изм., бр. 98 от 28.11.2014 г.) “Водоснабдяване и канализация” ЕООД – гр. Благоевград

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

представя в ИАОСВ към МОСВ всяка година годишни отчети за отпадък с код 19 08 05 – утайки от градски пречиствателни станции. Анализът се извършва от външна акредитирана лаборатория за Здравно – екологична експертиза на обезводнени утайки от ПСОВ – гр. Благоевград.

Обобщени данни от направените анализи на утайки по пречиствателни станции за отпадъчни води за 2020 г. са представени в следващите таблици:

За ПСОВ – Благоевград – Дата на анализа 19.12.2020 г.

Таблица №43: Данни от анализи на утайки по пречиствателни станции за отпадъчни води за 2020

9.1 Показател		Стойност		Единица мярка	
рН		5,80+-0,08		-	
Органично вещество		21,34		%	
Сухо вещество		92,83+-13,92		%	
Escherichia coli		< 0,3.10 ¹ g		до 100 в 1 g	
Salmonella spp.		отсъства		не се допуска в 20 g	
Clostridium perfringens		4,6.10 ² +- 3,6.10 ²		над 1 g	
жизнеспособни яйца на хелминти		Не се откриват жизнеспособни яйца от нематоден тип		1на1kg (сухо в-во)	
9.2 Показател	Съдържание mg/kg сухо в-во			ПДК mg/kg сухо в-во	Брой проби
	мин.	макс.	средно		
Общо съдържание на сухо вещество			mg/kg		
1.	As (арсен)		<0,05	25.00	
2.	Ca (калций)		0,670+-0,043		
3.	Cd (кадмий)		0,352+-0,070	30.00	
4.	Cr (хром)		41,3+-8.3	500.00	
5.	Cu (мед)		49,6+-9,9	11600.00	
6.	Hg (живак)		0,135+-0,027	16.00	
7.	K (калий)		5680+-1136		
8.	Магнезий//Mg		414+-62		
9.	Ni (никел)		23,8	350.00	
10.	фосфор		2337+-467		
11.	Pb (олово)		5.95+-1.92	600.00	
12.	Zn (цинк)		134+-27	3000.00	
13.	Органичен въглерод		31,4+-3,1 g/kg		
14.	Азот по Келдал		3,99+-0,60g/kg		
15.	Азот - нитратен		216+-22		
16.	Азот - амониен		44,3+-4.4		
17.	Сульфати/SO ₄		1028+-206		
Съдържание на обменни форми в извлек с 0,1 mol/dm ³ BaCL ₂					
18.	Калций/Ca		2509+-376		
19.	Калий (рН – 4,8)		286+-43		
20.	Магнезий//Mg		414+-62		
21.	Фосфор (рН – 4,8)		15,7+-24		

Източник: „ВиК“ ЕООД – гр. Благоевград

1.5.2. Инфраструктура за събиране и транспортиране на битови отпадъци

Предоставянето на услугите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е отговорност на кметовете на общини. Община Благоевград използва подизпълнители (частни фирми) за извършването на горепосочените задачи.

Дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци обхващат всички населени места на територията на община Благоевград и се извършват от общинската фирма. За събиране на твърдите битовите отпадъци се използва смесена контейнерна система – със стационарни и сменяеми съдове. Контейнерите се поставят на определени за целта места. Те се обслужват от специализирани за целта автомобили. Община Благоевград депонира битови отпадъци на площадката на Регионалната система за управление на отпадъците – регион Благоевград, с. Бучино, община Благоевград. Общината е осигурила контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Тази дейност се извършва от лицензирана организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки. Община Благоевград има и сключен договор с лицензирана фирма за събиране, транспортиране и оползотворяване на опасни отпадъци от домакинствата.

На територията на община Благоевград е създадена добра организация и стабилна основа по отношение на събирането и транспортирането на смесените битови отпадъци от домакинствата и от бизнеса, като е обхванато почти 100 % от населението.

Събирането на битови отпадъци на територията на община Благоевград се извършва от фирма „Биострой” ЕООД, Благоевград, чрез:

- контейнери тип „Бобър” 1100 м3, метални – 1 569 бр.
- контейнери тип „Бобър” 1100 м3, пластмаса – 102 бр.
- кофи тип „Кука” 120 м3, метални – 6 444 бр.
- кофи тип „Кука” 120 м3, пластмаса – 180 бр.
- кофи тип „Кука” 240 м3, пластмаса – 786 бр.
- контейнери 4 м3, метални – 69 бр.
- подземни контейнери – 8 бр.
- паркови кошчета – 330 бр.

Разделното събиране на отпадъци от опаковки се извършва от фирма „Екобултак” АД, София, двуконтейнерно, чрез:

- контейнери тип „Бобър” 1100 м3, метални, жълти (за хартия, пластмаса и метални опаковки) – 200 бр.
- контейнери тип „Иглу” 1400 м3, метални, зелени (за стъклени опаковки) – 187 бр.
- зелените отпадъци, както и други биоотпадъци предстои да бъдат събирани чрез контейнери тип „Ракла” 1100 м3, пластмаса, кафяви – 152 бр.

Събирането на стари дрехи и обувки се извършва от фирма „Евротекс” ЕООД, Варна чрез контейнери за текстил, метални – 6 бр.

В таблицата по-долу са представени количествата образувани битови отпадъци в община Благоевград за периода 2016-2020 г.:

Таблица №44: Количества битови отпадъци в община Благоевград за периода 2016-2020

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

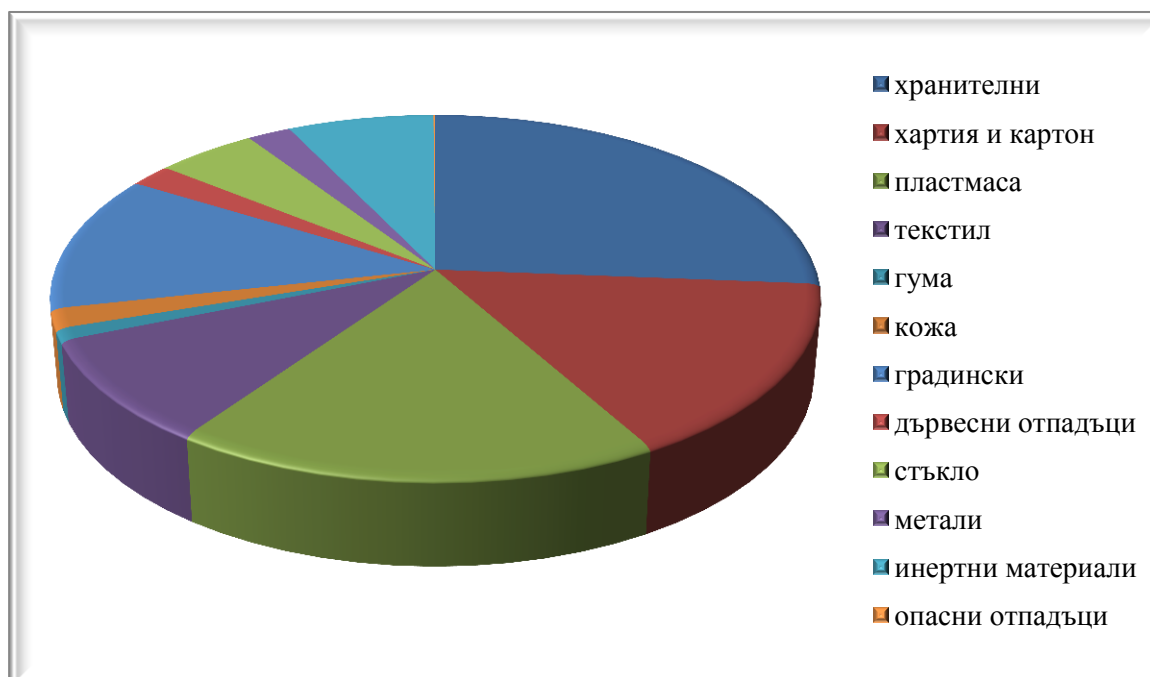
Община Благоевград		2016	2017	2018	2019	2020
Битови отпадъци (общо)	т/год.	29 490,32	26 734,21	20 221,12	21 225,56	20 596,07
Население	бр.	75,862	75,534	75,265	74,975	74,662
Норма на натрупване	кг/жител/ година	388	354	269	283	276

През периода 2016 г. – 2017 г. е извършен Анализ на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Благоевград в продължение на една година (четири сезона). Таблицата по-долу представя резултатите от анализа.

Таблица №45: Морфологичен състав на битовите отпадъци в община Благоевград (2016-2017)

№	Компоненти	Общо	
		т	%
1.	Хранителни (отпадъци от плодове, зеленчуци, месо, риба, развалени хранителни продукти, кости и др.)	12946,76	26,25
2.	Хартия и картон (вестници, списания, тетрадки, брошури, памперси, салфетки и др.)	7659,55	15,53
3.	Пластмаса	8867,92	17,98
4.	Текстил (стари дрехи, парцали, вата и др.)	4498,08	9,12
5.	Гума (всички видове, без автомобилните)	498,14	1,01
6.	Кожа (обувки, дрехи, чанти, колани, ремъци и други)	843,39	1,71
7.	Градински (растителни, отпадъци от градински растения, цветя, листа, трева и др.)	5987,57	12,14
8.	Дървесни отпадъци (парчета от дъски, летви, талаш, стърготини, клони и др.)	996,28	2,02
9.	Стъкло (опаковки от бутилки и буркани, съдове и др.)	2411,80	4,89
10.	Метали (съдове, прибори за хранене, парчета ламарина, винкели, арматурно желязо, домакински уреди, ВИК-тръби, водомери и др.)	1045,61	2,12
11.	Инертни материали (чакъл, парчета от мазилка, тухли, бетон, керемиди, керамика и др.)	3521,52	7,14
12.	Опасни отпадъци (батерии и акумулатори, химически апарати и авто козметика, туби от боя за коса, абразивни прахове, аерозоли, препарати за почистване на стъкло, белина, препарат за отпушване на тръби, лекарства с изтекъл срок, шампоани за кучета и други с неясен състав отпадъци)	44,39	0,09
Общо тегло на фракция:		49321,00	100,00

Фигура №16: Битови отпадъци, генерирани на територията на Община Благоевград 2016 - 2017

Видно от графиката най-голям дял от генерираните на територията на общината отпадъци заемат хранителните, следвани от пластмасовите и хартиените/картонените отпадъци.

Благодарение на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки част от тях се оползотворяват. На територията на общината тази система се обслужва от „Екобулпак“ АД. В таблицата по-долу е представена информация за събраните и предадени за рециклиране отпадъци за периода 2016 - 2020 г.

Таблица №46: Данни за събрани и предадени за рециклиране отпадъци 2016-2020

Отпадъци от опаковки	2016	2017	2018	2019	2020
Събрани:	440.642	48.717	127.413	192.503	205.401
• хартия	250.695	17.217	54.502	96.403	102.866
• стъкло	99.213	19.440	44.020	54.740	58.600
• пластмаси	84.772	11.646	27.579	39.251	41.880
• метали	5.962	0.414	1.312	2.109	2.055
Предадени за рециклиране:	440.642	48.717	127.413	192.503	205.401
• хартия	250.695	17.217	54.502	96.403	102.866
• стъкло	99.213	19.440	44.020	54.740	58.600
• пластмаси	84.772	11.646	27.579	39.251	41.880
• метали	5.962	0.414	1.312	2.109	2.055

По-долу са описани количествата разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци от ИУМПС, НУБА и ИУЕЕО в Община Благоевград за периода 2016-2018 г.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Таблица №47: Количества разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци 2016-2018

Масово разпространени отпадъци	2016	2017	2018
Събрани:			
ИУМПС кг.	40 бр.	64 515.0	91 830.0
НУБА кг.	17 450.0	17 522.0	22 353.0
ИУЕЕО кг.	27 223.0	14 292.0	18 240.0
Предадени за рециклиране:			
ИУМПС	40 бр.	64 515.0	91 830.0
НУБА	17 450.0	17 522.0	22 353.0
ИУЕЕО	27 223.0	14 292.0	18 240.0

Основните източници на производствени отпадъци са производствените единици, съсредоточени предимно в общинския център. На територията на община Благоевград развиват дейност предприятия от различни отрасли на икономиката, най-големите сред които са:

- „Карлсберг България” АД (Пивоварна Благоевград)
- „Оттобок Манюфекчъринг България” ЕООД
- „Карол Фернандес Мийт” (КФМ) ООД
- „Мебелфаб” АД
- „Дековис” ООД
- Винарска изба Логодаж
- „Ванико” ООД
- „Еко Ботълс” ЕООД
- „Ивел 93” ЕООД
- „Хидроенергийна компания” АД
- „Струматекс” АД.

1.5.3. Инсталации за третиране на отпадъците

Към настоящия момент на територията на община Благоевград е въведено в експлоатация регионално депо за неопасни отпадъци.

С Решение No4-4/2014 г. на МОСВ е одобрено осъществяването на инвестиционно предложение за „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците, регион Благоевград, обслужваща общини Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево“, на Площадка 1. Тя обхваща имоти: No 000733, м. „Текето“, землище на с. Бучино, No 053020, м. „Цалините“, землище на с. Българчево и имот No 000272, землище на с. Бучино, собственост на община Благоевград, представляващи площадката на съществуващото сметище на община Благоевград. Общата площ на територията е 105,441 дка, с начин на трайно ползване – др. вид отпадъци и сметище, като не е необходима промяна предназначението на земята. През площадката преминава воден обект – Бучинско дърво, десен приток на река Струма, част от водно тяло с уникален код BG4ST500R030 – река Струма от вливането на река Джерман до вливането на река Благоевградска Бистрица, определено като силно модифицирано водно тяло в този участък.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Решение No5-ПР/2017 г. на МОСВ се отнася само за конкретно заявеното предложение и в посочения му обхват, а именно:

- Промяна на технологията за компостиране
- Промяна на капацитета на инсталацията за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци.

Всички останали дейности по осъществяването на инвестиционно предложение за „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците, регион Благоевград, обслужваща общини Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево“ определени с Решение No4-4/2014 г. се запазват в тяхната цялост и остават за реализация.

Регионалната система за управление на отпадъците, регион Благоевград включва:

- Изграждане на нови клетки за неопасни отпадъци на Площадка 1 – 2 бр. със средногодишен капацитет за 20 566 т/год. (усреднена прогноза за годишно депонирани отпадъци за периода 2015 – 2040 г., след въвеждане в експлоатацията на инсталациите за сепариране и компостиране)

- Изграждане на инсталация за купово компостиране на събраните зелени отпадъци от община Благоевград с капацитет 2 300 т/год. зелени отпадъци на Площадка 1

- Изграждане на инсталация за предварително третиране с капацитет 24 000 т/год. на Площадка 1

- Изграждане на инсталация за контейнерно компостиране на сепарираните биоразградими отпадъци от общината за 3 200 т/год. биоразградим отпадък на Площадка 1

- Изграждане на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събраните отпадъци от домакинствата за община Благоевград оразмерена за капацитет от 4 400 т/год. в УПИ ХХ618.21, в регулационните граници на гр. Благоевград

- Рекултивация на старото депо на община Благоевград (намиращо се на Площадка 1).

Инсталацията за предварително третиране на смесени битови отпадъци и инсталацията за компостиране на разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци са изградени в източната част на площадката на РСУО регион Благоевград. Тя обхваща имоти: № 000733, м. „Текето“, землище на с. Бучино, № 053020, м. „Цалините“, землище на с. Българчево и имот № 000272, землище на с. Бучино, собственост на община Благоевград. Общата площ на терена е 105,441 дка, с начин на трайно ползване - др. вид отпадъци и сметище. През площадката преминава воден обект - Бучинско дърво, десен приток на река Струма, част от водно тяло с уникален код BG4ST500R030 - река Струма от вливането на река Джерман до вливането на река Благоевградска Бистрица, определено като силно модифицирано водно тяло в този участък. Имотите не попадат в граници на защитени зони съгласно Закона за биологичното разнообразие, както и в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии. Релефът в района е планински. Средната надморска височина в района на депото се изменя от 345 до над 420 м.

Достъпът до площадката се осъществява от републиканската пътна мрежа Е79 (София – Благоевград – Кулата) по асфалтов път, преминаващ през с. Бело поле за с. Бучино с дължина 2,2 – 2,5 км. Площадката е разположена на границата между

землищата на с. Бучино и с. Българчево, като попада и в двете землища, а в североизточната си част тангира с пътя Благоевград – с. Бучино. Отстоянията на площадката до трите най-близки населени места по права линия, са както следва:

- до с. Българчево – 647 м., а до първата сграда 683 м.
- до с. Бучино – 766 м., а до първата сграда 855 м.
- до с. Бело поле – 701 м., а до първата сграда 713 м.

В източната част на площадката на Регионална система за управление на отпадъците – Регион Благоевград са изградени и ще функционират две самостоятелни инсталации:

Инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци, с работен капацитет 24 117 т/г., включваща механично сортиране на рециклируемите отпадъци и последващо стабилизиране на пресятата биоразградима фракция в стабилизиращ модул, с капацитет 2 894 т/г.

Инсталация за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци, с работен капацитет 2 516 т/г.

Местоположението на площадката е съобразено с изискванията на чл. 9, ал. 1 и 2 от Раздел II Условия за определяне на площадките за третиране на отпадъци на Наредба № 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.

Инсталацията за компостиране и предварително третиране е финансирана по Процедура № BG16M1OP002-2.002 „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по Приоритетна ос 2 на Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“

РСУО Благоевград ще изгради една инсталация за анаеробно третиране на разделно събрани биоразградими отпадъци, по проект “Проектиране и изграждане на анаеробна инсталация за разделно събрани биоразградими отпадъци за регионална система за управление на отпадъците на Регион Благоевград”, по Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г., с капацитет 15 819 т/год., което ще представлява 70 % от всички генерирани хранителни отпадъци, 35 % от всички генерирани зелени отпадъци, 30 % от всички генерирани дървесни отпадъци и 10 % от всички генерирани отпадъци от хартия и картон. В проекта е включено и изграждане на инсталация за компостиране на ферментационния продукт от изхода на инсталацията за анаеробно третиране, както и когенерационен модул за производство на електрическа и топлинна енергия. Към инвестиционното намерение е включено още и изграждане на площадков път, административно битова сграда, гараж, лаборатория и др. Извън рамките на парцела се предвижда изграждане на довеждащ водопровод и електропровод.

Инсталациите за анаеробно третиране на разделно събрани биоразградими отпадъци осигуряват допълнителен капацитет за рециклиране и оползотворяване на отпадъци, поради което имат значителен принос към постигането на целите за редуциране количествата на рециклируемите и биоразградими отпадъци.

Определената площ за реализацията на инвестиционния проект е 59,69 дка. Ситуирана е в поземлен имот № 053032 по карта за възстановена собственост на село Българчево, община Благоевград с ЕКАТТЕ 07377, м. „Цалините“.

Изводи:

❖ На територията на община Благоевград е създадена добра организация и стабилна основа по отношение на събирането и транспортирането на смесените битови отпадъци от домакинствата и от бизнеса, като е обхванато почти 100 % от населението.

❖ Необходимост от изграждане на системи за събиране и третиране на строителни и отпадъци.

❖ Необходимост от поставяне на контейнери за разделно събиране на отпадъци в селата.

❖ Необходимост от почистване и укрепване на дерета и речни корита на територията на общината.

❖ Реализирани и изпълняващи се към настоящия момент съвместни проекти в областта на околната среда и управлението на отпадъци между община Благоевград и общините, попадащи в обхвата на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Благоевград.

❖ Необходими са широкомащабни кампании за промяна на нагласите на населението в посока предотвратяване на образуването на отпадъци, увеличаване на дела на разделно събраните оползотворими битови отпадъци.

❖ Възприемане на отпадъците като ресурс и преминаване към кръгова икономика.

I.5.4. Екологична характеристика

В основата на устойчивото развитие за община Благоевград е опазването на природата и околната среда. Общината провежда системно политика за подобряване на компонентите на околната среда, защита на природното наследство и популяризиране на биологичното разнообразие, като се стреми да осигури ефективно и ефикасно управление на отпадъците. Естественото разнообразие и съхранението на природните дадености допринасят за позитивно развитие на околната среда. Грижата за опазване на въздуха, водата, почвата, защитените територии и биологичното разнообразие се изразява в непрекъснатия контрол от страна на общината, институциите и гражданите и създаване на нетърпимост към нарушаване неприкосновеността на природата.

I.5.4.1. Състояние на атмосферния въздух

Съгласно Заповед РД-969/21.12.2013 г. на Министъра на околната среда и водите, територията на Община Благоевград е включена в списъка на районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ) на територията на Република България като зона/териториална единица, в която се констатира замърсяване на атмосферния въздух с фини прахови частици (ФПЧ10) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ).

Качеството на атмосферния въздух, съответно нивата на концентрациите на замърсяващите вещества в приземния слой на атмосферата в даден район, е в зависимост от редица фактори, оказващи влияние върху разсейването или задържането на замърсителите в атмосферния въздух, като местоположение, интензивност, честота, продължителност и височина на емисиите, както и от метеорологичните фактори, като посока и скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и други.

Под “Качество на атмосферния въздух” се разбира състоянието на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените й съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход. Качеството на атмосферния въздух (КАВ) се оценява чрез норми, т.е. определени нива (стойности) за концентрациите на основните замърсители в атмосферния въздух, регистрирани за определен период от време (1 час, 8 часа, 24 часа, 1 година), установени с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и/или околната среда, като тези нива следва да бъдат постигнати в определен за целта срок, след което да не бъдат превишавани.

Качеството на атмосферния въздух в община Благоевград се следи чрез пункт за мониторинг, част от Националната система за мониторинг на околна среда. Автоматична измервателна станция (АИС) за контрол на качеството на атмосферния въздух е въведена в експлоатация от 01.01.2008 г, съгласно Заповед № РД-264 от 28.03.2007 г. на Министъра на околната среда и водите. Съгласно класификацията по чл. 10, ал. 3 от Наредба № 7 от 1999 г. за оценка и управление на КАВ, АИС - Благоевград е градски фонов пункт, разположен в застроена част на града, без преобладаващо влияние на емисии от производствени и други дейности. Обхватът на АИС - Благоевград е 100 м. - 2 км., разположен в двора на НИХМ-БАН (клон Кюстендил), гр. Благоевград.

Както в цялата страна, така и в Община Благоевград източниците на ФПЧ10 и полиароматни въглеводороди (ПАВ) могат да се дефинират в три относително самостоятелни групи:

- Битово отопление
- Автомобилен транспорт
- Промисленост

Транспортът е най-големия по мощност групов източник на ФПЧ10 с общ принос от 959,3 t/y (прах и сажди). Той обаче генерира замърсители целогодишно със затихване през нощните часове и рязко увеличение на емисиите през светлата част на денонощието. Най-високо ниво на емисии се достига през летния сезон, особено със увеличаване на туристическите пътувания в месеците юли и август. Освен много натоварения първокласен път I-1 (затваря Благоевград от запад), Благоевград е затворен от север от улица „Иван Михайлов“ (връзка Благоевград – София) и булевард „14-ти полк“ (връзка Благоевград – Симитли). Тази конфигурация на главните пътища предопределя почти непрекъснат пренос на транспортни замърсявания към ЦГЧ (с изключение на ветрове от изток, каквито в района почти липсват. Основната част от частиците се дължат на механизма на суспендиране от пътните платна. Този механизъм е правопрпорционален на интензивността на движение, състоянието на уличните настилки и теглото на преминаващите МПС. Независимо, че основните градски магистрали привидно изглеждат в добро състояние, голям брой второстепенни улици в ЦГЧ и кварталите са в незадоволително състояние на пътната настилка и са с много повисоки стойности на пътния нанос. Много са местата с нарушена пътна настилка особено на връзките на главните улици с второстепенните, зоните за постоянно паркиране (домуване) на автомобилите особено в кварталите, лошо състояние на строителните площадки в града и др. Малко внимание се отделя на действията на строителните фирми при ремонти на ВиК мрежата и други пътни ремонти и при

изграждане на сгради. Замърсяването от транспорта с ФПЧ10 в България за всички градове с население над 30 хиляди души население е определящо и се дължи основно на незадоволителната пътна инфраструктура. Неправилно се приема, че емисиите на сажди от дизеловите автомобили са основен източник (емисиите на сажди са около 6-7% от общите емисии на ФПЧ10 от транспорта).

Доминиращият източник на ФПЧ10 през отоплителния сезон е битовото отопление на твърдо гориво (дърва и въглища). То определя КАВ в Благоевград през по-голямата част от отоплителния период. В състояние е самостоятелно да доведе до нива на СДК, превишаващи ПС на СД НОЧЗ на ФПЧ10, като тези превишения могат да достигнат 5-6 пъти СД НОЧЗ от 50 $\mu\text{g}/\text{Nm}^3$ (абсолютен максимум 726 $\mu\text{g}/\text{Nm}^3$). Годишните емисии на ФПЧ10 от битовото отопление са най-големи по абсолютна стойност (791 t/y) и са съизмерими с емисиите от транспорта, но са съсредоточени само в рамките на отоплителния сезон (около 6 месеца). Ако се приеме, че отоплението работи средно по 12 часа в денонощието, както е заложено в моделирането, то битовото отопление е активно само в 25% от часовете в годината. Следователно, то е в състояние за кратки периоди от време да създава много високи приземни едночасови концентрации, които след осредняване за денонощието с часовете с неактивно отопление води до получаване на много по-ниски СД концентрации. Този ефект е много по-силен при изчисляване на средногодишните концентрации, при което неговото влияние се отразява само за 25% от часовете в годината.

Промишлеността на Благоевград оказва много слабо въздействие върху КАВ по отношение на ФПЧ10 в годишен мащаб. Независимо, че абсолютният максимум (49 $\mu\text{g}/\text{Nm}^3$) показва превишаване на СГ НОЧЗ от 40 $\mu\text{g}/\text{Nm}^3$, разпределението на останалите изоконцентрични линии говори, че СГ концентрации на ФПЧ10 в района на ЦГЧ са в границите от 1 до 3 $\mu\text{g}/\text{Nm}^3$, а в останалите жилищни квартали те падат до 0.3 – 0.1 $\mu\text{g}/\text{Nm}^3$.

I.5.4.2. Води

Негативното въздействие върху качеството на водите е резултат от антропогенното въздействие, което се изразява в изменение на режима на водния им отток, заустване на отпадъчни води от точкови и дифузни източници и др. Допълнително негативно влияние върху екологичното състояние на водите оказват някои косвени фактори като: замърсяването на атмосферата и свързаните с това валежи и седименти във водосборните области, глобалното изменение на климата и в частност повишаване на температурата, както и влиянието ѝ върху протичащите в тях химични, биохимични и сорбционни процеси и др.

През 2021 г., съгласно Заповеди №РД-230/28.03.2019 г. и №РД-267/04.04.2020 г. на министъра на околната среда и водите, РИОСВ – Благоевград извършва мониторинг на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела за 2020 г. в териториалния ѝ обхват, където попада община Благоевград. Направените изследвания са по следните показатели и елементи за качество, свързани с екологичното състояние на повърхностните водни тела:

- Основни физико-химични замърсители, включващи елементи за качество за кислороден режим – рН, БПК5, електропроводимост, наситеност и разтворен кислород, биогенни елементи – амониев азот, нитритен азот, нитратен азот, общ азот, орто-фосфати и общ фосфор

- Специфични замърсители – мед, цинк, арсен, цианиди, хром, желязо, манган и др.
- Приоритетни вещества от Приложение №1 на Наредбата за СКОС за приоритетни вещества и някои други замърсители
  - Хидробиологични елементи за качество – макрозообентос, макрофити и фитобентос.

Опазването на повърхностните води по поречието на р. Струма от замърсяване се осъществява чрез контрол на емитери, които с отпадъчните си води изпускат приоритетни и приоритетно опасни вещества, специфични замърсители и/или други вещества, от чието въздействие могат да се променят основните параметри, характеризиращи състоянието на водните тела.

От извършените проверки на действащите градски пречиствателни станции за отпадъчни води в териториалния обхват на РИОСВ – Благоевград, попадаща и ПСОВ – Благоевград е установено, че се поддържат в добро състояние.

Източници на отпадъчни води и състояние на пречиствателните съоръжения

Основни източници на отпадъчни води са градските канализационни мрежи и по-големите промишлени обекти, заустващи отпадъчни води в селищните канализации.

По-големите обекти, източници на отпадъчни производствени води, които имат изградени ПСОВ и пречиствателни съоръжения на територията на община Благоевград, са:

- ПСОВ Благоевград
- „Бистрица“ ООД, гр. Благоевград, ТМСИ Благоевград
- „Грома холд“ ЕООД, с. Бело поле, Производствена площадка, с. Бело поле
- „Страдоостроене“ ООД, с. Покровник, Бетонен център, административни сгради и складова база
- „26 май“ ЕООД Благоевград, ПСОВ към Галваничен цех
- „Карлсберг България“ АД Пивоварна Благоевград.

Състояние на речните легла и диги

От извършените проверки е установено нарушение на проводимостта на 1 брой нов речен участък, коритото на дерето, поемащо дъждовните води в с. Долно Церово, община Благоевград.

Състояние на хидротехническите съоръжения (язовирни стени и съоръженията към тях)

През 2020 г. е извършена проверка на техническото и експлоатационно състояние на язовирните стени, съоръженията към тях и проводимостта на речните легла на разстояние до 500 м. след язовирните стени, на 1 бр. язовир („Стойковци“) на територията на община Благоевград. Междуведомствената комисия е констатирала, че до 500 м. след язовирната стена отводнителното дере е почистено и е осигурена проводимост на речните легла. Язовирът не е оборудван с локална система за оповестяване и не е интегриран към Националната система за ранно оповестяване и предупреждение. След анализиране на информацията получена при обследванията на

място на техническото състояние е направена квалификация на степента на потенциална опасността, като язовира на територията на община Благоевград попада във Втора категория – значителна степен от потенциална опасност.

Продължават усилията на общината по обезпечаване на населените места с канализационна система.

I.5.4.3. Почви

Преобладаващите почвени типове на територията на община Благоевград са канеленогорски почви, кафяви горски почви в пояса 1000-2000 м н.в., планинско-ливадни почви по най-високите части на планините, алувиални и делувиални почви край реките. Към 2020 г. има 5 броя действащи концесии за добив на подземни богатства за инертни строителни материали. Редът и начинът за рекултивация на нарушените терени от тази дейност е определен в Закона за подземните богатства.

Важен елемент, свързан с почвите, е този с ерозията им, който е обхванал и териториите на община Благоевград, вследствие промени в земеползването, климатичните промени, повишаване на температурите и продължителните засушавания. Съществува силна водоплощна ерозия предимно по долината на р. Струма – в долното ѝ течение. Почвената ерозия е един от основните проблеми, с които земеделците се сблъскват в световен мащаб, тъй като оказва силно неблагоприятно влияние върху развитието на селското стопанство. Въпреки сериозността на проблема, към момента не са предприети мерки за преодоляването му. Редица изследвания сочат, че устойчивите практики на биологичното земеделие, както и регулярни мероприятия по залесяване, могат значително да подобрят състоянието на почвите и да намалят процесите на ерозия. Като цяло на територията на общината не се наблюдава замърсяване на почвите и състоянието им се характеризира като добро.

I.5.4.4. Шум

Шумът в околната среда, причинен от транспортните, индустриалните и ремонтни дейности, е един от главните екологични проблеми в урбанизираните райони. Най-натоварени в акустично отношение са големите градове. Преобладаващите нива на шум за по-голямата част от населените места е в рамките на 68 – 72 dB (A) при нормативно изискване за гранични стойности до 60 dB (A) – ден. Това се дължи на непрекъснато нарастващия брой на транспортните средства. Освен това недостатъците в градоустройствените и в транспортно-комуникационните планове и несъобразената с околната среда организация на движение допълнително утежняват акустичния климат в населените места. Допустимата гранична стойност на нивото на шум за производствено-складови територии и зони 70 dB (A).

РиОСВ Благоевград, като регионална структура на Министерството на околната среда и водите, контролира шума в околната среда, съгласно компетенциите, описани в чл. 12 от ЗЗШОС, а именно:

- Инвентаризация на действащите промишлени източници на шум
- Изготвяне на годишен график за провеждане на проверки, включително на контролни измервания на нивата на шум от РиОСВ, съгласувано с МОСВ и ИАОС
- Провеждане на контролни измервания на нивата на шум, съгласно графика

- Анализ на резултатите от проведените измервания за съответствие с нормативните изисквания
- Издаване на предписания за привеждане в съответствие с нормативните изисквания
- Контрол върху изпълнението на предписанията
- Изготвяне на годишен отчет от РИОСВ за контролната дейност по отношение на шума, излъчван от промишлени източници
- Анализ на ефективността на провежданата контролна дейност по отношение на шума, излъчван от промишлени източници
- Предоставяне на информация пред обществеността относно шумовото натоварване в околната среда чрез изготвяне на годишни доклади от РИОСВ за резултатите от контролните и собствени измервания на показателите за шума, излъчван от промишлените източници.

При контролни измервания на нивата на шум, излъчван от промишлени източници през 2019 г. не е установено нарушение на нивата на шум в местата на въздействие – жилищни територии и зони. В гр. Благоевград подобрението на акустичната среда е значимо., като от 10 пункта с наднормен шум през 2010 г., през 2014 г. и 2017 г. няма пунктове с наднормен шум.

I.5.4.5. Радиация

Мониторинг на обекти-потенциални радиационни замърсители – на територията на общината се осъществява от РИОСВ – Благоевград, които при съмнение изпращат проби на софийската лаборатория в отдел “Лаборатория за радиационни измервания” на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС). Областната администрация е приела план за защита на населението при ядрена или радиационна авария, който съдържа специфични изисквания и детайли за реагирането, които се отнасят за конкретната опасност от ядрена или радиационна авария. По отношение на атмосферната радиоактивност през 2018 г. не са регистрирани повишения на специфичната активност на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух в нито един от мониторинговите пунктове. Измерените стойности не се отличават от предходните години.

I.5.4.6. Биологично разнообразие и защитени територии

Растителният и животински свят на района е изключително богат, което е следствие на благоприятната комбинация фактори - географското местоположение (близостта до Средиземноморието), големите височинни разлики, разнообразните екологични условия. Наличието на обширни резерватни и паркови площи и ограничената антропогенна намеса (особено в пограничните и високопланинските части) дават възможност на съхранение на редица редки и застрашени видове.

Животинският свят се характеризира с голямо видово разнообразие, особено при птиците - по долината на Струма минава главният миграционен път на птиците от Европа към Африка Виа Аристотелис . През зимата тук намират благоприятни условия за живот някои северни птици.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Най-значимата за туризма защитена територия е Национален парк „Рила”, чиито югозападни части (7 177,7 ха) попадат в рамките на района. В рамките на парка и на територията на общината е резерват „Парангалица“, който съхранява вековните естествени гори от смърч и единственото в България стадо от благородни елени.

В община Благоевград попадат изцяло или части от различни категории защитени територии и обекти по националното екологично законодателство, както и фрагменти от защитени зони по НАТУРА 2000.

В момента териториите, попадащи под закрилата на Закона за защитените територии представляват около 5% от цялата територия на Република България. В защитените територии влизат над 7% от територията на горските площи. С изграждането на националната мрежа от защитени зони се гарантира до голяма степен опазването на изключителното природно наследство на България.

Таблица №48: Защитени територии и защитени зони на територията на община Благоевград

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ				
Наименование	Категория	Заповед №РД	Площ ха	Местоположение
БЛАТОТО	<i>Защитена местност</i>	Заповед No.РД-472 от 15.6.2012	0.87	Община Благоевград Населено място: с. Обел
НАХОДИЩЕ НА БАЛКАНСКО ЧАСОВНИЧЕ	<i>Защитена местност</i>	Заповед No.РД-451 от 8.6.2012	32.67	Община Благоевград Населено място: с. Логодаж
ПАРАНГАЛИЦА	<i>Резерват</i>	ПМС No.8517 от 30.12.1933	1509.0	Община Благоевград Населено място: с. Бистрица
ПЕЩЕРА В МЕСТНОСТТА БОЙЧОВА СКАЛА	<i>Природна забележителност</i>	Заповед No.542 от 23.05.1984	4.0	Община Благоевград Населено място: с. Логодаж
РИЛА	<i>Национален парк</i>	Заповед No.114 от 24.02.1992	Обща площ на резервата 81046.0	част от резервата попада в Община Благоевград Населено място: с. Бистрица
ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ				
БОБОШЕВО	<i>ЗЗ по директивата за птиците</i>	Заповед No.РД-781 от 29.10.2008	Обща площ: 4835.2	Част от ЗЗ; попада в Община Благоевград Населено място: с. Бучино, с. Лисия
КОЧЕРИНОВО	<i>ЗЗ по директивата за птиците</i>	Заповед No.РД-770 от 28.10.2008	Обща площ: 2434.84	Част от ЗЗ; попада в Община Благоевград Населено място: с. Дъбрава
РИЛА	<i>ЗЗ по директивата за птиците</i>	Заповед No.РД-764 от 28.10.2008	Обща площ: 77927.17	Част от ЗЗ; попада в Община Благоевград Населено място: с. Бистрица
РИЛА БУФЕР	<i>ЗЗ по директивата за птиците</i>	Заповед No.РД-229 от 11.03.2020		Част от ЗЗ; попада в Община Благоевград
НИСКА РИЛА	<i>ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна</i>	Решение No.177 от 03.04.2019 на МС		Част от ЗЗ; попада в Община Благоевград
ОРАНОВСКИ ПРОЛОМ - ЛЕШКО	<i>ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна</i>	Заповед No.РД-2348 от 31.03.2021		Част от ЗЗ; попада в Община Благоевград

Източник: РИОСВ Благоевград

1.5.4.7. Природни и антропогенни рискове

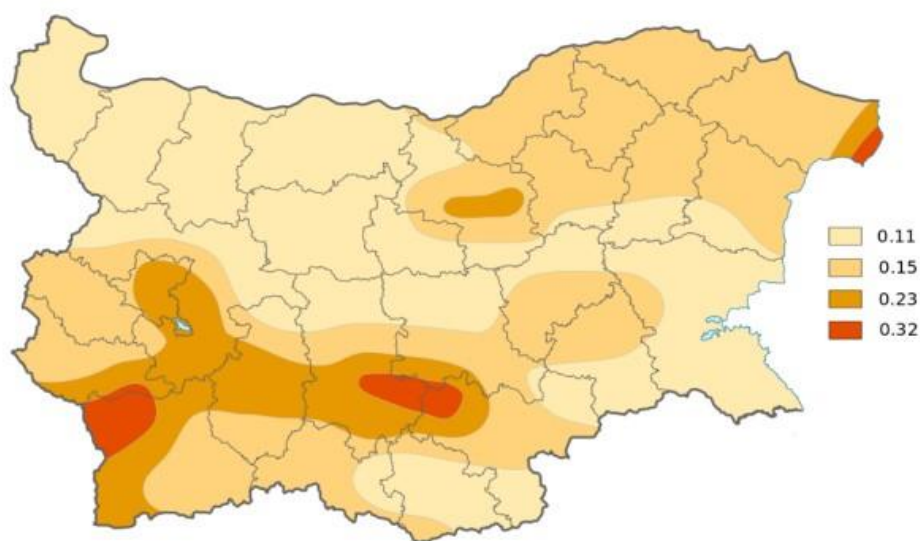
Сеизмична опасност

През периода 2007-2009 г. е проведено сеизмично райониране на България, което е в съответствие с ЕВРОКОД 8. Генерирани са карти на сеизмичния hazard в максимално ускорение (g), за почвени условия тип А (според класификацията на ЕС8) за три периода на повторяемост 95, 475 и 1000 години. Установено е, че сеизмичната опасност на България се определя главно от сеизмичните източници, идентифицирани на територията на страната и източник Вранча (Румъния). Относително по-слабо е влиянието на сеизмичните източниците в северните части на Турция и Гърция 28

Картата за период на повторяемост 475 години, в съответствие с ЕВРОКОД 8.

Съгласно картата за сеизмичната опасност на територията на България (период на повторяемост 475 г.) референтното максимално сеизмично ускорение има най-високи стойности (32% от земното ускорение) в районите на Шабла, Каварна, Пловдив, Първомай, Садово, **Благоевград**, Симитли, Кресна.

Фигура №17: Карта за период на повторяемост 475 години, в съответствие с ЕВРОКОД 8

Опасност от наводнения

Съгласно действащата законова и подзаконова нормативна база компетентен орган да извърши оценката на риска от наводнения е Министерство на околната среда и водите чрез басейновите дирекции. За област Благоевград, такава оценка е извършена през 2016 г. от БД “Западнобеломорски район” и е изготвен план за управление на риска от наводнения. При изготвяне на плана е събрана и обработена информация от всички минали наводнения на територията на областта за периода 2000 – 2010 г. Съгласно изготвената предварителна оценка на риска от наводнения са определени 9 района със значителен потенциален риск от наводнения.

Таблица №49: Райони със значителен потенциален риск от наводнения

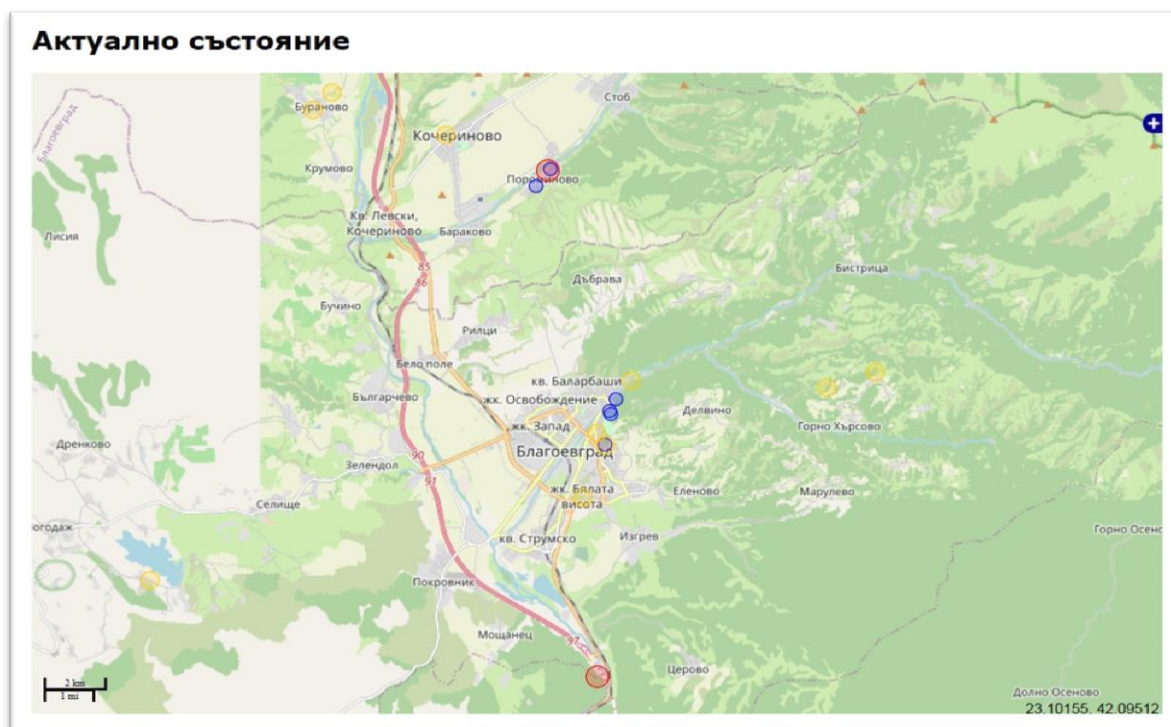
	РЗПРН	РИСК
1.	р. Благоевградска Бистрица и р. Струма при гр. Благоевград	ВИСОК
2.	р. Струма и притоци от гр. Симитли до с. Черниче	ВИСОК
3.	р. Струма и притоци при гр. Кресна	ВИСОК
4.	р. Струма и притоци при с. Струмьяни и с. Микрево	ВИСОК
5.	р. Санданска Бистрица при гр. Сандански	СРЕДЕН
6.	р. Места и притоци при гр. Якоруда	СРЕДЕН
7.	р. Бъндерица, р. Демяница и р. Глазне при гр. Банско	ВИСОК
8.	р. Бяла река при гр. Разлог	ВИСОК
9.	р. Сатовчанска Бистрица при с. Сатовча	СРЕДЕН

Съгласно информацията в действащите аварийни планове, Язовир „Стойковци“, би могъл да предизвика опасност за населението при евентуално разрушаване на язовирната стена. Язовирът е с максимален завирен обем 13,2 млн. м³ и се намира на 20 км от Благоевград в землището на с. Логодаж. В случай на пробив в язовирната стена би се образувала висока вълна по безименното дере от язовирната стена до р. Логодажка на 600 м. Вълната би продължила 3000 м по р. Логодажка до вливането в р. Четирка и 4000 м по нея до началото на с. Покровник. В този участък са застрашени три къщи, намиращи се на 1 300 м от язовирната стена край р. Логодажка, а преди с. Покровник 2 къщи. Преди с. Покровник до вливането в р. Струма ще бъдат засегнати още В и К съоръжения, пътни мостове за с. Падеш и с. Мощанец, база на БС Благоевград, земеделски имоти. Ще се предизвика подприщване и на р. Струма при кв. „Струмско“, като ще се засегнат базите на НИМ–Благоевград, „Сградостроене“ – Благоевград, „Парници“ – Благоевград, земеделски и малки животновъдни обекти

Опасност от свлачища

На територията на община Благоевград са регистрирани 10 случая на свлачищни гравитационни деструкции. Те са разделени в три групи – активни, потенциални и стабилизирани.

Фигура №18: Актуално състояние на свлачищни гравитационни деструкции на територията на община Благоевград

Активни:

- Местоположение: АМ „Струма“ от km 365+783 до km 366+080, с. Мощанец; тип на терена – планински склон.

Потенциални:

- Местоположение - гр. Благоевград, мест. „Бялата висота“; тип на терена – планински склон.

- Местоположение - гр. Благоевград, между ул. „Липа“ и ул. „Егея“, кв. 141; тип на терена – планински склон.

- Местоположение - гр. Благоевград, ул. „Прилеп“ № 24; тип на терена – планински склон.

- Местоположение - гр. Благоевград, по трасето на „ГНК-ЛЯВ“ (над пътя за с. Бистрица); тип на терена – планински склон.

- Местоположение - с. Горно Хърсово, път за мах. „Мъртвешка“; тип на терена – планински склон.

- Местоположение - с. Горно Хърсово, път за мах. „Тачаковска“ и „Буровска“; тип на терена – планински склон.

Стабилизирани:

- Местоположение - гр. Благоевград, хотел „Кристо“, мест. „Вароша“; тип на терена – планински склон.

- Местоположение - гр. Благоевград, ресторант „Куклите“, мест. „Вароша“; тип на терена – планински склон.

- Местоположение - гр. Благоевград, до административната сграда на „Държавно лесничество“; тип на терена – планински склон.

Опасност от горски пожари

Област Благоевград е характерна с това, че горската територия заема 2/3-ти от площта ѝ, което е близо 10 % от общата горска територия на страната, като по този показател тя заема първо място. Горските територии, попадащи в I клас на пожарна опасност (висока), са 58,0% от общата горска територия на областта. В състава на ЮЗДП - Благоевград са включени 16 държавни горски стопанства и 1 ловно стопанство, които извършват управлението на горите, тяхната охрана, проектиране на мероприятията и контрол върху дейностите в горския фонд на горските акционерни дружества.

За област Благоевград е определен среден риск от горски пожари.

Антропогенни рискове (Опасност от промишлени аварии и аварии при превоз на опасни вещества, материали и отпадъци)

Предприятията на територията на община Благоевград, които биха оказали въздействие върху населението и околната среда при евентуални аварии и бедствия са:

- Петролна база „Разтоварище и товарище на петролни деривати“, гр. Благоевград, стопанисвана от „БМВ 2000“ ООД, гр. Благоевград
- Месокомбинат „КФМ“ ООД, гр. Благоевград
- Пивоварна „Карлсберг България“ АД, гр. Благоевград
- Пречиствателна станция за питейни води Благоевград.

Към 2020 г. на територията на общината няма данни за бедствия, причинени от опасни химически вещества. Като предприятие с рисков потенциал по ЗООС на територията на общината е определено единствено петролна база „Разтоварище и товарище на петролни деривати“, като същото е с нисък рисков потенциал.

I.5.4.8. Зелена система

Зелената система на гр. Благоевград обхваща обща площ 1 383 964 кв.м. (градини, паркове, тревни ивици, междублокови пространства и др.).

Съгласно Закона за устройство на териториите, озеленените площи се разделят на няколко основни видове:

Озеленени площи за широко обществено ползване

Предназначени са за трайно задоволяване на обществени потребности от национално или общинско значение. Включват паркове, градини и скверове, линейно улично озеленяване (по уличните кръстовища и възли, разделителни ивици между платната за движение, редово засаждане на дървета по дължината на улици и булеварди).

В тази категория попадат едни от най-значимите площи:

Парк „Бачиново“ – Разположен е на площ от над 240 дка. В парка са оформени озеленени площи и алеи за пешеходни разходки и кътове за почивка. Пешеходната алея, която води до езерото в центъра на парка е обградена от многообразна по вид флора и минава точно покрай р. Бистрица. Подходяща е както за семейни разходки, така и за спортуване. Дължината ѝ е 3,5 километра, има обособена велоалея и оборудвани детски площадки. За децата е открит въжен парк “Коколандия”, който е разположен на площ от над 2000 кв. м. Разполага с 2 батута и 5 кръга с различни нива на трудност, предназначени за деца от различни възрастови групи. Предстои ремонт на

2 кръга от въжената инсталация. Обектът е създаден за ползването му от жители и гости на Благоевград. Непосредствено до въжения парк е обособена зона за разхождане на домашни любимци. На територията на парк „Бачиново“ е изграден и байк-парк.

Парк „Ловен дом“ – Паркът е непосредствено над старинния квартал „Вароша“ и Регионален исторически музей. Освен място за отдих, паркът е сред предпочитаните места за тренировки както на професионалните спортисти, така и на любителите. На територията на парка се намират: Астрономическата обсерватория, която е нефункционираща и занемарена, паметникът-костница на загиналите в борбата против фашизма и 3 тенис корта. Паркът се нуждае от цялостен ремонт.

Парк „Даме Груев“ – Паркът е разположен по поречието на река Бистрица. Разполага с рампи за скейтборд и ролкови кънки, уреди за стрийт фитнес, детски площадки, беседки за отдих и паркинг.

Централна градска градина – Намира се в центъра на Благоевград, непосредствено до пл. „Георги Измирлиев“. Алеите са павирани. В северозападния край на централната градска градина се намира паметникът на Пейо Яворов. В Градската градина е изградена детска площадка, пейки и е обособена зона за разхождане на домашни любимци.

Във връзка с проведено обществено проучване и след анализ на получените данни, стана ясно, че 6,64% от всички анкетирани идентифицират като сериозен проблем липсата на достатъчно зелени площи, обособени за разхождане на домашни любимци, както и предприемане на мерки за овладяване на популацията на безстопанствените животни. На територията на община Благоевград има изграден един общински приют за безстопанствени животни, който е съобразен с изискванията и стандартите на ЕС и е с капацитет 72 места, който е крайно недостатъчен за изпълняване на законовите изисквания. През м. май 2021 г. е създаден Съвет за сътрудничество към Община Благоевград, който ще работи за справяне с проблема с безстопанствените кучета и насилието над животните. През септември 2021 г. общината започна кампания за преброяване на домашните и бездомните кучета.

Озеленени площи за ограничено обществено ползване

Включват вътрешно квартално озеленяване (междублокови пространства) и такова в имоти за обществено обслужване (болници и други медицински заведения, училища, детски градини, домове за социално подпомагане, спортни сгради и комплекси) и производство.

Озеленени площи с друго специфично предназначение

Към тази категория спадат гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, зоопаркове и защитни насаждения (растителнозащитни изолационни ивици, насаждения около водните площи) и други.

Зоопарк – Благоевградската зоологическа градина прави първите си стъпки през 1959 г. в градската градина на Благоевград. Първият обитател е орел (Картал). След него са настани лъв, елени, сърни, пауни, фазани и азиатски кокошки. Към момента в зоопарка живеят около 230 животни от различни видове. Сред най-екзотичните са лъвовете, маймуни и мечки. Според доклада за състоянието на зоопарковете в България от началото на 2021 г. на Организацията за защита на животните „Четири лапи“ в Благоевград не всички животни живеят в среда близка до естествената и клетките им не са безопасни. От организацията препоръчват да се контролира повече развъждането на животните и да се изготви досие с данните на всеки екземпляр. Зоопаркът в

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Благоевград се нуждае от цялостна реконструкция, както и от подобряване на образователната му функция.

Гробищни паркове – На територията на гр. Благоевград има два гробищни парка. „Стар гробищен парк“, намиращ се в широкия център и „Нов гробищен парк“, разположен в покрайнините на града. От проучването при разработването на ПИРО е установена необходимост от изграждане на „Дом на покойника“ в „Нов гробищен парк“ и ремонт на пътищата и оградите на гробищните паркове в голяма част от населените места в общината.

Озеленени площи, спадащи към защитени територии и зони

Най-често това са гори в защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии, и такива в защитените зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие. Съгласно Закон за устройство на териториите, извънселищните паркове, лесопарковете и горите не се считат за озелени площи. Те представляват горски територии, като първите два вида са рекреационните гори - курортни гори и местности, пещери, горски паркове и зелени зони извън урбанизираните територии.

Общо в зелените площи на града са установени 157 вида и форми — 31 иглолистни, 70 широколистни и 47 вида храсти, 9 лиани и почвопокривни, като не са регистрирани всички форми. Най-голям брой видове има установени в Градската градина (19 иглолистни и 20 широколистни). Значително е и видовото разнообразие в кварталните градини. Броят на широколистните видове преобладава, което е напълно нормално за района. До голяма степен за разнообразното видово участие в кварталните градинки допринасят плодните дървета, садени от живущите. Данните показват, че зелените площи в Благоевград са с богат видов състав. Използваните видове са подбрани съобразно условията на района.

Голяма част от зелените площи в града се поливат чрез водоноски на общинска фирма „Биострой“ ЕООД. Общината цели да минимализира използването на този метод, като предвижда изграждането на интелигентни поливни системи. Крачка в тази насока е реализираният през изминалия програмен период проект „LYSIS - Съвместни действия за разработването и прилагането на нови технологии за оптималното управление на водните ресурси в градската среда“, по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г, в рамките на който се изградиха 5 интелигентни поливни системи в Благоевград.

Изводи:

❖ Транспортът е най-големия по мощност групов източник на ФПЧ10 в Благоевград, а през отоплителния сезон – битовото отопление на твърдо гориво (дърва и въглища).

❖ Промислеността на Благоевград оказва много слабо въздействие върху КАВ по отношение на ФПЧ10 в годишен мащаб.

❖ ПСОВ – Благоевград се поддържа в добро състояние, съгласно извършен мониторинг от РИОСВ – Благоевград.

❖ Язовир „Стойковци“ не е оборудван с локална система за оповестяване и не е интегриран към Националната система за ранно оповестяване и предупреждение.

❖ Почвите на територията на община Благоевград ерозират, вследствие промени в земеползването, климатичните промени, повишаване на температурите и продължителните засушавания.

❖ Не се наблюдава замърсяване на почвите на територията на общината и състоянието им се характеризира като добро.

❖ В Благоевград няма пунктове с наднормен шум.

❖ По отношение на атмосферната радиоактивност, не са регистрирани повишения на специфичната активност на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух.

❖ На територията на общината има защитени територии и зони.

❖ Община Благоевград е потенциално застрашена от проявата на мащабни и трайни по своето въздействие върху околната среда и човешкото здраве явления и процеси (земетресения, наводнения, свлачища, горски пожари, опасност от промишлени аварии и аварии при превоз на опасни вещества, материали и отпадъци).

❖ Облагородяване и реконструкция на парковите зони и необходимост от създаване на нови.

❖ Липса на достатъчно зелени площи, обособени за разхождане на домашни любимци.

❖ Необходимост от предприемане на мерки за овладяване на популацията на безстопанствените животни.

❖ Необходимост от цялостна реконструкция, както и от подобряване на образователната функция на зоопарка в Благоевград.

I.6. Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на ПИРО

Структура на общинската администрация

Общата численост и структурата на общинска администрация Благоевград е както следва:

- *Делегирана държавна дейност „Общинска администрация” – общо 171 броя*
- *„Общинска администрация” – дофинансирана с местни приходи – общо 39 броя.*

Общината се ръководи от Кмет, трима заместник-кмета и секретар на общината. Общинската администрация подпомага дейността на кмета на общината, на кмета на кметството, на кметския наместник и на общинския съвет. На пряко подчинение на кмета на общината са кметовете на кметства и кметските наместници, Звено „Вътрешен одит“, Финансовите контрольори, Главния архитект, Дирекция „Икономическо развитие“, Отдел „Правно-нормативно обслужване“, Отдел „Обществени поръчки“, Дирекция „Екология и чиста среда“, Директор „Култура, спорт и туризъм“, Директор „Здравеопазване“, Директор „Социална и жилищна политика“, Главен специалист ОМП и Главен експерт „Защита на данните“. Според разпределението на дейностите, които извършва, общинската администрация е обща и специализирана.

Общата администрация осигурява технически дейността на кмета на общината, на неговата специализирана администрация и дейностите по административно

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

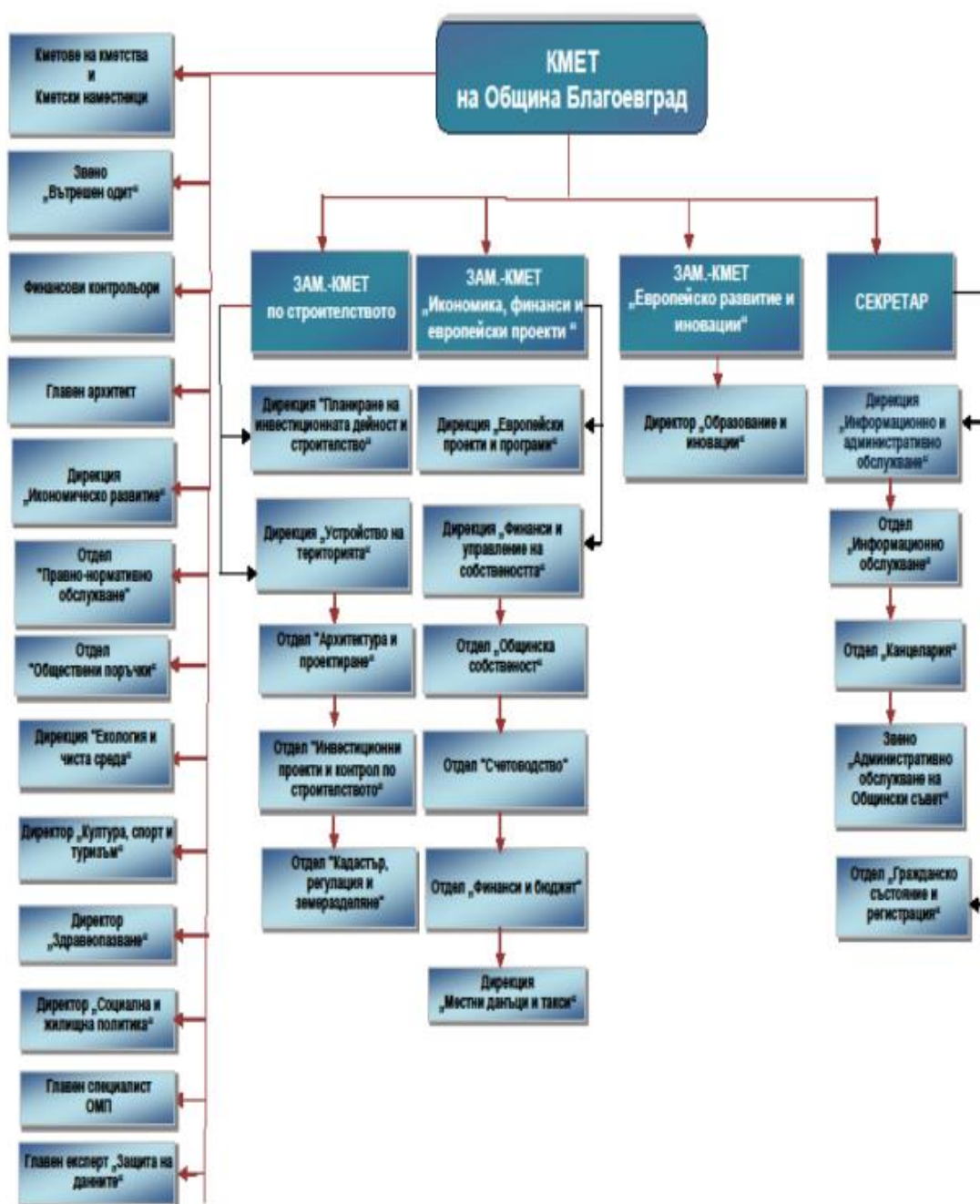
обслужване на гражданите и юридическите лица. Общата администрация на общината е разпределена както следва:

- Дирекция „Финанси и управление на собствеността“
  - Отдел „Финанси и бюджет“
  - Отдел „Счетоводство“
  - Отдел „Общинска собственост“
- Отдел „Правно-нормативно обслужване“
- Отдел „Обществени поръчки“

Специализираната администрация подпомага и осигурява осъществяването на правомощията на кмета на общината като орган на изпълнителната власт. Разпределена е по следния начин:

- Дирекция „Местни данъци и такси“
- Дирекция „Устройство на територията“
  - Отдел „Архитектура и проектиране“
  - Отдел „Инвестиционни проекти и контрол по строителството“
  - Отдел „Кадастър, регулация и земеразделяне“
- Дирекция „Планиране на инвестиционната дейност и строителство“
- Дирекция „Европейски проекти и програми“
- Дирекция „Екология и чиста среда“
  - Инспекторат „Контрол и опазване на околната среда“
- Дирекция „Информационно и административно обслужване“
  - Отдел „Информационно обслужване“
  - Отдел „Канцелария“
  - Звено „Административно обслужване на общински съвет“
- Дирекция „Икономическо развитие“
- Отдел „Гражданско състояние и регистрация“
- Социални дейности
- Направление „Култура“
- Дейност „Други дейности по образованието“

Фигура № 19: Структура на Общинска администрация Благоевград

Община Благоевград упражнява стопанска дейност чрез създадени на основание Закона за общинската собственост 10 бр. общински предприятия към месец декември 2021 г.:

- „Биострой“ ЕООД
- „Пазари“ ЕООД
- „Паркинги и гаражи – Благоевград“ ЕООД
- „Медицински център I-Благоевград“ ЕООД
- „Специализирана болница за активно лечение по онкология „Св. Мина“ ЕООД
- „Център за психично здраве – Благоевград“ ЕООД
- Общински футболен клуб „Пирин“ ЕООД

- „Благоевград инвест 2016“ ЕООД
- СБАЛПФЗ – Благоевград ЕООД
- „Арт Стейдж Енд Фест“ ЕООД

Дружества, в които община Благоевград има дялово участие:

- „МБАЛ“ АД – с 3,62% дялово участие в капитала на дружеството
- „Прима инвест БГ“ ООД – със 7,43% дялово участие в капитала на дружеството

Организацията на административното обслужване в общината е основана на разпоредбите на Наредбата за административното обслужване. Официалната интернет страница е основен комуникационен канал с потребителите, осигуряващ разпространението на информацията 24 часа на ден, 7 дни в седмицата. Електронните административни услуги, предоставяни от община Благоевград са публикувани на портала <https://blagoevgrad.imeon.bg>. Те са разпределени в „Група услуги“, както следва:

- Издаване на удостоверения – 10 бр.
- Гражданско състояние и регистрация – 13 бр.
- Архитектура и проектиране – 14 бр.
- Архитектурно-строителен контрол – 19 бр.
- Кадастър, регулация и земеразделяне – 16 бр.
- Планиране и инвестиционен контрол – 5 бр.

Администрацията на община Благоевград осъществява своята дейност при спазване принципите на законност, откритост и достъпност, отговорност и отчетност, ефективност, субординация и координация. В община Благоевград действат одобрени системи за финансово управление и контрол (СФУК), като е изградена система за строг контрол на вътрешните финансови операции. Общината има дългогодишен опит в изпълнението на проекти, финансирани от ЕС, националния бюджет и други финансови инструменти.

През програмен период 2014-2020 г. община Благоевград изпълни успешно следните проекти:

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

- „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в общински административни сгради“
- „Обновяване на многофамилни жилищни сгради в Община Благоевград“
- „Инвестиции в подобряване качеството на образователната среда в Благоевградска професионална гимназия“
- „Изграждане на социални жилища в IV - ти микрорайон“
- „Благоустрояване на градската среда“
- „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност, осигуряване на достъп за хора в неравностойно положение в сградата на Регионална служба "Пожарна безопасност и защита на населението – Благоевград“
- „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност, осигуряване на достъп на хора с увреждания и цялостно обновяване на фасадите на сгради на ОД МВР и Първо РПУ – Благоевград“
- „Социална инфраструктура за услуги за деца“

- „Резидентни услуги за деца и младежи“
- „Техническа помощ за реализация на Инвестиционната програма на Община Благоевград“
- „Въвеждане на мерки за подобряване на енергийната ефективност в сграда на отдел „Държавен архив“ – Благоевград, дирекция „Регионален държавен архив“ – София в Държавна агенция „Архиви“

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.

- „Пространство за равен шанс“
- „Патронажна грижа в Община Благоевград“ – 2 проекта
- „Създаване на звено „Център за услуги в домашна среда“ към Домашен социален патронаж - Благоевград за предоставяне на интегрирани социални услуги за лица над трудоспособна възраст и лица в неравностойно положение“
- „Осигуряване на услуги за социално включване и заетост - „Мост за включване“

Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.

- „Актуализация на програмата за качеството на атмосферния въздух на територията на Община Благоевград“

Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- „Функциониране на Областен информационен център в Община Благоевград“

Оперативна програма „Храни“ 2014-2020 г.

- „Осигуряване на топъл обяд в община Благоевград“ – 2 проекта

Програма ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г.

- „LYSIS - Съвместни действия за разработването и прилагането на нови технологии за оптималното управление на водните ресурси в градската среда“
- „Green_Crew - Зелена заетост при управлението на биоразградими отпадъци“
- „Интегриране на трансграничното значение на историческите и археологически ценности на България и Гърция в една устойчива, тематична туристическа дестинация - КУЛТУРА БЕЗ ГРАНИЦА“

Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ-ИПП България – Македония

- „Енергийно ефективно осветление в региона Благоевград – Делчево“

Изводи:

- ❖ Добра организация на администрацията.
- ❖ Необходимост от надграждане и подобряване на електроните услуги, предлагани от общината на гражданите и бизнеса.
- ❖ Необходимост от разширяване и осъвременяване на капацитета за събиране, обработка и архивиране на бази данни.
- ❖ Успешно реализирани множество проекти.

I.7. Културно-историческо наследство

Анализът на културно-историческото наследство има за цел да идентифицира териториите с концентрация на културно-исторически обекти и ценности, както и техните силни и слаби страни, които могат да изградят сътрудничество със съседните общини и да формират културни зони за туризъм и рекреация, които в съчетание с народните традиции и културните обичаи на местната общност изграждат атрактивна културна среда.

Последните политики на ЕС са ориентирани към управление и свързване на екологичните, ландшафтни и културни ценности на регионите и реализиране на местния потенциал за развитие на общините и регионите.

Основните насоки в опазването на културните ценности в цялото им времево и видово многообразие, са свързани със съхраняване на техните уникални характеристики, чрез консервация и активно опазване, публична загриженост и адаптация в най-широк смисъл, запазване и развиване на духа на мястото /genius loci/, и на пространствената идентичност и развитие на потенциала им за стимулиране на икономическия растеж.

Таблица №50: Културно-исторически обекти с национално и местно значение на територията на община Благоевград

ПАМЕТНИЦИ НА КУЛТУРАТА С НАЦИОНАЛНО И МЕСТНО ЗНАЧЕНИЕ		
ИМЕ	ВИД	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ
<i>Църква „Въведение Богородично“</i>	Недвижим паметник на културата, Архитектурно-художествен	гр. Благоевград, кв. Вароша
<i>Църква „Свети Архангел Михаил“</i>	Архитектурно-художествен паметник на културата	в началото на с. Лешко
<i>Църква „Свети Архангел Михаил“</i>	Архитектурно-художествен	с. Логодаж
<i>Архитектурен комплекс Вароша</i>	Архитектурен етнографски комплекс	гр.Благоевград, ул.”Рила”№ 1, кв.Вароша”
<i>Часовникова кула</i>	Паметник на културата-исторически	гр. Благоевград, ул. „Борис Сарафов“ № 1
<i>Къща на Никола Калъпчиев</i>	Паметник на културата-исторически	гр. Благоевград, ул. „Славянска” № 28
<i>Надгробна могила</i>	Археологически паметник	с. Клисурса
<i>Крепост „Зелен дол“</i>	Паметник на културата	с. Зелен дол
<i>Тракийска могила</i>	Археологически	с. Рилци
<i>Кайменска чука</i>	Паметник на културата-археологически	Югозападните покрайнини на гр. Благоевград, по левия бряг на р. Струма
<i>Късноантична сграда IV-VII в. сл. хр.</i>	Паметник на културата - недвижим	с. Дренково, в м. Градище

Източник: Публични регистри

Църква „Свети Архангел Михаил“ в с. Лешко - българска възрожденска църква в с. Лешко. Църквата е построена върху скала през 1816 г. През 1941 г. притворът е разрушен и на запад са пристроени две нови затворени помещения, както и нова камбанария, в която е вграден ктиторският надпис – „Стоян 1816“. Храмът е напълно изписан през 1893 г. от банските майстори Михалко Голев и Димитър Сирлещов.

Фигура №20: Църква „Свети Архангел Михаил“, с. Лешко

Църква „Свети Архангел Михаил“ в с. Логодаж - Тя е сравнително нова, на около 50-60 години. Построена е така, че да се използва дори от околните села Обел, Клисуре и Дренково. Отворена е само на големите селски празници и събори, Великден и на 08.11 (Св. Архангел Михаил).

Фигура №21: Църква „Свети Архангел Михаил“, с. Логодаж

Църква „Въведение Богородично“ – разположена е в красивия възрожденски квартал на Благоевград „Вароша“. Построена е през 1844 г. и се нарежда сред най-големите и най-представителни сгради, появили се през това десетилетие в България. Построена е по подобие на храма в Рилския манастир, а камбанарията се намира встрани от сградата. В двора на църквата има паметник на рода на Гоце Делчев. Преди да бъде издигната църквата в малък храм на същото място се е помещавало килийното училище на Горна Джумая. В интериора доминира богато резбованият иконостас, дело на майстори от Дебърската художествена школа. Иконите са дело на Димитър Зограф, Димитър Молеров и Симеон Молеров. Църквата е ремонтирана в 1887 година, като е преобоядисана и разкрасена с маслени бои от Миленко Иванов. Стенописите са дело на Михалко Голев и Димитър Сирлещов.

Фигура №22: Църква „Въведение Богородично“

Кайменска чука - Праисторическо укрепено селище и каменна кула се намират на възв. „Кайменска чука“. Укреплението е изградено на самостоятелна височина, издигаща се на левия бряг на река Струма. В северозападната част на обекта, в най-високата му точка, която се извисява над долината на реката е изградена каменна кула, която няма аналог, от този период, в други региони на България и Балканския полуостров. Единствено в Благоевградския регион се срещат още подобни съоръжения, като до сега такива са установени до селата Зелен дол, Българчево и Падеш. Кулата се отнася към късната бронзова епоха (края на XIII началото на XII в.пр.н.е.) и е градена от средни и дребни по размери ломени камъни споени с кал. Тя има внушителни размери около 8x7 м. Около кулата, по венца на билото на височината, е издигнато

отбранително съоръжение във вид на вал, широк 3.5 м, облицован в периферията с каменен зид, дебел 2.5 м. Върху каменния зид, който е изграден от ломени камъни без спойка е била издигната дървена палисада. Установени са два етапа на изграждане на съоръжението. Терена на укреплението е бил гъсто застроен, като днес на него се откриват множество фрагменти от битова керамика.

Фигура №23: Кайменска чука

ПАМЕТНИЦИ НА КУЛТУРАТА С МЕСТНО ЗНАЧЕНИЕ

Квартал Вароша - възниква през 17 век в подножието на Делвинския баир. През 17-18 век кварталът има турски облик, а в края на 18 век е единствената махала с християнско население, което се състои от около 150-200 семейства. По това време три моста свързват квартала с останалата част от града, която се намира от другата страна на минаващата през Благоевград река Бистрица. От другата страна на реката била Чаршията и турската част на града. През Възраждането Вароша приютява най-добрите учители и дейци на културата на региона, които участват активно в революционните борби на българите. Външният им облик обаче е запазен. Днес две от къщите са частна собственост, а останалите се използват за обществена дейност. Думата Вароша идва от прабългарски и едно от многото значения е “стар град”. Преди години във Вароша е имало симитчийница и бозаджийница. Бъдещото възстановяване на симитчийницата и бозаджийницата, ще допринесат още повече за популяризирането на нашите традиции и превръщането им в атракция. В квартал Вароша е необходимо да се възстановят занаятчийниците и така гостите на града ще могат да се докоснат до историята и семантиката на занаятчийството в тази част на България. През 2019 г. Община Благоевград извърши ремонт на Галерия “Св. Лука”. Отварянето на комплекс Вароша към хората ще стане и чрез активно включване на културните институти на Благоевград. Дворовете на прекрасните къщи ще се превърнат в изключително атрактивни сцени, където спектакли могат да представят Камерна опера, ансамбъл Пирин, детски хорове и танцови състави. Квартал Вароша е най-подходящото място за

пленери и уъркшопове, тематични творчески, кулинарни, танцови, песенни и занаятчийски ателиета. Възстановки на традиционни обичаи и обреди според сезона.

Фигура №24: Квартал Вароша

Късноантична крепост в с. Дренково - характеризира се с голяма концентрация на археологически обекти от различни епохи. Това е продиктувано от географското му разположение. През късната античност (IV-VI в. сл.Хр.) по долината на река Дренковска е минавал един от пътищата, свързващи долината на Струма с долината на Вардар. Може би този път е бил важна пътна артерия свързваща селищата от поречието на Струма с големия административен център Пауталия (дн. Кюстендил). Потвърждение за това дава квадратната сграда с отбранителни полукръгли кули в четирите ъгъла, намираща се южно от Дренково. Отбранителното съоръжение е било свързано с охраната на пътя. От археологическите проучвания е установено, че то е използвано и през средновековието (IX-X в.). Днес сградата е почти изцяло реставрирана, като е превърната в обект за културно-исторически туризъм. В землището на Дренково са открити и останки от селище, датирано също от късната античност.

Обектът е реставриран и консервиран със средства на ЕС по програма ФАР - ТГС България – Гърция.

Фигура №25: Късноантична крепост, с. Дренково

Крепост Зелен дол – част е от отбранителна система, изградена за охрана на античните и средновековните пътища по река Струма. Тя има великолепна експозиция, осигурява визуална връзка с други подобни крепости в района. Изключителната и стойност като паметник на културата се определя от факта, че там са представени най-малко три исторически епохи и поне две значими държавни структури – Византийската империя и Второто българско царство. Резултатът от археологическото проучване като цяло, подкрепени от историческите данни за територията на днешен Благоевград през средновековието дават основание да се смята, че крепостта при село Зелен дол е изключително съоръжение, издигнато на тракийско сакрално място още през 4 век и съхранено с известни поправки до периода на Второто българско царство. След като приключи етапа от археологическото проучване на крепостта през 2009 г., според изискванията на ЗКН разкритите зидове бяха покрити с полиетилен и един ред камъни, за да бъдат съхранени до началото на следващите разкопки. Необходимо е цялостно проучване, последвано от консервация и реставрация на разкритите структури, което ще бъде сигурна гаранция не само за съхранението на културният паметник, а и за превръщането му в обект на посещение.

Фигура №26: Крепост „Зелен дол“

Тракийска могила в с. Рилци - надгробната могила в местността „Чуката“ край село Рилци датира от I-II век. Обявена е през 1962 година за паметник на културата. През 2008 година е регистрирана в Археологическата карта на България.

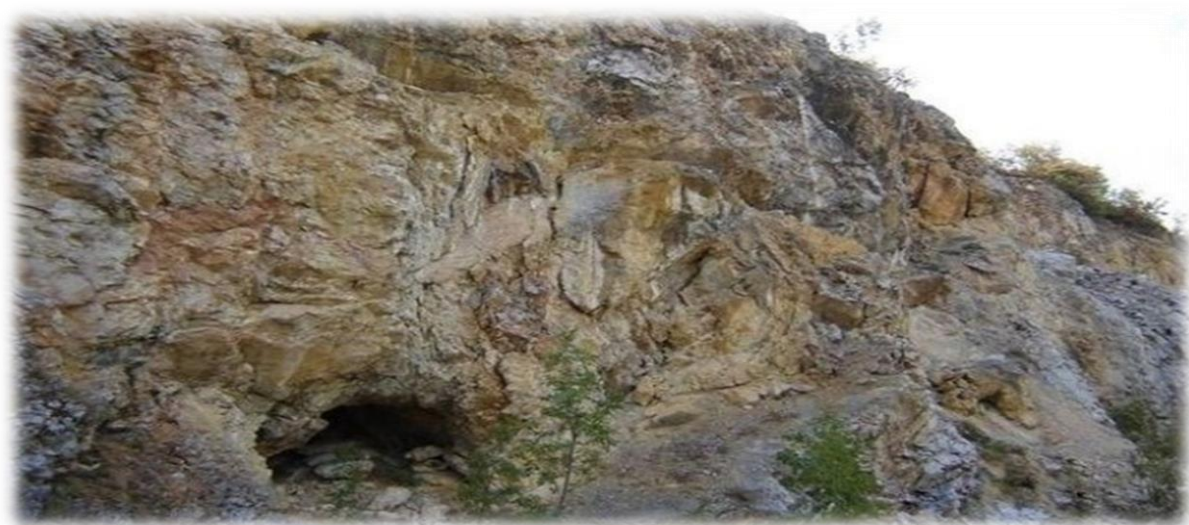
Часовникова кула - построена е през 1867 година. Нейни майстори са били дюлгери от Малешевско. Това е интересен и ценен паметник от времето на Българското възраждане. Кулата на която е монтиран часовниковият механизъм с циферблатите, наподобява по външния си вид кулите на средновековните крепости. Това е трябвало да напомня на джумайци за славното минало на Средновековна България и да буди у тях стремеж към свобода. Мястото на градския часовник било избрано неслучайно. По онова време това е било най-високото място в североизточната част на града. Около него е нямало къщи, но е имало много топли минерални извори, които привличали населението. Кулата е висока 17 метра. Съставена е от три части: Основа с височина около 12 метра; къшк, в който е монтиран часовниковият механизъм и островърх покрив. Основата на кулата е от речен камък, споен с хоросан.

Фигура №27: Часовникова кула

Пещера “Бойчова дупка” - намира се в местността Бойчова скала в района на с. Логодаж. Тя е изследвана и картирана. Установени са значителен брой представители на пещерната флора и фауна, а в галериите са запазени многобройни интересни карстови образувания. Тя е обявена за природна забележителност и е в списъка на защитените обекти в България. Пещерата се състои от три зали, като във всяка една от тях могат да се видят уникални образувания. По богатство на калцитни образувания пещерата “Бойчова дупка” се нарежда сред най-красивите пещери в България.

Фигура №28: Пещера “Бойчова дупка”

Археологически парк комплекс Римска вила (Скаптопара) - през 2018 г. след спасителни археологически разкопки при с. Покровник, местност Ширините,

свързани с изграждането на ЛОТ 3.1. като част от АМ „Струма“, в района на Благоевград са открити археологически находки.

Информация за местонахождението на древната Скаптопара ни дава епиграфски източник намерен през 1868 г., в района на с. Грамада тогава, намиращо се до Горна Джумая. Автентичния надпис, представляващ двуезична каменна стена, на която има изписан текст на латински и старогръцки език, позната като Скаптопаренски надпис е писмо до римския император Гордиан III, датиран от 238 г. сл. Хр.

При разкопките върху площ от 120 дка, в резултат на направените теренни проучвания бяха открити и изследвани останките от селище датирано от III век сл. Хр. Установяват се няколко исторически пласта от тракийско и римско време. Открити са римска вила, църква, баня и канализация, цял мавзолеен комплекс от III век сл. Хр. и гробница. Разкопките разкриха добре запазени останки на архитектурни детайли (мраморна украса), подово отопление (хипокауст), четири периода на обитаване, свидетелства за производствена дейност (20 пещи за строителна керамика), 40 помещения, запазена водопроводна система, огромно количество находки, военна диплома и други.

Понастоящем в Археологически парк Комплекс Римска вила, познат на обществеността като античната Скаптопара, са запазени на мястото им, на което бяха открити, римската вила и римската баня, които единствени не попадаха в сервитута на АМ “Струма”. Преместени са ранно християнската черква, античната гробница и пещта за керамика.

Фигура №29: Археологически парк комплекс Римска вила (Скаптопара)

Изводи:

- ❖ Наличие на културно-исторически обекти с национално и местно значение на територията на община Благоевград.
- ❖ Недостатъчни средства за идентифициране, изследване, съхраняване, представяне, дигитализиране и популяризиране на културно-историческото наследство.
- ❖ Недостатъчни финансови средства за поддържане на наличната инфраструктура, както и за изграждане на нова.

I.8. Анализ на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор

Селищна мрежа

Селищната мрежа е пространствена форма на организация на обществения живот. Влияние върху развитието на селищната мрежа оказват социално-икономическите фактори, индустриализацията, развитието на транспорта, строителството и др. Степента на урбанизация е процентът от общото население на страната (или даден регион, община), което живее в градовете. Темпът на урбанизация представлява увеличаването на пропорцията на гражданите за определен период. Процесът на урбанизация на даден регион има отчетливи ефекти върху икономиката и екологията му. Териториална структура на общината е ниво 1 - силно урбанизирана община (централна) – на голям град (city) - над 50% от населението живее в населени места над 50 хил. жит. или общината е с център град над 50 хил. жители.

Таблица №51: Категоризиране на община Благоевград според гъстотата на общинската пътна мрежа

КАТЕГОРИЗИРАНЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД СПОРЕД ГЪСТОТАТА НА ОБЩИНСКАТА ПЪТНА МРЕЖА , КМ/КВ КМ						
Община	Гъстота км/кв км	Ниска под 0,1-0,10	Под средна под 11-0,15	Средна 0,16-0,20	Над средна 0,21-0,30	Висока 0,31 -над
Благоевград	0,21				X	

Селищната структура на общината е моноцентрична с ясно изразено ядро – Благоевград и периферия от 25 населени места. В центъра на селищната мрежа е концентрирана цялата социална инфраструктура и обекти с обществено обслужващи дейности по отношение на публичния сектор. Има малки изключения като Дом за стари за хора „св. Мина“ в с. Падеш и Център за психично здраве в с. Горно Хърсово. Урбанистичната мрежа е равномерно разпределена в пространствената структура на общината. Територията на общината е 620 кв. км., което представлява 9.62% от общата площ на област Благоевград и 3,05% от територията на Югозападен район за планиране (NUTS 2).

Селищната мрежа в община Благоевград е силно разчленена, като се очертават три групи: централна, западна и източна.

Фигура №30: Селищна мрежа в община Благоевград

В актуализираната НКПР 2013-2025 година община Благоевград попада в териториите със специфични характеристики – планинска и гранична община. За тях е характерно високата степен на припокриване и сходните проблеми, което дава основание да бъдат поставени в единна категория “проблемни територии”. За тях е характерно ниската гъстота на населението, обитаващо тези територии, незадоволителна достъпност и съпровождащата ги икономическа изостаналост, ниско ниво на достъп до важни социални (институционални) услуги. Възможностите на градската среда да се адаптира към промени и предизвикателства и да осигурява благоприятни условия за живот и работа са затруднени от продължаващия недостиг на инвестиции в основните сфери - екологична, социална, образователна, здравна, културна, производствена, транспортна, комуникационна и инфраструктурна.

Таблица №52: Кметства и населени места в община Благоевград

КМЕТСТВА И НАСЕЛЕНИ МЕСТА В ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД		
<i>Административен център – град Благоевград</i>		
КМЕТСТВА		
с. Бело поле	с. Бистрица	с. Лешко
с. Българчево	с. Дъбрава	с. Логодаж
с. Еленово	с. Зелен дол	с. Марулево
с. Изгрев	с. Падеш	с. Покровник
с. Рилци	с. Селище	с. Церово
КМЕТСКИ НАМЕСТНИЧЕСТВА		
с. Бучино	с. Лисия	с. Горно Хърсово
с. Дебочица	с. Дренково	с. Клисура
с. Обел	с. Делвино	с. Мощанец
с. Габрово		

Кметства/Източник/Община Благоевград

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

След проведена среща с кметовете и кметските наместници на всички 25 населени места на територията на община Благоевград бяха получени следните предложения с идентифицирани конкретни проблеми и необходими инвестиции за подобряване качеството на живот в населените места.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Таблица №53: Идентифицирани проблеми и предложения за подобряване качеството на живот на гражданите в населените места на община Благоевград

	НАСЕЛЕНО МЯСТО	ИДЕНТИФИЦИРАНИ КОНКРЕТНИ ПРОБЛЕМИ И НУЖДИ НА НАСЕЛЕНОТО МЯСТО	НЕОБХОДИМИ ПРОМЕНИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ В НАСЕЛЕНОТО МЯСТО
1.	с. Еленово	1. Асфалтиране на главната улица на селото - около 1,200 км. 2. Изграждане на мръсен канал от дясната страна на селото – около 600 м. 3. Изграждане на детска площадка 4. Изграждане на спортна площадка	1. Удължаване на коритото на дерето до хотел „Омон“ 2. Построяване на нов трафопост 3. Рехабилитация за пътя на гробищния парк
2.	с. Горно Хърсово	1. Махала „Акациите“ не е електрифицирана 2. Ремонт на път на земна основа – дължина 1500 м., свързващ махалите „Долни двояци“ – „Горни двояци“ 3. Ремонт на път на земна основа – дължина 4400 м., свързващ кметството с махалите „Пържово“ и „Шоповска“ 4. Ремонт на мост на река „Хърсовска“ в махала „Акациите“ 5. Настилане на улица с трошен камък – асфалтова фракция в махала „Акациите“ с дължина 300 м.	1. Изкърпване на асфалтов път от кметството до махала „Панчовска“ с дължина 2400 м. 2. Изграждане на улично осветление в Махала „Михтарска“ 3. Поставяне на едно осветително тяло в центъра на махала „Буроска“ 4. Изграждане на санитарен възел в Кметството 5. Подмяна на подовата настилка на стаите в Кметството - балатум
3.	с. Бучино - с. Лисия	За с. Бучино 1. Липса на питейна вода от края на април до октомври 2. Амортизиран водопровод 3. Липса на указателни табели за отклоненията за различните махали 4. Непочистени канавки и разширяване на главния път 5. Изкърпване на пътя от селото до махала „Божковци“ 6. Неасфалтирани вътрешни улици (стръмни и само баластрирани), както и неасфалтирани отклонения за махалите 7. Използване на взривове с по-малка мощност по поречието на р. Струма, за да не пресъхнат съществуващите кладенци За с. Лисия 1. Основният път до всички махали трябва да бъде профилиран и на места баластриран и да бъдат оформени канавки за отводняване	За с. Бучино 1. Изграждане на сондажни кладенци в близост до махала „Божковци“ и подмяна на амортизирания вътрешен водопровод. 2. Изграждане на канализация 3. Асфалтиране на пътища и вътрешни улици За с. Лисия 1. Изграждане на електропровод за електроснабдяване на по-близките махали на с. Лисия.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

4.	с. Изгрев	<p>1. Изграждане на мултифункционална спортна площадка 12 + (мини футболно игрище и комбинирано игрище – баскетбол и волейбол) на имот с пл. № 504, общинска собственост по плана на с. Изгрев. Изработен проект и издадено разрешително за строеж</p> <p>2. Изработване парцеларен план, изработка на проект на ул. „Христо Ботев“, която свързва с. Изгрев – стария път, водещ към с. Церово и кв. „Струмско“ (Района на полигона), с цел спирането на тежкотоварния трафик, минаващ през селото и обслужващи цялата промишлена зона на бившите складове на „Булгартабак“, ДАП и др., които запрашват цялото село, нарушават спокойствието на жителите, нарушават ежедневно пътна настилка и застрашават безопасността на движение</p> <p>3. Проектиране и изграждане на канализационна мрежа на улица „Васил Левски“ от ОТ130 до „Благоустройствени строежи“ ЕООД – Благоевград, и същевременно изместването на трасето за питейна вода в участъка от ОТ 130 до 146, които в момента преминават през имотите на хората</p> <p>4. Извеждане на водопровода от имотите на хората на ул. „Надежда“ от ОТ 90 до ОТ 208 (около 200 м.), съгласно регулационния план на селото.</p> <p>5. Изграждане на водопровод по ул. „Акация“ от ОТ95 до ОТ112</p> <p>6. Подмяната на водопровод на част от ул. „Иглика“ от ОТ140 до ОТ143.</p> <p>7. Трасиране, профилиране и изграждане на земна основа на второстепенните улици, съгласно регулационния план на с. Изгрев</p> <p>8. Асфалтиране на ул. „Трети март“ от ОТ133 до ОТ14</p> <p>9. Трасиране и профилиране на ул. „Братя Тошеви“ от ОТ32 до ОТ29</p> <p>10. Изготвяне на регулационен план на участъка от кръговото кръстовище на бул. „Пейо Яворов“ до с. Изгрев</p> <p>11. Изграждане на тротоар на улица „Васил Левски“ от центъра на селото до ОТ 131 от двете страни по посока на движението</p> <p>12. Изграждане на отводнителна V-образна канавка за въвеждане на дъждовните води от центъра до Айдаровско дере</p> <p>13. Изграждане и асфалтиране на част от ул. „Братя Гошеви“</p> <p>14. Изграждане на кръстовище на ул. „Васил Левски“, в района на центъра на селото ОТ58</p> <p>15. Проектиране и изграждане на улица свързваща квартал 6 и ул. „Братя Гошеви“</p> <p>16. Проектиране и изграждане на мост, съгласно регулационния план на с. Изгрев</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Нарушено е качеството на питейната вода и напрежението на тока. Необходимо е довеждане на по-силен дебит вода. Изграждане на нови трафопостове с цел увеличаване на напрежението. • Необходимо е започване на процедура по изместване на териториалната граница между с. Изгрев и с. Еленово, с цел даване на адресна регистрация на новопостроените къщи, и свързването им към комуникационните мрежи.
5.	с. Мощанец	<p>1. Липсва питейна вода</p> <p>2. Слаб дебит</p>	<p>1. Изграждане на сондажен кладенец</p>

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

6.	с. Габрово	Профилиране на пътища на земна основа, баластриране и изграждане на канавки	Ремонт на обществената сграда и кметството
7.	с. Лешко	1. Профилиране на пътища на земна основа, баластриране и изграждане на канавки 2. Частично асфалтиране на път от 2 км. в с. Горно Лешко 3. Почистване на път IV клас от с. Падеш до с. Горно Лешко	1. Довършване на започнатата канализация в с. Долно Лешко 2. Проектиране и изграждане на улица в с. Долно Лешко 3. Асфалтиране на път в с. Горно Лешко до махала „Караджова“ 4. Подобряване на водопроводната мрежа в с. Горно Лешко
8.	с. Церово	1. Рехабилитация на главния път в с. Церово 2. Облагородяване на Площада (центъра на селото) 3. Ремонт на детската площадка на площада 3. Ремонт на сградата на кметството 4. Ремонт на оградите на Гробищните паркове 5. Рехабилитация на водопроводната мрежа 6. Липсват указателни табели по улиците	1. Ремонт на футболния стадион 2. Асфалтиране на улици 3. Изграждане на тротоари и отводнителни канали 3. Ремонт на сградата на филиал към ДГ „Усмивка“ 4. Снегочистване на улиците в селото
9.	с. Дебочица	1. Профилиране на път на земна основа, баластриране и изграждане на канавки – 9 км. 2. Ремонт на покрива на Кметството	1. Полагане на асфалтова настилка до населеното място, изграждане на канавки и водостоци 2. Изграждане на мост за преминаване на реката в селото
10.	с. Обел и с. Клисуре	1. Липса на осветление в махала „Ивановци“ в с. Обел 2. Липса на указателни табели за махалите 3. Липса на обществен транспорт до с. Обел	1. Изграждане на улично осветление в махала „Ивановци“ 2. Поставяне на указателни табелки за махалите 3. Профилиране на пътища на земна основа 4. Ремонт на черквата 5. Осигуряване на обществен транспорт поне веднъж седмично 6. Поставяне на указателни табели за махалите в с. Клисуре 7. Профилиране на пътища на земна основа в с. Клисуре
11.	с. Дренково	1. Липса на улично осветление по махалите 2. Липса на указателни табели по махалите	1. Изграждане на улично осветление по махалите 2. Поставяне на указателни табели за махалите 3. Профилиране на пътища на земна основа 4. Ремонт на навеса в гробищен парк 5. Ремонт на покрива на черквата 6. Реставриране на крепостта в с. Дренково
12.	с. Марулево	1. Лошо състояние на пътната мрежа 2. Липсва ВиК мрежа 3. Ремонт на покрива на Кметството 4. Ремонт на навес за провеждане на мероприятия 5. Ремонт на оградата в гробищния парк	1. Асфалтиране на пътищата 2. Изграждане на ВиК мрежа 3. Ремонт на покрива на Кметството 4. Ремонт на навес за провеждане на мероприятия 5. Ремонт на оградата в гробищния парк 6. Изграждане на улично осветление 7. Подобряване на напрежението на електричеството

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

13.	с. Логодаж	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на канализация в регулация на с. Логодаж 2. Основен ремонт на асфалтов път до язовира в с. Логодаж 3. Ремонт покрива на здравен участък (здравен пункт за обслужване на с. Логодаж и прилежащите села – Дренково, Обел и Клисура) 4. Профилиране и балансиране на черни местни пътища на земна основа по 35-те махали в с. Логодаж 5. Асфалтиране на улици в регулация на селото 6. Изготвяне на нов регулационен план 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назначаване на технически сътрудник в Кметството 2. Назначаване на работници по поддържане на чистота и озеленяване в с. Логодаж 3. Определяне на самостоятелен бюджет на Кметството за решаване на бързи и неотложни задачи
14.	с. Селище	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкция на улиците „Божур“, „Околовръстна“ и „Кокиче“, изграждане на водопровод и канализация 2. Изготвяне на проект за реконструкция на сградата на „Здравна служба“ и приспособяването ѝ за функционално общо ползване, както и за културни мероприятия 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на пречиствателна станция за питейна вода 2. Промяна в графика на транспорта до и от селото
15.	с. Дъбрава	<ol style="list-style-type: none"> 1. Липсва водоснабдяване в м. „Телкиева“ 2. Липсва улично осветление в махалите „Църбевци“, „Кюркчи“, „Телкиева“, „Търпузица“, „Атанасова падина“, „Бобови ниви“ 3. Пътищата на земна основа в махалите „Ръженци“, „Църбевци“ и „Телкиева“ са в лошо състояние 4. Актуализиране на Общия устройствен план на с. Дъбрава 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проектиране и изграждане на питеен водопровод за м. „Телкиева“ 2. Профилиране и полагане на трошена фракция за отбивките за м. „Ръженици“, „Църбевци“ и „Телкиева“ 3. Изкърпване на отбивки (асфалтови) за м. „Ваканици“ и м. „Веляци“ 4. Изграждане на детска площадка в двора на кметството 5. Развитие на инфраструктурата в селото
16.	с. Българчево	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ремонт на покрив на кметството и вътрешно боядисване 2. Профилиране на улици на земна основа и запълването им с фракция 3. Изкърпване на четвъртокласна пътна мрежа 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Актуализация на проект за канализация – II част 2. Възстановяване на асфалтова настилка 3. Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа (етернитова) 4. Изграждане на сондажни кладенци за допълнително водоснабдяване 5. Включване на с. Българчево към транспортната схема на община Благоевград
17.	с. Делвино	<ol style="list-style-type: none"> 1. Асфалтиране на главната улица на селото – дължина 2 км. 2. Външен ремонт на сградата на Кметството 3. Довършване ремонта на помещението на гробищен парк 4. Подмяна на оградата на гробищния парк 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Рехабилитация на пътя Благоевград – Делвино 2. Изработване на площадка за отдих в двора на Кметството 3. Поставяне на 4 бр. указателни табели
18.	с. Зелен дол	<ol style="list-style-type: none"> 1. Допълнителен водоизточник 2. Промяна в графика на транспорта до и от селото 3. Изграждане на водопроводна и канализационна мрежа и подпорни стени 4. Асфалтиране на улици 5. Газификация 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проектиране и изграждане на детски парк в имот № 30702.501.182 (Детска градина) 2. Проектиране и изграждане на открит спортен комплекс в имот № 30702.501.248

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

19.	с. Падеш	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на канализация на с. Падеш от О.Т.11 до О.Т.37 2. Подмяна на водопровода по улиците на селото 3. Ремонт на асфалтовата настилка на улиците в централната част на селото 4. Изграждане на нови бетонни стени в „Цацовско дере“ 5. Профилиране на пътищата на земна основа за махалите „Будишка“ и „Чучуковци“ 6. Ремонт на покрива на сградата на кметството 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Благоустрояване на улиците, на които е подменен водопровода 2. Проектиране и изграждане на пречиствателно съоръжение за отпадните води 3. Баластриране на пътищата на земна основа в селото и за махалите 4. Проектиране и изграждане на нов път за гробищен парк на с. Падеш
20.	с. Покровник	<p align="center">План за развитие на с. Покровник</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проектиране и благоустрояване на ул. Св. Иван Рилски“ и ул. „Христо Смирненски“ 2. Проектиране на ул. „Влахина“ и изграждане на подпорна стена, с която да се реши проблема с водоснабдяването на улицата, достъпът до къщите и до гробищния парк 3. Благоустрояване на ул. „А. Сандански“ 4. Проектиране и изграждане на канализация за отпадни води на ул. „Тодор Александров“ от О.Т.16 до О.Т.23 5. Проектиране и благоустрояване на ул. „Христо Ботев“ 6. Подмяна на етернитов водопровод на ул. „Никола Вапцаров“ и ул. „Хан Аспарух“ и изграждане на водопровод на ул. „Гоце Делчев“ и ул. „Струма“, 7. Разширение на гробищния парк 8. Газифициране на селото с цел намаляване на замърсяването на въздуха 9. Проектиране и благоустрояване на ул. „Тодор Александров“ 10. Изграждане на пречиствателна станция за отпадни води 11. Проектиране и благоустрояване на ул. „Поповска“ 12. Изграждане на водопровод на ул. „Шипка“ 13. Проектиране и благоустрояване на ул. „Иван Вазов“ 14. Довършване на тротоарите по централната улица и засаждане на дървета 15. Ремонт на покрива на кметството, сградата и пространството около него 16. Почистване коритото на река Поповска и облагородяване на бреговете 17. Поставяне на указателни табели с имената на улиците 18. Изграждане на площадка за едри битови отпадъци с цел предотвратяване изхвърлянето им в деретата. 	

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

21.	с. Рилци	<p>1. <u>Необходими средства за обезщетение на собственици на имоти при отчуждителни мероприятия:</u> - за ул. „Св. Иван Рилски“ за участък от О.Т. 63, 62, 76, 61, 60, 59, 58, 56, 55,41,122,121,52,51,105,50,83,84,49,85 до О.Т. 97, за отчуждаване – 3094 кв.м по ЗРП – Заповед № 575/82 г. Дължина на участъка – 1335 м. - улица „Цар Борис I“ за участък от О.Т. 36, 37, 110, 38, 40 до О.Т. 42, за отчуждаване – 1394 кв.м по ЗРП – Заповед №575/82 г. Дължина на участъка – 425 м. 2. Изграждане на водопровод и канализация на ул. „Охрид“ 3. Изграждане на водопровод и канализация на ул. „Струма“ 4. Изграждане на канализация на ул. „Спартак“ от О.Т.8 до О.Т.89 и подмяна на водопровода 5. Изграждане на канализация на ул. „ЦАР БОРИС I“ от О.Т.40,42,45,44,95,96,45,46,71,73,47,48,91 до О.Т.94, дължина 600 м. 6. Асфалтиране на ул. „Охрид, ул. „Струма“ и ул. „св. Иван Рилски“, ул. „Спартак“ от О.Т.8 до О.Т.89 и ул. „Цар Борис I“ от О.Т.36,37,110,38,40 до О.Т.42 - Изкърпване на ул. „Рила“ - 100 кв.м - Преасфалтиране на ул. „Трети март“ от О.Т.15 до О.Т.41 – 660 кв.м 4. Укрепване и корекция на цялото речно корито с бетон и желязо от моста на складовете на цигарената над стадиона в селото до мотел „Рилци“ с дължина 1,5 км.</p>	<p>1. Изграждане на цялостен спортен парк с прилежащите към него спортни съоръжения. В селото има изградени два стадиона, до които обаче, според сега действащата наредба на община Благоевград, достъпът е забранен за деца и възрастни от селото. 2. Възстановяване на сградата на затвореното преди десетилетия училище, находящо се на ул. „Илинден“. Създаване на „Център за личностно и творческо развитие за деца и възрастни“. Центърът ще включва пенсионерски клуб и творчески занимания за деца. 3. Разширяване и надстрояване на сградата на кметството. Към момента там се помещава библиотека към Читалище „Яне Сандански 1947“, която е разположена на едва 6 кв.м. В тази връзка е необходимо сградата да бъде разширена и надстроена, като бъде осигурена просторна библиотека ведно с читалня към нея, както и допълващи административни помещения.</p>
22.	с. Бистрица	<p align="center">Предложение за необходими благоустройствени дейности на с. Бистрица</p> <p>1. Профилиране на пътища на земна основа и направа на канавки и водостоци с обща дължина 35 км. 2. Профилиране и полагане на трошена фракция – обща дължина 42 км 3. Проектиране изграждане на мост на река Ковачица за махала „Дрено“, „Влаховска“, „Серезлийска“, „Милово“, „Гиненци“ и „Каменарци“ 4. Довършване на електрозахранването на махала „Кривулска“</p>	

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

23.	с. Бело поле	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на улица - от О.Т.89 – намираща се на ул. „Струма“ до О.Т.61 – намираща се на ул. „Ванчо Богданов“ 2. Благоустройство на ул. „Пирин“ от О.Т.63 до О.Т.94. За същата има изградена канализация и подменен водопровод 3. Преустройство на училищната сграда в детска градина 4. Изграждане на бетонно корито на канавка, изградена до Е-79. 5. Изграждане на канализационни решетки на ул. „Васил Левски“ и ул. „Струма“ 6. Асфалтиране на пътя за гробищния парк 7. Ремонт на сградата на кметството 8. Изграждане на подпорна стена и метална ограда на южната страна на училищния двор 9. Изграждане на обходен път за сметоизвозването и за тежкотоварни автомобили 10. Поставяне на пътни знаци, изграждане на „легал полицей“ и маркировка на пешеходните пътеки в населеното място 11. Изграждане на канализация на ул. „Струма“ от О.Т. 78 до О.Т.89 12. Асфалтиране на участък от Телкийски андък до ул. „Струма“ и ул. „Панайот Волов“ с дължина 100 м. и 3 м. широчина 13. Изграждане на футболното игрище в двора на училището с изкуствена трева 14. Изграждане на тротоари и асфалтиране на улици 15. Определяне самостоятелен бюджет на Кметството 16. Назначаване на работници по поддържане на чистота и озеленяване в с. Бело поле
-----	--------------	--

Изводи:

- ❖ Необходимост от ремонт, рехабилитация и изграждане на пътна мрежа в селата
- ❖ Необходимост от изграждане на ВиК инфраструктура
- ❖ Осигуряване на транспортна свързаност на голяма част то селата с общинския център
- ❖ Подобряване на достъпа до социални и здравни услуги
- ❖ Необходимост от изграждане на паркови и спортни площадки
- ❖ Необходимост от корекция на дерета и почистване на речни корита
- ❖ Газификация на селата в близост до Благоевград (Рилци, Бело поле, Зелен дол, Покровник и Изгрев)

Жилищен сектор

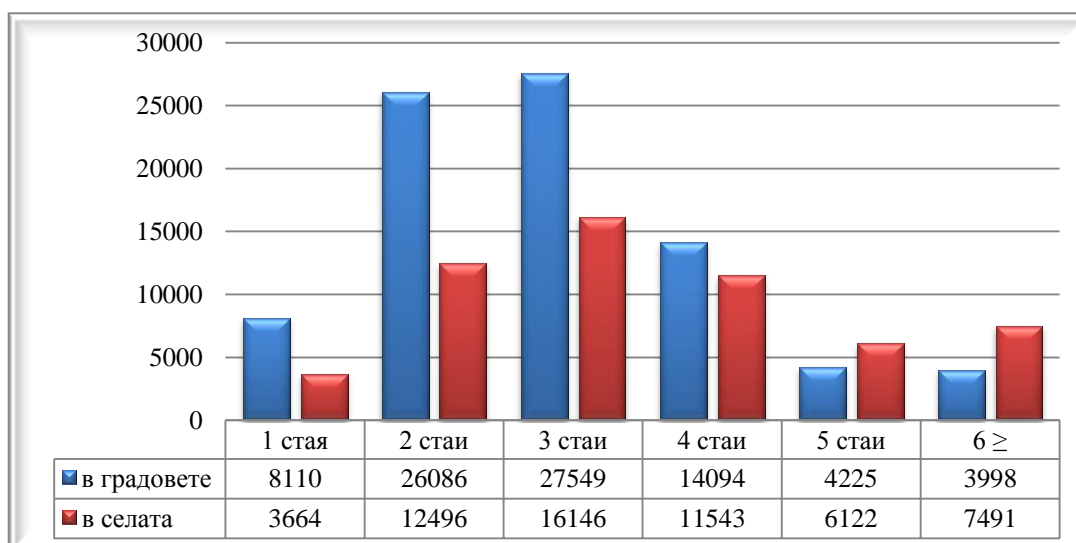
Жилищният сектор е един от двигателите на икономическото развитие, стимулира икономиката и подпомага обновяването на градовете и населените места. Жилищният сектор е ключов елемент на икономическото развитие, който следва темповете на растеж, поведението на пазарите, разпределението на финансовите, човешките и материалните ресурси. Достъпът до собствено или социално жилище е определящ за миграцията на населението и имат отношение на местно, регионално и национално ниво и усилията за провеждане на политики за ограничаване на обезлюдяването, за намаляване на регионалните диспропорции, за преодоляване на моноцентричното урбанистично развитие. Жилищната политика на регионално и местно ниво при координирането ѝ със социална политика за подпомагане както на най-бедните и уязвими групи на обществото, така и на младите хора е важен фактор за личностно и професионално развитие, икономическа активност и работоспособност на населението, живеещи в необходимите условия и среда за живот.

Върху жилищния сектор оказват влияние и увеличаващите се различия в социално-икономическото, регионалното и пространственото развитие на регионално и местно равнище, което налага да се провеждат политики, изградени на принципите на интегрираното обновяване, развитие и управление на средата за обитаване.

Настоящия анализ е насочен към жилищния сектор и неговото развитие в община Благоевград като част от жилищния сектор на областно и национално ниво, и съпоставяне на тенденции и ограничения в сектора.

Жилищни сгради в област Благоевград към 31.12.2020 г. са 79 548, от които 30 109 в градовете и 49 439 в селата. В посочените сгради има обособени 141 524 броя жилища, от които 84 062 бр. или 59,4% са в градовете и 57 462 сгради или 40,6% са в селата. Според броя на стаите, в градовете преобладават двустайните и тристайни жилища, където е съсредоточено по-голяма част от населението на областта, визуализирани в следващата диаграма.

Фигура №31: Жилища според броя на стаите в област Благоевград към 31.12.2020

Източник: НСИ

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Формираният на територията на община Благоевград жилищен фонд е вследствие от установения в общината модел на териториално, геодемографско и социално-икономическо развитие. Същият е развит на базата на съществуващите функционални и геопространствени характеристики на териториите, върху които са развити населените места и определените параметри на прилежащите им системи за обитаване.

Тенденциите в развитието на жилищния сектор в общината през годините е проследено на база предоставени данни от НСИ за броя на жилищните сгради и жилищата в общината, разпределението им по населени места, периоди на построяване, вид на конструкция и полезна им площ.

Възрастовия профил на сградите в страната е сравним с този на областта и на община Благоевград. Най-старият сегмент, построен преди 1918 г. (над 100 години), покрива 2,8% от сградите в община Благоевград, където от общо 277 сгради от този период най - много (53,8%) се намират в селата Бистрица (59 бр.), Горно Хърсово (40 бр.) и Лисия (50 бр.). Преобладаващата част от сградния фонд в община Благоевград е на възраст 40-50 години (66,5%) според броя на сградите. Най-новите сгради на възраст под 30 години са 19,13%. В периода 1991 – 2010 година е протичало най-интензивно строителството на жилищни сгради.

Таблица №54: Жилищни сгради към 31.12.2020 по периоди на построяване

ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЖИЛИЩНИ СГРАДИ ОБЩО	ПЕРИОДИ НА ПОСТРОЯВАНЕ								
		до 1918 г.	1919 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2010	2011 - 2020
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Област Благоевград	79548	1013	7634	16878	17382	13499	12012	5924	4775	431
В градовете	30109	232	1960	5532	6939	5397	4686	2735	2388	240
В селата	49439	781	5674	11346	10443	8102	7326	3189	2387	191
Община Благоевград	10056	277	1167	1663	1874	1580	1571	980	819	125
В градовете	4698	18	248	928	1194	714	572	449	502	73
В селата	5358	259	919	735	680	866	999	531	317	52
с. Изгрев	184	0	11	27	28	17	30	39	28	4
с. Бело поле	136	0	1	36	48	18	16	5	11	1
с. Бистрица	921	59	141	117	89	163	133	128	73	18
гр.Благоевград	4698	18	248	928	1194	714	572	449	502	73
с. Бучино	224	2	94	24	6	16	53	27	2	0
с. Българчево	249	4	41	26	54	54	47	15	8	0
с. Габрово	193	14	43	45	17	22	35	12	5	0
с. Г. Хърсово	203	40	8	4	6	24	71	31	19	0
с. Дебочица	39	0	8	9	4	4	8	6	0	0
с. Делвино	107	4	2	18	15	6	19	30	13	0
с. Дренково	215	5	78	25	3	29	57	12	6	0
с. Дъбрава	251	7	47	25	28	60	57	23	3	1
с. Еленово	96	0	3	7	21	3	32	8	15	7

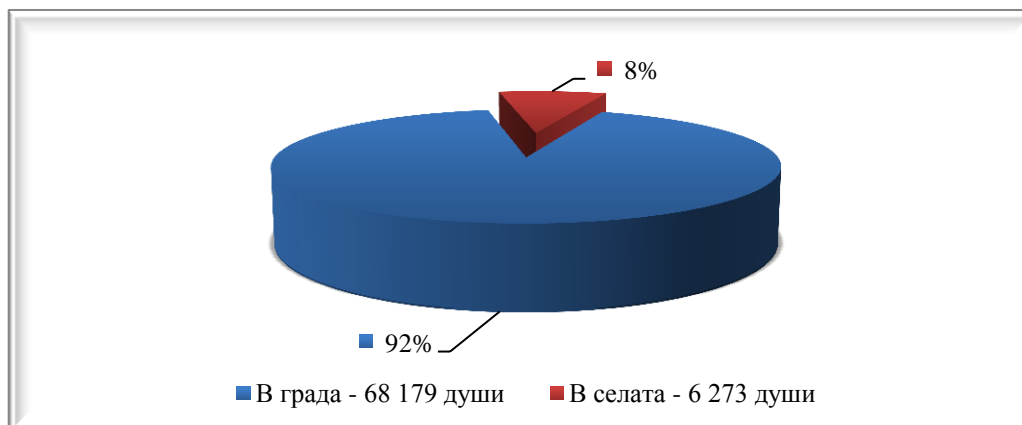
ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

с. Зелен дол	97	5	29	3	19	14	17	2	6	2
с. Клисура	93	14	29	8	0	10	23	6	2	1
с. Лешко	200	6	37	50	34	33	26	9	5	0
с. Лисия	93	50	37	2	0	1	3	0	0	0
с. Марулево	185	2	14	48	28	24	42	20	7	0
с. Мощанец	77	15	26	4	4	17	5	3	3	0
с. Обел	140	9	39	15	9	47	20	0	1	0
с. Падеш	352	3	51	78	62	76	52	21	9	0
с. Покровник	314	8	55	32	63	49	42	27	31	7
с. Рилци	261	3	17	25	46	49	50	29	35	7
с. Селище	246	5	26	22	46	45	52	40	9	1
с. Логодаж	349	4	78	79	28	43	68	29	19	1
с. Церово	133	0	4	6	22	42	41	9	7	2

Източник: НСИ

Анализът в развитието на жилищното строителство по населените места в община Благоевград показва, че в годините са се променяли тенденциите в застрояването на жилища и предпочитанията за живот в града и в селата. По периоди на построяване прави впечатление, че до 1945 година строителството на жилищни сгради е било в пъти по-голямо в селата. От общо 1444 сгради, построени до 1945 г. в общината, 1178 са изградени в селата, което е 82% от всички построени жилищни сгради за този период. В следващите 25 години (1946-1970 г.) се наблюдава обратната тенденция в застрояването, когато от общо 3537 построени сгради за цялата община, 2122 бр. (60%) са построени в гр. Благоевград. В следващите 30 години (1971 – 2000 г.) отново се засилва строителството извън града и от 4131 жилищни сгради, построени в общината, 58% са изградените в селата. В периода 2000-2020г. жилищното строителство в града отново има по-голям дял спрямо това в селата, като последните 10 години (2011 – 2020 г.) се наблюдава огромен спад в инвестициите - 85% спрямо предходните 10 години (2001-2010 г.), което до голяма степен се дължи на Световната финансова криза в периода 2008-2011 г., която доведе до 30-50%, спад в цените на жилищата и фалити на много строителни предприемачи и загуби в сектора като цяло. Друга причина за спадът в строителството е демографската криза, в която е България през последните 30 години и за която основните фактори са: отрицателния естествен прираст поради високата смъртност и ниската раждаемост и високия процент на емиграция на населението.

Фигура №32: Население на община Благоевград

В различните периоди се променя и начина на конструктивно изграждане на жилищния фонд. Към 31.12.2020 г. жилищните сгради на територията на общината са 10 056, от които 80,21% са тухлени с бетонна плоча. Значително по-малко са стоманобетонните – 6,65%, панелните - 4,11% и други - 9,03%. През последните 7 години (2014 и 2020) може да се обобщи, че се променя начина на строителство като от изградените общо 108 нови сгради, 54% са сгради с конструкция от стоманобетон, 46% са тухлени с бетонна плоча и само 1 сграда е с панелна конструкция. Тенденциите в строителството по вид на конструкциите на сградите са представени в следващи таблици:

Таблица №55: Жилищни сгради към 31.12.2014 по вид на конструкцията

ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЖИЛИЩНИ СГРАДИ ОБЩО	ПО КОНСТРУКЦИЯ				
		ПАНЕЛИ	СТОМАНО-БЕТОН	ТУХЛЕНИ С БЕТОННА ПЛОЧА	ТУХЛЕНИ С ГРЕДОРЕД	ДРУГИ
1	2	3	4	5	6	7
Област Благоевград	79172	904	2486	35582	31442	8758
В градовете	29897	729	1705	17262	9034	1167
В селата	49275	175	781	18320	22408	7591
Община Благоевград	9948	412	621	5298	2709	908
В градовете	4636	373	518	2738	958	49
В селата	5312	39	103	2560	1751	859
с. Изгрев	180	0	1	137	41	1
с. Бело поле	135	1	9	77	48	0
с. Бистрица	905	2	25	330	224	324
гр.Благоевград	4636	373	518	2738	958	49
с. Бучино	224	1	0	92	62	69
с. Българчево	249	1	0	148	84	16
с. Габрово	193	0	1	63	109	20
с. Горно Хърсово	203	1	1	113	49	39
с. Дебочица	39	0	0	13	22	4
с. Делвино	107	2	0	63	14	28
с. Дренково	215	0	0	83	131	1

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

с. Дъбрава	250	0	5	42	148	55
с. Еленово	89	3	0	68	17	1
с. Зелен дол	95	0	0	53	41	1
с. Клисура	92	0	0	26	37	29
с. Лешко	200	3	0	101	95	1
с. Лисия	93	0	0	4	38	51
с. Марулево	185	0	0	65	38	82
с. Мощанец	77	0	0	18	39	20
с. Обел	140	1	0	52	37	50
с. Падеш	352	7	9	195	115	26
с. Покровник	308	1	15	209	73	10
с. Рилци	255	6	2	200	38	9
с. Селище	245	1	17	166	48	13
с. Логодаж	348	4	16	133	186	9
с. Церово	133	5	2	109	17	0

Източник: НСИ

Таблица №56: Жилищни сгради към 31.12.2020 по вид на конструкцията

ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЖИЛИЩНИ СГРАДИ ОБЩО	ПО КОНСТРУКЦИЯ				
		ПАНЕЛИ	СТОМАНО- БЕТОН	ТУХЛЕНИ С БЕТОННА ПЛОЧА	ТУХЛЕНИ С ГРЕДОРЕД	ДРУГИ
1	2	3	4	5	6	7
Област Благоевград	79548	912	2683	35746	31433	8774
В градовете	30109	734	1832	17331	9029	1183
В селата	49439	178	851	18415	22404	7591
Община Благоевград	10056	413	669	5356	2710	908
В градовете	4698	373	551	2767	958	49
В селата	5358	40	118	2589	1752	859
с. Изгрев	184	0	2	140	41	1
с. Бело поле	136	1	9	78	48	0
с. Бистрица	921	2	33	337	225	324
гр.Благоевград	4698	373	551	2767	958	49
с. Бучино	224	1	0	92	62	69
с. Българчево	249	1	0	148	84	16
с. Габрово	193	0	1	63	109	20
с. Горно Хърсово	203	1	1	113	49	39
с. Дебочица	39	0	0	13	22	4
с. Делвино	107	2	0	63	14	28
с. Дренково	215	0	0	83	131	1
с. Дъбрава	251	0	6	42	148	55
с. Еленово	96	3	2	73	17	1
с. Зелен дол	97	0	1	54	41	1
с. Клисура	93	0	0	27	37	29
с. Лешко	200	3	0	101	95	1

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

с. Лисия	93	0	0	4	38	51
с. Марулево	185	0	0	65	38	82
с. Мощанец	77	0	0	18	39	20
с. Обел	140	1	0	52	37	50
с. Падеш	352	7	9	195	115	26
с. Покровник	314	2	16	213	73	10
с. Рилци	261	6	3	205	38	9
с. Селище	246	1	17	167	48	13
с. Логодаж	349	4	16	134	186	9
с. Церово	133	5	2	109	17	0

Източник: НСИ

Масовото въвеждане на едропанелните и други индустриализирани технологии в средата на 70-те години при строителството на жилища в област Благоевград и предимно в градовете, където се застрояват нови жилищни квартали, от 2000 г. е заменено от тухлени конструкции, поради идентифицирани през годините редица дефекти, нарушаващи експлоатационните качества на едропанелните жилищни сгради като: дефектите на строителната конструкция, на фасади и калкани, дефекти по дограма, балкони и лоджии, дефекти по обшивката на делатационните фуги, дефекти по покрива (нарушена хидроизолация, течове), дефекти в отоплителната инсталация, дефекти във ВиК инсталациите, дефекти във вентилационната система.

В община Благоевград 90,31% от панелните сгради са на територията на града. След проведена успешна общинска политика по информиране и консултиране на гражданите за възможностите по „Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради“ (НПЕЕМЖС) в периода 2015-2020 година са реализирани мерки за енергийна ефективност и са подобрили експлоатационните показатели на 38,33% от панелните сгради. По НПЕЕМЖС в област Благоевград бяха реализирани мерки за ЕЕ в общо 189 сгради, от които 143 са в град Благоевград с общо 8 214 жилища в тях, от които 96 % частна.

При анализ на наличните жилища от общия сграден фонд в община Благоевград ясно се открояват периодите на урбанизация на Благоевград. Данните показват, че към 31.12.2020 г. в 4698 сгради с 30 350 бр. жилища в града живеят 68 179 души или 92% от цялото население на общината, а в 5 358 сгради с 5 960 жилища в селата има 6 273 обитатели (8%). За града това се обяснява вследствие на високата урбанизация на Благоевград и добре изградената производствена, социална и административна инфраструктура, които са повлияли за териториалното разместване и концентрацията на населението в града. За селата може да се обобщи, че поради негативните демографски процеси в страната след годините на прехода и особено ясно изразени е рефлектирало и в отношението обитатели/жилища, където обитателите са малко повече от жилищата. За период от 9 години след преброяване на населението 2011 г. до 31.12.2020 г. данните показват, че жителите в селата са намалели с 2702 души, а жилищния фонд в селата е нараснал с 52 нови сгради, което е показател за увеличаване на дела на необитаваните жилища в общината (над 30% за страната). В същото време,

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

по данни на Евростат от началото на месец януари 2021 г, средно 41% от жилищата в страната са пренаселени, като по този показател страната ни е на трето място в ЕС.

Таблица №57: Брой население в община Благоевград 2011 и 2020

Население	2011	2020	Промяна
Общо за община Благоевград	77 441	74 452	-2 989
В град Благоевград	70 881	68 179	-2 702
В селата	6 560	6 273	-287

При съпоставяне на данните за броя на сградите, построени в града и в селата спрямо броя на жилищата и населението на общината за същия период данните показват, че по-голямата част от населението живее в града на по-малка площ и в по-малко на брой сгради. Това е обусловено от факта, че жилищния фонд в селата и начина на застрояване е различен от градското жилищно застрояване. Характерно за селата е изграждане на еднофамилни едноетажни (над 70%), двуетажни (над 25%) и на повече етажна сгради със собствено прилежащо дворно място, докато в града преобладава строителството на многофамилни жилищни сгради в режим на етажна собственост, разположени в жилищни комплекси и квартали, където се съсредоточава голяма част от населението на Благоевград. По броя на изградените жилища е видно, че от 1946 г. до настоящия момент се запазва тенденцията за концентриране на населението в административния център.

Таблица №58: Жилища към 31.12.2020 по периоди на построяване

Област, община, населени места	Жилища общо	ПЕРИОДИ НА ПОСТРОЯВАНЕ								
		до 1918	1919 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2010	2011 - 2020
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Област Благоевград	141524	1096	8615	21811	27505	30671	27519	10488	12355	1464
В градовете	84062	296	2683	9015	15083	20521	18678	6853	9762	1171
В селата	57462	800	5932	12796	12422	10150	8841	3635	2593	293
Община Благоевград	36310	296	1372	2978	5489	8890	8978	3069	4654	584
В градовете	30350	35	440	2201	4660	7855	7853	2492	4320	494
В селата	5960	261	932	777	829	1035	1125	577	334	90
с. Изгрев	238	0	11	34	38	26	42	47	33	7
с. Бело поле	199	0	1	46	67	31	30	10	12	2
с. Бистрица	928	59	141	117	89	163	133	128	73	25
гр.Благоевград	30350	35	440	2201	4660	7855	7853	2492	4320	494
с. Бучино	224	2	94	24	6	16	53	27	2	0
с. Българчево	275	4	42	27	61	58	56	18	9	0
с. Габрово	201	14	46	46	17	24	37	12	5	0
с. Г. Хърсово	203	40	8	4	6	24	71	31	19	0

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

с. Дебочица	39	0	8	9	4	4	8	6	0	0
с. Делвино	107	4	2	18	15	6	19	30	13	0
с. Дренково	215	5	78	25	3	29	57	12	6	0
с. Дъбрава	254	7	48	25	28	60	58	23	3	2
с. Еленово	107	0	3	7	25	3	34	8	15	12
с. Зелен дол	120	5	30	5	22	23	22	2	6	5
с. Клисура	95	14	29	8	0	10	25	6	2	1
с. Лешко	205	6	38	51	34	36	26	9	5	0
с. Лисия	93	50	37	2	0	1	3	0	0	0
с. Марулево	185	2	14	48	28	24	42	20	7	0
с. Мощанец	77	15	26	4	4	17	5	3	3	0
с. Обел	146	10	41	16	10	48	20	0	1	0
с. Падеш	369	4	52	79	68	83	52	22	9	0
с. Покровник	430	8	55	38	105	77	59	37	35	16
с. Рилци	386	3	18	30	73	85	86	41	38	12
с. Селище	279	5	26	23	60	56	53	45	9	2
с. Логодаж	361	4	79	81	29	50	68	29	20	1

Източник: НСИ

След 1946 г. се променя тенденцията в строителството на жилища в общината. Степента на урбанизация или съотношение на градско към селско население в община Благоевград към 2020 г. е изключително висока спрямо данните на областно и национално ниво. В община Благоевград то е 91,57%: 8,43%, за областта – 60%: 40%, за страната – 73% към 27%. По гъстотата на населението община Благоевград е с най-висок показател, представени в следващата таблица.

Таблица №59: Гъстота на населението в община Благоевград

Район	Площ в кв. км	Население	В градовете	В селата	Гъстота на население на кв. км
Общо за страната	110 994	6 916 548	5 043 186	1 873 362	62,31
Област Благоевград	6 449	301 138	181 513	119 625	46,70
Община Благоевград	620	74 452	68 179	6 273	120,08

Следващата таблица показва гъстота на населението в града и средната гъстота на населението в селата:

Таблица №60: Гъстота на населението в Благоевград и средна гъстота на населението в селата

Район	Площ в кв. км	Гъстота на населението на кв. км
Община Благоевград	620,12	124,88
град Благоевград	28,91	2 451,86
села	591,21	11,09

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

В периода 1946-1970 г. град Благоевград е нараснал 2,6 пъти. В рамките на 10 години от 1975 г. до 1985 г. населението на Благоевград нараства от 50 023 души на 64 882 души или с 29%. В периода 1970 – 2010 г. нарастването е с по-малки темпове до периода 2011-2020 г., през който населението на общината намалява.

През 1954 г. към територията на града се присъединява село Грамада, сегашния кв. Грамада, а през 1971 г. и с. Струмско. В периода 1971 – 1990 г. са изградени 15 708 жилища, което е 43,26% от всички жилища в общината към момента. В този период се изграждат жилищните комплекси Струмско, Еленово, Ален мак от панелни блокове. Най-новия жилищен квартал в Благоевград е кв. Освобождение в IV микрорайон. В периода 2001-2010 г. са изградени нови 4320 жилища, а през последните 10 години жилищата са 404 броя или 9,35% спрямо предходния 10-годишен период.

През последните 7 години се наблюдава умерено развитие на селата в периферията на града - с Рилци, с. Покровник, с. Изгрев, с. Еленово, с. Дъбрава, с. Българчево, с. Зелен дол, с. Бело поле, с. Логодаж, с. Делвино и с. Марулево, което е съпроводено и с увеличаване на населението, повишен инвеститорски интерес и реализиране на инвестиции в жилищното строителство.

Таблица №61: Жилища към 31.12.2020 по вид на конструкция

ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ, НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЖИЛИЩА ОБЩО	ПО КОНСТРУКЦИЯ				
		ПАНЕЛИ	СТОМАНО- БЕТОН	ТУХЛЕНИ С БЕТОННА ПЛОЧА	ТУХЛЕНИ С ГРЕДОРЕД	ДРУГИ
1	2	3	4	5	6	7
Област Благоевград	141524	13882	12794	66904	38457	9487
В градовете	84062	13656	11744	44255	12917	1490
В селата	57462	226	1050	22649	25540	7997
Община Благоевград	36310	9169	6325	16233	3589	994
В градовете	30350	9117	6178	13148	1778	129
В селата	5960	52	147	3085	1811	865
с. Изгрев	238	0	3	186	48	1
с. Бело поле	199	3	15	123	58	0
с. Бистрица	928	2	38	339	225	324
гр.Благоевград	30350	9117	6178	13148	1778	129
с. Бучино	224	1	0	92	62	69
с. Българчево	275	1	0	172	86	16
с. Габрово	201	0	1	66	114	20
с. Горно Хърсово	203	1	1	113	49	39
с. Дебочица	39	0	0	13	22	4
с. Делвино	107	2	0	63	14	28
с. Дренково	215	0	0	83	131	1
с. Дъбрава	254	0	7	43	149	55
с. Еленово	107	3	3	81	19	1
с. Зелен дол	120	0	2	75	42	1
с. Клисура	95	0	0	29	37	29
с. Лешко	205	3	0	103	98	1
с. Лисия	93	0	0	4	38	51
с. Марулево	185	0	0	65	38	82

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

с. Мошанец	77	0	0	18	39	20
с. Обел	146	1	0	53	40	52
с. Падеш	369	7	9	209	117	27
с. Селище	279	1	19	196	49	14
с. Логодаж	361	4	18	140	190	9
с. Церово	224	6	5	185	28	0

Източник: НСИ

По отношение на полезната площ в жилищата - Основен показател за жилищната осигуреност на населението е жилищната площ средно на едно жилище. Осигуреността с жилища на 1000 души от населението в общината е 488, за областта е 470 при средно за страната 571. Преобладаващата част от жилищата са с две и три стаи, като по-голямата част от тях са на територията на града. Жилищната площ на човек от населението за общината е 31,2 кв.метра на човек при средна полезна площ на едно жилище 74 кв. метра. Разпределено между града и селата: в града един човек използва 29,5 кв. м жилищна площ, а в селата – 49,1 кв. м. По показател „средна полезна площ на жилище“ в селата е 60,9 кв.м/човек, докато в Благоевград е 76,5 кв.м.

Таблица №62: Полезна площ на жилищата към 31.12.2020

ОБЛАСТИ, ОБЩИНИ	ПОЛЕЗНА ПЛОЩ			Полезна площ на човек от население то	Жилищна площ на човек от населението	Спомагат елна площ на човек от население то	Средна полезна площ на едно жилище
	ОБЩО	ЖИЛИЩН А	СПОМА- ГАТЕЛНА				
1	2	3	4	6	7	8	9
Област Благоевград	11 247 526	9 837 792	1 409 734	37,4	32,7	4,7	79,5
В градовете	6 798 662	5 962 496	836 166	37,5	32,8	4,6	80,9
В селата	4 448 864	3 875 296	573 568	37,2	32,4	4,8	77,4
Община Благоевград	2685463	2 322 556	362 907	36,1	31,2	4,9	74,0
В градовете	2322764	2 014 434	308 330	34,1	29,5	4,5	76,5
В селата	362699	308 122	54 577	57,8	49,1	8,7	60,9

Източник: НСИ

По отношение на собствеността, в жилищния фонд силно доминира частната - над 94% са собственост на физически лица. Държавните и общински жилища, които са важен социален инструмент са 1,93% от съществуващия жилищен фонд в общината. Общинските жилища са 701, като 183 от тях са социални жилища, изградени по проект с европейско финансиране с едностайни, двустайни и тристайни апартаменти.

Община Благоевград притежава 105 бр. общински сгради с обща застроена площ 77 224,33 кв.м, като на по-голяма част от административните сгради са реализирани мерки за енергийна ефективност (ЕЕ).

В изпълнение на проекти с безвъзмездно финансиране е подобрен сградния фонд с реализиране на мерки за ЕЕ в общо 220 сгради от сградния фонд за жилищни и

административни нужди на територията на общината (частна и публична) по следните програми:

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради - Обновени общо 143 сгради с 8214 апартамента.

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

- Проект „Обновяване на многофамилни жилищни сгради в Община Благоевград“ – общо 22 многофамилни жилищни сгради в Благоевград с 250 домакинства
- Проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в общински административни сгради“ – сградата на Общинска администрация Благоевград
- Проект „Изграждане на социални жилища в IV - ти микрорайон“
- Проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност, осигуряване на достъп за хора в неравностойно положение в сградата на Регионална служба "Пожарна безопасност и защита на населението – Благоевград“
- Проект „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност, осигуряване на достъп на хора с увреждания и цялостно обновяване на фасадите на сгради на ОД МВР и Първо РПУ – Благоевград“
- Проект „Въвеждане на мерки за подобряване на енергийната ефективност в сграда на отдел „Държавен архив“ – Благоевград, дирекция „Регионален държавен архив“ – София в Държавна агенция „Архиви“
- Проект „Инвестиции в подобряване качеството на образователната среда в Благоевградска професионална гимназия“
- Проект „Социална инфраструктура за услуги за деца“
- Проект „Резидентни услуги за деца и младежи“

Ситуацията в жилищния сектор в община Благоевград не се различава от тази в страната. Лошото състояние на жилищния фонд, влошената финансова достъпност на жилищата и дисбаланси в жилищната система като висок дял необитавани жилища и в същото време голям процент пренаселени жилища са сред проблемите в жилищната система в страната. Друг проблем на жилищната система в страната е много niskият процент на обществен жилищен фонд (2,4%), който продължава да намалява. За общината той е 1,9 %.

Изводи:

- ❖ Направени са инвестиции в голяма част от сградите, които са на повече от 50 години, за подобряване на структурните и енергийните им характеристики
- ❖ Управлението и поддържането на жилищния фонд е недостатъчно
- ❖ Висока енергоемкост на по-голяма част от сградите
- ❖ Неэффективно отопление на сградите
- ❖ Влошена достъпност до жилище по отношението цена/годишен доход
- ❖ Жилищния пазар е развит в по-голяма степен в града и в селата около периферията на града
- ❖ Увеличаване на броя и относителния дял на необитаваните жилища

❖ Делът на общественият жилищен фонд е недостатъчен (1,93%) и е разпръснат сред частни жилища в етажна собственост, което затруднява неговото управление

I.9. Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници

Спрямо административно-териториалното деление на Република България, община Благоевград се включва в състава на област Благоевград. Общината е най-голямата по население и третата по територия в рамките на област Благоевград. Границите ѝ са следните: на северозапад и север с област Кюстендил – съответно община Невестино (на северозапад), община Бобошево и община Рила (на север), на изток, югоизток и юг – съответно община Белица, община Разлог и община Симитли и на запад – със Северна Македония. Общинският център Благоевград се намира в долината на река Струма, на 360 м надморска височина в непосредствена близост до югозападните склонове на Рила, на главен път Е-79, на 100 км южно от София. Градът отстои на 27 км от границата с Република Северна Македония, на 80 км от границата с Република Гърция и на 200 км от Солун.

Община Благоевград е изградила през годините добри партньорски отношения с някои от съседните общини: Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево. Освен това Благоевград е притегателен център в сферата на образованието, здравеопазването и в осигуряването на заетост, за голяма част от населението им.

Част от най-мащабните инвестиционни проекти в сферата на околната среда и управлението на отпадъците са реализирани в партньорства със съседни общини поради мащаба на инвестициите и сложността на изпълнение на проектите, както и поради факта, че тези проекти са от стратегическа важност за целия регион и осигуряването на неговия устойчив растеж. Към настоящия момент Община Благоевград е изпълнила или изпълнява в партньорство с общините Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево редица проекти в сферата на околната среда и управлението на отпадъците, а именно:

- „Създаване на Регионална система за управление на отпадъците“ за Регион Благоевград – включва общините Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево. Изградено е депо на обща стойност 23 млн. лв., което да обслужва всички изброени общини. Депото има капацитет от 187 000 тона, а 25 000 тона ще минават през сепариращи и компостиращи инсталации.

- „Проектиране и изграждане на допълнителна инфраструктура /инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци/ за развитие на регионалната система за управление на отпадъците на регион Благоевград, включващ общини Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево“, финансиран по ОПОС 2014-2020 с бюджет 11 945 990 лв.. Компостиращата инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци и инсталацията за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци с модул за събиране на органичната фракция са изцяло иновативни по отношение на реализирания подход за имплементиране и

съчетаване на вече познати технологии, които в тази комбинация са изцяло нова концепция при изпълнението на този тип проекти. Инсталацията е разположена в сграда на три нива, като в нея за първи път се прилагат три иновации. Първата иновация е компостиращият модул на кота -12м, втората е модулът за балиране с пренос на отпадъците между различните нива на инсталациите и третата са контейнерите за стабилизиране на органична фракция, които са специална разработка за този проект. Компостиращата инсталация е с капацитет 2 516 т/годишно, а инсталацията за предварително третиране на битови отпадъци е с капацитет 24 117 т/годишно. Очакваният резултат от изпълнение на мерките по проекта е намаляване количеството депонирани битови отпадъци чрез осигуряване на допълнителен капацитет за предварително третиране на смесени битови отпадъци и за разделно събиране и рециклиране чрез компостиране на зелени и биоразградими отпадъци.

- *„Проектиране и изграждане на анаеробна инсталация за разделно събрани биоразградими отпадъци за регионална система за управление на отпадъците на Регион Благоевград”*, финансиран по ОПОС 2014-2020 с бюджет 36 444 472 лв. Основната цел на проекта е да се изгради анаеробна инсталация за разделно събрани биоразградими отпадъци, която ще обслужва общините от РСУО–Благоевград (Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево). Чрез изпълнение на дейностите по проекта ще се подпомогне намаляване на количеството на депонираните отпадъци, насърчаване третирането, рециклирането и оползотворяването на биоразградимите отпадъци по безопасен за околната среда начин. Изграждането и въвеждането в експлоатация на анаеробната инсталация, която ще обслужва общините от РСУО–Благоевград, ще допринесат за спазване на йерархията при управление на отпадъците в региона и постигане на националните цели, заложиени в действащото законодателство.

- *„Рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци на територията на Община Благоевград“*, финансиран по ОПОС 2014-2020 с бюджет 1 679 125 лв. Основната цел на проекта е изпълнение на техническа рекултивация на Клетка 3 на общинското депо за неопасни отпадъци на територията на Община Благоевград. Площадката е разположена в границите на съществуващото депо за битови отпадъци. В клетка 3 са депонирани стари битови отпадъци и са предепонирани, иззетите от клетки 1 и 2 битови отпадъци. Клетката е с изчерпан обем и подлежи на рекултивация с цялата си площ от 21,80 дка.

- *„Прилагане на мерки за успешна адаптация към климатичните промени“*, финансиран по Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014 – 2021 с бюджет 792 597 лв. Проектът е в партньорство с общините Симитли, Кочериново и Бобошево, както и IDNA, Норвегия и предвижда разработване и прилагане на 5 пилотни и иновативни мерки за смекчаване и адаптация към измененията на климата в българските общини, в изпълнение на стратегическите им планове и програми. Първата мярка е инсталиране на соларни системи за топла вода в 10 детски градини и ясли на територията на община Благоевград – 7 в Благоевград и 3 в селата Церово, Покровник и Зелен дол. Втората е създаване на електронна база данни на зелената система на града с възможност за актуализиране в реално време и публичен достъп - Регистър на зелените площи и дълготрайната растителност, Регистър на

уличната растителност и Регистър на използваните горива. Третата е свързана с инсталиране на соларни системи за топла вода в 8 детски градини и 3 социални заведения на територията на община Симитли. Следващата е пилотно въвеждане на домашно компостиране на биоразградими отпадъци в 600 домакинства на територията на община Кочериново. Последната мярка е пилотно въвеждане на домашно компостиране на биоразградими отпадъци в 600 домакинства на територията на община Бобошево.

Община Благоевград има установени отношения на сътрудничество с община Симитли и Община Кочериново и в други сфери с фокус върху опазването на културно-историческото наследство и паметниците на културата, развитието на туризма и превръщането на региона в атрактивна туристическа дестинация, предлагаща комплексни туристически услуги, разработване на съвместни туристически продукти и др.

Намеренията на Община Благоевград са тези партньорства да продължат и да се надграждат и през новия програмен период, създавайки добавена стойност за гражданите и посетителите. Също така, съгласно определените в Закона за регионалното развитие региони за планиране от ниво 2, община Благоевград попада в Югозападен район и като градска община формира градски клъстер със София. Това дава възможност да бъдат планирани и реализирани съвместни проекти с надобщинско значение и принос към развитието на целия Югозападен регион. В допълнение, община Благоевград планира партньорство и с други общини за изпълнение на концепции за ИТИ в съответствие с Интегрираната териториална стратегия на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. Основната цел е да бъдат постигнати по-големи въздействия и мащаб, в сравнение с това ако проектите бъдат изпълнени само на територията на община Благоевград или в рамките на градския клъстер.

Граничното положение на общината, общата граница със Северна Македония и близостта с Гърция дават възможности за развитие на трансгранично сътрудничество и възможности за въздействие върху регионалното сътрудничество на Балканите. Развитието на междурегионална и транснационална интеграция е залог за изграждане на „мостове“ за единно културно пространство и ресурс за устойчиво икономическо, териториално и социално развитие, повишаване на социалния капитал на района, стандарта на живот и качеството на жизнената среда.

По Програмата за трансгранично сътрудничество България-Македония, Община Благоевград е дългогодишен партньор и е изпълнила редица проекти с Община Делчево. По-значимите от тях са:

- „Разумно използване на еко ресурсите на планините Голак и Влахина“
- „Мерки за предотвратяване на наводнения на р. Бистрица и р. Брегалница“
- „Енергийно ефективно осветление в региона Благоевград - Делчево“

По Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014-2020 през изминалия програмен период Община Благоевград изпълни три проекта, вследствие на което се постави началото на успешни партньорства с общини и други институции от Република Гърция:

- КУЛТУРА БЕЗ ГРАНИЦИ - „Интегриране на трансграничното значение на историческите и археологически ценности на България и Гърция в една устойчива тематична туристическа дестинация”, изпълняван в партньорство с Министерството на културата и спорта – Главна дирекция по антиките и културното наследство на Република Гърция, Министерство на вътрешните работи (сектор Македония-Тракия), Община Амфиполи, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Регион Централна Македония и Център за учене през целия живот – ниво 2, Регионална единица Серес.

- „Зелена заетост при управление на биоразградими отпадъци” (GREEN_CREW) - Община Серес, Солунския университет „Аристотел” (Факултет по химия) и Община Нестос.

- „LYSIS – Съвместни действия за разработването и прилагането на нови технологии за оптималното управление на водните ресурси в градската среда“ – Община Драма, Община Павлос Мелас, Солунския университет „Аристотел“ (Факултет по химия).

Община Благоевград споделя ценностите, залегнали в идеята за побратимяване: приятелство, сътрудничество и взаимно опознаване на народите на Европа. Общината има подписан Меморандум за сътрудничество със следните градове:

- Батуми, Грузия
- Жилина, Словакия
- Нагасаки, Япония
- Обърн, САЩ
- Секешфехервар, Унгария
- Скопие, Северна Македония
- Солун, Гърция
- Серес, Гърция
- Делчево, Северна Македония
- Лече, Италия
- Чаковец, Хърватия

Изводи:

- ❖ Изградени успешни партньорства, включително и чуждестранни.
- ❖ Надграждане на съществуващите и създаване на нови партньорства с цел реализиране на проекти с добавена стойност на жителите и посетителите.
- ❖ Възможности за ИТИ в съответствие с Интегрираната териториална стратегия на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027
- ❖ Възможности за прилагане на подхода Лидер /Водено от общностите местно развитие в съответствие с новата Обща селскостопанска политика 2021 - 2027

I.10. Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, предвидени за реализация на територията на общината

Основните пътни направления на TEN-T мрежата се формират от пътищата с международно и национално значение, тези пътища осигуряват интеграцията на

пътната мрежа на страната с тази на съседните страни и имат важно значение за интегрирането на територията, както в национален, така и в европейски план.

През територията на общината преминава коридора от основната TEN-T мрежа на ЕС „Ориент/Източно-Средиземноморски” - железопътно (жп линия 5 София - Владая - Радомир - Дупница - Кулата) и пътно трасе по направлението Видин–София–Кулата. Автомагистрала “Струма” – София-Перник-Благоевград-граница Гърция, с планирана дължина 172 км, като към октомври 2021 г. са изградени 138 км, формира трасето на коридор „Ориент/ Източно-Средиземноморски” е основно направление за връзка с Република Гърция. Цялостното завършване на автомагистралата ще осигури значително подобрене на пътната мрежа в Югоизточна Европа и ще създаде условия за засилено сътрудничество между страните в южната част на Балканите. Завършването на магистралата е от стратегическо значение за развитие на регионите и за осигуряване на пряк маршрут през България към Егейско море. Трасето на Автомагистрала „Струма” припокрива част от Транс-европейски коридор номер IV. Това е най-натовареното трасе през България по направление север-юг.

На българска територия участъкът свързва шест от най-големите градове в западната част на страната - София, Перник, Благоевград, Враца, Монтана и Видин. Лот 3 Благоевград - Сандански се намира в близост до поречието на река Струма и в ивицата, включваща съществуващия път E79 и жп линията София - Кулата.

Лот 3 предвижда изграждане на нова автомагистрала с габарит А29 с две платна и с приблизителна дължина от 62 км. Трасето е разделено на три подучастъка с приблизителни дължини, както следва: Лот 3.1, между Благоевград и Крупник, с дължина от 12,6 км, със съответните кръстовища, земни работи и съоръжения, тунел при с. Железница, с дължина около 2 км и прилежащите пътни участъци и съоръжения, Лот 3.2, между Крупник и Кресна, с приблизителна дължина 21 км и Лот 3.3, между Кресна и Сандански, с дължина от 23,6 км. Поради проблеми с провеждането на обществените поръчки значително е забавено изграждането на тунела при с. Железница.

Община Благоевград предвижда реализирането на мащабни инфраструктурни проекти, които ще окажат влияние за развитието на общината и региона като цяло:

- Изграждане на Високотехнологична зона, обединяваща високотехнологични компании и споделено пространство за работа
- Изграждане на Индустриален и логистичен парк при Е-79 и Индустриален парк при с. Зелен дол

Автомагистрала Струма ще окаже благоприятно въздействие при изграждането на индустриалните зони (подробно описани в част IV) за инвестиции в община Благоевград, които са един от основните приоритети за 2021-2027 г.

• Обособяване на термални зони за развитие и използване на природните ресурси, с които разполага общината, в това число:

- Преустройство на „Аквапарк – Благоевград“ в модерна открита и закрыта термална СПА зона
- Ареал находище „Зелен дол“
- Ареал находище „Владишко-Дъбрава“
- Изграждане на модерен балнеосанаториум

- Обособяване на Еко и Фрийрайд зона „Картала“ за развитие на спортен и еко туризъм в местността „Бодрост“.
- Облагородяване на парк „Македония“ – изграждане на Интер експо и конгресен център, Музей, Парк, Спортен център, Православен храм и др.

Друг важен инфраструктурен обект е Регионалната система за управление на отпадъците – Благоевград, обхващаща общините Благоевград, Симитли, Кочериново, Рила и Бобошево. Общината планира да продължи инвестициите в сферата на опазване на околната среда и управление на отпадъците.

Изводи:

- ❖ Община Благоевград има стратегическо местоположение, което е благоприятно за привличане инвестиции в различни сектори.
- ❖ Изпълнение на големи инфраструктурни обекти, базирани на природните ресурси на общината, които ще допринесат не само за нейното развитие, но и за развитието на целия регион.
- ❖ Мащабни инвестиции за облагородяване на парк „Македония“, както и в областта на околната среда и управление на отпадъците.

I.11. SWOT-анализ

SWOT-анализът като качествен аналитичен и прогностичен метод дефинира действието на вътрешните и външните фактори за развитие на съответната територия и възможностите за избор на подходяща стратегия за постигане на целите на развитието. Настоящият анализ разглежда четири фактора (силни страни, слаби страни, възможности и заплахи), които да предоставят необходимата рамка за изготвяне на организационната стратегия и посока на развитие на община Благоевград. При разработването на SWOT-анализът е приложен принципа на интегриран подход, като документално проучване се комбинира с резултатите от проведените анкетни проучвания:

Таблица №63: SWOT-анализ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
▶ Благоприятно географско положение и характеристики на релефа, наличие на добри транспортни връзки	● Слабо развит туризъм на територията на община Благоевград
▶ Наличие на екологично чисти територии, благоприятен климат, богато биоразнообразие	● Нисък дял на високотехнологични предприятия, слаба инвестиционна активност
▶ Развита, диверсифицирана икономика, доминирана от сектора на търговия и услуги	● Неблагоприятни демографски тенденции на намаляване на населението в общината, висок дял на населението в нетрудоспособна възраст
▶ Стратегическо местоположение, което е благоприятно за привличане инвестиции в различни сектори	● Наличие на отрицателен естествен прираст

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

<p>▶ Наличие на разнообразен природо-ресурсен потенциал и културни забележителности на територията на общината, които са предпоставка за развитието на различни видове туризъм и за създаването на интегрирани туристически продукти и пакети с висока добавена стойност</p>	<p>●Наличие на дисбаланс във възрастовата структура на населението. Висок дял на икономически неактивните хора.</p>
<p>▶ Места в детските ясли на територията на общината, съответстващи на нуждите на жителите</p>	<p>● Морално и физически остарял сграден фонд на здравните заведения на територията на общината</p>
<p>▶ Утвърден университетски център</p>	<p>● Дефицит на медицинските специалисти по здравни грижи и лекари</p>
<p>▶ Добре развита образователна инфраструктура</p>	<p>● Липса на достъп до здравни услуги в някои от периферните части на общината</p>
<p>▶ Добре изградена система за предоставяне на социални услуги с висока степен на децентрализация, наличие на обекти от всички основни функции на социалната инфраструктура</p>	<p>● Технологичен дефицит и лимитирани възможности за прилагане на високотехнологични медицински услуги</p>
<p>▶ Добра организация и стабилна основа по отношение на събирането и транспортирането на смесените битови отпадъци от домакинствата и от бизнеса на територията на общината</p>	<p>● Липса на достатъчно многофункционални спортни съоръжения и обекти, спортни и детски площадки на открито, които ефективно да покрият нуждите на жителите</p>
<p>▶ Изграден капацитет за привличане и реализиране на проекти с европейско финансиране</p>	<p>● Недостиг на средства за поддръжка, ремонт и реконструкция на съществуващите спортни бази за високи спортни резултати, модернизацията им в съответствие със съвременните изисквания и стандарти за професионален и непрофесионален спорт</p>
<p>▶ Наличие на културно-исторически обекти с национално и местно значение на територията на общината</p>	<p>● Липса на нов, екологично чист подвижен състав за нуждите на градския транспорт и междуселищния транспорт</p>
<p>▶ Инвестиции в голяма част от сградите на територията на общината за подобряване на структурните и енергийните им характеристики</p>	<p>● Липса на достатъчно зони за паркиране</p>
<p>▶ Изградени успешни партньорства, включително и чуждестранни</p>	<p>● Амортизирана водопроводна мрежа (над 80%)</p>
<p>▶ Общинският център и големите села са с 95% изградена канализация</p>	<p>● Липса на добре организирана система за извозване на строителни отпадъци, което създава предпоставки за множество нерегламентирани сметища</p>
	<p>● Облагородяване и реконструкция на парковите зони и необходимост от създаване на нови. Липса на достатъчно зелени площи, обособени за разхождане на домашни любимци</p> <p>● Необходимост от надграждане и подобряване на електроните услуги, предлагани от общината на гражданите и бизнеса</p>

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Необходимост от разширяване и осъвременяване на капацитета за събиране, обработка и архивиране на бази данни ● Висока енергоемкост на по-голяма част от сградите и неефективно отопление ● Недостатъчен дял на общинския жилищен фонд ● Липса на ПСОВ за пречистване на отпадъчните води на по-големите села в общината ● Несъответствие между квалификацията на кадрите и нуждите на бизнеса
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
∞ Потенциал за привличане на инвестиции в отрасли и дейности с висока добавена стойност	○ Негативни ефекти от пандемията от COVID-19 върху местната икономика (спад на икономическата активност; намаляване на заетостта и увеличаване на безработицата)
∞ Възможности за подобряване на туристическата атрактивност на общината	○ Постепенно намаляване на местата за настаняване и на броя на леглата на територията на общината
∞ Налице е тенденция за увеличаване на общинския и частния горски фонд на територията на община Благоевград	○ Тенденция към намаляване на реализираните нощувки и следователно приходите от тях
∞ Наличие на висши училища, произвеждащи добре подготвени кадри в различни тематични направления	○ Непочистени дерета и неукрепени речни корита
∞ Възможност за укрепване на връзката между образователния процес и бизнеса	○ Почвите на територията на община Благоевград ерозират, вследствие промени в земеползването, климатичните промени, повишаване на температурите и продължителните засушавания
∞ Възможност за модернизиране на образователния процес чрез внедряване на цифрови технологии и иновативни методи на преподаване	○ Община Благоевград е потенциално застрашена от проявата на мащабни и трайни по своето въздействие върху околната среда и човешкото здраве явления и процеси (земетресения, наводнения, свлачища, горски пожари, опасност от промишлени аварии и аварии при превоз на опасни вещества, материали и отпадъци)
∞ Възможност за развитие на спорта на територията на община Благоевград, както и организиране на масови и регулярни спортни мероприятия и ангажиране на държавни институции, частни организации, спортни клубове и младежки организации	○ Недостатъчни средства за идентифициране, изследване, съхраняване, представяне, дигитализиране и популяризиране на културно-историческото наследство
∞ Развитие и подобряване на социалните услуги чрез изпълнение на множество проекти	○ Недостатъчни финансови средства за поддържане на наличната инфраструктура, както и за изграждане на нова

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

∞ Разкриване на нови социални услуги	○ Неблагоприятна демографска ситуация и продължаващо намаляване на населението
∞ Възможност за модернизация на градския транспорт, вкл. актуализиране транспортна схема, осигуряваща достъп до селата на територията на общината	○ Липса на постоянен контрол по отношение опазването на компонентите на околната среда
∞ Възможност за развитие на велосипедния транспорт, в това число изграждане на велоалеи, свързващи Благоевград и близките села	
∞ Изграждане на нови източници за допълнително водоснабдяване	
∞ Инвестиции за изграждане на нова, реконструкция и рехабилитация на съществуващата канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ за пречистване на отпадъчните води на по-големите села в общината	
∞ Инвестиции в областта на производството на енергия от ВЕИ	
∞ Широкомащабни кампании за промяна на нагласите на населението в посока предотвратяване на образуването на отпадъци, увеличаване на дела на разделно събраните оползотворими битови отпадъци	
∞ Възприемане на отпадъците като ресурс и преминаване към кръгова икономика	
∞ Надграждане на съществуващите и създаване на нови партньорства с цел реализиране на проекти с добавена стойност на жителите и посетителите	

II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2021-2027

Съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗРР ПИРО е разработен като стратегически и програмен документ, който определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на община Благоевград (и нейния център-град Благоевград) и връзките ѝ с други общини и съдържа конкретни параметри за развитието на територията, както и ресурсната обезпеченост за тяхното изпълнение. Разработва се за срок от 7 години.

Съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗРР ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия.

ПИРО като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за

развитие, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие на територията.

Планът интегрира регионалното и пространственото развитие и служи за определяне на актуалните проблеми, нужди и потенциали за развитие на общината, като отчита спецификата на програмите, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз и възможностите за финансиране през новия програмен период. Планирането и изпълнението на интегрирани подходи за териториално и градско развитие и на местни инициативи, допринасящи за постигане на националните цели и приоритети е в основата на постигането на кохезия и намаляване на териториалните различия.

Стратегическата рамка за развитие на община Благоевград представлява логическа и функционално-времева проекция на идентифицираните и оценени сравнителни предимства, потенциали и проблеми на територията на общината. Същата е пряко насочена към осигуряването на необходимите предпоставки, генериращи осезаем приобщаващ растеж на общинската икономика, смекчаване на вътрешно общинските дисбаланси и осигуряване на адекватна на нуждите на местната общност и бизнес средата, инфраструктурна осигуреност и обслужване.

Като цяло разработеният план за интегрирано развитие на община Благоевград представлява съвкупност от мерки, насочени към постигане на баланс между интересите на ключовите заинтересовани страни: държавните и местни власти, бизнеса, неправителствените организации и местните общности в рамките на общината. От друга страна, община Благоевград като част от пространството на Област Благоевград има ключова роля за регионалното развитие и активен принос в постигането на териториално сближаване чрез изпълнението на интегрирани политики.

Стратегията на настоящия ПИРО се основава на утвърдените теоретични модели и съвременни практики в сферата на стратегическото планиране на местното развитие, като са спазени следните основни принципи:

Приемственост и съгласуваност: документът е разработен в рамките на съществуващия европейски и национален нормативен и стратегически контекст на политиката за регионално развитие, съобразен е със съществуващите действащи стратегически и планови документи в рамките на Област Благоевград и Югозападен район за планиране.

Устойчивост: ПИРО акцентира върху цели и мерки, които ще оказват устойчив интегриран позитивен ефект върху териториалното развитие.

Партньорство между всички институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите намерения.

Аргументираност. Изводите и констатациите в ПИРО се базират на закономерностите в местното развитие, обобщени чрез проучване на общественото мнение и анализ на резултатите от анкетите на заинтересованите страни.

Координация вътре и между управленските звена на всички равнища, носещи отговорността за постигане на очакваното състояние на общината към хоризонта на планирането – 2027 г.

Публичност. ПИРО е формулиран съвместно с множество представители на община Благоевград, чрез проведената серия от анкети.

Обвързване и интегритет на действията, заложи в различните секторни политики и програми за постигане на комплексен социално-икономически ефект;

Оперативност. ПИРО включва съвкупност от мерки, които дават възможност за предприемането на ясни и конкретни действия и реализация на мотивирани проекти през следващите седем години.

Отвореност и адаптивност на стратегическите намерения към променящите се условия на средата, в която се реализира ПИРО.

Подходът за изграждането на стратегическата част обединява резултатите от проведения анализ и прилежащата му оценка (синтезен SWOT анализ и пресичане на SWOT компонентите), разнообразните мнения от проведените публични срещи и попълнените анкети, както и основните насоки от действащите законодателни и стратегически документи. Всеки от посочените компоненти е сведен до списък от ключови приоритети за развитие на община Благоевград, обединени в общ **набор от ключови теми за развитие**, на основата на които се построява и цялата стратегия за развитие на общината.

Социално-икономическият анализ на състоянието в общината завършва със синтезиран SWOT анализ, отбелязващ силните и слабите страни на общината, заедно с възможностите и заплахите в контекста на регионалното развитие и националното и европейското законодателство.

Стратегическа рамка на ПИРО 2021-2027 г.

Настоящата стратегическа рамка за развитие на община Благоевград е разработена в съответствие с методите и подходите на стратегическото планиране на местното и регионално развитие. Планирането е разглеждано като комплексен динамичен и пространствено обусловен процес, задвижван от нуждите и желанията на местната общност, съобразен със съществуващите нормативни и стратегически изисквания на развитието в европейски, национален и регионален план, отчитащ сравнителните предимства и местен потенциал на територията, включително културните и духовни традиции на общността.

ПИРО Благоевград за периода 2021-2027 г. е разработен в съответствие с предвижданията на Националната програма за развитие: България 2030, Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР) и нейната актуализация от 2019 г. (АНКПР), Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България, Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион, Социално-икономически анализ на районите на национално ниво, изготвен от „Национален център за териториално развитие“ ЕАД, проект ЕВРОПА 2030 „Предизвикателства и възможности“ и проекти на програмите за периода 2021-2027 г.

Съответствие на ПИРО 2021-2027 г. с Европейските, Националните и Регионалните стратегически документи

ПИРО е в съответствие с целите и приоритетите на ЕС в областта на *регионалната политика и стратегията „Проект Европа 2030 — предизвикателства и възможности“*. Основна цел на политиката до 2030 г. е ускоряване на икономическото сближаване в рамките на ЕС чрез целенасочена и фокусирана правителствена подкрепа за повишаване на специализацията в продукти и отрасли, характеризиращи се с по-висока технологична и научноизследователска интензивност. Своевременната технологична трансформация на икономиката и повишаването на ресурсната ефективност имат потенциала да я изведат на по-висока траектория на растеж, доближавайки жизнения стандарт на българския гражданин до средноевропейските нива.

Основен стратегически документ, който очертава политиките за развитие на България за следващите години е **Националната програма за развитие: България 2030**. Програмата е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи. Той детерминира визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

При изработването на ПИРО са взети предвид основните цели на правителството, заложи в Програмата, за периода до 2030 г, които са:

- Технологична трансформация
- Демографски подем
- Намалване на неравенствата

Реализирането на стратегическите цели е предвидено посредством целенасочени политики и интервенции, групирани в пет взаимосвързани и интегрирани оси на развитие:

➤ **Ос 1 Иновативна и интелигентна България**

Тази ос на развитие акцентира върху повишаването на конкурентоспособността на българската икономика и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж. В рамките на тази ос правителството определя три национални приоритета:

1. Образование и умения
2. Наука и научна инфраструктура
3. Интелигентна индустрия

➤ **Ос 2 Зелена и устойчива България**

Основният фокус на тази ос на развитие е устойчивото управление на природните ресурси, позволяващо задоволяване на текущите нужди на икономиката и обществото, при запазване на екологичната устойчивост, така че тези потребности да могат да продължат да бъдат удовлетворявани и в дългосрочен план. Предвидени са три национални приоритета за изпълнението на тази ос:

1. Кръгова и нисковъглеродна икономика
2. Чист въздух и биоразнообразие
3. Устойчиво селско стопанство

➤ **Ос 3 Свързана и интегрирана България**

Осигуряването на предпоставки за повишаването на конкурентоспособността и устойчивото развитие на районите на страната, както и подобряването на транспортната и цифрова свързаност, както и насърчаването на местното развитие, стъпвайки на специфичния местен потенциал, определя политиките, включени в тази ос. За тяхната реализация мерките са групирани в три национални приоритета:

1. Транспортна свързаност
2. Цифрова свързаност
3. Местно развитие

➤ **Ос 4 Отзивчива и справедлива България**

Тази ос на развитие е фокусирана върху изграждането на ефективни и отговорни публични институции. Специален акцент на политиката по отношение на групите и индивидите в неравностойно положение ще позволи постигане на по-включващ и по-устойчив растеж и споделен просперитет за всички. Тази цел се адресира от два национални приоритета:

1. Институционална рамка
2. Социално включване

➤ **Ос 5 Духовна и жизнена България**

Политиките ще адресират подобряването на здравния статус, като ключов детерминант на качеството на живот, но също и като необходимо условие за включването на индивида в заетост и социална активност, като отчита и духовните потребности на хората за пълноценно личностно и творческо развитие. За нейното реализиране правителството определя два национални приоритета:

1. Здраве и спорт
2. Култура, наследство и туризъм

ПИРО на Община Благоевград е в пълен синхрон и със заложените приоритети в **Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България**, чиято основна цел е възстановяване от кризата, предизвикана от пандемията от КОВИД-19. В голяма степен те следват линията на развитие, очертана в Национална програма за развитие: България 2030, но обхващат различни аспекти от избраните приоритетни области, които са структурирани в 4 стълба:

1. Иновативна България
2. Зелена България
3. Свързана България

4.Справедлива България

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и нейната актуализация от 2019г. (АНКПР) е продължение на концепциите за развитие, заложи в НСРР 2012- 2022 г.

При изработването на ПИРО Благоевград са съблюдавани трите стратегически цели на АНКПР, както и техните специфични цели и приоритети, които служат за координираща платформа на всички секторни политики с териториални измерения:

Стратегическа Цел 1: Териториално сближаване – чрез подобряване на свързаността на всички нива, укрепване на мрежата от градове-центрове и развитие на трансгранично, междурегионално и транснационално сътрудничество

Специфична цел 1.1. Интегриране в европейското пространство

Специфична цел 1.2. Полицентрично териториално развитие

Специфична цел 1.3. Съхранено природно и културно наследство

Стратегическа Цел 2: Икономическо сближаване - чрез подкрепа за развитие и подобряване качествата на регионалните потенциали и опазване на околната среда

Специфична цел 2.1. Регионална конкурентоспособност в подкрепа на растежа

Специфична цел 2.2. Стимулирано развитие на специфични територии

Стратегическа Цел 3: Социално сближаване - чрез създаване на равностойни условия за развитие и реализация на човешкия капитал

Специфична цел 3.1. Пространствена свързаност и достъп до услуги

Специфична цел 3.2. Качеството на образователни, здравни, социални и културни услуги

В Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югозападен район са отразени **насоките на политиката на ЕС за сближаване и регионално развитие след 2020 г.** Пет основни Цели на политиките (ЦП) ще стимулират инвестициите на политиката на сближаване на ЕС в периода 2021—2027 г.:

ЦП 1 - По-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход

ЦП 2 - По-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска

ЦП 3 - По-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността и регионалната свързаност на ИКТ

ЦП 4 - По-социална Европа — реализиране на европейския стълб на социалните права

ЦП 5 - Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на всички видове територии

В контекста на дефинираните нужди за развитие и посочената стратегическа рамка са определени стратегическите приоритети за развитие и пространствена организация на Югозападен район, описани в **Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион:**

ПРИОРИТЕТ 1: Насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход

Специфична цел 1.1. Подобряване на научно-изследователския потенциал на столицата и района

Цел 1.1.1: Подготовка за работните места

Цел 1.1.2: Разширяване на обхвата и разпространението на иновациите

Цел 1.1.3: Насърчаване на предприемачеството

Цел 1.1.4: Преход към неутрална по отношение на климата икономика

Цел 1.1.5: Насърчаване на устойчивия растеж

Специфична цел 1.2. Повишаване на инвестиционната активност, вкл. чрез изграждане на нови индустриални зони

Специфична цел 1.3. Подкрепа за регионална специализация, устойчиво валоризираща специфичните потенциали на района

Цел 1.3.1: Оползотворяване на регионалния туристически потенциал

Цел 1.3.2: Развитие на устойчиво и диверсифицирано селско стопанство

ПРИОРИТЕТ 2: Съхранение и развитие на човешкия капитал чрез осигуряване на достъп до качествени услуги

Специфична цел 2.1. Образование и обучение за високо квалифицирана работна сила

Специфична цел 2.2. Насърчаване на заетостта

Специфична цел 2.3. Осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги

Специфична цел 2.4. Подобряване на социалните услуги и социалното включване

Специфична цел 2.5. Опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги

Специфична цел 2.6. Предоставяне на качествени публични услуги

ПРИОРИТЕТ 3: По-добре свързан и устойчив район

Специфична цел 3.1. Подобряване на свързаността на района в национален и международен план и вътрешно регионалната достъпност

Цел 3.1.1: Транспортна свързаност и достъпност

Цел 3.1.2: Цифрова свързаност

Специфична цел 3.2. Подобряване качествата на околната среда чрез изграждане и подобряване на екологичната инфраструктура

Специфична цел 3.3. Запазване на биологичното разнообразие

Специфична цел 3.4. Териториално развитие и сближаване

Цел 3.4.1: Засилване на конкурентните позиции на София в европейски план и разпределяне на растежа по-широко в района

Цел 3.4.2: Развитие на градските райони и стабилизиране на селищната мрежа

Цел 3.4.3: Развитие на малките градове

Цел 3.4.4: Принос към развитието на селските райони в ЮЗР

Специфична цел 3.5. Укрепване на трансграничните перспективи

Налице е приемственост между ПИРО на Община Благоевград и **ОПР на община Благоевград 2014-2020 г.**, като настоящият документ формулира цели и приоритети, които да разширят, допълнят и надградят постигнатото при изпълнение на ОПР на Община Благоевград за периода 2014-2020 г. с визия за развитие „Община Благоевград – просперираща община, популярен и привлекателен туристически, културен и образователен център; община със съхранено историческо наследство, хармонична околна среда и добър жизнен стандарт за нейните жители“.

Кохезия с Европейския план за възстановяване

На 26 май 2020 г. Европейската комисия представи обширен план за възстановяване на Европа, за чието изпълнение ще бъде мобилизиран пълният потенциал на бюджета на ЕС. С плана ще се подпомогне преодоляването на икономическите и социалните последици от коронавирусната пандемия, създаване на условия за по-бързо възстановяване и запазването и създаването на работни места. Благодарение на инструмента Next Generation EU, разполагащ със 750 милиарда евро, както и на целенасочените увеличения на дългосрочния бюджет на ЕС за периода 2021-2027 г. общият финансов капацитет на бюджета на ЕС ще достигне 1,85 трилиона евро.

На 21 юли 2020 г. лидерите на ЕС постигнаха съгласие по този план за възстановяване и многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., поемайки курс към излизане от кризата и поставяне на основите на една модерна и по-устойчива Европа.

Инструментът Next Generation EU ще бъде разгърнат в рамките на три стълба:

1. Оказване на подкрепа на държавите членки за тяхното възстановяване и съвземане и за излизането им от кризата още по-силни
2. Даване на тласък на икономиката и мобилизиране на частните инвестиции
3. Извличане на поуки от кризата и справяне със стратегическите предизвикателства, пред които е изправена Европа

ПИРО на Община Благоевград представлява съчетание на стратегически цели, приоритети и мерки, насочени към развитие на икономиката, туризма, техническата инфраструктура, намаляване на бедността, опазване на околната среда и повишаване капацитета на общинската администрация. Концепцията за развитие във различните социално-икономически сектори отчита особеностите и закономерностите на законодателната и стратегическа рамка на регионалното развитие в европейски и национален мащаб. Структурата и посланията на стратегическата част съответстват на постановките в ЗРР, ППЗРР, „Методическите указания за разработване и прилагане на

ПИРО 2021-2027 г.“ и не противоречат на законодателството в сферата на устройство на територията, опазване на околната среда и културното наследство.

За подбора на аргументирани, изпълними и съответстващи на местните ресурси и специфика мерки и конкретни проекти е приложен специфичен подход, включващ компонентите на SWOT, проучените обществени потребности и препоръки, както и насоките на стратегическите документи от по-високо ниво.

Предложена е ясна структура, основана на интегрирания подход в стратегическото планиране - изведените цели се разгръщат в единството на очертаните приоритетни области. По този начин се постига синергичен ефект между резултатите на отделните приоритетни области, като за осъществяването на дадена цел допринасят повече от един приоритет.

Визия

Визията за развитие дава характеристики на специфичния потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ развитие. Визията на община Благоевград за периода 2014-2020 г. беше „Община Благоевград – просперираща община, популярен и привлекателен туристически, културен и образователен център; община със съхранено историческо наследство, хармонична околна среда и добър жизнен стандарт за нейните жители“. Това е всеобхватна и обобщена, но еднозначна и разбираема визия и краткия период от 7 години тя не е загубила актуалността си, защото правилната ѝ насоченост е потвърдена, а желаното състояние все още не е напълно постигнато.

В тази връзка визията за новия програмен период 2021-2027 г. запазва и пренася основното ѝ звучене и желан резултат, като я допълва с някои от обновените цели и мерки в новите европейски, национални, регионални и местни стратегически документи.

Също така са отчетени реалните оценки, в следствие анализа на социално-икономическо развитие, препоръките, дадени в Областната стратегия за развитие на Община Благоевград, анализа на силните, слабите страни, възможностите и заплахите за общината, програмите, финансирани от фондове на ЕС и новите цели и приоритети на Кохезионната политика на ЕС. Визията е водеща по отношение на стратегическата част на плана и е формулирана по следния начин:

„ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД – МОДЕРНА, ИНОВАТИВНА, СВЪРЗАНА И ЗЕЛЕНА ОБЩИНА, ОСИГУРЯВАЩА ВИСОК ЖИЗНЕН СТАНДАРТ ЗА СВОИТЕ ГРАЖДАНИ И УСЛОВИЯ ЗА УСТОЙЧИВО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ“

Цели и приоритети за развитие на община Благоевград за периода 2021-2027 г

Главна цел:

Да се постигне интегрирано устойчиво развитие, привличане на инвестиции, насърчаване на икономическата активност, повишаване стандарта и качеството на живот и преодоляване на демографската криза чрез насърчаване и подкрепа на

икономически растеж на основата на собствени и привлечени ресурси и местния потенциал на територията.

Целите и приоритетите на ПИРО са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие, но без да ги преповтарят. Формулираните приоритети произтичат от изводите на аналитичната част на документа, като се фокусират върху конкурентните предимства на общината и потенциала за развитие в съответните социално-икономически сфери. Всеки от приоритетите е свързан със съответна стратегическа цел и представлява по-краткосрочна и конкретна цел, която води до постигането на по-общите стратегически цели. При определянето на целите, приоритетите и конкретните мерки за постигането им е спазен принципът на обща, но достатъчно точна и ясна формулировка, за да не се налага честа преработка на ПИРО и да е налице ефективно разпределение на ресурсите по време на реализацията на плана.

Таблица №64: Съответствие на стратегическите цели на ПИРО 2021 –2027 с ключови стратегически документи

Съответствие на стратегическите цели на ПИРО Благоевград за периода 2021 – 2027 г. с целите в основните стратегически документите на областно, регионално и национално ниво			
ПИРО на Община Благоевград	Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион:	Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.	Националната програма за развитие: България 2030
Стратегическа цел 1. „Създаване на условия за развитие на конкурентноспособни неутрални по отношение на климата производства и устойчив икономически растеж“	ПРИОРИТЕТ 1: Насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход	Стратегическа Цел 2: Икономическо сближаване	Ос 1 Иновативна и интелигентна България; Ос 2 Зелена и устойчива България
Стратегическа цел 2. „Повишаване на качеството на живот, жизнения стандарт и подобряване на достъпа до услуги, чрез инвестиции в човешките ресурси, насърчаване на заетостта и социалното включване, разработване и прилагане на интегрирани политики“	ПРИОРИТЕТ 2: Съхранение и развитие на човешкия капитал чрез осигуряване на достъп до качествени услуги	Стратегическа Цел 3: Социално сближаване	Ос 4 Отзивчива и справедлива България; Ос 5 Духовна и жизнена България
Стратегическа цел 3. „Изграждане на съвременна инфраструктура, транспортна и дигитална свързаност, мерки за опазване на околната среда и адаптация към климатичните	ПРИОРИТЕТ 3: По-добре свързан и устойчив район	Стратегическа Цел 1: Териториално сближаване	Ос 3 Свързана и интегрирана България Ос 2 Зелена и устойчива България

промени“			
----------	--	--	--

Стратегическа цел 1. „Създаване на условия за развитие на конкурентноспособни неутрални по отношение на климата производства и устойчив икономически растеж“

Стратегическа цел 1 обхваща три ключови приоритета, които са основни двигатели на местното икономическо развитие. Прогнозните очаквания при постигане на целта са свързани със стимулиране на сектори с висока добавена стойност, при които ще бъде отчетен устойчив икономически растеж, без да има неблагоприятни въздействия върху околната среда. Стремещт за развитие на икономика, която е неутрална по отношение на климата е в основата на политиките на ЕС за новия програмен период 2021 – 2027 г. и в този смисъл заложените в ПИРО цели и приоритети са в пълен синхрон с общоевропейските тенденции на развитие. В дългосрочен аспект реализацията на целта ще повиши благосъстоянието и качеството на живот на жителите на Община Благоевград, защото ще създаде нови възможности за заетост и ще стимулира инвестициите в човешки ресурси, които да отговорят адекватно на потребностите на динамичната бизнес среда в общината.

Стратегическа цел 1 съдържа 3 приоритета и 9 мерки, които се очаква да допринесат за постигането на по-висок икономически растеж в секторите бизнес и туризъм чрез инвестиции, насочени към увеличаване на производителността на труда и добавената стойност на продуктите и услугите.

За реализиране на тази цел планираните мерки са групирани в следните приоритети:

Приоритет 1.1: „Осигуряване на подходящи условия за привличане на инвестиции“ е насочен към създаване на подходящи условия за бизнес и развитие, които да привлекат инвеститори и да концентрират голямо количество капитали на територията на общината. Стимулирането на икономическата активност, развиването на нови високотехнологични производства и интензивни на знания услуги ще допринесе за повишаване на производителността и конкурентоспособността на местната икономика, както и за по-ефективно оползотворяване на ресурсите и производствените фактори. За целта е необходимо да бъде създадена благоприятна среда за реализацията на разнообразни бизнес планове и инициативи, която да отговаря на европейските норми в областта и да бъде обезпечена с необходимата материално-техническа база, комуникации и логистика. Идентифицирани са зони на територията на Община Благоевград с подходящо местоположение, в които е налице потенциал за превръщане във високотехнологични и напълно оборудвани индустриални и логистични паркове с концентрация на модерни технологии, иновативни модели и огромен производствен капацитет. Тези зони ще представляват ядра на местната икономика и освен, че ще стимулират ръста на икономиката, ще бъдат и източник на нови работни места за жителите на Община Благоевград.

Приоритетът обхваща и мерки, свързани с насърчаването на предприемачеството, подкрепа за производствени инвестиции в сектора на МСП, подкрепа за стартиращи предприятия с висок потенциал за развитие, стимулиране на прехода към Индустрия 4.0 и развитието на публично-частни партньорства.

При залагане на мерките в Приоритет 1.1 са взети предвид специфичните цели на проекта на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП) 2021-2027 г. Финансовата обезпеченост от различни източници на финансиране за изпълнението на мерките ще подобри сравнителните позиции на общината и ще даде конкурентно предимство на икономическите сектори, които ще получат достъп до финансиране за реализация на своите бизнес планове.

Приоритет 1.2. „Насърчаване на иновациите и въвеждането на модерни технологии в предприятията“ се фокусира върху постигане на устойчив икономически подем чрез модернизиране на производствената база, внедряване на нови технологии и иновации за подобряване на качеството и конкурентоспособността на продуктите и услугите, стимулиране на научно-изследователската и развойна дейност в предприятията. Тези мерки ще доведат до интелигентен и устойчив местен растеж.

Иновационната активност на предприятията е основен показател за възможностите дадена територия да се развива балансирано, устойчиво и адекватно на бързо променящата се среда. Желанието на бизнеса да отделя значителен по своя обем ресурс за научно-изследователска и развойна дейност, както и практическото въвеждане на нови технологии съобразно индивидуалните потребности и характера на упражняваната стопанска дейност се определя от редица фактори, за които ключово значение има и ползотворното сътрудничество с местната власт. Сред основните фактори са: възможността да бъдат привлечени чуждестранни изследователи за научни разработки и изследвания и да се организират инициативи за обмен на ноу-хау и трансфер на знания, наличието на гъвкави и облекчени административни процедури по отношение на регистрация, патентоване и др., както и осигуряване на необходимата техническа инфраструктура, създаване на допълнителни стимули за предприятия с висок индекс на иновационна активност и др. Важен елемент в сферата на иновационната дейност на предприятията е прилагането на производствени модели, които ще развиват кръговата икономика и ще бъдат с неутрално въздействие по отношение на околната среда.

Основен акцент се поставя върху инвестициите в цифрова инфраструктура, които ще доведат до сигурен, ефективен и надежден обмен на данни и информация и ще намалят разходите независимо от това в коя стопанска сфера се реализира дейността. Цифровизацията е ключов елемент от дигиталния преход, към който са насочени усилията на бизнеса, за да остане конкурентноспособен и да оцелее в условията на икономическата криза, предизвикана от вируса на COVID-19. Дигитализацията в производствения сектор и в сектора на услугите е свързана с реорганизация и оптимизация на процесите, съкращаване на разходите за производство и увеличаване на добавената стойност на готовия продукт, което ще позволи конкурентно предлагане и балансирана икономика.

Може да се обобщи, че капацитетът за научни изследвания, знания и иновации е в пряка зависимост от темповете на въвеждане на нови технологии и иновативни практики, развитието на информационните и комуникационни технологии и online услугите и създаването на центрове за върхови постижения, местни лаборатории за технологични изпитвания и др., които са предвидени като мерки към настоящия приоритет в синхрон със специфичните цели на проекта на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП) 2021-2027 г., както и с Рамкова програма на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“.

Приоритет 1.3. „Устойчиво развитие на туризма“

Туризмът на територията на Община Благоевград е недостатъчно добре развит и се наблюдава непълно оползотворяване на наличните ресурси и потенциали за развитие. Местоположението, природните дадености и климатичните условия са безспорни предпоставки за ускоряване на темповете на растеж на сектора, но в същото време се налага да бъдат положени допълнителни усилия от страна на всички заинтересовани страни и местната власт за подобряване на туристическата инфраструктура и качеството на предлаганите услуги. В рамките на град Благоевград и прилежащите населени места са концентрирани голям брой паметници на културата с висока архитектурна и културно-историческа стойност, които имат сериозен потенциал за развитие. Голяма част от тях са идентифицирани и са били обект на интервенция по проекти, финансирани със средства от ЕС по линия на оперативните програми за периода 2014-2020 г. Постигнати са заложените резултати, свързани с превръщането им в привлекателни туристически обекти, но се отчита липса на концепция за поддържането, популяризирането и постигането на устойчивост при използването им. Поради тази причина голяма част от тях към настоящия момент се нуждаят от реставрация, консервация и обновяване, както и от облагородяване на прилежащата среда и достъпността, за да бъдат превърнати в завършени и конкурентни туристически продукти. Акцентът през новия програмен период се поставя върху създаването на регионални туристически продукти, чрез които ще се постигне диверсификация на предлагането в сектора от една страна и по-равномерно разпределение на ползите от туризма, от друга.

В рамките на приоритета са предвидени и мерки за разработване и изпълнение на маркетингови стратегии и програми за развитие и популяризиране на културно-историческото наследство на територията на Община Благоевград. Тези документи ще съдържат оценка, подбор и прилагане на комплекс от взаимносвързани и допълващи се мерки за реклама в местни, регионални и национални медии с висок рейтинг, участия в национални и международни изложения, борси и туристически събития, разработване на лого и слоган, реклама в печатни и електронни медии и други дейности в зависимост от спецификата на конкретния туристически продукт.

В контекста на постигането на устойчив и балансиран растеж в сферата на туризма, ПИРО на Община Благоевград акцентира върху развитието на различни форми на туризъм при отчитане на местните териториални особености и сравнителните предимства на района. В аналитичната част на плана са направени изводи, свързани с неоползотворени възможности за създаване на термални зони и на курортни зони за

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

екотуризм с необходимата прилежаща инфраструктура. В тази връзка се планират интервенции за разширяване на обхвата на предлаганите туристически услуги чрез оптимално, рационално и ефективно използване на минералните извори в региона за развитие на СПА туризъм.

От изключителна важност за развитието на туризма ще бъде и модернизирването на курортна местност „Бодрост“ и изграждането на необходимата техническа инфраструктура с цел задоволяване в максимална степен на потребностите на туристическото търсене. Туризмът е в основата на местната икономика и поради тази причина инвестициите с цел неговото развитие предизвикат паралелен ръст на оборотите на бизнеса, функционираш в обслужващата сфера и водят до общо повишаване на благосъстоянието на гражданите.

При залагане на мерките на приоритет 1.3 беше обърнато специално внимание на специфичните цели на ПРР 2021-2027 г. и актуализираната версия на Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в република България, 2014-2030 г.

Таблица №65: Приоритети 1.1-1.3. и мерки към тях

Приоритет 1.1. „Осигуряване на подходящи условия за привличане на инвестиции“	
Мярка 1.1.1.	Създаване на подходяща инвестиционна среда за привличане на стратегически инвеститори и реализиране на дейности за изграждане на активен позитивен имидж на общината като инвестиционна дестинация
Мярка 1.1.2.	Насърчаване на предприемачеството - подкрепа за създаване на нови и развитие на стартиращи предприятия в областта на високотехнологичните производства и на интензивните на знания услуги и подкрепа за производствени инвестиции в предприятията
Приоритет 1.2. „Насърчаване на иновациите и въвеждането на модерни технологии в предприятията“	
Мярка 1.2.1.	Създаване на центрове за върхови постижения, местни лаборатории за технологични изпитвания, индустриални паркове, високотехнологични зони, регионални иновационни центрове и др.
Мярка 1.2.2.	Развитие на цифровата инфраструктура и стимулиране на използването на цифрови технологии в предприятията, насърчаване на дигиталната трансформация
Мярка 1.2.3.	Насърчаване на предприятия, реализиращи производствени модели в подкрепа на кръговата икономика
Приоритет 1.3. „Устойчиво развитие на туризма“	
Мярка 2.5.1.	Изграждане на необходимата инфраструктура за развитие на различни форми на туризъм съобразно местния потенциал и наличните ресурси (зелен, спа, събитийен, културен и др.)
Мярка 2.5.2.	Разработване на маркетингови стратегии и програми за развитие на туризма и изпълнение на дейности за популяризиране на културно-историческото наследство на общината
Мярка 2.5.3.	Подкрепа на инициативи за създаване на комплексни туристически продукти, в т.ч в сътрудничество със други общини с потенциал за развитие

Стратегическа цел 2: „Повишаване на качеството на живот, жизнения стандарт и подобряване на достъпа до услуги, чрез инвестиции в човешките ресурси, насърчаване на заетостта и социалното включване, разработване и прилагане на интегрирани политики“

Фокусът на Стратегическа цел 2 е поставен върху развитието на човешките ресурси като основен фактор за жизнеността и просперитета на общината. Подобряването на образователните характеристики на населението, улесняването на достъпа до качествени услуги във всички ключови социално-икономически сектори и повишаването на административния капацитет и качеството на административното обслужване ще спомогнат за преодоляване на неблагоприятните тенденции в демографската характеристика на община Благоевград и ще стимулират механичния прираст. За постигането на тази цел са планирани интервенции в различни сфери, които представляват „меки“ мерки по своята същност и са насочени изцяло към подобряване на благосъстоянието на жителите на общината чрез инвестиции в качествени здравни, социални, образователни и културни услуги и дейности, свързани с обучения, квалификация и заетост.

Планираните мерки за постигане на дефинираната стратегическа цел са групирани в следните четири приоритета:

Приоритет 2.1. „Повишаване на образователното равнище на населението на общината“ се фокусира върху изпълнението на мерки в две основни направления. От една страна, се предвиждат дейности, които целят постигането на по-високи нива по отношение на количествено-измерими показатели в образователната сфера. Тук се включват мерки, свързани с разширяване на обхвата на предучилищното образование, нарастване на дела на завършилите средно образование и насърчаване на участието на младите хора във формално и неформално образование и обучение, изпълнението на дейности за задържане на децата в училище и превенция на ранното отпадане на ученици, създаване на условия за образователна интеграция на уязвими групи и деца със специални образователни потребности, както и на деца от населени места без функциониращи детски и учебни заведения.

От друга страна мерките, включени в настоящия приоритет, акцентират върху подобряване на качеството на образователните услуги, като в този аспект са обхванати дейности и програми за квалификация и преквалификация на възрастни, развитие на форми на учене през целия живот, създаване на предпоставки за ориентиране на образованието към професии, които имат поле за реализация на местния трудов пазар, създаване на благоприятни условия за въвеждане на иновативни практики за обучение и оценяване и дигитална трансформация на училищното образование, създаване на възможности за дуално обучение в реална среда, повишаване на дигиталната компетентност на всички участници в образователния процес и др.

Важен елемент в стремежа към подобряване на качеството на услугите в сферата на образованието е навлизането на информационните и комуникационните технологии

в обучителните дейности. Тяхното внедряване и по-широкото им използване ще бъдат основен фокус на инвестициите през новия програмен период. Отчита се и необходимостта от намиране на алтернативни решения за продължаване на образователния процес в условията на пандемия от COVID-19, като се полагат целенасочени усилия за адаптиране на образователната среда. На тази база е възможно постигането на надграждане на вече стартирали дейности по създаване на единна електронна платформа за образователни услуги, продължаване на обучението във виртуална среда по максимално ефективен начин и др. Важен иновативен елемент в сферата на образованието и е СТЕМ-базираното обучение, като за насърчаването му ще бъдат създадени подходящи условия във всички учебни заведения на територията на общината както по отношение на материално-техническата база, така и по отношение на необходимите материали и пособия за работа.

Може да се обобщи, че осигуряването на равен достъп до предучилищно и училищно образование с необходимото качество и подобряването на образователната структура на населението се очертават като ключови проблеми, върху решаването на които ще се фокусират усилията на Община Благоевград през новия програмен период. При залагане на конкретните мерки в рамките на Приоритет 2.1 са взети предвид специфичните цели на проекта на Програмата за Образование 2021-2027 г., програмите на МОН, както и проекта на Програма Развитие на човешките ресурси 2021-2027 г.

Приоритет 2.2. „Превенция на безработицата, откриване на нови работни места и насърчаване на заетостта и предприемачеството“

Дългосрочната безработица оказва сериозни неблагоприятни последици за икономиката на общината. Изпълнението на мерките в рамките на този приоритет ще допринесе за разкриване на нови възможности за професионална реализация на търсещите работа, ще стимулира икономическата активност и ще намали зависимостта от обезщетения. Според Националната програма за развитие „България 2030“ увеличаването на съгласуваността между потребностите на бизнеса и обществото, от една страна, и програмите във висшето образование и в професионалното образование и обучение от друга, ще остане ключов аспект на политиките. Ще се стимулира по-тясното сътрудничество и комуникацията между частния и публичния сектор в рамките на учебния процес. Тези дейности ще са от ключово значение за подобряването на качеството на висшето образование, стимулирайки актуалността на учебните програми в глобален контекст. Особено належащо е преодоляването на ниското ниво на компютърни и цифрови умения на човешките ресурси, което възпрепятства широкото използване на ИКТ и базираните на тях услуги.

Друго важно направление е осигуряването на предпоставки за включване в заетост на лицата извън пазара на труда и повишаване на икономическата активност. В условията на бъдещ общ дефицит на работна сила, от изключителна важност е да бъдат привлечени различни групи в обществото, които не участват пълноценно на трудовия пазар, както и да се осигури тяхната адекватна квалификация и професионални умения. Значителен е дялът на младежите, които не учат и не работят, както и на лицата в неравностойно положение, пред които са налице редица ограничения за социално включване. Чрез активни мерки на пазара на труда ще бъдат включени в пазара на

труда групи, които са извън заетост - нискообразованите лица и тези без квалификация, младите хора, хората с увреждания, хората в предпензионна възраст, продължително безработните и представителите на маргинализирани групи в обществото.

Специален акцент ще бъде поставен върху бързия преход от училище към работа и успешно включване в активен икономически живот, в т.ч. чрез стажове, чиракуване, професионално, неформално и самостоятелно обучение и придобиване на умения. За увеличаване на нивото на икономическа активност и заетостта на хората със затруднена мобилност или живеещи в селски, планински или отдалечени части на района се планират мерки като насърчаване на предприемачеството и въвеждането на иновативни практики, стимулиране на самостоятелна заетост и мобилност, включително и стартиране на самостоятелна стопанска дейност като източник на нови работни места и по-висока заетост.

В условията на демографска криза и липса на достатъчно квалифицирани кадри ще продължи реализацията на интервенции за повишаване пригодността за заетост и адаптивността на по-възрастните с цел по-дългото оставане на пазара на труда. Предвидените мерки включват предложения за обучение на работното място, придобиване на ключови знания и умения, стимули за насърчаване на заетостта, осигуряване на достъп до програми за активизиране, кариерно ориентиране, професионално обучение и др.

При залагане на мерките на приоритет 2.2 беше обърнато специално внимание на специфичните цели на Програма за развитие на човешките ресурси (ПРЧР) 2021-2027 г. и други социални програми, финансирани от МТСП и Агенция по заетостта.

Приоритет 2.3. „Подобряване на качеството на предоставяните услуги във всички социално-икономически сфери и улесняване на достъпа до тях“

Основен фактор за определяне качеството на живот в дадена община е възможността за жителите ѝ да получат качествени и достъпни социални, здравни, културни и други обществени услуги. Грижите за здравето на населението в общината са насочени към осигуряване на равен достъп до качествени, устойчиви и достъпни медицински услуги. Структурата на здравната мрежа следва да бъде адаптирана към потребностите на населението, гарантирайки равнопоставен достъп до здравни услуги на всички нива в извънболничната и болничната помощ. За целта се предвиждат както инвестиции в техническата инфраструктура (сграден фонд, медицинско оборудване и апаратура и т.н.), така и в привличането на висококвалифицирани медицински кадри с необходимата експертиза за предоставяне на адекватни здравни грижи за жителите на общината. Основен проблем по отношение на системата на здравеопазването е неравномерно разпределение на медицинските услуги, като те са концентрирани главно в административния център, а в по-малките населени места почти изцяло липсват условия за предоставянето им. За преодоляване на тези дефицити, в ПИРО на Община Благоевград за периода 2021-2027 г. са планирани дейности, свързани с подобряване на достъпа до здравни услуги, както и с подобряване на качеството на медицинското обслужване.

Документът очертава и насоките за поддържане на мрежа от социални услуги, която отговаря на нуждите на рисковите групи в община Благоевград и е ефективна в

своето действие от управленска и икономическа гледна точка. Периметърът ѝ включва и възможността за междуобщинско сътрудничество при предоставянето на определен вид социални услуги.

Изборът на приоритетите е основан на остротата на проблемите и наличните ресурси.

Отчитайки нормативните промени в сферата, обхватът на планираните интервенции е много широк - от съществуващите социални услуги (анализирайки ефективността им до момента и актуалността им към настоящата картина), до развитието на нови такива, като е отчетена необходимостта от връзка между тях. Предвижда се реализиране на актуални форми на подкрепа, в това число заместваща грижа, застъпничество, информиране и консултиране и др.

Деинституционализацията на грижата за възрастни хора и хора с увреждания е една от посоките, в които се предвижда да се положат целенасочени усилия в периода на действие на ПИРО. Планирани са дейности за реформиране на съществуващи социални услуги от институционален тип, разширяване на обхвата на предоставяне на услуги в домашна среда, мобилни услуги. Целта е повишаване на ефективността на системата за дългосрочна грижа за хората, нуждаещи се от подкрепа.

Друг важен акцент при планирането на нови социални услуги е необходимостта от развиване на интегрирани услуги. Те са от ключово значение за социалното включване и решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди. Доказаната ефективност на подкрепата с интегриран характер е отразена в ПИРО чрез включването на хоризонтални мерки и дейности в свързани сектори - здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура.

По отношение на културата, младежките дейности и спорта в ПИРО на Община Благоевград са заложили мерки, които са насочени към обогатяване и разширяване на културния календар на общината, създаване на стимули у подрастващите за включване в различни спортни и творчески дейности чрез разработване и изпълнение на подходящи програми, улесняване на достъпа до изкуство вкл. и чрез привличане на таланти и изяви дейци с международно признати постижения.

Приоритет 2.4. „Повишаване на административния капацитет и качеството на административното обслужване, насърчаване на териториалното сътрудничество“

Приоритет 2.4. „Повишаване на административния капацитет и качеството на административното обслужване“ е насочен към осигуряване на ефективни публични услуги, като необходими условия за благоприятна жизнена и бизнес среда, икономически растеж и високо качество на живота. Основна задача на публичната власт на централно и местно ниво е с дейността си да отговаря в максимална степен на справедливите очаквания на гражданите, да зачита техните права и широкия обществен интерес. Административното обслужване на бизнеса и на отделния човек трябва да е бързо, справедливо и законосъобразно. Предвидените мерки се очаква да допринесат за укрепване на институционалната среда, въвеждането на принципите на открито управление и добра информираност. Дейностите в приоритета са насочени към

формулиране и прилагане на ефективни политики, намаление на административната тежест за бизнеса и домакинствата и оптимално изразходване на финансовите ресурси.

Ще се реализират инвестиции в дигитализацията на административни услуги както на централно, така и на местно ниво. Мерките са насочени към повишаване на нивото и качеството на електронното управление, електронният обмен и електронните услуги, както и към подобряване на информационното обслужване на гражданите чрез мобилни приложения и внедряването и прилагането на нови Интернет базирани технологии в администрацията.

Предвид възможността да бъдат финансирани концепции за местно развитие с интегрирани териториални инвестиции през новия програмен период, ключова роля ще играе установяването на отношения на партньорство между различни заинтересовани страни за реализацията на съвместни проекти. В тази връзка в ПИРО е отчетена важноста на инициативи за укрепване на сътрудничеството на всички нива с цел разширяване на териториалния обхват и мащаба на инвестиционните намерения и постигането на положителни и устойчиви резултати в глобален аспект.

Таблица №66: Приоритети 2.1-2.4. и мерки към тях

Приоритет 2.1. „Повишаване на образователното равнище на населението на общината“	
Мярка 2.1.1.	Осигуряване на условия за разширяване на обхвата на предучилищното и училищното образование
Мярка 2.1.2.	Мерки за дигитална трансформация на училищното образование и за въвеждане на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование
Мярка 2.1.3.	Ориентация на образованието към професии с възможности за реализация в съответствие с потребностите на местния трудов пазар
Мярка 2.1.4.	Подкрепа за повишаване на уменията, капацитета и квалификацията на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал в системата на образованието
Мярка 2.1.5.	Улесняване на достъпа до качествено професионално обучение и програми за повишаване на квалификацията/преквалификация за възрастни
Мярка 2.1.6.	Създаване на предпоставки и изпълнение на дейности за внедряване на иновативни модели за преподаване и оценяване в образователната сфера (в т.ч STEM-базирано обучение и др.)
Приоритет 2.2. „Превенция на безработицата, откриване на нови работни места и насърчаване на заетостта“	
Мярка 2.2.1.	Осигуряване на заетост за уязвими групи на пазара на труда вкл. насърчаване на социалното предприемачество
Мярка 2.2.2.	Подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение
Приоритет 2.3. „Подобряване на качеството на предоставяните услуги във всички социално-икономически сфери и улесняване на достъпа до тях“	
Мярка 2.3.1.	Мерки за по-равномерно разпределение на здравните услуги и подобряване на достъпа на населението до първична, специализирана и болнична помощ в

	населените места на територията на общината
Мярка 2.3.2.	Прилагане на мерки за намаляване на основни рискови за здравето фактори и подобряване профилактиката на болестите, осъществяване на инициативи за повишаване на информираността на гражданите относно ползите от здравето осигуряване, ранната профилактика и диагностика на болестите и др.
Мярка 2.3.3.	Изпълнение и разширяване на обхвата на дейности за оказване на социална подкрепа на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение (осигуряване на топъл обяд, консултиране, застъпничество, патронажна грижа, асистентска подкрепа, социално жилищно настаняване и др.)
Мярка 2.3.4.	Подобряване на достъпа до изкуство
Мярка 2.3.5.	Съхраняване, укрепване и популяризиране на културни и духовни празници и организиране на културни събития в общината
Мярка 2.2.6.	Изготвяне и реализиране на програми и инициативи за развитие на детско-юношеския и ученически спорт
Приоритет 2.4. „Повишаване на административния капацитет и качеството на административното обслужване, насърчаване на териториалното сътрудничество“	
Мярка 2.4.1.	Дигитализация на административни услуги и създаване и усъвършенстване на нови форми на административно обслужване - е-правителство, електронни обществени поръчки и процедури за отдаване на концесии и др.
Мярка 2.4.2.	Оптимизация на процесите по предоставяне на административни услуги
Мярка 2.4.3.	Повишаване на административния капацитет в областта на информационните технологии, управлението на проекти и др.
Мярка 2.4.4.	Стратегическо планиране и общински политики, изготвяне на актуални кадастрални карти и устройствени планове

Стратегическа цел 3: „Изграждане на съвременна инфраструктура, транспортна и дигитална свързаност, мерки за опазване на околната среда и адаптация към климатичните промени“

Стратегическата цел е ориентирана към изграждане на адекватна инфраструктура за осигуряване на по-добра среда на живот за населението на общината. Стратегическата цел обхваща следните седем приоритета:

Приоритет 3.1. „Развитие на транспортната и цифрова инфраструктура“

Концепцията за постигане на устойчива градска мобилност е базисна в процеса на стратегическо планиране през новия програмен период. Динамиката на заобикалящата среда обуславя нарастващите потребности на населението от мобилност, като стремежът е задоволяването на тези потребности да става с минимално отрицателно въздействие върху околната среда. Като елемент на „зеления“ преход устойчивата градска мобилност предполага инвестиции в няколко направления: въвеждане на интелигентни транспортни системи, осигуряване на необходимата инфраструктура за ползване на алтернативни, екологично чисти форми на обществен

транспорт, подмяна на съществуващите транспортни средства с нови, които не замърсяват околната среда (електробуси, електромобили) и др.

Освен постигането на положителни екологични ефекти усилията на местната власт ще бъдат насочени и към подобряване на достъпността за хора в неравностойно положение, като тук се включват дейности по определяне и адаптиране на маршрути до зони с висока концентрация на публични услуги, реконструкция на елементите на уличната мрежа, закупуване на средства за обществен транспорт, които са адаптирани за хора с увреждания и др.

В контекста на подобряване на достъпността и мобилността на жителите на общината се планира и изпълнението на дейности по разширяване на маршрутните мрежи на системите за обществен транспорт включително и до по-слабо населени места на територията на общината, създаване на условия за използване на алтернативни форми на придвижване, реорганизация на графици на средствата за градски транспорт с цел намаляване на времето за придвижване и др.

По отношение на дигиталната свързаност и осигуреност с адекватна инфраструктура, са налице значителни различия в административния център град Благоевград и прилежащите по-малки населени места. В последните е констатирана необходимост от предприемане на мерки за осигуряване на надежден достъп до високо скоростен интернет, който да се използва както от домакинствата, така и в сферата на публичните услуги и бизнеса.

През новия програмен период приоритетно ще се изградят и реконструират и водоснабдителната и канализационна мрежи на територията на град Благоевград и по-малките населени места. Ще бъдат реализирани и инвестиционни намерения за изграждането на пречиствателни станции за питейни и отпадни води в курортни зони с висок потенциал за развитие.

При залагане на мерките на Приоритет 3.1 са взети предвид специфичните цели на проекта на Програма за развитие на регионите (ППР) 2021-2027 г. и проекта на Програма за транспортна свързаност 2021-2027 г.

Приоритет 3.2. „Развитие на инфраструктура за ефективно управление и използване на водните ресурси и отпадъците“ ще продължи изпълнението на мерките и дейностите по оптимизация на системата за управление на отпадъците. Планират се действия, насочени към изпълнение на пакета „Кръгова икономика“ с цел превръщане на отпадъците в ресурси. Ключов елемент на този пакет от мерки е намаляването на дела на генерираните битови отпадъци, като това може да бъде постигнато чрез предотвратяване на образуването на отпадъци и увеличаването на дела на рециклираните отпадъци включително и за площадки за разделно събиране и предварително третиране на отпадъци. Предвиждат се мерки за стимулиране на разделното събиране на отпадъци, създаване на условия за въвеждане на домашното компостиране, което ще ограничи количеството на генерираните отпадъци при източника, изграждане на достъпни центрове за повторна употреба и рециклиране и др. Предотвратяване на образуването на отпадъци може да бъде постигнато и чрез намаляване на количеството на влаганите в производството материали и суровини, които са потенциално опасни за околната среда. В този смисъл са изключително важни

и стимулите за предприятия и бизнеси, които реализират инвестиции в екологично чисти, неутрални по отношение на климата производства.

ПИРО на Община Благоевград е структуриран така, че да продължи последователните действия на Община Благоевград в областта на управлението на отпадъците, като в него са заложили дейности за разширяване и надграждане на Регионална система за управление на отпадъците (РСУО), обслужваща пет общини: Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево. Също така се предвижда изграждане на площадка за депониране на строителни отпадъци, тъй като към настоящия момент няма съществуващо депо за такъв вид отпадъци, което да отговаря на изискванията на действащото законодателство в областта на околната среда.

Освен по отношение на сектор „Отпадъци“ Приоритет 3.2. предвижда и интервенции, свързани с решаването на неотложни проблеми в областта на водоснабдяването и рационалното използване на водните ресурси. В резултат от неблагоприятните тенденции по отношение на климата и глобалното затопляне се наблюдават периоди на продължително засушаване и недостиг на питейна вода, което налага изграждането на нови резервоари за питейна вода с достатъчен капацитет за справяне с водния дефицит. В ПИРО на Община Благоевград са предвидени и инвестиции в изграждане на интегриран воден цикъл, с реализацията на които ще се постигне устойчиво и балансирано използване на водните ресурси и ще се гарантира успешната адаптация към климатичните промени.

При залагане на мерките на приоритет 3.2 беше обърнато специално внимание на специфичните цели на Програмата за Околна среда 2021-2027 г.

Приоритет 3.3. „Развитие на културна, образователна, социална, спортна и здравна инфраструктура“ е насочен към модернизирани, реконструкция и изграждане на необходимата инфраструктура в секторите култура, образование, социални дейности, младежки дейности и спорт. Това ще повиши качеството на предоставяните услуги в отделните сфери и ще осигури благоприятна среда за живот и личностно и творческо развитие за гражданите. В ПИРО на Община Благоевград са заложили дейности за модернизирани и реконструкция на елементите на градската среда с акцент върху изграждането на повече зелени зони, крайградски паркове, детски площадки и спортни площадки на открито, адаптирани за хора в неравностойно положение и др. Чрез изпълнението на описаните мерки Община Благоевград ще се превърне в привлекателно място за живот с балансирана демографска структура и висок жизнен стандарт.

Приоритет 3.4. „Развитие на енергийната инфраструктура“

Устойчивото енергийно развитие е основата на общинската енергийна политика. Този приоритет е насочен към изграждане и обновяване на електропреносната мрежа, намаляване на емисиите на парникови газове, чрез увеличаване дела на енергията от възобновяеми енергийни източници, подобряване на енергийната ефективност на сградния фонд.

Приоритет 3.5. „Развитие на селищна инфраструктура“

В рамките на приоритета са включени мерки, насочени към повишаване на качеството на живот на по-малките населени места на територията на Община Благоевград чрез изграждане на селищна инфраструктура (в т.ч. изграждане и реконструкция на улична мрежа, модернизирани водоснабдителни и канализационни мрежи, озеленяване, осветление, детски и спортни площадки, обновяване на обществени сгради на културната, здравната и социалната инфраструктура и други дейности съобразно местните нужди).

Приоритет 3.6. „Изпълнение на дейности за опазване на околната среда и справяне с климатичните промени“

В контекста на необходимостта от предприемане на спешни мерки за борба с климатичните промени и постигането на по-чиста околна среда, Планът за интегрирано развитие на Община Благоевград се фокусира около изпълнението на редица екологосъобразни дейности, които да допринесат за постигането на здравословна и устойчива градска среда. Основен акцент в планираните инвестиции представлява разработването на План за екологизиране на Община Благоевград, както и минимизиране на действието на основни замърсители на въздуха на територията на общината, като един от основните идентифицирани такива е битовото отопление на твърдо гориво.

Посочените интервенции в Приоритет 3.6 не представят изчерпателно всички мерки, към реализацията на които са насочени усилията на Община Благоевград с цел постигане на климатична неутралност. Поради нуждата от прилагане на комплексен подход в областта на опазване на околната среда под формата на интегрирани инвестиции, следва да се има предвид, че част от предвидените дейности в други приоритети в рамките на Стратегическа цел 3 също имат важен, макар и косвен, екологичен ефект и допълваща роля в процеса на прехода към зелена и климатично неутрална икономика.

Опазването на биоразнообразието като съществен елемент от опазването на околната среда също е застъпено в ПИРО на Община Благоевград. Планираните инициативи в тази посока са свързани с изграждането на Кризисен център за пострадали диви животни. Също така се предвижда изграждане на Приют за безстопанствени кучета като мярка за справяне с бездомните животни, полагане на адекватни грижи за тяхното отглеждане в подходящи условия и осигуряване на безопасна среда за жителите на общината.

При залагане на мерките в рамките на приоритета беше обърнато специално внимание на специфичните цели на ПОС 2021-2027 г.

Приоритет 3.7. „Развитие на селското и горското стопанство“

Чрез приоритета ще се повиши конкурентоспособността на сектора, като същевременно ще се осигури неговото устойчиво развитие, като се активизира инвестиционния процес, насочен към модернизирани производствените структури –

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

земеделски стопанства и преработватели на земеделска продукция, както и внедряване на иновативни решения в земеделската практика.

Реализацията на мерките ще подкрепя насърчаване на иновациите, въвеждането на нови технологии и практики в селското стопанство, които да допринасят за задоволяване на увеличаващото се търсене на хранителни продукти и на възобновяеми селскостопански суровини по начин, щадящ и съхраняващ околната среда.

Устойчивото и конкурентно горско и селско стопанство изисква от общината още по-добра организация на борба с пожарите и природните бедствия, борбата с ерозията и неблагоприятните последици от затоплянето на климата. Ще се стимулира въвеждането на превантивни мерки за предпазването на горите от пожари, възстановяването на горските масиви и осъществяването на залесителните дейности с оглед увеличаване площите, използвани по устойчив начин, преобразуване на нискокачествената изоставена земя в гори, намаляване на почвената ерозия и подобряване на водния баланс.

При залагане на мерките на приоритет 3.7 беше обърнато специално внимание на специфичните цели на Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони и Програма за околна среда (ПОС) 2021-2027 г.

Таблица №67: Приоритети 3.1-3.7. и мерки към тях

Приоритет 3.1. „Развитие на транспортната и цифрова инфраструктура“	
Мярка 3.1.1.	Разработване на планове за управление на движението и въвеждане на Интелигентни транспортни системи (ИТС)
Мярка 3.1.2.	Разработване и подобряване на устойчиви системи за обществен градски транспорт, и изграждане на необходимата инфраструктура
Мярка 3.1.3.	Изграждане и рехабилитация на общинската пътна инфраструктура и изпълнение на мерки за пътна безопасност
Мярка 3.1.4.	Изграждане, обновяване и реконструкция на вътрешно-улична мрежа и съоръженията към нея
Мярка 3.1.5.	Изграждане, обновяване и реконструкция на зони за паркиране
Мярка 3.1.6.	Модернизация на телекомуникационната мрежа и развитие на мрежите за достъп до високоскоростен и свръх-високоскоростен интернет на територията на общината
Приоритет 3.2. „Развитие на инфраструктура за ефективно управление и използване на водните ресурси и отпадъците“	
Мярка 3.2.1.	Изграждане, разширяване и/или надграждане на Регионална система за управление на отпадъци в т.ч. довеждаща инфраструктура
Мярка 3.2.2.	Изпълнение на мерки за предотвратяване на образуването на битови отпадъци
Мярка 3.2.3.	Изграждане на площадка за депониране и преработка на строителни отпадъци
Мярка 3.2.4.	Обновяване и модернизирание на системите за сметосъбиране и сметоизвозване в общината (в т.ч оборудване)
Приоритет 3.3. „Развитие на културна, образователна, социална, спортна, здравна инфраструктура“	
Мярка 3.3.1.	Поддържане и обогатяване на културната инфраструктура, обновяване и модернизация на обекти на културната инфраструктура, осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Мярка 3.3.2.	Обновяване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура за развитие на професионален спорт, осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение
Мярка 3.3.3.	Обновяване и модернизирание на инфраструктура за осъществяване на младежки дейности за личностно и творческо развитие, осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение
Мярка 3.3.4.	Обновяване и модернизирание на общинската образователна инфраструктура, осигуряване на достъп за лица в неравностойно положение
Мярка 3.3.5.	Реформиране на социални услуги от резидентен тип за лица с увреждания и възрастни лица с цел привеждането им в съответствие с новата действаща нормативна уредба, в т.ч и чрез създаване на нови социални услуги съобразно идентифицираните потребности и Картата на социалните услуги
Мярка 3.3.6.	Създаване на нови видове социални услуги (центрове за кризисно настаняване за жертви на домашно насилие и жертви на трафик на хора, общностни центрове, заместваща грижа и др.)
Мярка 3.3.7.	Изграждане на нови и подобряване на материално-техническата база на съществуващите болници на територията на общината, както и повишаване на осигуреността им с медицинска апаратура и медицински специалисти. Осигуряване на достъпна среда за хора в неравностойно положение
Мярка 3.3.8.	Инвестиране в специализирани заведения за извънболнична помощ (центрове за интегрирани здравно-социални услуги от резидентен тип, хосписи, центрове за спешна помощ и др.)
Мярка 3.3.9.	Изграждане, възстановяване и реконструкция на елементите на градската среда – в т. ч проектиране и изграждане на детски площадки и площадки със спортни съоръжения на открито, адаптирани за хора в неравностойно положение, облагородяване на междублокови пространства, озеленяване, осветление, реконструкция на площади и др.
Приоритет 3.4. „Развитие на енергийната инфраструктура“	
Мярка 3.4.1.	Рехабилитация и модернизация на системите за външно изкуствено осветление
Мярка 3.4.2.	Насърчаване, подпомагане и изпълнение на мерки за подобряване на енергийната ефективност в административни и жилищни сгради
Приоритет 3.5. „Развитие на селищна инфраструктура“	
Мярка 3.5.1.	Изпълнение на проекти за благоустрояване на селищната среда (изграждане на нови и рехабилитация на съществуващи: площади, градски паркове и градини, инфраструктура в жилищни квартали и др.)
Мярка 3.5.2.	Изпълнение на проекти за изграждане и обновяване на здравната, културната и социалната инфраструктура на територията на населените места
Приоритет 3.6. „Изпълнение на дейности за опазване на околната среда и справяне с климатичните промени“	
Мярка 3.6.1.	Дейности за намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване на качеството на атмосферния въздух
Мярка 3.6.2.	Хуманно отношение към животните
Приоритет 3.7. „Развитие на селското и горското стопанство“	
Мярка 3.7.1.	Стимулиране на развитието на биоземеделие и животновъдство
Мярка 3.7.2.	Изпълнение на дейности за наблюдение, превенция и борба с пожарите, ерозията, наводненията, неблагоприятните климатични изменения и

	вредителите в т.ч. системи за ранно известяване и др.
Мярка 3.7.3.	Подкрепа за развитие и устойчиво управление в областта на селското и горското стопанство

ЧАСТ III. ОПИСАНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННАТА СТРАТЕГИЯ, НА ПАРТНЬОРИТЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ФОРМИТЕ НА УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

1. Основание за разработване на Комуникационната стратегия

Настоящата комуникационна стратегия е изготвена във връзка с разработването на План за интегрирано развитие на община (ПИРО) Благоевград за периода 2021-2027 г. и в съответствие с изискванията в Методическите указания за разработване и прилагане на ПИРО за периода 2021-2027 г., съгласно които главната цел при разработването на ПИРО е да се осигури прилагането на принципа за партньорство и сътрудничество и да се идентифицират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за интегрирано устойчиво развитие. Друг важен момент е осигуряването на прозрачност и информация относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивира обществеността за активно участие в процеса на подготовка и реализация на ПИРО и включването на заинтересованите страни както на етапа на разработване и приемане на ПИРО, така и при реализацията на целите и приоритетите, заложиени в плана.

2. Същност, цели, обхват и принципи

Същност

Да се осигури необходимата публичност и да се предприемат всички възможни мерки за поддържане на интереса и мотивацията за участие на местните общности в определянето и в реализацията на целите и приоритетите на ПИРО, както и да гарантира прилагането на принципа на партньорство и да осигури прозрачност на процеса по изготвяне и реализация на плана чрез прилагане на подходящи мерки и действия.

Цели

- Популяризиране на ролята на ПИРО за развитието на общината
- Осигуряване на максимална прозрачност в процеса на разработване и изпълнение на плана
- Активиране и повишаване на участието и ангажираността на различни групи заинтересовани лица към процесите по разработване, обсъждане, приемане и реализиране на политики на местно ниво.

Обхват

Изпълнението на Комуникационната стратегия обхваща времеви период от стартиране разработването на плана до неговото изпълнение и отчитане. ПИРО се обсъжда и съгласува със заинтересованите органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината, като се цели предоставяната информация да достигне максимален брой представители на заинтересованите страни и да се осигури тяхното участие в обсъжданията и вземането на решенията през целия период от разработването до неговото реализиране и отчитане на изпълнението.

Принципи

При изпълнение на Комуникационната стратегия ще бъдат прилагани следните основни принципи:

- **Партньорство и сътрудничество** между заинтересованите страни за активното им участие в процеса по формиране и прилагане на политиките за устойчиво интегрирано развитие на местно ниво
- **Отчетност и публичност** в дейността на общината – създаване на условия за провеждане на дебати, предоставяне на балансирана и обективна информация, както и осигуряване на възможност гражданите да изразяват своите очаквания и предложения
- **Прозрачност** – постигане и утвърждаване на определен информационен стандарт, който удовлетворява обществената потребност от публичност в дейността на Общината

3. Задачи на Комуникационната стратегия

За целите на подготовката на Комуникационната стратегия и прилагане на принципа за партньорство и сътрудничество при разработването на ПИРО са :

- Идентифицирани заинтересованите страни и целеви групи
- Формулирани са подходящи инструменти за комуникация с всяка група заинтересовани страни в процеса на разработване на ПИРО и при неговото изпълнение и мониторинг
- Определяни са инструменти за осигуряване на прозрачност и информация относно структурата, съдържанието и изпълнението на ПИРО, очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло
- Подбрани са инструменти за събиране на идеи от заинтересованите лица за развитие на общината, в т.ч. и потенциални проектни предложения

Разработването на ПИРО Благоевград стартира с идентифициране на широк кръг заинтересовани страни и участници в процеса на формирането и прилагането на местната политика за интегрирано устойчиво развитие.

Въвличането на максимален брой заинтересованите страни и активното им участие в процеса е от изключителна важност за бъдещото интегрирано развитие на община Благоевград през 7-годишния планов период.

4. Целеви групи и заинтересовани страни

Целевите групи и заинтересованите страни са идентифицирани с оглед поставените цели и обхвата на стратегическото планиране.

Широкият набор от мерки, заложен в ПИРО и проектите, които следва да бъдат реализирани ще оказват влияние върху различни целеви групи и заинтересовани страни от различни сфери на дейност.

В зависимост от конкретната мярка и проект тези заинтересовани страни могат да включват представители на бизнеса (работодатели), инвеститори, индустриални и търговски обединения, професионални асоциации и браншови организации, неправителствени организации, местни общности, граждански сдружения, физически лица и др.

Точното идентифициране на заинтересованите страни и целеви групи ще гарантира участието на организации, представляващи гражданското общество, партньорите от областта на околната среда и организациите, отговарящи за насърчаване на социалното включване, основните права, правата на хората с увреждания, равенството между половете и недискриминацията, действащи на територията на общината.

При идентифицирането на заинтересованите страни за целите на разработване и прилагане ПИРО е взето предвид следното:

- Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие (ППЗРР), в който е посочено че: „ПИРО се съгласува със заинтересованите органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината“

- Потенциални бенефициенти по програмите на ЕСИФ и други донорски организации, които следва да оказват пряко влияние върху разработването на стратегическата част на плана, очертаваща бъдещото развитие на общината

- Потенциални ползватели на резултатите, които се очаква да бъдат създадени при изпълнението на ПИРО, могат да оказват индиректно влияние

Съгласно горните разбирания, пряко или непряко влияние върху подготовката и реализацията на ПИРО могат да окажат следните заинтересовани страни:

- ✓ Представители на публичната и местната власт, в това число областната администрация, общински съветници, кметове и кметски наместници

- ✓ Представители на бизнеса, в това число: еднолични търговци, земеделски производители, кооперации; юридически лица, регистрирани по Търговския закон (микро предприятия, МСП, ключови инвеститори на територията на общината), представители на обединения и сдружения на бизнеса

- ✓ Браншови организации

- ✓ Представители на образователни, здравни, културни, социални, спортни институции, научни среди и др.

- ✓ Представителите на експлоатационни компании

- ✓ Неправителствени организации

- ✓ Представители на структури на гражданското общество

- ✓ Гражданското общество

Целевите групи са два типа – вътрешна и външна.

Вътрешната целева група се формира със заповед на кмета, която съгласно методическите указания ще отговаря за подготовката и одобряването на ПИРО. Работната група определя етапите, практическите действия и приема програма - график за изработването на ПИРО. Групата ще бъде в състав от минимум 10 души с експертиза и представителност на широк спектър от социално-икономическите дейности на територията. Към вътрешните заинтересовани страни се включва и Общински съвет - Благоевград, който определя политиката за изграждане и развитие на общината, решава жизнено важни въпроси на жителите на населените места и упражнява контрол над дейността на общинската администрация.

Външната целева група обхваща заинтересовани страни, които могат да окажат пряко или непряко влияние върху подготовката и реализацията на плана. По сфери на дейност те включват представители на:

1. Инвестиции и бизнес

Производители и преработватели

- Предприятия в сектор С, D и E на икономика, съгласно КИД 2008
- Регионална търговско-промишлена камара
- Професионални и браншови сдружения и фондации
- Организации и агенции, имащи отношение към икономическото развитие на територията
- Организации, занимаващи се с подбор, обучение и преквалификация на персонала
- Агенцията за заетост
- Банки, работещи на територията

Търговия и услуги

- Юридически и физически лица, чиято основна дейност е търговия и услуги
- Регионална търговско-промишлена камара
- Организации занимаващи се с подбор, обучение и преквалификация на персонала
- Агенция за заетост
- Банки, работещи на територията

Туризм

- Община Благоевград
- Хотелиери и ресторантьори
- Къщи за гости
- Организации (стопански и нестопански), предлагащи алтернативни туристически услуги
- Туристически агенции и оператори
- Професионални и браншови организации
- Организации, имащи отношения към развитието на туризма
- Рекламни агенции
- Организации, занимаващи се с подбор, обучение и преквалификация на персонала

2. Здравеопазване и социални дейности

- Община Благоевград
- Организации, предоставящи социални услуги – стопански и нестопански
- Агенция за социално подпомагане
- Организации и агенции, имащи отношение към предоставянето на социални услуги и грижа за хората в неравностойно положение
- Организации, предоставящи здравни услуги – стопански и нестопански
- Лечебни заведения
- Професионални и браншови сдружения и фондации
- Държавни и общински институции в сферата на социалните грижи и здравеопазването
- Пенсионерски клубове, пациентски организации и др.

3. Култура и образование

- Културни институции – местни и държавни
- Читалища
- Образователни институции – местни и държавни
- Регионално управление на образованието
- Организации и агенции, занимаващи се и имащи отношение към културата и образованието – стопански и нестопански
- Община Благоевград

4. Инфраструктура и комуникации

- Община Благоевград
- Държавни и регионални агенции, имащи отношение към инфраструктурата и комуникациите
- Областна администрация
- Строителни организации
- Жилищни кооперации и сдружения
- Професионални и браншови организации
- Архитекти и проектантски организации
- Общински и държавни предприятия, имащи отношение към инфраструктурата и комуникациите
- Стопански организации, предлагащи транспортни и комуникационни услуги

5. Екология и опазване на околната среда

- Община Благоевград
- РИОСВ – Благоевград
- Държавни и регионални агенции, имащи отношение към екологията и опазване на околната среда
- Областна администрация
- Професионални и браншови организации
- Проектантски организации
- Общински и държавни предприятия, имащи отношение към екологията и опазване на околната среда

- Сдружения и фондации, имащи отношение към екологията и опазването на околната среда

6. Селско, горско и рибно стопанство, преработка на земеделски и горски продукти

- Земеделски производители – физически и юридически лица
- Рибовъди и преработватели – физически и юридически лица
- Дърводобивни и дървопреработващи организации
- Преработватели на земеделска продукция
- Общинска служба по земеделие и гори
- Областна дирекция на ДФЗ
- Държавни горски стопанства и лесничейства
- ЮЗДП Благоевград
- Ловно-рибарски съюзи
- Професионални и браншови сдружения и фондации
- Съюзи на потребителите

7. Младежки дейности и спорта

- Община Благоевград
- Държавни и регионални агенции, имащи отношение към младежта и спорта
- Спортни клубове – стопански и нестопански организации
- Младежки организации – формални и неформални
- Организации и съюзи, имащи отношения към младежта и спорта

8. Местна, регионална власт и местни медии

- Общински съвет Благоевград
- Кмет на община Благоевград
- Заместник-кметове на община Благоевград
- Кметове на населени места/кметства от територията на общината
- Представители на местни медии

9. Партньори от съседни общини, разработващи ПИРО

- Експертни екипи, разработващи ПИРО в Столична и съседни на Благоевград общини
- Представители на съответните общинските администрации (Столична и съседни на Благоевград общини), ангажирани с ПИРО

5. Изпълнение на Комуникационната стратегия

Настоящата стратегия се прилага на няколко нива:

- **Общи комуникационни дейности** по етапите на подготовка, разработване, прилагане и изпълнение на ПИРО - обхващат дейности, които се осъществяват на определени ключови етапи при изготвянето и изпълнението на ПИРО. При тях се използват единни комуникационни канали и средства, чиято цел е да ангажират максимално много заинтересовани лица.

- **Конкретни комуникационни дейности**, насочени към определените целевите групи - обхващат дейности, които са насочени към определена целева група и използват най-подходящите за нея комуникационни средства и/или канали.

Комуникационните канали са средствата, чрез които дадена информация достига до всяко заинтересовано лице.

Основните канали, които следва да се използват при изпълнението на комуникационната стратегия са, както следва:

Електронни медии – публикуване на материали на страницата на общината

Печатни медии – публикуване на прессъобщения

Представяне в социални медии (мрежи).

Директна и индиректна комуникация - по време на всички събития, които се осъществяват в процесите на подготовка, разработване, прилагане и отчитане на ПИРО.

Директните форми на комуникация включват:

- Публични дискусии и обсъждания
- Партньорски срещи с експерти, разработващи ПИРО в съседни общини
- Преки интервюта със заинтересованите страни
- Работни дискусии/Фокус групи с идентифицираните заинтересовани страни
- Пресконференции, разпространяване на информационни съобщения за предстоящи срещи и обсъждания на ПИРО

- Други Интернет инструменти
- Индиректните форми на комуникация включват:
- Медийни публикации под формата на прессъобщения, анализи и интервюта
- Проучвания на общественото мнение
- Инициране и разпространяване на дискусии, свързани с актуална информация в местните социални мрежи.

Изборът на комуникационни средства и дейности при прилагането на настоящата стратегия е съобразен със спецификата на посланията и характеристиката на целевата група. Подходът в комуникацията по отношение на използваните канали и посланията ще бъде специфичен за всяка една от тях и ще бъде съобразен с тяхното ниво на информираност.

Предвидени дейности на етап разработване на ПИРО Благоевград

Комуникационната стратегия се фокусира върху специфичните дейности и подходи, които следва да се използват за привличане на заинтересованите страни в процеса на разработване на ПИРО. Те са свързани с необходимостта от повишаване публичността на плана и осигуряването на необходимата информация за гражданите, включващо проучвания на мнението на всички заинтересовани страни, както и различни разяснителни кампании, които обхващат:

- Онлайн анкети сред населението на община Благоевград, представители на бизнеса и неправителствения сектор в общината
- Въпросници до образователни, културни, здравни, социални, спортни организации и институции за проучване на техните нужди

- Работни срещи/Фокус групи на етап разработване на плана с включване на заинтересовани страни при формиране на приоритетите за бъдещото развитие на общината

- Преки интервюта с представители на заинтересованите страни и на представители на община Благоевград

- Набиране на проектни идеи чрез разработен за целта формуляр

- Обществени обсъждания за представяне на предвижданията на плана, за ролята на гражданите и на бизнеса по отношение определянето на приоритетите за развитие на общината и реализацията им, както и очакваните резултати в икономическата, социалната сфера, в областта на техническата инфраструктура и околната среда.

Изборът на комуникационни средства и дейности при прилагането на настоящата стратегия е съобразен със спецификата на посланията, характеристиката на целевата група.

Стратегията е фокусирана и върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проектни идеи с участието на публичния сектор, насочени към подобряване на физическата среда и на услугите, предоставяни на гражданите и бизнеса. Използван е подходът „отдолу-нагоре“ при идентифициране на нуждите, потенциала за развитие и възможните решения. Определянето на целите и приоритетите на плана и на мерките, чрез които ще се реализират тези цели и приоритети ще се планират с активното участие на гражданското общество като на гражданите ще се предоставят възможности да идентифицират проблемите в средата около тях, да предлагат решения и да работят за реална промяна на ситуацията.

При разработване на ПИРО на община Благоевград за периода 2021 -2027 са реализирани следните мерки за включване на заинтересованите страни и публичност:

- **Провеждане на онлайн анкета** – Бяха разработени три анкетни карти за проучване на мнението на местния бизнес, неправителствения сектор и общественото мнение в община Благоевград. В рамките на анкетното проучване беше разработен и публикуван Фиш за набиране на проектни предложения от заинтересовани лица. Анкетирането се проведе онлайн (<http://www.blgmun.com/calendar206/1zkr.html>).

Анкетното проучване се проведе през месец август 2020 г., но поради слабия интерес от страна на заинтересованите страни същото се проведе втори път през месец май 2021 г. Целта беше да се проучат нагласите на населението, местния бизнес и неправителствения сектор по отношение развитието на общината в следващия програмен период, както и техните конкретни идеи за значими проекти, които да подобрят облика на града и качеството на живот като цяло.

Получени са общо 154 анкети, от които: от жителите на общината – 123 бр., от бизнеса – 29 броя и от неправителствения сектор – 2 бр. Не са постъпили попълнени фишове с проектни идеи.

- **Провеждане на обществени обсъждания**

Проведено 1 обществено обсъждане на публикувания проект на ПИРО на 23.03.2021 г. (<http://www.blgmun.com/news5889/obshtina-Blagoevgrad-pokana.html>).

Предвид спазване на противоепидемичните мерки и забраната за организиране на мероприятия на закрито общественото обсъждане се проведе онлайн чрез платформата Zoom. Целта бе да се обсъдят включените в плана приоритети и мерки за интегрираното развитие на общината. В обсъждането взеха участие 18 представители на заинтересованите страни, на консултанта и експерти от Общината. На база на получената обратна връзка по време на обсъждането за значителни пропуски по аналитичната част, приоритетите и мерки в публикувания проект на ПИРО бе взето решение за повторно публикуване на анкетните карти, публикувани през месец август 2020 г.

• Провеждане на работни срещи с фокус групи

Проведени 3 онлайн работни срещи с представители на фокус групи, както следва:

Фокус група I: хранително-вкусова промишленост, строителство, ИТ-сектор, услуги, преработваща промишленост, търговия, селско, горско стопанство и други – проведена на 19.05.2021 г. от 10:00 ч.

Фокус група II: Социални дейности и здравеопазване, Култура и образование, Младежки дейности и спорт – проведена на 19.05.2021 г. от 11:00 ч.

Фокус група III: Инфраструктура и комуникации, Екология и опазване на околната среда, Туризъм – проведена на 21.05.2021 г. от 11:00 ч.

Работните срещи се проведоха онлайн в платформата Zoom предвид спазване на противоепидемичните мерки и забраната за организиране на мероприятия на закрито поради COVID 19 (<http://www.blgmun.com/news5992/obshtina-Blagoevgrad-pokana.html>).

Целта на срещите бе да се направят консултации и да се обсъдят вижданията на представителите на различните сектори за бъдещото развитие на общинския център и всички населени места в общината.

Работните срещи преминаха при слаб обществен интерес. В тях взеха участие общо 39 души, включително с представителите на общината и консултанта по разработване на ПИРО.

• Провеждане на проучване сред заинтересованите страни

Променен бе подхода на събиране на информация, мнения и предложения от заинтересованите страни след незадоволителните резултати от проведените две анкетни проучвания, последвалите ги обществени обсъждания и получената обратна връзка от представители на заинтересованите страни за пропуски в публикувания проект на ПИРО и необходимостта от по-задълбочен анализ и отчитане на местните специфики на общината. Разработиха се нови формуляри с отворени въпроси, което даде възможност за свободно изразяване на мнения и предложения от всички заинтересовани страни. Формулярът за публични и частни организации и институции съдържаше и въпроси относно текущото състояние на сградния фонд и материално техническата база на институцията и организацията и необходимостта от подобряването им, които да се включат като потенциални проектни идеи в ПИРО на община Благоевград.

Формулярите бяха разпространени чрез Интернет и Фейсбук страниците на Община Благоевград, по електронна поща - изпратена до 263 организации и институции, чрез електронни медии и по време на провеждани работни срещи с представители на заинтересованите страни.

Проучването стартира на 11.08.2021 г. и до 20.09.2021 г. са получени общо 237 формуляра, от които: 68 броя от публични и частни организации и институции, 39 броя формуляра с проектни идеи, 107 броя от жители на общината и 23 броя от кметове и кметски наместници.

• Набиране на проектни идеи

Част от проведеното проучване на заинтересованите страни бе и идентифицирането на проектни идеи с цел да се структурират и определят приоритетни за изпълнение проекти и възможности за партньорства чрез активното участие на всички заинтересовани страни. Проектна идея можеше да подаде всяка заинтересована страна на територията на общината, включително идеи за обекти от общинската инфраструктура (<http://www.blgmun.com/news6167/obshtina-Blagoevgrad-Plan-za-integrirano-razvitiie.html>).

В периода от 11.08.2021 до 20.09.2021 г са постъпили общо 39 проектни идеи от следните целеви групи: 11 бр. от представители на бизнеса, 12 бр. от публични организации и институции, 8 бр. от неправителствени организации и 8 бр. от граждани.

• Проведени индивидуални срещи и интервюта

До момента са проведени редица срещи и индивидуални интервюта с представители на заинтересованите страни във връзка с разработването на ПИРО Благоевград, включително с цел мотивиране за участие в определянето и в реализацията на целите, приоритетите и мерките на ПИРО Благоевград.

Всички постъпили до момента предложения от заинтересованите страни от проведените анкетирания и проучвания, обществени обсъждания, работни срещи и индивидуални интервюта са обработени и са аргументирано отразени в ПИРО Благоевград.

Комуникационен механизъм за осигуряване на информация и отчетност на етапа на изпълнение на ПИРО, относно постигнатите резултати.

В периода на изпълнение и мониторинг на ПИРО се предвиждат следните мерки.

Мерки в етап на изпълнение:

1. **Провеждане на публични и информационни събития** - при идентифициране на заинтересовани страни за осъществяване на съвместни проектни идеи и при идентифициране и структуриране на Концепция за ИТИ.

2. **Провеждане на обществени консултации** - при дефиниране на проектни предложения и обсъждане на партньорства.

3. **Публикуване на онлайн анкетно проучване** в интернет платформата за обществено обсъждане в ИСУН или www.eufunds.bg, или по време на събития - при дефиниране на проектни предложения.

4. **Обществени консултации** - при обсъждане на проектни предложения и концепции за ИТИ.

5. **Експертни срещи** - при разработване на проектни предложения.

6. **Публично обсъждане** - представяне на приоритетни проекти за развитието на общината.

Мерки в етап на мониторинг:

1. **Провеждане на публично обсъждане** - при необходимост от изменение/допълнение на ПИРО.

2. **Провеждане на обществени консултации** - при изготвяне на междинна и последваща оценка на ПИРО.

3. **Публикуване на интернет страницата на общината** – при изготвен Годишен доклад от изпълнението на ПИРО, междинна и последваща оценка.

Годишният доклад се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от Общински съвет до 31 март на всяка следваща година и се оповестява на интернет страницата на Общината. Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ПИРО се изпраща на Председателя на Областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

4. **Експертни срещи.** При необходимост от изменение на ПИРО.

5. **Провеждане на публично обсъждане.** Резултатите от изпълнението на ПИРО.

Кметът на общината внася за обсъждане и одобряване от Общински съвет Благоевград доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на ПИРО. Докладите се публикуват на интернет страницата на общината и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

В цялостният процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват Общински съвет, Кметът на общината, кметове на кметства и кметски наместници, общинска администрация, социални и икономически партньори, неправителствени организации и представители на гражданското общество в общината.

Описание на предвидените мерки за комуникация, информация и включване на заинтересованите страни и партньорите в процеса по бъдеща актуализация на програмата за реализация и идентифициране на нови проектни идеи в плана

Актуализация на план: Изработването и приемането на актуализирания план се извършва при условията и по реда за изработване и приемане на плана за интегрирано развитие на общината.

Актуализация на програмата за реализация на ПИРО: Изменение и актуализация на програмата за реализация се извършва при стриктно спазване на принципа на партньорство и прилагане на мерките от комуникационната стратегия. Актуализацията на програмата за реализация се одобрява от общинския съвет по предложение на кмета на общината.

За ефективното и ефикасното изпълнение на ПИРО програмата за неговата реализация, в която са посочени източниците на финансиране и е съобразена с размера

на осигуреното финансиране в тригодишната бюджетна прогноза, когато е предвидено такова, може да се актуализира при необходимост с решение на Общински съвет по предложение на Кмета на общината.

Същевременно, актуализация на програмата за реализация на ПИРО може да бъде извършвана периодично въз основа на изводите и препоръките в годишните доклади за наблюдение с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие. Периодичната актуализация на програмата за реализация и приложенията към нея се извършва с цел включване на нови мерки, дейности, проекти или източници на финансиране.

Мерки за комуникация, информация и включване на заинтересованите страни и партньорите в процеса по бъдеща актуализация на програмата за реализация и идентифициране на нови проектни идеи в плана:

- Публикуване на информацията относно актуализацията на ПИРО в различни достъпни комуникационни канали
- Провеждане на обществено обсъждане

ЧАСТ IV. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА УДОВЛЕТВОРЯВАНЕ НА ИДЕНТИФИЦИРАНИТЕ НУЖДИ И ЗА ПОДКРЕПА НА ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ И НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ ОБЩИНИ

В рамките на ПИРО са определени четири зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие), като тяхното дефиниране и пространствено структуриране се базира в голяма степен на направения анализ на силните страни и потенциалите за развитие на Община Благоевград. В обхвата на Зоните за въздействие се концентрират комплекс от интегрирани инвестиции под формата на конкретни мерки, които поради общите характеристики на територията и сходните идентифицирани нужди ще доведат до постигане на значими резултати, стимулиращи развитието не само в рамките на зоната, но и на територията на цялата община. Предвид факта, че ресурсите, с които разполага Община Благоевград са ограничени, тяхното ефективно използване е от изключителна важност в процеса на стратегическото планиране и е показател за икономическата обосноваемост на предложените интервенции. Подборът на зоните за въздействие е направен при отчитане на тези обстоятелства, като предвидените мерки за подкрепа са фокусирани в зони със сериозен потенциал за въздействие върху цялостното развитие на общината.

Избраните приоритетни зони са логично продължение на зоните, дефинирани в Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Благоевград, изменен и допълнен на 01.2016 г., съгласно който са реализирани инвестициите със средства по ОП „Региони в растеж“ през предходния програмен период. Макар че синхронът между двата планови документа не е задължителен, той е важен от гледна точка на постигането на последователност в процеса на стратегическото планиране, както и по отношение на надграждане на постигнатите резултати и осигуряване на тяхната устойчивост.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

Съгласно йерархичната система от градове-центрове, простиращи влиянието си върху различни по площ териториални ареали, общинският център гр. Благоевград попада в 3-то ниво („средни градове, центрове с регионално значение за територията на областите - областни центрове и други изявени градове“), като според Европейската класификация на ESPON нивото е наречено ”Regional–Local”. Анализът на съществуващото състояние и наличните функции на градовете показва, че: 1. Градовете от 3-то ниво Велико Търново, Габрово, Шумен, Добрич, Хасково, Пазарджик и **Благоевград** притежават потенциални възможности да преминат във 2-ро ниво при подходящо планиране и реализиране на интегрирани инвестиции.

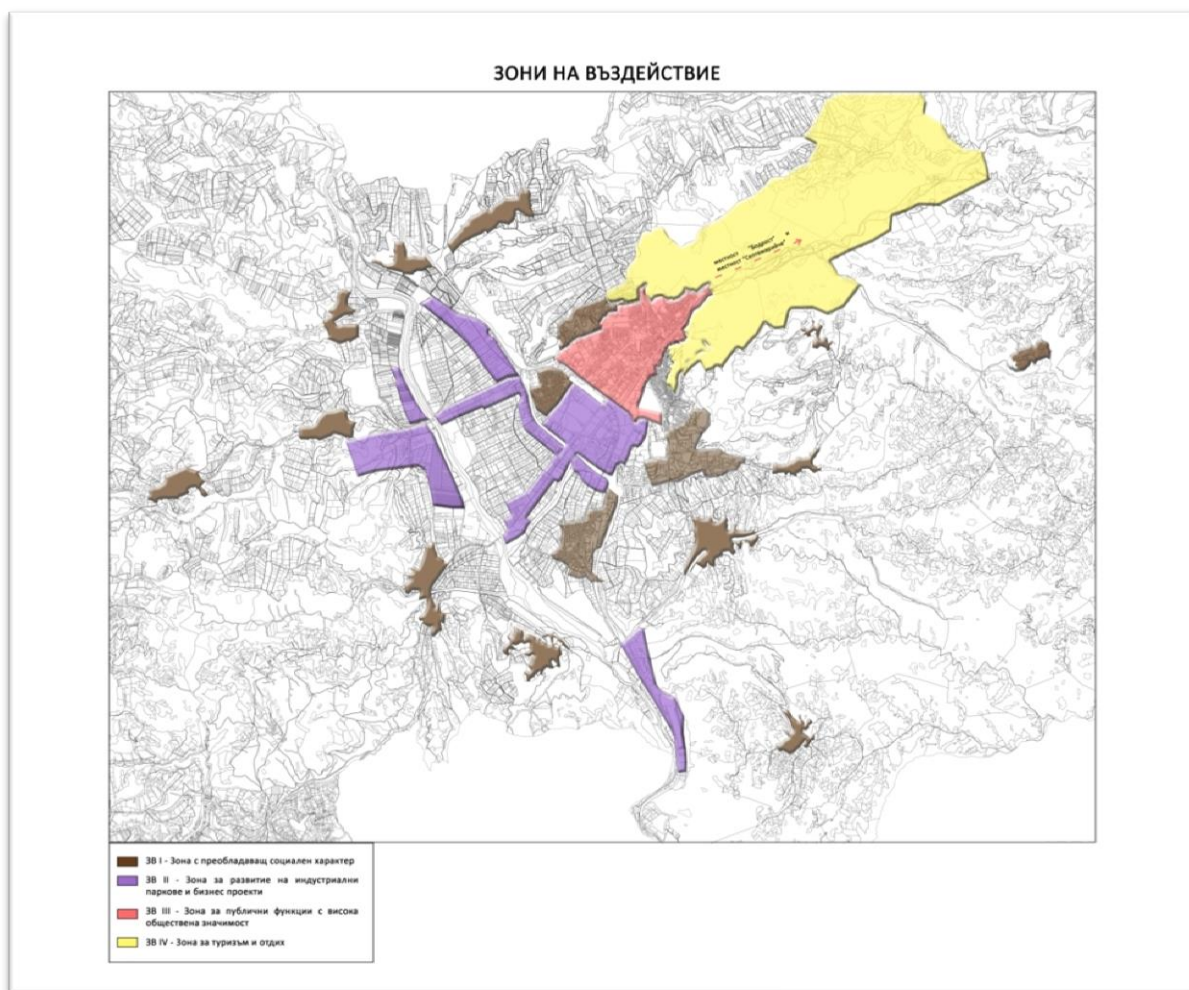
На база на изброените фактори са определени четири зони за въздействие, в които приоритетно ще се реализират мерки за подкрепа, без това да изключва или ограничава инвестициите и извън тези зони:

Таблица №68: Зони за въздействие

ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР		
Благоевград	Площ/ха	% от площта на града
IV-ти микрорайон и кв. „Освобождение“	44.60	1.55
кв. „Грамада“	37.30	1.30
жк „Еленово“	97.75	3.40
жк „Струмско“ и кв. „Струмско“	78.60	2.72
Села в община Благоевград	383.40	
ЗОНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ИНДУСТРИАЛНИТЕ ПАРКОВЕ И БИЗНЕС ПРОЕКТИ		
Промислена зона в Благоевград	121.22	
Териториите около Покровнишко шосе и Зелендолско шосе до р. Струма	111.70	
Индустриални зони за инвестиции от пътен възел Кочериново до пътен възел Железница, по главен път Е-79	90.44	
Индустриални зони за инвестиции около пътен възел при с. Зелен дол на АМ Струма	148.46	
ЗОНА ЗА ПУБЛИЧНИ ФУНКЦИИ С ВИСОКА ОБЩЕСТВЕНА ЗНАЧИМОСТ		
ЦГЧ до бул. „Димитър Солунски“, АУБ, кв. 216, парк „Бачиново“, Болничен комплекс	272.00	9.40
ЗОНА ЗА ТУРИЗЪМ И ОТДИХ		
Включва териториите на Зоопарк, парк „Ловен дом“, Ботаническа градина, „Алея на здравето“, Парк Бачиново до с.Бистрица и с. Дъбрава, местност „Септемврийче“, местност „Бодрост“, ски-зона „Картала“ до хижа „Македония“, термални зони „Аквапарк“, с. Дъбрава и с. Зелен дол	1307.75	

Фигура №33: Карта на определените зони за въздействие

Приоритетна зона за въздействие 1. „Зона с преобладаващ социален характер“

Местоположение: Зоната за въздействие обхваща жилищните квартали в землището на град Благоевград - жк „Еленово“, ж.к. „Струмско“, кв. „Струмско“, кв. „Грамада“, IV микрорайон и кв. „Освобождение“ до ул. „Славянска“, както и селата на територията на Община Благоевград. Общата площ на зоната за въздействие е 642 ха.

Обосновка: Избраните райони имат сходни проблеми по отношение на инфраструктурата, които оказват пряко влияние върху качеството на живот в тях. Зоната е с преобладаващи жилищни функции и концентрира по-голямата част от населението на общината. В този смисъл инвестициите в подобряването на средата на живот ще имат положителен ефект в широк план, обхващайки почти всички жители на общината, което е един от важните критерии при определянето на зоната на въздействие. В нейните рамки се предвиждат проекти, свързани с подобряване състоянието на уличната мрежа в т.ч. предхождащо обновяване на водоснабдителната и канализационната мрежа при необходимост, въвеждането на мерки за енергийна ефективност в жилищни сгради, модернизация на улично и алейно осветление,

изграждане на паркови зони и зони за отдих, облагородяване на междублокови пространства и изграждане на детски и спортни площадки на открито, адаптирани за хора в неравностойно положение и др.

Приоритетна зона за въздействие 2. „Зона за развитие на индустриалните паркове и бизнес проекти“

Местоположение: Зоната за въздействие обхваща Промислената зона на Благоевград (на североизток до бул. „Д. Солунски“ и ЖП гарата и съществуващата жп линия; на северозапад до кв. „Грамада“; на юг до главен път Е79), териториите около „Покровнишко шосе“ и „Зелендолско шосе“ до река Струма, около пътен възел при с. Зелен дол на АМ Струма, както и индустриални зони за инвестиции от пътен възел Кочериново до пътен възел Железница – по Главен път Е79. Общата площ на зоната за въздействие е около 472 ха.

Обосновка: Изборът на зоната е направен при отчитане на благоприятното местоположение на предложените територии в непосредствена близост до магистрален път, както и поради възможностите в тях да бъдат създадени всички условия за изграждане на високотехнологични, бързооборотни индустриални и логистични паркове, отговарящи изцяло на европейските норми.

В рамките на зоната са планирани инвестиции, които целят ускоряване на местното икономическо развитие чрез изграждане на подходяща бизнес среда за привличане на инвеститори, създаване на нови конкурентни производства, основани на принципите на кръговата икономика, развитие на технологиите и иновационната активност в предприятията, изграждане на високотехнологични зони с потенциал за стимулиране на научно-изследователската и развойна дейност чрез обмен на ноу-хау и трансфер на знания. В зоната за въздействие ще бъдат създадени подходящи стимули за насърчаване на предприемачеството в областта на високотехнологичните производства и интензивните на знания услуги, включително на базата на изграждането на публично-частни партньорства с университети и университетски центрове, институти и др. Очакван резултат от планираните интервенции е подобряване благосъстоянието на жителите на общината чрез създаване на нови работни места, постигане на по-висок стандарт на живот и по-чиста околна среда.

Приоритетна зона за въздействие 3. „Зона за публични функции с висока обществена значимост“

Местоположение: Зоната за въздействие обхваща изцяло централната градска част (ЦГЧ) до бул. Д. Солунски“, територията на Американски университет в България, кв. 216, намиращ се до река Бистрица. Зоната включва възрожденския квартал „Вароша“ и терена на „Болничния комплекс“. Общата площ на зоната е 272 ха и представлява около 10% от територията на града.

Обосновка: При избора на зоната за въздействие са взети предвид разнообразни по своя характер критерии за оценка и в резултат е обособена територия, включваща в себе си административния център на общината. Трябва да се има предвид, че в тази

зона се концентрират административните сгради и сградите с обществено значение, които предоставят основните публични услуги за жителите на общината (в т.ч административни, здравни, образователни, социални, културни, туристически и др. услуги). С оглед подобряване на достъпността до тези услуги не само в рамките на града, но и по отношение на по-малките населени места от общината, в определената зона за въздействие се планират инвестиции в изграждане и модернизация на общинска пътна мрежа.

Друга основна група интервенции са свързани с създаване на условия за отдих, благоустрояване и озеленяване на територията, създаване на различни функционални пространства и създаване на единен облик, носещ идентичността на региона. В зоната са разположени редица паметници на културата с висока културно-историческа стойност и потенциал за развитие на устойчив туризъм. Освен реставрация, консервация и изграждане на прилежаща среда, за тези обекти се предвиждат дейности по включване в регионални туристически продукти, които да подобрят имиджа на Община Благоевград като атрактивна туристическа дестинация. В рамките на тази зона за въздействие ще бъдат реализирани и инвестиции, свързани с разширяване на културния календар на общината и организацията и провеждането на разнообразни по своя характер културни мероприятия и фестивали, представящи местните традиции, фолклор и изкуство.

Приоритетна зона за въздействие 4. „Зона за туризъм и отдих“

Местоположение: Обхваща териториите на Зоопарк Благоевград, парк „Ловен дом“, Ботаническа градина, „Алея на здравето“, парк „Бачиново“ до с. Бистрица и с. Дъбрава, местност „Септемврийче“, местност „Бодрост“, ски-зона „Картала“, хижа „Македония“, термални зони „Аквапарк“, с. Дъбрава и с. Зелен дол. Общата площ на зоната за въздействие е 1308 ха.

Обосновка: Целта на обособяването на зоната е да бъдат обхванати обекти с потенциал за развитие на туризма на територията на общината, и по-конкретно за развитието на екотуризъм, ски туризъм и СПА туризъм, които да разширят спектъра на предлаганите туристически услуги. Планирани са целенасочени инвестиции в зоната за създаване на подходяща и добре развита инфраструктура, чрез която ще се осигури достъп до природното богатство в региона и ще се подобри качеството на туристическото предлагане. По-конкретно предвидените за реализацията дейности са свързани с изграждане на екопътеки (в т.ч. поставяне на указателни и информационни табели, маркировки, беседки, пейки, кошчета за отпадъци и др.), изграждане на велотрасета за планинско колоездене, облагородяване на съществуващи паркови зони и създаване на нови в околностите на града, развитие на термални зони, предоставящи разнообразни СПА услуги с максимално ефективно използване на минералните извори в региона, развитие на ски-туризъм и фрийрайд зона „Картала“.

Проектно обезпечаване на програмата за развитие на зоните за въздействие е представено в Приложение 1.

ЧАСТ V. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПИРО И ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНИЯ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ

С цел да предостави методологическа подкрепа за прилагането на интегрирани и базирани на местните специфики градски стратегии в рамките на кохезионната политика, в началото на 2020 г. ЕК издаде Наръчник за стратегии за устойчиво градско развитие. По-специално, документът представлява инструмент, който да послужи на различните заинтересовани страни в процеса на стратегическо планиране, изпълнение и мониторинг на устойчивото градско развитие, подкрепено от Европейския фонд за регионално развитие. В тази връзка, при разработването на ПИРО са взети под внимание и препоръките от този Наръчник, както и препоръките в „Общи указания за подготовка на инвестиции за градско развитие по ПРР 2021-2027 г.“.

Описание на прилагания интегриран подход и предвидените мерки и дейности за реализация на плана

Под интегриран подход следва да се разбира подход, целящ предотвратяване появата на социални и териториални различия, чрез по-добра съгласуваност между отделните участници в планирането и управлението на територията. За да бъде постигнат, е необходимо да бъдат взети под внимание множество компоненти от различен характер (природогеографски, социално-икономически, политически и др.), както и наличните потенциални пространствени взаимодействия в управлението на ресурсите. Интегрираният подход се основава на три основни характеристики – мултидисциплинарност, пространствено измерение, партньорство. Когато те са налични, можем да заключим, че интегрираният подход е приложен. При изготвянето на програмата за реализация към ПИРО Благоевград този подход е налице, като е спазен принципа за партньорство при дефинирането на основните проектни предложения чрез участието на заинтересованите лица при тяхното определяне, планът е изготвен от мултидисциплинарен екип, притежаващ компетенции в съответните направления по компонентите, залегнали в аналитичната и стратегическата част и предвидените мерки са с конкретно пространствено измерение.

Общата оценка представлява макро рамка - експертна оценка, обхващаща възможните източници за финансиране и разпределение на необходимото и очаквано финансиране по години. Реалната преценка е доста трудна, поради факта, че – програмите, финансирани със средства от ЕСИФ, към момента са на етап проекти и не е ясно до какво изменение ще се стигне във връзка с Пандемията от COVID 19. Затруднение за коректна оценка е и трудното прогнозиране на пълния обем финансови публични и частни средства (безвъзмездни помощи - извън тези от ЕС, трансфери, субсидии, извънбюджетни средства, дарения, средства на банки и фондации, чуждестранни инвестиции и др.), които ще бъдат реализирани на територията на община Благоевград, както и тяхното разпределение. Интегрираният подход предполага, че успешното реализирана на даден проект може да спомогне за реализацията на следващ и обратното – спиране или забавяне на важен

инфраструктурен общински проект ще повлияе негативно на проекти, свързани с привличането на инвестиции и развитието на икономиката на общината.

Макар че ПИРО има своя финансова рамка, той не управлява пряко ресурси.

Ресурсите за неговата реализация идват от различни източници на финансиране като: европейските фондове (ЕФРР, ЕСФ, Кохезионен фонд, ЕЗФРСР), държавния бюджет, общинският бюджет, частни инвестиции, други международни фондове и програми. С най-голям дял на финансиране на заложените в ПИРО приоритети са фондовете на ЕС. Очаква се през следващия програмен период да има много по-голяма усвояемост по тях, което увеличава важността им за изпълнението на целите на стратегията. Средствата от държавния бюджет, общинският бюджет и частните инвестиции включват както необходимото национално съфинансиране по проекти, така и реализиране на собствени проекти и инициативи.

При разпределението на необходимите ресурси за целите на ПИРО по години е използван постигнатият темп на усвояване по сегашните оперативни програми – т.е. включено е финансирането по вече стартирали проекти, които ще продължат да се изпълняват до края на 2021 г.

За постигане на интегриран подход на развитие на общинската територия е идентифицирана най-подходящата комбинация от ресурси и мерки (проекти, инвестиции, политики), които са използвани целенасочено за осъществяване на конкретна цел или приоритет. Това се осъществява чрез програмата за реализация, в която се определя пакетът от мерки и проектни идеи за реализация на целите и приоритетите за развитие на общината през периода 2021-2027 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а оттук - и на ПИРО. Мерките, заложен в програмата за реализация, са приложими, постижими и реалистични, с конкретни измерими резултати и с реални източници на финансиране.

Мерките са оформени след идентифициране на отделните проектни идеи, което от своя страна е постигнато чрез комуникация между заинтересованите страни и община Благоевград.

Програмата за реализация на ПИРО има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на плана с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.

Основни компоненти на програмата за реализация са описание на интегрирания подход и включени мерки, представени в частта цели и приоритети и в табличен вид по образеца на Приложение №1 към плана („Програма за реализация на ПИРО Благоевград за периода 2021-2027 г.“ представена, като приложение в настоящия план) описание на предвидените мерки и дейности. Съгласно Методическите указания на МРРБ неразделна част на Програмата за реализация е Индикативен списък на важни за общината проекти, които ще се разработват и изпълняват в рамките на програмата (Приложение № 1А представен, като приложение към плана), изготвен по образец от Методическите указания. Проектите, включени в Приложение № 1А, следва да се реализират приоритетно, но за да бъдат включени в него е необходимо общината да

има известна степен на проектна готовност и общината заедно с партньорите да е преценила, че съответният проект е от особена важност за развитието ѝ.

Съгласно Методическите указания в Програмата за реализация не се включват „потенциални“ проекти. Програмата за реализация следва да бъде реалистична, а включени проекти – реализуеми. В тази връзка е възможно след изготвяне на ПИРО, когато общината има готовност с друг проект, той да бъде добавен по-късно, при актуализация на програмата за реализация на плана. Включените в списъка проекти са тясно обвързани с ключовите приоритети за развитие, а в програмата за реализация е обосноваван приносът им към тях. Съгласно ППЗРР при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети за средствата от ЕС се актуализира и програмата за реализация към ПИРО Благоевград. Програмата следва да се актуализира и при наличие на нови проекти, като това се извършва при спазване на принципите на партньорство чрез съответните мерки от комуникационната стратегия.

Индикативната финансова таблица (приложение 2 към настоящия доклад) е основен структурен елемент на ПИРО и представлява обща оценка на необходимите ресурси за реализация на приоритетите на плана, като описва финансовата рамка на поетите ангажименти по изпълнението на плана от страна на всички партньори в местното развитие.

Индикативната финансова таблица обобщава необходимите ресурси за реализацията на ПИРО за развитие през периода 2021-2027 г., които са разпределени по приоритети.

Компонентите на индикативната финансова таблица включват:

- ✓ Определените приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2027 г.

- ✓ Общият обем на планираните средства за тяхната реализация

- ✓ Източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на Общината, като се имат предвид конкретните проекти, включени в Програмата за реализация на ПИРО и проекти, които към момента нямат проектна готовност, но ще спомогнат за постигане на избраните приоритети

- ✓ Относителния дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажименти за реализацията на ПИРО

Източниците за финансиране на мерките и проектите, предвидени за реализация на приоритетите на ПИРО, включват четири групи финансови източници:

- ✓ Собствени средства: общински бюджет, общински или други местни публични фондове и сметки (бюджетни и извънбюджетни)

- ✓ Републикански бюджет

- ✓ Средства от ЕС: Структурни фондове и Кохезионен фонд на ЕС, фондове на ЕС в областта на земеделието/ развитие на селските райони и рибарството, други източници – банки, фондове и фондации, програми на ЕС, международни финансови институции, средства на неправителствени организации в обществена полза и др. публични финансови източници

- ✓ Други източници: частни финансови източници: средства от частни банки, фондове, инициативи, проекти и средства на частни фирми и неправителствени организации в частна полза

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД 2021 – 2027 г.

При предвиждане на необходимите средства е взето предвид, че към момента все още е валидно правилото N+3 от програмен период 2014 – 2020, което през програмен период 2021 – 2027 г. става N+2. Както и че максималният допустим грант от европейските структурни фондове в размер на 85% (по изключения 100%) през новият период се очаква да бъде 70%. В този смисъл грантът на важни за общината инфраструктурни проекти по приложение 1А се очаква да мине по правилото N+3 и е дадено съотношение на гранта 85% ЕС към 15% национален бюджет. От друга страна част от меките мерки се очаква да се реализират напред във времето и съотношението е съгласно предвиденото в „Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейски фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд“:

- Цел на политиката 1: по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход
- Цел на политиката 2: по-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска

За да се позволи гъвкавост, критериите за тематична концентрация ще се прилагат на национално равнище.

Таблица №69: Критерии за тематична концентрация

За държави с БНД:	Минимален % за „ЦП1“	Минимален % за „ЦП2“
под 75 %	35 %	30 %
75—100 %	45 %	30 %
над 100 %	60 %	Не е приложимо Минимум за ЦП1 и ЦП2: 85 %

За „меките“ мерки и мерките свързани с борбата и последствията от COVID са взети процентите, предвидени в Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд плюс ЕСФ+“

Следва да се има предвид, че в новият програмен период значително се залага на стимулирането чрез банковото финансиране – гаранционен или заемен финансов инструмент, което не е отразено във графа други източници, защото реално подлежи на възстановяване или от приходите от проекта или от общинския бюджет.

В процеса на изпълнение на ПИРО могат да възникнат допълнителни потребности, които да наложат реализирането на допълнителни проекти или прехвърляне на средства между отделните пера.

Програма за развитие на туризма на община Благоевград

Община Благоевград разполага с дадености, които могат да се използват за разработване и утвърждаване на комплексен туристически продукт с максимално ползване на наличните туристически ресурси, който да привлича туристи. Общината попада в Рило-пиринския туристически район. Туристическото райониране е

предпоставка за развитие на конкурентоспособен туризъм, провеждане на регионална туристическа политика, съобразена с териториалните особености и спецификата на различните части от страната и осъществяване на ефективен регионален маркетинг, който да направи туристическите райони разпознаваеми за потенциалните туристи и успешно да ги промотира, както на вътрешния, така и на международния пазар.

Туризмът е важна икономическа дейност със значително влияние върху икономическия растеж и трудовата заетост. Развитие на туризма има пряко отношение към качеството на живот на местното население и гостите на дестинацията като отразява отношението културно-историческото и природно наследство, традициите, обичаите и съвременната култура на ниво дестинация и/или туристически продукт. Туризмът играе съществена роля за изграждането и утвърждаването на положителен имидж на общината.

Изменението на Закона за туризма от 2020 г. изисква в програмата за реализация на ПИРО да се включва настоящият раздел, който съдържа общинската програма за развитие на туризма съгласно чл. 11. Тя следва да е в съответствие с областната стратегия за развитие на туризма и националната стратегия за устойчиво развитие на туризма и стратегиите за развитие на отделните видове туризъм. За новия програмен период – 2021-2027 г. не е налична Областна стратегия за развитие на туризма.

В съответствие с чл. 11 от ЗТ, Програмата за развитие на туризма на община Благоевград предвижда конкретни проекти, включващи мероприятия за:

1. Изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристически обекти:

- Изграждане на довеждаща инфраструктура, сгради и съоръжения до археологически обект Скаптопара, находящ се в района на Покровник
- Изграждане и доразвиване на инфраструктурата в кк Бодрост и м. Септемврийче
- Рехабилитация на общински път Благоевград – местност Бодрост, вкл. до местност Септемврийче
- Изграждане на ПСОВ в местност Бодрост
- Изграждане на ВиК в местност Бодрост
- Изграждане на подходящ паркинг за автомобили в района на м. Картала
- Реновиране на Крепост в с. Дренково – консервиране, довеждаща инфраструктура
- Реновиране на пещера „Бойчова дупка“ – с. Логодаж – вкл. довеждаща инфраструктура, паркинг
- Изграждане на мултифункционална зала за събития, фестивали, състезания и др.

2. Изграждане и функциониране на общински туристически информационни центрове и организация на информационното обслужване на туристите

- Създаване на Туристически информационен център - Благоевград

3. Изграждане и поддържане на туристически обекти, които са общинска собственост или за които правото за ползване и управление е предоставено на общината

- Археологически обект „Скаптопара“
- Крепост в с. Дренково
- Пещера „Бойчова Дупка“, с. Логодаж
- Изграждане на велопътеки за планинско колхозно – от Бачиново до к.к.

Бодрост

- Обособяване на нови екопътеки
- Обособяване на Панорамна площадка за наблюдение в района на Кръста
- Облагородяване на паркова зона Розариум- Ловен дом - Зоопарк
- Реконструкция и обновяване на Зоопарк, включително нови клетки, образователна и изложбена зала, видеонаблюдение и т.н.

• Възстановяване и преустройство на Аквапарк Благоевград в модерна открита и закрыта термална СПА зона

• Изграждане на модерен Балнеосанаториум в района на болницата или Стадион „Христо Ботев“

• Изграждане на спортен и екшън атракционен термален парк в ареала на находището на минерална вода в района на с. Зелен Дол

• Изграждане на зона/комплекс за възстановителен и СПА туризъм в ареала на находището на минерална вода в района на с. Дъбрава

- Еко и фрийрайд зона Картала
- Проектиране, обособяване и изграждане на значим крайградски парк от двете страни на р. Бистрица, започващ от Зоологическата градина и пречиствателната станция на с. Дъбрава до с. Бистрица

• Отваряне на ледена пързалка в м. Бачиново за периода от 01. декември до 15. март

4. Организиране на събития с местно и национално значение, които ще допринесат за развитието на туризма:

• Реструктуриране на съществуващите фестивали и добавяне на нови събития с цел включването им в туристически продукт и по-висок икономически, социален и културен ефект от провеждането им. Такива биха могли да бъдат:

- ✓ През месец април: фестивал под мотото на самодейните занаяти и народното творчество; международен форум на сувенирите за туристическата индустрия.
- ✓ През месец май - месец на културата, да се провеждат събития на четенето, ден на музеите, деня на Славянската писменост и култура, празничен концерт на 24 май – Празник на гр. Благоевград.
- ✓ През месец юни: Детски международен фестивал на творчеството, природата и историята, включващ изпълнения на традиционна и съвременна музика, хорово изкуство, танци, ритуали, конкурси, ателиета.
- ✓ През месец юли: Международен екофестивал „Парангалица“, посветен на билкарството, планинското ходене и минералните води, храните и ритуалите,

свързани с природосъобразния живот, здравето и екологията заедно с интерактивно обучение за приготвяне на биохрани, йога, спа-процедури, техники на релакс; Създаване на Пленер по живопис и конкурс за най-добра тематична художествена творба.

- ✓ През месец август: Фестивал „Blaeoevgrad Summer Fest“, където съвместно с и координирано с Общините Банско и Сандански се разшири обхвата на съществуващите Bansko Jazz Fest и „Пирин Фолк“ в гр. Сандански.
- ✓ През месец септември: Международна среща на туроператорите с цел информиране на потенциалните туристи, асоциации и туроператори за възможностите на Благоевград за всички видове туризъм за следващият сезон пролет-лято-есен; Организиране на конкурс за творчество и хобита “Hands-on Varosha”.
- Пълна цифрова инвентаризация на съвременните изяви на културата - фестивали, концерти, местни празници, конкурси, независимо от организатора на събитието - общината или частна компания/НПО и създаване на съдържание (текстово, визуално и звуково), за да запълни един богат цифров културен календар на минимум 5 езика (български, английски, гръцки, немски и руски).

5. Провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината

- Създаване и управление на система от количествени и качествени наблюдения на влиянието на туризма върху основни показатели за качество на екологичната среда, която да включва както експертни оценки, така и постоянно наблюдение на мненията на туристите и посетителите.

6. Реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения

- Създаване на уебсайт на български, английски, немски, гръцки и руски език за промотиране на културата на Община Благоевград и близките дестинации, който да включва и фестивален/събитиен календар на всички събития в общината и близките дестинации.
- Създаване на уебсайт за туризма в община Благоевград, който да включва различните видове изживявания по време на годината в общината, по подобие на сайтовете на целогодишни дестинации.
- Туристическа реклама в Европейските и световни мрежи и търсачки на съдържание на културата и на природни феномени – Нешънъл Джеографик Геотуризъм, Еуропаана, Фликър, Панорамио, Вимео, Ютюб, и т.н. на минимум 5 езика (български, английски, гръцки, немски и руски).
- Създаване на нови тематични брендиращи продукти (пакети, маршрути, програми) по приоритетните видове туризъм и насочени към приоритетните пазари.
- Провеждане на последователна маркетингова и брендингова политика, с цел стабилно позициониране и реализация на туристическите продукти на вътрешния и международните туристически пазари.

- Създаване на Бранд Благоевград като дестинация за целогодишен туризъм.
- Участие на община Благоевград в национални и международни туристически борси и изложения.

7. Взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район

- Създаване на общинско дружество или друг вид стопанска организация в областта на туризма и фестивалните дейности.
- Членуване в Организацията за управление на Рило-пиринския туристически район.

8. Подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти

- Създаване на цифрова база от данни и регистри с информация за културно-историческото наследство, природните и антропогенните ресурси, традициите и ритуалите в община Благоевград и околностите и създаване на уеб съдържание (текстово, визуално и звуково), за най-значимите от тях с цел включването им в онлайн продукти и маршрути.
- Модерно представяне на културно-историческото наследство в музейни сбирки и приоритетни археологически и архитектурни обекти чрез традиционни методи (каталози, карти, постери, модерни витрини, дисплеи) и нови технологии (дигитални дисплеи, холограми, 3D макети и възстановки, интерактивни технологии за индивидуализирана информация).
- Разнообразяване на туристическите продукти с увеличаване на географския им обхват.

Политиката по туризъм на общинско ниво се провежда от кмета на общината заедно с ръководения от него Консултативен съвет по въпросите по туризъм.

ЧАСТ VI. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ

Изменението на климата оказва въздействие на планетата и променя света. През последните две десетилетия са регистрирани екстремни метеорологични явления като горски пожари, големи горещини и наводнения, които зачестяват все повече в Европа и на други места. Учените предупреждават, че без спешни действия глобалното затопляне вероятно ще надхвърли до 2060 г. с 2°C нивата от периода преди индустриализацията, а към края на века може дори да достигне 5°C. Подобно повишаване на температурата в световен мащаб ще има опустошително въздействие върху природата, което ще доведе до необратими промени на много екосистеми и до последваща загуба на биологично разнообразие. По-високите температури и по-интензивните метеорологични явления ще доведат също до огромни разходи за

икономиката на ЕС и ще възпрепятстват способността на страните да произвеждат храни. Изменението на климата е глобално предизвикателство, което изисква глобален отговор. Държавите от ЕС са одобрили целта до 2050 г. да бъде постигната неутралност по отношение на климата в съответствие с Парижкото споразумение. Постигането на тази цел ще изисква трансформация на обществото и икономиката на Европа, която ще трябва да бъде икономически ефективна и справедлива, а така също и социално балансирана.

Тези факти подчертават важността на политиките по отношение на климата и централното място, което ще заемат в предстоящите години темата за изменението на климата, смекчаване на негативните последици и адаптацията към тези изменения. Доколкото това изменение дава пряко и непосредствено отражение, както в икономическия и социален живот на хората, така и върху човешкото здраве и качеството на живот, следва да се постигне синергия и интегриран подход при очертаването на планове и политики, като те бъдат съобразявани с основно набелязаните цели за ограничаване на негативните последици от климатичните промени.

България е разположена в един от регионите, който е особено уязвим към изменението на климата (главно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и към нарастващата честота на екстремни събития, свързани с изменението на климата, като суши и наводнения. Очаква се биологичното разнообразие, сухоземните и водните екосистеми, както и секторите на водните ресурси, селското стопанство и горското стопанство да бъдат засегнати от предвижданите промени. Тези промени ще засегнат допълнително обществото и неговите граждани, както и икономиката като цяло. Рискът е по-голям за сегментите на обществото и бизнеса, които са по-малко подготвени и по-уязвими.

Очаква се от прогнозираните промени да бъдат засегнати биоразнообразието, сухоземните и водните екосистеми, както и водните и горските ресурси. В резултат от ефекта на доминото ще бъдат засегнати също и важни сектори на националната икономика като селското стопанство и туризма. Според анализа на макроикономическите последици от изменението на климата, България ще се сблъска с промени в климата в три основни области: селскостопанска производителност, която се очаква да намалее; търсенето на енергия, което се очаква да спадне поради повишаващите се температури; както и в дейността на вътрешния и международния туризъм. Именно към адаптирането на тези най-уязвими сектори следва да се насочи националната и общинска политика.

Крайната цел е природната среда, сградите и инфраструктурите, както и ключовите икономически сектори да станат не само устойчиви на рисковете, но и готови да се възползват максимално от възможностите.

За целта се прилагат система от хоризонтални мерки:

Мерки за ограничаване изменението на климата (предприемането на превантивни мерки, свързани с ограничаване на вредното въздействие на човешката дейност, допринасящо за парниковия ефект) и

Мерки за адаптация към изменението на климата (предприемането на мерки, свързани с предвиждането и определянето на негативните социални и икономически последици, свързани с измененията на климата; преодоляване на възникналите щети; идентифициране на възможностите, появили се вследствие климатичните изменения).

Основните инвестиционни насоки на ЕС относно финансирането по линия на политиката на сближаване за периода 2021-2027 г. за България по Цел на политиката 2: Нисковъглеродна и по-зелена Европа (чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, адаптиране към изменението на климата и превенция на риска), са във връзка с набелязани нужди от инвестиции с висок приоритет с цел насърчаване на мерките за енергийна ефективност, подобряване на ефективността на ресурсите и управлението на отпадъците и насърчаване на прехода към кръгова икономика и по-специално:

- подкрепяне на мерките за енергийна ефективност, насочени предимно към намаляване на замърсяването на въздуха
- подобряване на енергийната ефективност в промишлените малки и средни предприятия, включително техните помещения, инсталации и процеси
- подобряване на енергийната ефективност на сградите - с основен акцент върху обществените сгради
- преминаване към най-високите стъпала на йерархията на управление на отпадъците, включително инфраструктурата: предотвратяване на генерирането на отпадъци, повторно използване и рециклиране на отпадъците и разширяване на системата за разделно събиране на отпадъци
- повишаване на ефективността на ресурсите и насърчаване на кръговата икономика, включително разработване на алтернативи на суровините и използване на рециклираните материали като суровини
- подобряване на базата от знания относно кръговата икономика, мониторинга на отпадъците и потоците от материали
- повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, както и относно съпътстващите ги мерки с акцент върху икономическите инструменти

По-долу са обхванати някои основни сектори, които оказват влияние върху политиките за климат:

Основните цели на политиката за намаляване на емисиите на парникови газове в сектор Транспорт са:

- Насърчаване на производството и потреблението на електрически и други екологични превозни средства
- Ускорено разгръщане на инфраструктурата за зареждане на електрически и хибридни автомобили
- Насърчаване на научноизследователски и развойни дейности, свързани с екологични превозни средства
- Организиране на кампании за повишаване на осведомеността, изграждане на капацитет на заинтересованите страни по отношение на развитието на устойчивата мобилност

➤ Поддържане, модернизация и развитие на транспортната инфраструктура. Мерките в транспортния сектор с непосредствено действие са, както следва:

- Рехабилитация и модернизация на съществуващата пътна инфраструктура за осигуряване на оптимална скорост и оптимални режими на управление на автомобилните двигатели

- Въвеждане на интелигентни транспортни системи по националната и градската пътна мрежа

- Увеличаване дела на общественя електрически транспорт - железопътен, тролейбусен, трамваен, метро

- Разработване и изграждане на интермодални терминали за комбиниран транспорт

- Увеличаване на дела на биогоривата

- Интелигентните транспортни системи (ИТС) обхващат широка гама от технически решения, предназначени да подобрят транспорта, като подобрят мобилността и повишат безопасността на движението по пътищата. Телематиката (комбинация от телекомуникации и информатика) използва усъвършенствани технологии, за да отговори на нуждите на транспорта. Интелигентните транспортни системи и телематичните решения спомагат за подобряване на безопасността по пътищата, насърчават ефективността на използваната съществуваща инфраструктура и допринасят за намаляване на замърсяването на околната среда чрез контролиране на трафика и управление на обема на трафика

- Интелигентните транспортни системи в градските условия могат да включват интегрирано управление на таксите за обществен транспорт, засилено управление на взаимоотношенията с клиентите, прогнози за трафика, подобро управление на трафика, информация за пътниците и събиране на пътни такси

Сектор „Индустрия“

Мерките в индустриалния сектор са насочени към:

- По-висока енергийна ефективност в промишлеността и намаляване на топлинните загуби

- Увеличаване използването на природен газ в промишлеността чрез нова газова инфраструктура

- Използване на алтернативни горива

- Създаване на технологичен парк - въвеждане на стимули за насърчаване на частния сектор да инвестира в научноизследователска и развойна дейност и иновации на широко използвани производствени методи, насочени към оптимална ефективност на ресурсите

- Насърчаване на обмена на добри практики между предприятията по отношение на ефективното използване на суровините в производството

- Системи за мониторинг за използване на енергия в промишлеността

- Одити за енергийна ефективност и изпълнение на предписаните мерки

- Освен Европейската схема за търговия с емисии, така и европейското законодателство относно промишлените емисии (комплексно предотвратяване и

контрол на замърсяването), намаляване на флуорираните парникови газове и контролиране на веществата, които разрушават озоновия слой, също допринасят за намаляване на емисиите на ПГ и вредни вещества във въздуха.

Сектор „Управление на отпадъците“

Мерките от Третия национален план за действие за изменение на климата 2013 - 2020 г., които се предвиждат да бъдат продължени и надградени до 2030 г.

- Продължаване и увеличаване на разделното събиране на „зелени“ отпадъци в общините

- Улавяне и изгаряне на биогаз във всички нови и съществуващи регионални депа

- Улавяне и изгаряне на биогаз в стари общински депа за затваряне

- Оценка на енергийния потенциал на биогаза от депата, които се планират да бъдат затворени

- Въвеждане на анаеробна стабилизация на утайки с улавяне и изгаряне на биогаз в нови инсталации и инсталации в процес на реконструкция в населени места с над 20000 еквивалента на населението

- Изграждане на общински съоръжения за оползотворяване на биоразградими отпадъци, с производство на енергия и компост

- Въвеждане на диференцирани такси за генерираните отпадъци. Основните цели в сектора са изложени подробно в Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г., както и в подробните програми и мерки за постигане на целите. Предвижда се планът и конкретните програми да бъдат актуализирани, а изпълнението на ключовите цели да бъде продължено и засилено в периода 2021-2030 г. Основните цели предвиждат значително увеличение на процента на отпадъците за оползотворяване и рециклиране през годините, използване на значителния потенциал в България за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците. Предполага се, че изпълнението на следните програми от мерки ще продължи като част от изпълнението на националния план:

- Национална програма за предотвратяване на отпадъците

- Програма за постигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло

- Програма за постигане на целите за биоразградими отпадъци

- Програма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

- Програма за подобряване на йерархията на управление на други потоци от отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата. Изпълнение на количествените цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци. Целта е да се намалят депата на биоразградими отпадъци и да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци, като е предвидено да бъдат разширени и модернизирани.

Други мерки

Мерки по Трети национален план за действие за изменение на климата (2013-2020 г.) -удължени до 2030 г.:

- Реконструкция на когенерационни инсталации и котли за централно отопление с турбини на природен газ

- Намаляване на загубите от разпределителните и преносните мрежи

- Намаляване на загубите в топлопреносните мрежи

- Заместване на горивата -от въглища на природен газ

- Увеличаване на високоефективното комбинирано производство

- Увеличаване на дела на отоплението и охлаждането въз основа на възобновяеми енергийни източници

- Подобряване на ефективността на производството в съществуващите въглищни електроцентрали. Обобщени политики и мерки за битовия и обществен сектор:

- Газоснабдяване на домакинствата

- Монтаж на слънчеви колектори

- Изпълнение на мерките в Националната програма за ускорена газификация (НПУГ) в България

- Обновяване (саниране) до определения годишен процент на обществените и държавни сгради (с обща площ над 250 квадратни метра) след влизането в сила на Директивата за енергийна ефективност

- Въвеждане на задължителна схема за енергийна ефективност (намаляване на потреблението на гориво и енергия в консумацията на крайно потребление на енергия)

- Ускоряване на датата, на която да влезе в сила Регламентът за екодизайна 2015/1185 и въвеждане на задължително, ускорено прекратяване на традиционните замърсяващи отоплителни уреди (печки) в съответствие с Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.

- Въвеждане на стандарт за качество на горивата за въглища (в национален мащаб), сурогатни мерки за намаляване на съдържанието на влага в дърва за огрев, използвани в общини, които не отговарят на критериите за качество на въздуха PM10 и, евентуално, на максимален стандарт на съдържание на влага за дърва за огрев, в съответствие с Националния контрол на замърсяването на въздуха Програма 2020-2030 г.

- Домакинствата, засегнати от задължителното прекратяване на традиционните печки за преминаване към отопление с природен газ (повторно свързване и нови връзки), централно отопление (повторно свързване и нови връзки) или отоплителни уреди, отговарящи на екодизайна), в съответствие с Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.

Сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство“

Закон за горите. Горските дейности са обект на планиране. Планирането на горите се осъществява на три нива и включва Национална стратегия за развитие на горите и стратегически план за развитие на горите, областни планове за развитие на горските територии и горските планове и програми. Плановете и програмите за

управление на горите определят допустимото ниво на използване на горските ресурси и насоките за постигане на целите за управление на горите за период от 10 години. ЗГ забранява намаляването на общия процент на горската земя в страната. Промяната на използването на земята в горските територии е възможна само в определени конкретни случаи. Един от основните стратегически документи, съдържащи мерки за земеползването, промяна в земеползването и горското стопанство, е Националният план за действие по изменение на климата 2013-2020 г., чиито мерки ще продължат да се прилагат и след 2030 г.:

- Използване на „незалесени площи, предназначени за залесяване“ в горските територии
  - Залесяване на изоставена земеделска земя, голи и обезлесени площи, ерозирали и застрашени от ерозия територии извън горските територии
  - Увеличаване на площта за градски и крайградски паркове и зелени зони
  - Възстановяване и устойчиво управление на влажните зони. Защита и опазване на влажните зони в горските територии, торфищата, блатата
  - Възстановяване и поддръжка на защитни горски пояси и ново противоерозионно залесяване
  - Увеличаване на плътността в изброените природни и изкуствени насаждения.

Мерки за предотвратяване изменението на климата, приложими на ниво общини

С оглед на значителния обем от приложими нормативни актове на вътрешното и общностно право и богат инструментариум от мерки за постигане на поставените цели на ЕС в областта на ПИК, към настоящия документ са разработени набор от приоритетни, ефективни и реалистични мерки за ПИК, приложими на ниво Община. Същите са базирани на глобалните и европейски тенденции, но отчитат финансовия ресурс и капацитет в общините, поради което са концентрирани към основен набор от мерки, които, предприети в краткосрочен порядък, ще окажат своето положително въздействие върху климата и околната среда. Местните власти имат ключова роля в насърчаването на хората да се адаптират към изменението на климата. Държавите членки на ЕС, региони, общини и общности биха могли да преодолеят информационната празнина чрез обмен на знания и най-добри практики относно мерките за адаптация.

Мерки за ограничаване и адаптация към изменението на климата и за намаляване на риска от бедствия

Опазването на околната среда е сред глобалните цели за устойчиво развитие, свързани с осигуряването на достъп до чиста вода, съхраняването на водата и опазването ѝ от замърсяване; използването на енергия от възобновяеми източници; намаляването на количеството използвани ресурси и на генерираните отпадъци; опазването на моретата и океаните на техния екологичен статус и биоразнообразие; опазването на земите и горите; намаляването на вредните въздействия на изменението на климата и адаптирането към промените. Формулираните 17 глобални цели са

основата на Дневен ред 2030 за устойчиво развитие и трансформиране на света, приет през 2015 г. от Обединените нации. През същата година се приемат и други важни документи – Стратегическата рамка от Сендай за намаляване на риска от природни бедствия и Парижкото споразумение за климата, които дават отражение и върху политиката на Европейския съюз за околната среда. Посрещането на предизвикателствата в областта на селищната околна среда е от изключително значение за здравето на жителите на населените места, както и за качеството на техния живот. Рационалното развитие на пространството и преодоляването на териториалните различия, ще създадат предпоставки за ограничаване на миграцията към големите градове и задържане на населението в регионите, ще допринесе и за решаване на проблемите с пренаселеността, интензивния автомобилен трафик, прекомерния шум и замърсеността на въздуха. Европейският съюз произвежда над 2,5 млрд. тона отпадъци годишно. В момента той обновява законодателството си, за да насърчи преминаването към един по-устойчив модел, известен като кръгова икономика.

Кръговата икономика е модел, насочен към удължаване на жизнения цикъл на продуктите. На практика това означава възможно най-дълго споделяне, заемане, повторно използване, поправка и рециклиране на съществуващи материали и продукти. Кръговата икономика е модел, насочен към удължаване жизнения цикъл на продуктите. На практика това означава възможно най-дълго споделяне, заемане, повторно използване, поправка и рециклиране на съществуващи материали и продукти. Когато един продукт достигне края на живота си, материалите, от които той е съставен, продължават да се ползват по друг начин. Това се прави отново и отново и така се намалява до минимум изхвърлянето на отпадъци. Концепцията за кръгова икономика се изгражда в противовес на традиционния линеен модел, при който се използват суровини, създават се неща от тях, те се консумират и остатъците се изхвърлят. Този модел разчита на големи количества евтини и достъпни материали и източници на енергия. Предотвратяването на генерирането на отпадъци, екопроектирането, повторната употреба и други подобни мерки могат да доведат до нетни икономии за предприятията в ЕС в размер на 600 милиарда евро или 8 % от годишния им оборот, като в същото време намалят общите годишни емисии на парникови газове с от 2 до 4 %. Преходът към кръгова икономика ще намали екологичното замърсяване, ще облекчи проблемите с набавянето на суровини, ще засили иновациите и конкурентоспособността. Потребителите ще получат достъп до по-устойчиви и икономични продукти.

Принос на ПИРО за изпълнение на действията по отношение на климата

Разработването на ПИРО на Община Благоевград се основава на разумни и реалистични предложения за решаване на проблемите и реализиране на потенциалите едновременно в социалната, икономическата и екологичната сфера. Опазването на околната среда и намаляване на влиянието върху климата са заложени както в аналитичната, така и в стратегическата част на документа. В социално-икономическия анализ е описано състоянието на компонентите на околната среда, като е следвано съответствието с разработените общински документи. Вниманието е фокусирано върху компонентите на околната среда, управлението на отпадъците в общината, климата и

кръговата икономика. Посочени са най-важните проблеми и рискове за състоянието на околната среда в общината.

Проблемите на околната среда са пряко застъпени в стратегическата част на ПИРО за развитие на общината – в конкретните приоритети, специфични цели и мерки. В текста в тази част са изложени и мерките от ПИРО, които допринасят за постигането на целите, заложен в Национална стратегия за адаптация към изменението на климата, групирани по сектори на българската икономика. Изброените мерки направляват конкретните инициативи и инвестиции на община Благоевград. За всяка мярка има и конкретно определени проекти, включени в Програмата за реализация на ПИРО. Подробно разписаните мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени са разписани в Програмата за реализация на ПИРО и обхващат дейности, включени и в трите приоритета. Мерки за ограничаване на изменението на климата:

- Повишаване на енергийната ефективност на жилищни, административни и производствени сгради.
- Повишаване използването на възобновяеми енергийни източници в публичния и частния сектор.
- Развитие на кръгова икономика чрез подкрепа на инвестиции в зелени решения за бизнеса.
- Развитие на „зелена икономика“ чрез внедряване на иновативни технологични и организационни подходи; сътрудничество между образование и бизнес.
- Поддържане и разширяване на зелената система, чрез обновяване на съществуващи и създаване на нови паркове и „зелени зони“ и зони за отдих и спорт на територията на общината.
- Насърчаване на придвижването с велосипеди чрез създаване на подходящи условия.
- Надграждане на системата на ИГТ чрез възможности за интелигентно управление и използване на електрически превозни средства на градския транспорт.
- За намаляване на шума и замърсяването на въздуха са предвидени мерки като доизграждане на зелената система, подмяна на отоплителни уреди на домакинствата с дърва и въглища.
- Подобряване на системата за управление на отпадъци, закриване и рекултивация на нерегламентирани замърсявания:
  - предотвратяване образуването на отпадъци чрез модела „кръгова икономика“
  - въвеждане на система за разделно събиране на биоразградими отпадъци
  - изграждане на площадка за събиране и оползотворяване на строителни отпадъци
  - усъвършенстване на системата за организирано сметосъбиране.
  - изграждане и функциониране на ефективна система за интегрирано управление на отпадъците в съответствие с действащия закон /ТБО, производствени, строителни и опасни/, която да включва целия арсенал от дейности - събиране, временно съхранение, рециклиране, компостиране, обезвреждане и трайно депониране, в т.ч. мониторинг.

- Технологично обновяване и привличане на инвестиции в дейности, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на околната среда.
- Рехабилитация и модернизация на системата за външно изкуствено осветление в населените места на общината.

Мерки за адаптация към изменението на климата

- Ефективно използване на водните ресурси.
- Подобряване на водоснабдителната и канализационната мрежа.
- Поддържане и почистване на реки, отводнителни канали и съоръжения.
- Опазване на биоразнообразието - налице е богато биологично разнообразие и територии с природна значимост, които са предпоставка за развитие на различен вид спорт и туризъм. В тази връзка е наложително да се подобри контролът и борбата с браконьерството, предпазването на горите от пожари и др.
  - Опазване и развитие на горския фонд чрез създаване на нови паркови зони.
  - Въвеждане на водоспестяващи и енергоспестяващи технологии.

Хоризонтални мерки

- Прилагане на общите принципи и изисквания, свързани с изменението на климата в екологичната политика на община Благоевград.
- Повишаване на информираността и ангажираността на гражданите и бизнеса в Община Благоевград по отношение на екологичната политика и изменението на климата. Усилията в тази насока трябва да се насочат към системно информиране на населението за състоянието на околната среда, екологично образование на гражданите и особено на младите хора, организиране и провеждане на кампании за почистване и опазване на средата и природните богатства, подобряване на средата чрез запазване, поддържане и увеличаване на зелените площи.
  - Повишаване на административния капацитет на община Благоевград за изпълнение на екологична политика и политиките, касаещи изменението на климата.

ЧАСТ VII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПИРО

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка.

Взети са под внимание механизмите и процедурите, предвидени в Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие.

Съгласно чл. 72, ал. 1 от ППЗРР „Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината“, като съгласно чл. 72, ал. 9 „В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината“.

Докладване изпълнението на ПИРО ще се извършва ежегодно от Кмета на общината. За резултатите от наблюдението на изпълнението се изготвя годишен доклад в съответствие с чл. 72, ал. 2 от ППЗРР. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изготвя и внася за обсъждане и одобрение от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината е публичен и се оповестява на страницата на общината в интернет.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината съдържат информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на плана. Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се изпраща на председателя на областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

Системата от индикаторите е неизменна част от цялостния процес на оценка за наблюдение и актуализация на ПИРО, която е основен обективен инструмент за проследяване изпълнението на плана. Изборът на подходящи индикатори се базира на специфичните характеристики на стратегическата част на ПИРО и съвременните методи за наблюдение на стратегическото планиране.

За да се осигури необходимата информация за процеса на наблюдение за всеки индикатор, са посочени мерните единици, в които ще се измерва, източниците на информация, периодичността на събирането на информация, базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на плана.

Избраните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението са съпоставими с текущите макроикономически и секторни процеси и са съобразени с общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027 г и, а също така отразяват и спецификата на общината.

Те са сведени до по-малко на брой, отразяващи най-вече основните такива залегнали в по-висшите програмни планове и стратегии. В същото време те са:

- **Конкретни** – ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на специфична информация
- **Измерими** – за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни
- **Достъпни** – има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и **качество** и са достъпни на приемлива цена

➤ **Адекватни** – обосновани са, и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие

➤ **Обвързани са с времето** – на базата на периодична информация, позволяваща сравнения между базови, междинни и целеви стойности

Индикаторите за резултат отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за периода 2021-2027 г. Степента на въздействие се отчита количествено.

Индикаторите за продукт се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и постигнатото пряко въздействие в съответната област. За част от мерките, свързани с определените в плана приоритетни зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие), са определени самостоятелни индикатори, чрез които да се оцени приносът на интервенциите както към развитието на конкретната територия и към развитието на община Благоевград.

Индикаторите са организирани около темите за социалното, икономическото и териториалното изграждане. Те измерват напредъка на местната общност, конкурентоспособността на МСП, образованието, изградеността на инфраструктурите, транспорта, състоянието на околната среда, социалната интеграция, бедността и здравния статус на населението.

Предложените индикатори са формулирани така, че измерват промяната в съответния продукт или резултат от изпълнението на плана – в абсолютна стойност (брой, м, кв.м и т.н.) или относителна стойност (в процент изменение). Точността на измерване на прогреса на ПИРО зависи от обективността на базовите стойности на отделните индикатори, които са определени от официалните източници на информация. Определени индикатори не притежават начална стойност, което се дължи или на разминаване в данните от различните източници на информация, или поради все още липсващата система за събиране на данните. Целевите стойности на индикаторите са определени в диапазон в зависимост от степента на изпълнение на заложените проекти. Към момента на изработването на ПИРО икономическите параметри на развитие на община Благоевград за следващите седем години са трудни за прогнозиране, а все още не е окончателно изяснен и размерът на финансирането, по различните програми на ЕС. Поради това не е възможно да се определи в каква степен ще бъдат изпълнени всички проекти, заложи в плана. За изчисляване на целевите стойности на индикаторите е приет диапазон 30-100 % от заложения бюджет на плана, което да позволи гъвкавост съобразно реалните възможности за привличане на финансиране извън бюджета на общината. Допълнително прецизиране на целевите стойности на индикаторите може да се направи на един по-следващ етап.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО

Особено внимание трябва да се отдели на организацията и методите за изпълнението на плана и на програмата, прилагани от съответните органи и звена.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината. За ритмичното наблюдение и изготвянето на междинна и последваща оценка е важно да се разработи и поддържа информационна база данни за целите на ПИРО Благоевград, която да представлява списък с всички индикатори, на базата, на които периодично да се обновяват текущите им стойности.

Такава база данни следва да се поддържа от общинската администрация и нейните специализирани администрации и отдели. За целта е необходимо активното и регламентирано взаимодействие между общинските звена и представителите на експлоатационните ведомства, териториалните подразделения на националните дирекции, неправителствения и частния сектор. Поддръжката на общинския справочник следва да бъде неразделна част от дейностите по организирането и представянето на годишните доклади за изпълнение на ПИРО, заложен в системата за наблюдение и оценка на плана. Ежегодно следва да се проследява всеки един от индикаторите, като точните стойности на показателите следва да бъдат отразявани в съответните годишни доклади за наблюдение изпълнението на плана. Едновременно с това, общината следва да извършва мониторинг на изпълнението на целите, приоритетите и мерките от ПИРО посредством прилагане на правилата за мониторинг, контрол и последваща оценка при изпълнението на стратегически документи на общинската администрация.

Системата за наблюдение и оценка интегрира индикаторите за измерване на резултатите и въздействието на плана, като ги подрежда в стройна логически обвързана и подчинена система отчитаща изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО.

Планът за интегрирано развитие, както и материалите, свързани с действията на съответните органи по тяхното изработване, одобряване, приемане, изпълнение, наблюдение и оценка, са официална обществена информация, която активно се разпространява през всичките периоди на изпълнение на ПИРО.

ЧАСТ VIII. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА, СЪГЛАСНО УСЛОВИЯТА НА ЧЛ. 32 ОТ ЗРР

Съгласно методическите указания при разработването на ПИРО, може да се извърши предварителна оценка на плана съгласно чл. 32 от ЗРР. Подобна оценка се осъществява успоредно с разработването на ПИРО и съдържа оценка за социално-икономическото въздействие на плана върху развитие на общината и евентуално екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда. Поради изискването инвестиционните проекти за проектните идеи и проектите, включени в ПИРО, да имат законово установените екологични оценки (доколкото такива се изискват), респ. ОВОС, за всеки проект поотделно в ПИРО е приложен ex post подход.

На тази основа, при спазване на изискванията на ЗОП, ЗООС и ЗБР и съгласно описаното в Методическите указания на МРРБ извършването на екологична оценка (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС) ще се осъществява за всеки проект поотделно доколкото и където е законово изискуемо.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение №1: Програма за реализация на ПИРО Благоевград за периода 2021-2027 г.

Приложение №1А: Индикативен списък на важни за общината проекти, включени в ПИРО Благоевград за периода 2021-2027 г.

Приложение №2: Индикативна финансова таблица

Приложение №3: Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО Благоевград за периода 2021-2027 г.